

ENQUESTA DE LA REGIÓ
DE BARCELONA 2000

Condicions de vida i hàbits de la població

Condicions de vida dels joves de la província de Barcelona

ANTONI RAMON RIBA
ELENA SINTES PASCUAL

L'informe sobre *Condicions de vida dels joves de la província de Barcelona* ha estat dut a terme a partir de dades de l'*Enquesta sobre condicions de vida i hàbits de la població de la regió de Barcelona, 2000*, realitzada per encàrrec de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Diputació de Barcelona.

El disseny i la construcció de la mostra han estat a càrrec de l'equip de Metodologia i Tècniques del departament de Sociologia de la UAB, integrat per Carlos Lozares i Pedro López juntament amb Màrius Domínguez, del departament de Sociologia de la UB. El disseny del qüestionari i dels aspectes metodològics de l'*Enquesta* ha estat realitzat per l'equip de l'IERMB integrat per Jaume Clapés, José Luis Flores i Elena Permanyer, amb la col·laboració dels professors de la UAB Oriol Nel·lo, Albert Recio, Montserrat Solsona i Marina Subirats. Tots coordinats per Lucía Baranda.

El present informe sobre *Condicions de vida dels joves de la província de Barcelona* ha estat realitzat l'any 2002 per encàrrec de l'**Oficina del Pla Jove, de la Diputació de Barcelona**.

DIRECCIÓ DE L'EXPLOTACIÓ I REALITZACIÓ DE L'INFORME

Antoni Ramon Riba

Elena Sintes Pascual

TRACTAMENT I ANÀLISI ESTADÍSTICA DE LES DADES

Manel Pons

Josep M. Aragay

COL-LABORACIÓ

Juli Sabaté

EDICIÓ

INSTITUT D'ESTUDIS REGIONALS I METROPOLITANS DE BARCELONA

Director: **Josep Maria Vegara i Carrió**

Gerent: **Antoni Cuadras i Camps**

Coordinació editorial: **Núria Aguilar Camprubí**

Correcció: **Andreu Navarro Rodríguez**

Disseny: **Oficina de Disseny de l'AMB**

Maquetació: **Estudi Gràfic Pedregosa**

1ª edició: desembre 2002

© **Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
Diputació de Barcelona**

ISBN: 84-88068-69-7

Dipòsit legal: B-51821-2002

Impressió i enquadernació: Gradisa

Imprès a Espanya - Printed in Spain

Índex

Pròleg	7
L'Enquesta de la Regió de Barcelona	9
Introducció	11
1	
Emancipació residencial i situació familiar dels joves	15
1.1 Els joves emancipats	16
1.2 Els joves no emancipats	20
1.3 La descendència dels joves	20
1.4 Conclusions	21
2	
L'espai vital	23
2.1 L'habitatge dels joves emancipats	24
2.2 Canvis de localització de la residència	27
2.3 Els joves i el barri	28
2.4 Conclusions	32
3	
L'educació i els hàbits lingüístics dels joves	35
3.1 El nivell d'estudis dels joves	36
3.2 Els joves i la llengua catalana	42
3.3 Conclusions	47
4	
El mercat laboral i el treball domèstic	51
4.1 Situació laboral	52
4.2 Els joves ocupats	54
4.3 Els joves aturats: atur i treball	62
4.4 Els joves inactius i el treball	64
4.5 El treball domèstic	64
4.6 Conclusions	68
5	
Ingressos, despeses i hàbits de compra dels joves	73
5.1 Ingressos individuals	74
5.2 Ingressos familiars i inversions	78
5.3 Percepció de la situació econòmica	79
5.4 Les dificultats econòmiques de les famílies joves	80
5.5 Despeses personals i familiars	81
5.6 Hàbits de compra de les llars joves	83
5.7 Conclusions	86

6		
	Temps lliure i hàbits de lleure, culturals i esportius	89
	6.1 Disponibilitat de temps lliure	90
	6.2 Les activitats de lleure	91
	6.3 Les activitats culturals	93
	6.4 La pràctica esportiva	96
	6.5 Conclusions	97
7		
	Xarxes de relació	99
	7.1 Relacions de sociabilitat	100
	7.2 Les relacions de solidaritat	101
	7.3 L'associacionisme	102
	7.4 Conclusions	104
8		
	Conclusions generals	107
	Annex estadístic	119
	1 Emancipació residencial i situació familiar dels joves	120
	2 L'espai vital	121
	3 L'educació i els hàbits lingüístics dels joves	122
	4 El mercat laboral i el treball domèstic	124
	5 Ingressos, despeses i hàbits de compra dels joves	130
	6 Temps lliure i hàbits de lleure, culturals i esportius	131
	7 Xarxes de relació	132
	Annex metodològic	135
	Índex de taules i figures	147
	Índex de taules de l'Annex estadístic	155

Pròleg

Em plau enormement presentar-vos l'informe 2000 sobre *Condicions de vida dels joves de la província de Barcelona*.

En primer lloc perquè consolida allò que amb tant d'encert reclamaven ja fa molts anys Salvador Cardús i Joan Estruch al llibre *Les enquestes de la joventut a Catalunya* (1984): la necessitat de disposar d'estudis rigorosos, sistemàtics i actualitzats que estiguin a l'abast de tots els investigadors, els experts i els professionals de les polítiques de joventut.

En segon lloc perquè m'agrada constatar que les condicions de vida dels joves han millorat força en molts camps, especialment en el terreny laboral, d'ençà l'informe de 1995: la taxa d'atur s'ha reduït de forma substancial i ja no és el primer tret diferencial de la situació laboral dels joves. Per tant, el risc d'exclusió social que cinc anys enrere s'anunciava des del mateix informe com una possibilitat real avui podem descartar-lo. Tanmateix, hi ha aspectes on, malauradament, algunes tendències s'han consolidat, com és el cas de la manca d'autonomia residencial dels joves i una emancipació molt tardana (lligada al matrimoni i al fet de tenir fills). Aquesta constatació –d'altra banda d'una aclaparadora evidència– hauria de servir per recordar el compromís ineludible que tenim totes les administracions –cadascuna en funció del seu marc legal de competències i de recursos– per facilitar l'accés a l'habitatge en dues modalitats: amb fórmules pensades per als joves en tant que joves (lloguer, residències, *foyers*, etc.) i per aquells “joves” que en realitat volen integrar-se plenament a la vida adulta.

Globalment, l'estudi també confirma tot un seguit de canvis en l'etapa juvenil que l'any 1995 ja s'apuntaven tímidament, i que corroboren l'afirmació de la joventut com una etapa de la vida que pot ser viscuda amb ple-

nitud i autonomia. Aquest i altres aspectes que podreu llegir tranquil·lament ens reforcen en l'objectiu d'articular unes polítiques de joventut afirmatives, pensades per a una etapa que s'ha eixamplat, que té majors necessitats específiques i que reclama de tots els poders públics, doncs, una política social pròpia per tal de garantir l'autonomia de l'etapa juvenil.

Finalment, també vull destacar que aquest informe amplia per primera vegada l'àmbit de l'estudi a tota la província de Barcelona, de manera que ara disposem d'una visió més completa i plural de la realitat del territori al qual servim des de la Diputació de Barcelona.

Esteve Terradas i Yus
Diputat delegat de Joventut
Diputació de Barcelona

L'Enquesta de la Regió de Barcelona

L'Enquesta sobre condicions de vida i hàbits de la població de la Regió de Barcelona (ERB) constitueix una prolongació del projecte conegut fins ara com a *Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona* o *Enquesta Metropolitana de Barcelona* (EMB). De fet, la monografia que presentem a continuació es basa en les dades corresponents a la quarta edició d'aquesta enquesta, que es ve realitzant cada cinc anys des del 1985, tot i que l'àmbit territorial d'estudi s'ha ampliat fins a abastar tot el territori de la província de Barcelona.

Recordem breument la història i l'evolució d'aquesta enquesta al llarg del temps. La primera edició, que va néixer amb l'objectiu de generar dades objectives sobre la població resident a la incipient àrea metropolitana de Barcelona, va ser impulsada i finançada per l'extingida Corporació Metropolitana i, per tant, el seu àmbit d'estudi es va restringir al territori format pels 27 municipis que en aquell moment la integraven (Àrea Metropolitana de Barcelona).

L'any 1990 es va realitzar la recollida d'informació d'una segona edició de l'*Enquesta Metropolitana* per encàrrec de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (MMAMB) amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona. Aquesta nova edició, dirigida per la doctora Marina Subirats i Martori, va permetre continuar el projecte endegat cinc anys abans i confirmar la línia de treball que calia seguir per constituir un instrument d'informació permanent de base. Durant els quatre anys que van transcórrer des del moment de la realització del treball de camp fins al tancament de l'edició, es van posar a prova noves fórmules de treball, metodologies i línies d'actuació tant des del punt de vista tècnic com institucional. En aquell període es va assolir una bona part dels objectius que

han presidit des de bon començament l'*Enquesta Metropolitana de Barcelona* en haver ampliat el seu àmbit territorial d'estudi fins a abastar el territori de la Regió I de Catalunya, integrat per les comarques del Baix Llobregat, el Barcelonès, el Maresme, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental.

La tercera edició de l'*Enquesta*, el treball de camp de la qual es va realitzar el 1995, suposa un moment de consolidació del projecte en la mesura que els seus objectius i els seus productes avancen i es delimiten. Aquesta edició és, des d'un punt de vista institucional i metodològic, una continuïtat de les anteriors: va ser impulsada per la MMAMB amb la col·laboració de la Diputació barcelonina, la direcció i l'equip tècnic de base va ser el mateix i el disseny metodològic no va diferir fonamentalment de l'utilitzat anteriorment. Això sí, l'àmbit territorial d'estudi es va ampliar al conjunt del territori de la regió metropolitana de Barcelona, comprès per set comarques, les cinc de la Regió I (territori de l'edició de 1990) més l'Alt Penedès i el Garraf.

A l'últim, l'any 2000 es va iniciar la quarta edició de l'*Enquesta*, que si bé manté les mateixes característiques tècniques i idèntica metodologia de base, ha obert un cop més l'àmbit territorial d'estudi fins a abastar la província de Barcelona, la qual cosa ha implicat incorporar quatre comarques més a la mostra de l'edició anterior –l'Anoia, el Bages, el Berguedà i Osona–, així com el canvi de nom de l'*Enquesta* que apuntàvem més amunt. Igualment, s'han incorporat a la mostra elements d'estratificació territorial per tal d'estudiar en detall les comarques que tenen un volum de població baix, tot sobrerepresentant la seva presència en el conjunt de la mostra. Així doncs, la grandària mostral ha augmentat considerablement en aquesta edició: el nombre total d'enquestes realitzades ha estat de 6.830 davant de les 5.000 que aproximadament es feien fins ara.

Tanmateix, tret d'aquesta modificació de l'àmbit territorial d'anàlisi i de la necessitat d'actualitzar determinats indicadors socials, ni els continguts ni la metodologia de l'enquesta del 2000 han variat substancialment respecte de les anteriors. S'ha donat prioritat, per tant, a la comparació de resultats i el manteniment de la sèrie de dades estadístiques que permeten analitzar l'evolució dels fenòmens socials de la regió metropolitana (que es manté com a territori específic d'anàlisi) que són objecte d'estudi del projecte.

D'igual manera es manté la política de publicacions pròpies de l'*Enquesta*, on es presenten les principals explotacions i anàlisis resultants, i el servei de consulta de la base de dades, que està obert a totes les persones i institucions interessades en l'estudi de la nostra societat. El volum i la diversitat de temàtiques contingudes en aquesta base de dades, així com la sèrie temporal de quatre períodes repartits en 15 anys que abasta, en fan un instrument de consulta i de treball únic per al coneixement i l'anàlisi de les característiques socials, comportaments i hàbits de vida de la població de la regió metropolitana i, a partir d'ara, de la província de Barcelona.

Introducció

Plantejament de l'informe

L'estudi sobre *Les condicions de vida dels joves de la província de Barcelona* es planteja com a objectiu el coneixement i l'anàlisi de les condicions de vida i els hàbits de la població jove resident a la província de Barcelona per tal de conèixer quines són les seves característiques i comprendre la seva situació en diversos àmbits de la vida social.

L'estructura del present informe manté la línia desenvolupada en altres treballs de l'*Enquesta*, partint de la delimitació de diversos àmbits des dels quals és interessant analitzar la situació dels joves. Els àmbits són: la família i l'emancipació residencial, l'espai vital (l'habitatge i l'entorn territorial), el nivell d'estudis i els hàbits lingüístics, el mercat laboral i el treball domèstic, l'àmbit econòmic (ingressos i despeses), el temps disponible i les activitats de lleure, i les xarxes de relació. L'informe es basa en la situació actual del col·lectiu de joves, estudiant les seves condicions de vida i els seus hàbits en el moment que es va realitzar la consulta a la població (l'any 2000). També s'analitza l'evolució d'aquesta situació en el període comprès entre les dues últimes edicions de l'*Enquesta per a l'àmbit de la regió metropolitana de Barcelona: 1995 i 2000*.

El primer objectiu d'aquest treball és descriure la situació actual dels joves de la província de Barcelona, estudiant les seves condicions de vida i els seus hàbits en el moment que es va realitzar la consulta a la població (l'any 2000). El segon objectiu és analitzar les diferències en el col·lectiu de joves segons les seves característiques sociodemogràfiques i la seva posició en l'estructura social als diversos àmbits estudiats. L'edat, el gènere, la situació familiar, el capital cultural, l'estatus social i la situació laboral són les principals variables que ajuden a explicar l'heterogeneïtat d'aquest col·lec-

tiu. El tercer objectiu és analitzar les seves característiques específiques en relació amb el conjunt de la població, i en especial, detectar aquells elements que configuren les formes de vida juvenil.

L'anàlisi, doncs, parteix de la hipòtesi que el col·lectiu de joves es caracteritza per presentar una elevada heterogeneïtat. Un dels factors més diversificadors és l'edat, per la qual cosa s'han distingit tres grups de joves: els de 18 i 19 anys, els de 20 a 24, i els de 25 a 29 anys. Les condicions de vida de cadascun d'aquests tres grups s'interrelacionen amb altres variables socials com l'autonomia residencial, els rols atribuïts al gènere, la relació amb els àmbits educatiu i laboral i l'estatus social.

Així, l'informe estudia sis grans àmbits de la vida quotidiana: el familiar, l'espai vital, els estudis i els hàbits lingüístics, el treball, l'àmbit econòmic, el lleure i les xarxes de relació. Al llarg de l'informe i per a cada tema s'analitza quina és la situació actual dels joves, quines diferències es detecten dins el propi col·lectiu i com ha evolucionat al període 1995-2000 la situació en cada àmbit concret.

Entre els principals avantatges d'aquest estudi hi ha la possibilitat de realitzar una radiografia prou completa de les formes i condicions de vida dels joves a la província de Barcelona, recollint informació de diversos àmbits i analitzant la interrelació entre ells. També és destacable la capacitat de portar a terme anàlisis dinàmiques estudiant l'evolució de les condicions de vida a la regió metropolitana de Barcelona al període 1995-2000. Per contra, la principal limitació d'aquesta investigació prové de no ser una enquesta específicament dirigida al col·lectiu jove. És per això, que hi manquen alguns aspectes rellevants relacionats amb les seves condicions de vida, sobretot aquells vinculats als

àmbits relacionals (amb la família i amb els amics), les formes de lleure (principalment les nocturnes) o les necessitats socials (en els àmbits laboral i d'habitatge). Una segona limitació és que la pròpia metodologia de l'*Enquesta* exclou, d'una banda, els joves menors de 18 anys i, d'una altra, els joves que viuen en residències d'estudiants.

Aspectes metodològics

La informació que es presenta en aquest estudi procedeix de la base de dades de l'*Enquesta de la Regió de Barcelona*, de la qual s'ha treballat amb la subpoblació de la ciutat de Barcelona per a l'elaboració d'aquesta monografia¹. L'anàlisi de les condicions de vida dels joves de la regió de Barcelona està centrada en els resultats de l'edició de l'any 2000. Tanmateix s'hi inclou la comparació amb els resultats de l'edició de 1995, que abastava el conjunt de la regió metropolitana de Barcelona, amb l'objectiu de no limitar l'estudi només a la descripció de la situació actual i introduir-hi l'anàlisi de l'evolució dels diferents aspectes que s'hi tracten.

L'any 1995, la mostra de l'*Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona* fou de 5.263 persones entrevistades, de les quals 1.331 eren menors de 30 anys. L'any 2000 es van entrevistar al conjunt de la província de Barcelona 6.830 persones, de les quals 1.536 eren menors de 30 anys. En tots dos casos, s'ha

¹ Per tal de garantir la representativitat estadística de les dades corresponents als tres grups d'edat dins del col·lectiu de joves, s'ha aplicat una ponderació a posteriori a les dades de l'*Enquesta* per a ajustar-les a la distribució poblacional d'aquests grups d'edat. Com a conseqüència d'aquesta ponderació, les dades globals del conjunt de regió es veuen lleugerament modificades en relació amb els resultats publicats en la resta d'informes de l'*Enquesta de la Regió de Barcelona*. Amb tot, aquestes variacions no són significatives i en cap cas interfereixen en la interpretació general dels resultats de l'*Enquesta*.

recollit informació de la població de 18 i més anys. El nivell d'error relatiu assumit per a la submostra de joves es troba situat al voltant del $\pm 2,7\%$ per a l'edició de 1995 i del $\pm 2,6\%$ per al 2000.

L'explotació estadística es basa en la descripció dels principals aspectes que caracteritzen aquest col·lectiu, així com dels seus principals condicionants. Per això, es presenta un informe descriptiu basat en freqüències i en creuaments bivariants o, fins i tot, quan la grandària de la mostra ho permet, trivariants, amb l'objectiu d'establir diferències dins del grup de joves en funció de factors socials, culturals, econòmics, etc.

El tipus d'anàlisi utilitzat en aquest informe ha estat majoritàriament descriptiu i s'han escollit com a variables de segmentació els estàndards en la investigació sociològica, l'edat, el gènere, el nivell d'estudis i la categoria socioprofessional. A més a més, per tal d'aprofundir en les característiques específiques del col·lectiu jove, s'introdueix com a variable explicativa en alguns casos si resideixen o no a casa dels pares.

Pel que fa a l'estructura de l'informe i atès el volum d'informació amb què s'hi treballa, s'ha optat per incorporar en el text només les taules i les figures que recullen les principals informacions i per adjuntar la resta de dades en un annex estadístic.

1

Emancipació
residencial i situació
familiar dels joves

1

Emancipació residencial i situació familiar dels joves

La primera aproximació a les condicions de vida dels joves de la província de Barcelona consisteix en l'anàlisi del seu àmbit familiar. Estudiar l'entorn familiar dels joves és diferenciar, primer de tot, si viuen o no amb els pares, i després, la composició de les seves llars.

Així, les condicions d'emancipació residencial d'aquest col·lectiu esdevenen un dels aspectes de major importància a l'hora d'analitzar el seu medi familiar. Encara avui, a l'entorn barceloní se segueix una pauta força tradicional d'emancipació: els joves marxen de casa per formar una nova família, és a dir, per casar-se i tenir fills de manera més o menys immediata. Aquesta pauta cultural juntament amb un mercat immobiliari que requereix una certa estabilitat laboral i d'ingressos dels joves, retarda l'edat en què els joves marxen de casa.

Quant a les formes familiars dels joves, aquestes s'emmarquen en un procés de transformació contemporània de la institució familiar, que porta a noves formes d'organització i de convivència domèstica. Els principals trets d'aquesta transformació són el continuat descens de la grandària mitjana de les llars i la recessió de l'hegemonia de la família nuclear (les famílies constituïdes per una parella i els seus fills) a favor del creixement de noves formes de convivència. Tanmateix, entre els joves, la família nuclear continua sent la forma de convivència majoritària, amb escassa presència d'altres tipologies de llar entre els emancipats (viure sol o en un pis compartit).

Les formes de convivència domèstica s'analitzen mitjançant una tipologia clàssica en els estudis sobre la família. Concretament, es distingeixen set categories de llars on resideix la població de la província de Barcelona:

- a) Unipersonals: llars formades per una persona sola.
- b) Sense nucli: llars on viuen dues o més persones sense vinculació conjugal o filial.
- c) Parella: llars uninuclears constituïdes per una parella sola.

d) Parella amb fills: llars uninuclears formades per una parella més els seus fills solters.

e) Monoparentals: llars d'un sol nucli formades per un dels progenitors més els seus fills solters.

f) Uninuclears més altres persones: llars on conviuen un nucli familiar (amb o sense fills) més altres persones, emparentades o no. També s'anomenen llars extenses.

g) Plurinuclears: llars constituïdes per dos o més nuclis familiars. També denominades múltiples.

Aquestes set tipologies cobreixen les diferents formes de convivència que es produeixen en l'àmbit domèstic. Així, per un costat hi ha les denominades llars no familiars (les formades per una persona sola o les pluripersonals sense nucli familiar), i per un altre, les llars pròpiament familiars (les compostes pel nucli conjugal, amb o sense fills i altres persones, les monoparentals i les plurinuclears).

Aquest capítol s'inicia, doncs, analitzant les condicions de vida dels joves que s'han emancipat, entenent aquí l'emancipació com la constitució d'una nova llar diferenciada de la dels progenitors. Es tracta la composició de les llars que han format i les condicions de l'emancipació. Després s'estudia la situació familiar dels joves que conviuen amb els pares i, finalment, es du a terme una aproximació a la descendència dels joves.

1.1 Els joves emancipats

Quan s'emancipen els joves de la província de Barcelona? Com són aquests joves? Amb qui viuen? Aquestes són algunes de les preguntes que s'intenten respondre a continuació, analitzant els ritmes d'emancipació, les característiques sociodemogràfiques dels joves emancipats i l'evolució de l'emancipació els últims cinc anys en el marc de la regió metropolitana de Barcelona.

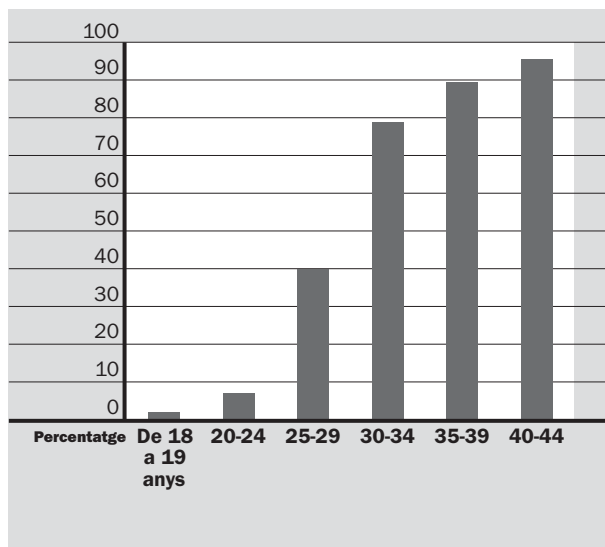
1.1.1 Nivells d'emancipació i emancipació per edats

Els joves –població d'entre 18 i 29 anys– de la província de Barcelona que estan emancipats –entenent per emancipats els que no viuen amb els seus pares– arriben gairebé a una cinquena part del total (19,4%).

El nivell d'emancipació residencial, però, és molt divers segons l'edat dels entrevistats: és mínim (2,1%) entre els joves de 18 i 19 anys i molt escàs (7,2%) entre els de 20 i 24 anys. En canvi, s'observa una gran diferència en el segment d'edats compreses entre 25 i 29 anys, en el qual ja hi ha un 39,5% de la població emancipada. Tot i això, no és fins als segments de 30 anys i més –que ja s'inclouen en el grup d'adults– que la població emancipada supera de molt la no emancipada: entre 30 i

34 anys hi ha el 79,0% d'emancipats i entre 35 i 39 anys s'arriba al 98,7%.

Figura 1 Taxa d'emancipació de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

1.1.2 La situació familiar dels joves emancipats

La majoria dels joves s'emancipen per formar un nou nucli familiar. Així, vuit de cada deu joves emancipats viuen en parella. I cal destacar que l'opció a l'hora de formar una nova parella passa majoritàriament pel matrimoni (63,4% de tots els joves emancipats), molt per sobre de la cohabitació o parella de fet, que, tot i això, assoleix proporcions força significatives entre els joves (18,2%).

Si s'observen les situacions familiars més concretes es confirma el que s'acaba d'apuntar. Així, del total de joves emancipats el 46,8% viu en parella i el 35,2% ho fa amb la parella i fills. En un nombre molt reduït de casos, aquestes parelles conviuen amb algun altre familiar que no és el pare o la mare.

També es detecta la magnitud que assoleixen les altres formes familiars i/o de convivència entre la població jove de la província. Una proporció significativa dels joves viuen sols (9,4%) i, d'altra banda, el 4,8% viuen en llars sense nucli, és a dir, amb amics o compartint pis. Cal destacar també que les famílies monoparentals representen el 3,1% del total de llars joves.

Així, doncs, els joves continuen reproduint una pauta d'emancipació força tradicional i la sortida de la llar paterna està clarament vinculada a la formació d'una nova família. Les formes no familiars estan encara poc esteses: els nous solitaris no arriben al 10% dels joves emancipats i la convivència no familiar tot just s'apropa al 5% d'aquestes llars.

Taula 1 Tipologia familiar dels joves emancipats de la província de Barcelona (2000)

	Emancipats
Unipersonal	9,4
Llar sense nucli	4,8
Parella sola	44,7
Parella amb fills	33,6
Família monoparental	2,7
Parella més altres persones	2,1
Parella amb fills més altres persones	1,6
Monoparental més altres persones	0,4
Família extensa (més d'un nucli)	0,7
Total	100,0
	(298)

1.1.3 L'emancipació segons el gènere i el nivell d'estudis

En relació amb el gènere, el 23,1% de les joves estan emancipades per un 15,8% dels joves. S'ha de tenir en compte, a més, que en els tres segments d'edat considerats (18-19, 20-24, 25-29 anys) el nivell d'emancipació de les dones és superior al dels homes. Aquesta significativa diferència entre gèneres es produeix perquè, com s'ha observat, l'emancipació es porta a terme mitjançant el matrimoni o la parella de fet i les dones accedeixen a aquesta situació convivencial a menor edat que els homes. Això es constata observant la tipologia familiar dels joves emancipats segons el gènere: les noies viuen en parella en major proporció que els nois.

Taula 2 Tipologia familiar dels joves emancipats de la província de Barcelona segons gènere (2000)

	Dones	Homes
Unipersonal	7,5	12,1
Llar sense nucli	3,3	7,0
Parella (amb o sense altres persones)	86,2	76,0
Família monoparental (amb o sense altres persones)	3,0	3,2
Família extensa (més d'un nucli)	0,0	1,7
Total	100,0	100,0
	(123)	(175)

Tenint en compte el nivell d'estudis, es detecta que la població amb una menor formació acadèmica s'emancipa abans que la que prolonga la seva vida formativa, ja que el primer col·lectiu s'insereix abans al mercat de treball i, basant-se en això, té possibilitats de materialitzar els seus desitjos de canvi residencial i de situació familiar, mentre que el 32% dels joves que han acabat estudis primaris estan emancipats, només ho està el 19,4% dels universitaris. La proporció d'emancipats entre qui ha acabat estudis secundaris és menor ja que bona part d'aquest col·lectiu està estudiant actualment carreres universitàries.

Taula 3 Taxa d'emancipació dels joves segons el seu nivell d'estudis (2000)

	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris
Joves emancipats	32,0	13,9	19,4
Joves no emancipats	68,0	86,1	80,6
Total	100,0	100,0	100,0
	(118)	(129)	(44)

1.1.4 Emancipació i situació laboral

Com era d'esperar, l'emancipació es produeix fonamentalment quan la població ha accedit al mercat de treball. Del total de població emancipada, el 83,2% treballa. D'acord amb aquesta dada, és obvi que l'emancipació, en el cas de les parelles, es produeix quan els dos membres han accedit al mercat de treball. Així, la proporció de persones dedicades a les tasques de la llar entre la població menor de 30 anys se situa només en el 7,7%.

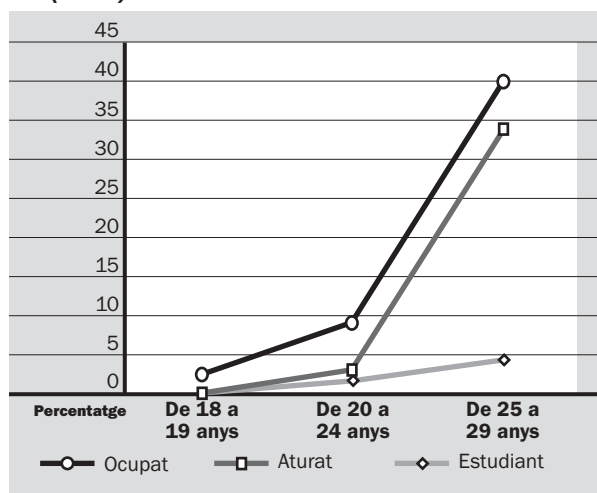
D'aquí no s'ha d'extreure, però, que l'emancipació sigui el més habitual entre els joves que treballen. Al contrari, la majoria de joves ocupats no estan emancipats. Tot i això, l'emancipació dels ocupats és força més elevada que la de la resta de col·lectius, però es porta a terme fonamentalment a partir dels 25 anys ja que en les edats inferiors els ocupats emancipats són escassos. Per tant, es conclou que per emancipar-se els joves necessiten tenir feina, però el fet de tenir-ne no implica l'emancipació immediata, sinó que hi ha força altres variables que influeixen en aquesta decisió vital, com ara la situació d'emparellament.

D'altra banda, entre els estudiants, els nivells d'emancipació són mínims (1,5%), mentre que existeix una proporció significativa d'emancipats en situació d'atur (14,1%). En aquests casos, es tracta majoritàriament d'un dels membres de la parella que està transitòriament en situació d'atur o que acaba de finalitzar els seus estudis, mentre que l'altre membre de la parella disposa d'un lloc de treball.

El tipus de contracte de què es disposa també influeix en certa mesura en el procés d'emancipació, bé que limitadament. Així, entre els joves emancipats hi ha una major estabilitat laboral que entre els no emancipats. La proporció de contractes estables arriba al 63,1% dels emancipats i al 47,2% dels no emancipats. Tot i això, l'emancipació continua sent minoritària encara que es disposi de certes garanties d'estabilitat laboral, ja que només una tercera part dels joves amb contracte estable estan emancipats.

Que el component econòmic és un factor important en l'emancipació queda confirmat quan s'observa el nivell d'ingressos de la població entrevistada. Entre els grups

Figura 2 Taxa d'emancipació dels joves de la província de Barcelona segons edat i situació laboral (2000)

d'ingressos dels joves emancipats destaca el de 90.001-140.000 pessetes, que aplega el 44,3% de les respostes, seguit dels grups de 140.001-200.000 pessetes (15,7%) i de 200.001-300.000 pessetes (9,3%). Ja s'ha esmentat abans que els joves de la província que s'emancipen acostumen tenir feina –els dos membres de la parella en els casos de matrimoni o cohabitació–, però el que es dedueix del que s'acaba d'observar és que els que s'emancipen disposen d'un nivell de retribució de certa magnitud, que possibilita afrontar les despeses i les inversions associades a la nova situació residencial i convivencial.

Certament, també hi ha grups minoritaris amb uns nivells d'ingressos més reduïts que lògicament afronten l'emancipació amb més dificultats: el 6,7% dels emancipats ingressen de 60.001 a 90.000 pessetes i el 2,1% ingressen menys de 40.000 pessetes mensuals. Al mateix temps, el 10,8% dels entrevistats declara no tenir ingressos propis, col·lectiu integrat fonamentalment per mestresses de casa i població aturada.

Taula 4 Ingressos nets mensuals individuals dels joves emancipats de la província de Barcelona (2000)

	Emancipats
Cap ingrés	10,8
Menys de 40.000 ptes.	2,1
40.000-60.000 ptes.	3,1
60.001-90.000 ptes.	6,7
90.001-140.000 ptes.	44,3
140.001-200.000 ptes.	15,7
200.001-300.000 ptes.	9,3
Més de 300.000 ptes.	2,5
Ingrés no mensual	1,0
NS/NC	4,5
Total	100,0
	(298)

Pel que s'ha esmentat fins ara, el tipus d'emancipació que impera a casa nostra –amb diferències significatives respecte al que es produeix en altres països– té com a base el matrimoni i, en menor mesura, la cohabitació. Això, juntament amb les característiques de l'accés a l'habitatge, que es comentaran al capítol següent, porten a què l'emancipació es materialitzi quan la població està inserida amb certes garanties en el mercat de treball i pot dur a terme un procés d'estalvi o inversió de considerable envergadura. Aquestes circumstàncies retarden l'emancipació de la població, que, com s'ha observat, no assolix proporcions notòries fins al segment de 25 a 29 anys.

En conjunt, però, tot i que les qüestions econòmiques –l'accés al mercat de treball, el tipus de contracte i el nivell d'ingressos– i d'accés a l'habitatge són molt importants a l'hora d'explicar els processos d'emancipació dels joves, aquests depenen igualment –potser en major mesura– de variables associades a l'evolució vital dels joves com ara la situació familiar i l'emparellament.

En general, podríem dir que majoritàriament la població jove s'emancipa quan té una feina ben retribuïda i més aviat estable, quan pot accedir a un habitatge (pagar les mensualitats que això representa i sovint pagar una entrada per a l'habitatge) i quan té una relació de parella prou consolidada.

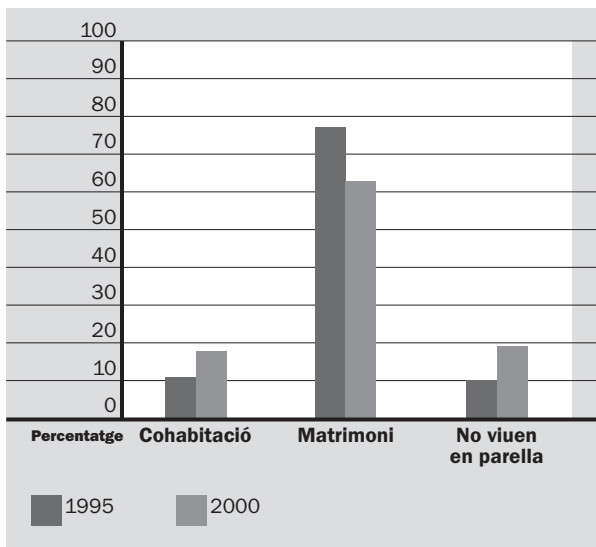
1.1.5 L'evolució de l'emancipació a la regió metropolitana (1995-2000)

El nivell d'emancipació dels joves a la regió metropolitana de Barcelona s'ha mantingut estable entre 1995 i 2000, i ha passat del 20,2% al 19,5% dels joves. Aquesta primera apreciació, però, s'ha de matisar, com es fa en pàgines posteriors, quan s'analitza l'evolució de l'emancipació per territoris.

En aquest període s'han produït canvis importants en la situació d'emparellament dels joves emancipats. Entre les famílies nuclears es detecta, primer, un increment de la cohabitació, que passa de l'11,5% al 18,1% del total, en detriment dels joves que opten pel matrimoni, que es redueixen en més de 10 punts. D'altra banda, també experimenta un creixement important la població que no viu en parella (del 10,7% al 18,5%).

Un altre àmbit en el qual s'han experimentat alguns canvis molt significatius és en la situació familiar dels joves emancipats. Els canvis més notoris que es detecten entre 1995 i 2000 són, en primer lloc, la pèrdua de pes de les parelles amb fills i, al mateix temps, els increments considerables de les parelles sense fills i de les llars unipersonals. El retard en l'emancipació, l'edat de matrimoni i la que es té el primer fill expliquen la dismi-

Figura 3 Tipus d'emparellament dels joves emancipats de la RMB. Evolució 1995-2000

nució relativa de les parelles joves amb fills i l'augment de les que no en tenen. Igualment, l'opció d'emanciparse en solitari és una tendència que s'observa en les societats occidentals avançades, i sembla iniciar un procés de creixement en el nostre entorn, per bé que encara és una opció minoritària.

Taula 5 Tipologia de la llar dels joves emancipats de la RMB. Evolució 1995-2000

	RMB	
	1995	2000
Unipersonal	2,2	9,5
Llar sense nucli	2,0	4,5
Parella sola	36,0	44,5
Parella amb fills	47,2	33,5
Família monoparental	4,1	2,9
Parella més altres persones	1,8	2,2
Parella amb fills més altres persones	4,4	1,7
Monoparental més altres persones	0,0	0,4
Família extensa (més d'un nucli)	2,3	0,7
Total	100,0	100,0
	(269)	(276)

1.1.6 L'emancipació per territoris

Malgrat que les diferències en els nivells d'emancipació entre territoris de la província no són molt accentuades, sí que s'observen algunes tendències prou significatives. La ciutat de Barcelona presenta el nivell més baix d'emancipació dels joves (16,2%), mentre que l'àmbit no metropolità –la tercera corona de la província– supera lleugerament aquest nivell (18,6%). Els territoris on els joves s'emancipen més són els de la segona corona metropolitana (20,7%) i, especialment, la primera (21,2%). En aquestes diferències hi incideixen de forma

notòria el nivell d'estudis que assoleixen els joves en cada territori, així com la seva situació laboral, assumptes que són tractats en capítols següents.

Si es considera l'evolució 1995-2000 per territoris, tot indica que les diferències entre Barcelona i les dues corones de la regió metropolitana s'escurcen, ja que mentre que a la ciutat de Barcelona ha augmentat el percentatge de joves emancipats a les dues corones metropolitanas aquesta proporció ha disminuït.

1.2 Els joves no emancipats

Els joves no emancipats –els qui viuen amb els seus pares o amb algun dels pares– són gairebé tots solters (99,5%), només viu amb la parella el 0,9% (en matrimoni o en cohabitació) i no acostumen tenir descendència (només el 0,6% tenen fills). D'altra banda, aquests joves presenten una mitjana d'edat inferior a la dels joves emancipats, ja que la majoria estan compresos en els grups de 18-19 anys i 20-24 anys, i són predominantment homes.

Dues tercers parts dels joves no emancipats (63,6%) treballen, mentre que els estudiants són el 26,2% del total. Aquesta és una dada més que explica que l'emancipació no està lligada directament a la inserció en el mercat de treball –la majoria dels no emancipats estan inserits laboralment–, sinó que, com ja s'ha exposat, també es relaciona amb altres qüestions com la situació laboral i l'emparellament.

En aquesta línia, tot i que hi ha un grup important dels joves no emancipats que no té ingressos (20,4%), el col·lectiu majoritari està representat pels que ingressen entre 90.001 i 140.000 pessetes (33%). Tot i això, el nivell d'ingressos dels joves no emancipats és inferior, en conjunt, al dels emancipats.

En relació amb la contractació laboral, el més freqüent entre els joves no emancipats és tenir un contracte estable (47,5%), malgrat que hi ha una major presència dels contractes temporals (42,2%) que entre els emancipats.

Respecte a les previsions d'emancipació d'aquests joves, es disposa d'un indicador indirecte, que és la previsió de canvi de residència. Hi ha un 55,5% de joves no

Taula 7 Ingressos nets mensuals individuals dels joves no emancipats de la província de Barcelona (2000)

	No emancipats
Cap ingrès	20,4
Menys de 40.000 ptes.	5,7
40.000-60.000 ptes.	5,9
60.001-90.000 ptes.	10,1
90.001-140.000 ptes.	33,0
140.001-200.000 ptes.	13,3
200.001-300.000 ptes.	3,4
Més de 300.000 ptes.	0,5
Ingrés no mensual	4,4
NS/NC	3,3
Total	100,0
	(1238)

emancipats que preveu canviar de residència els propers cinc anys. D'aquests, el 48% preveu que canviaran d'habitatge per formar una nova parella i el 40,6% manifesta que el canvi serà per "independitzar-se".

La previsió de canvi d'habitatge augmenta amb l'edat dels joves a mesura que aquests disposen de més possibilitats d'emancipació. Així, entre els joves de 18 i 19 anys només una tercera part (30,6%) preveu un canvi de residència, mentre que la proporció ja se situa en la meitat de la població (51,7%) en el segment de 20 a 24 anys i arriba a tres quartes parts (73,9%) dels joves de 25 a 29 anys.

Finalment, cal destacar que aquest col·lectiu de joves no emancipats preveu tenir descendència ja que el 41,2% espera tenir dos fills.

1.3 La descendència dels joves

El 7,3% de la població d'entre 18 i 29 anys de la província de Barcelona té fills, percentatge que augmenta al 35,3% entre els qui estan emancipats. Aquestes diferències constaten, lògicament, que tenir fills és una de les seqüències de l'esdevenir vital de les persones, que es du a terme després d'haver-se emancipat, especialment després que hagi transcorregut un temps des de l'emancipació ja que, com es pot observar, són una gran majoria els joves emancipats que no tenen fills.

Taula 6 Taxa d'emancipació dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona corona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Joves emancipats	12,6	24,8	24,0	20,2	16,2	21,2	20,7	19,5	18,6	19,4
Joves no emancipats	87,4	75,2	76,0	79,8	83,8	78,8	79,3	80,5	81,4	80,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

Taula 8 Joves de la província de Barcelona que tenen fills segons emancipació (2000)

	Emancipats	No emancipats	Total
Té fills	35,3	0,6	7,3
No té fills	64,7	99,4	92,7
Total	100,0	100,0	100,0
	(298)	(1238)	(1536)

Entre els joves que tenen fills predominen els qui en tenen un (68,9%), seguits pels qui en tenen dos (27,7%). Els joves amb tres fills representen únicament el 4,5% del total. Cal tenir en compte, però, que la població analitzada –la de 18 a 29 anys– es troba en plena edat reproductiva i, per tant, les xifres no reflecteixen el nombre de fills que aquests joves tindran al llarg de la seva vida, ja que una part molt important de la descendència es té després dels 30 anys.

Si es contempla la previsió de tenir fills per part del conjunt de joves, la resposta majoritària s'inclina pels dos descendents (39,1%), mentre que són minoritàries les previsions de tenir un fill (8%) o de tenir-ne tres o més. De totes maneres, aquests valors s'han de relativitzar perquè hi ha un 29,1% dels entrevistats que volen tenir fills, però no saben quants, i l'11,5% dels entrevistats tenen previst no tenir cap fill.

Existeixen algunes diferències entre joves emancipats i no emancipats respecte a la previsió de tenir fills, encara que en tots dos casos la previsió majoritària és la de tenir-ne dos. Entre els joves emancipats hi ha una major proporció dels qui no preveuen tenir cap fill i dels que preveuen tenir-ne un, mentre que entre els joves no emancipats n'hi ha més que preveuen tenir dos fills i també que en volen tenir però no saben quants. Segons això, es podria pensar que abans d'emancipar-se els joves tenen previsions d'un major nombre de fills i que quan s'han emancipat i ja estan més propers a la maternitat o a la paternitat rebaixen aquestes previsions.

Si es comparen els desitjos de tenir fills amb les previsions es detecta un fenomen similar. Entre els desitjos es manifesta una inclinació lleugerament superior a tenir més fills que el que apunten les previsions. En aquest sentit, tot i que la resposta majoritària es manté en els dos fills, existeix un percentatge prou notori de joves que desitjarien tenir tres fills mentre que és molt reduït els qui desitgen no tenir-ne cap.

Per tant, es pot concloure que no sols hi ha una rebaixa de les expectatives dels joves davant de la seva maternitat o paternitat entre els desitjos i les previsions –més ajustades a les possibilitats personals–, sinó que també es produeix un descens entre les previsions abans d'emancipar-se i les previsions després de donar aquest pas. Resultat de totes aquestes relacions és que els joves rebaixen el nombre de fills que efectivament tenen.

1.4 Conclusions

- Els joves de la província de Barcelona que estan emancipats –que no viuen amb els seus pares– arriben gairebé a una cinquena part del total (19,4%). El nivell d'emancipació, però, és molt reduït entre els joves de 18 i 19 anys (2,1%) i entre els de 20 i 24 anys (7,2%). En canvi, ja és prou notori en les edats compreses entre 25 i 29 anys, en les quals ja hi ha el 39,5% de la població emancipada. Tot i això, no és fins als segments de 30 anys i més que la població emancipada supera de bon tros la no emancipada.
- La majoria dels joves s'emancipen per formar un nou nucli familiar: el 82,2% viu en parella. En les formes de convivència predomina el matrimoni (63,4%), per sobre de la cohabitació o parella de fet (18,2%).
- Els joves continuen reproduint una pauta d'emancipació força tradicional i la sortida de la llar paterna està clarament vinculada a la formació d'una nova família. Així, en relació amb les formes familiars o de con-

Taula 9 Nombre de fills que desitjarien tenir i nombre de fills que preveuen tenir els joves de la província de Barcelona segons emancipació (2000)

	Emancipats		No emancipats		Total	
	Desitjats	Previstos	Desitjats	Previstos	Desitjats	Previstos
Cap	1,3	19,0	5,6	9,7	4,7	11,5
Un	10,1	19,3	6,1	5,3	6,8	8,0
Dos	60,6	30,0	57,4	41,2	58,0	39,1
Tres	19,2	7,0	12,9	7,8	14,2	7,7
Quatre	2,7	0,7	2,7	1,2	2,7	1,1
Cinc	0,3	0,0	0,6	0,2	0,6	0,1
Més de cinc	0,0	22,7	0,5	30,6	0,4	29,1
NS/NC	5,7	1,3	14,2	3,9	12,6	3,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(298)	(298)	(1238)	(1238)	(1536)	(1536)

vència, del total de joves emancipats el 46,8% viu en parella i el 35,4% ho fa amb la parella i els fills. Les formes no familiars estan encara poc esteses entre els joves de la província, tot i que una proporció significativa dels joves viuen sols (9,4%) i, d'altra banda, el 4,7% viuen en llars sense nucli, és a dir, compartint pis. Destacar també que les famílies monoparentals representen el 3,1% del total.

- El nivell d'emancipació de les noies és superior al que es registra entre els nois. Aquesta diferència entre gèneres es produeix perquè l'emancipació es porta a terme mitjançant el matrimoni o la parella de fet i les dones accedeixen a aquesta situació a menor edat que els homes.
- Tenint en compte el nivell d'estudis, es detecta que la població amb un menor nivell d'estudis s'emancipa abans que la que prolonga la seva vida formativa, ja que el primer col·lectiu s'insereix abans al mercat de treball.
- Del total de població emancipada, el 83,2% treballa. L'emancipació, en el cas de les parelles, es produeix quan els dos membres han accedit al mercat de treball. Així, la proporció de mestresses de casa entre la població menor de 30 anys se situa només en el 7,7%. Els joves que s'emancipen disposen d'un nivell de retribució que permet afrontar les despeses i inversions associades a aquesta nova situació. Entre els grups d'ingressos dels joves emancipats destaca el de 90.001-140.000 pessetes, que aplega el 44,3% de les respostes, seguit dels grups de 140.001-200.000 pessetes i de 200.001-300.000 pessetes.
- En conjunt, tot i que les qüestions econòmiques –l'accés al mercat de treball, el tipus de contracte i el nivell d'ingressos– són molt importants a l'hora d'explicar els processos d'emancipació dels joves, aquests depenen igualment –potser en major mesura– de variables associades a l'evolució vital dels joves, com la situació familiar i l'emparellament. En general, es pot dir que majoritàriament la població jove s'emancipa quan té una feina ben retribuïda i més aviat estable, quan pot accedir a pagar el cost d'un habitatge i quan té una relació de parella prou consolidada.
- El nivell d'emancipació dels joves de la regió metropolitana s'ha mantingut pràcticament estabilitzat entre 1995 i 2000 (del 20,2% al 19,5% dels joves). Ara bé, si es comparen les dades del període 1995-

2000 amb els resultats de 1990, es constata una davallada de la taxa d'emancipació a tot el territori metropolità en la dècada dels anys noranta, bé que a la ciutat de Barcelona la taxa s'ha recuperat els últims anys després d'haver sofert una gran davallada fins al 1995.

- Entre 1995 i 2000, pel que fa a la situació d'emparellament dels joves emancipats, es detecta, primer, un increment de la cohabitació, que passa de l'11,5% al 18,1% del total, en detriment dels joves que opten pel matrimoni, que es redueixen en més de 10 punts. D'altra banda, també experimenta un creixement important la població que no viu en parella. Respecte a la situació familiar dels joves emancipats, els canvis més notoris que es detecten entre 1995 i 2000 són, primer, la pèrdua de pes de les parelles amb fills i, segon, els increments considerables de les parelles sense fills i també de les llars unipersonals.
- La ciutat de Barcelona presenta el nivell més baix d'emancipació dels joves (16,2%), mentre que l'àmbit no metropolità –la tercera corona de la província– supera lleugerament aquest nivell (18,6%). Els territoris on els joves s'emancipen més són la segona corona metropolitana (20,7%) i, especialment, la primera (21,2%).
- Els joves no emancipats –els qui viuen amb els seus pares o amb algun dels pares– són gairebé tots solters (99,5%) i presenten una mitjana d'edat inferior a la dels joves emancipats. Majoritàriament aquests són joves que treballen (63,6%) i que ingressen entre 90.001 i 140.000 pessetes (33,0%), però cal tenir en compte que el 26,2% del total són estudiants. En les previsions de futur, el 55,5% de joves no emancipats preveu canviar de residència els propers cinc anys per formar una nova parella o per "independitzar-se".
- El 7,4% del conjunt de la població d'entre 18 i 29 anys de la província de Barcelona té fills, percentatge que augmenta al 35,2% entre els qui estan emancipats. Entre els joves que tenen fills predominen els que en tenen un, seguits pels qui en tenen dos. En general, hi ha una rebaixa de les expectatives de tenir fills entre els desitjos i les previsions –més ajustades a les possibilitats personals– i també es produeix un descens entre les previsions abans d'emancipar-se i les previsions després d'emancipar-se. Resultat de totes aquestes relacions és que els joves acaben tenint menys fills que els que manifesten desitjar.

2

L'espai vital

2

L'espai vital

Un dels elements més destacables de les condicions de vida dels joves és el relacionat amb el seu espai vital. Les possibilitats d'accés a un habitatge representa una de les qüestions de major incidència en l'emancipació familiar dels joves. Les característiques del mercat immobiliari a la província de Barcelona afavoreixen la compra per sobre del lloguer, situació que perjudica els joves en la mesura que els preus dels habitatges estan fora del seu abast. Però l'espai vital dels joves no es limita al seu habitatge, sinó que s'estén al seu entorn territorial. És per això que cal conèixer en quines condicions viu aquest col·lectiu i quines són les seves percepcions en relació amb el seu entorn físic. Així, i pel que fa als habitatges, es combina la descripció de les seves principals característiques amb l'avaluació que la pròpia població jove fa de les condicions en què aquests es troben.

Amb el marc territorial se segueix una metodologia similar, començant amb la descripció de les característiques del barri i l'avaluació que la població jove fa de la qualitat de vida a la seva ciutat. Tot plegat es tanca amb una anàlisi de la mobilitat residencial dels joves, temàtica de creixent interès sobretot a l'entorn metropolità.

2.1 L'habitatge dels joves emancipats

L'Enquesta s'aproxima a la descripció dels habitatges on viuen els joves emancipats a través d'un seguit de característiques. En primer lloc, es tracta el règim de tinença dels habitatges, la despesa que hi dediquen i els principals trets d'aquests: superfície, antiguitat i infraestructures. Un cop assenyalades les principals característiques de l'habitatge, s'analitzen les previsions de canvi residencial d'aquest segment de població.

2.1.1 El règim de tinença

El predomini de la propietat sobre el lloguer és una de les característiques del mercat immobiliari provincial, emmarcat en una preferència generalitzada a tot Espanya per la compra d'habitatges com a conseqüència històrica de les polítiques d'habitatge. Actualment, el mercat metropolità es caracteritza per l'escassa presència d'oferta de lloguer, que ha coincidit amb la davallada dels interessos dels préstecs hipotecaris i l'expansió econòmica dels últims anys de la dècada dels noranta.

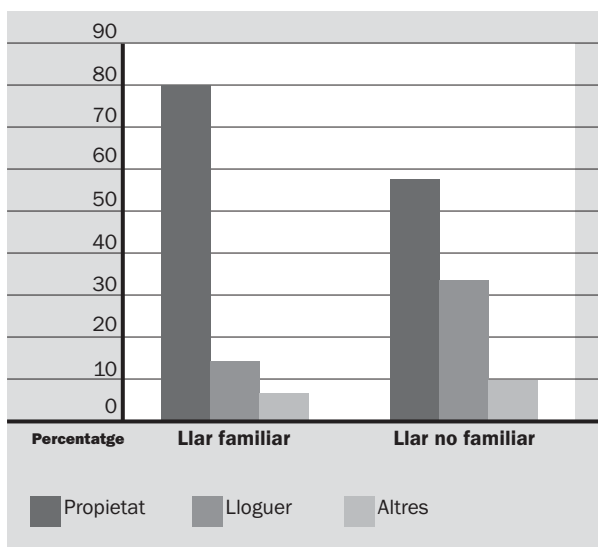
Tot plegat, ha propiciat que molts ciutadans optin per la compra enlloc del lloguer.

Els joves segueixen les pautes generals de la població provincial a l'hora d'accedir a l'habitatge. Tres quartes parts dels joves viuen en habitatges de propietat (76,6%), mentre que la residència en règim de lloguer assoleix només el 16,6% i existeix el 6,9% d'altres tipus de tinença, que són, bàsicament, habitatges cedits per familiars. En conjunt, els joves, tal com succeeix amb els adults, en comparar els costos que representa l'habitatge de propietat i el de lloguer, es decanten per la primera opció a l'hora d'emancipar-se, la qual suposa una inversió a llarg termini.

Els majors nivells del règim de propietat es donen entre els joves que han format una família (80%). En les altres formes de composició de la llar, però, la residència en habitatges de lloguer assoleix percentatges més elevats (33,3%), perquè sovint viure sol o compartir el pis són o es perceben com a situacions provisionals. A pesar d'això, un fet fins a cert punt sorprenent és que en totes aquestes formes de composició de la llar també hi predomina el règim de propietat.

Respecte al tipus de contracte en els habitatges de lloguer, gairebé dues terceres parts (62%) són a terminis, mentre que els contractes indefinits se situen en el 38% del total.

Figura 4 Règim de tinença de l'habitatge dels joves emancipats de la província de Barcelona segons tipologia de la llar (2000)

Tal i com s'acaba d'observar, els joves reproduïen les pautes adultes a l'hora d'afrontar l'emancipació residencial. De fet, si es compara el règim de tinença dels habitatges dels joves i el dels adults no s'aprecien grans diferències, tot i que entre els adults la proporció d'habitatges en propietat és deu punts més elevada que entre els joves i, per tant, entre aquests darrers és lleugerament més freqüent el lloguer i les altres formes de

tinença. D'altra banda, el tipus de contracte de lloguer predominant entre els adults és l'indefinit (64,1%), al contrari del que s'observa entre la població jove.

Taula 10 Règim de tinença de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves emancipats	Adults	Gent gran
Propietat	76,6	86,0	77,2
Lloguer	16,5	11,9	20,3
Altres	6,9	2,1	2,3
NS/NC	0,0	0,0	0,1
Total	100,0	100,0	100,0
	(298)	(3496)	(1218)

El règim de tinença dels habitatges també es presenta en proporcions diferents segons els territoris de la província. Barcelona, per les característiques del seu mercat immobiliari, assoleix el percentatge més elevat d'habitatges de lloguer (27,2%), mentre que a les tres corones que conformen el territori provincial, exclosa la capital, el lloguer oscil·la entre l'11,1% i el 13,8%.

El predomini de l'habitatge de propietat entre els joves s'ha accentuat entre 1995 i l'any 2000 en el marc de la regió metropolitana. El règim de propietat ha passat de representar el 70,5% al 76% entre els joves emancipats, mentre que els habitatges de lloguer han disminuït del 20,6% al 17%. Aquesta tendència general es reproduïx, a més, en els tres territoris de la regió.

Pel que fa a la cessió d'habitatges als joves per part dels pares, sembla que, si bé en l'anterior edició de l'Enquesta es va detectar un important creixement en relació amb 1985, actualment es pot afirmar que la situació està estabilitzada, ja que el percentatge d'habitatges cedits es manté en proporcions similars a les de 1995.

2.1.2 La inversió en habitatge

L'habitatge es presenta com una despesa clau pels joves. En el cas de l'habitatge de compra és prou con-

gut que aquesta és la principal inversió que la població du a terme al llarg de la seva vida. El 33,6% dels entrevistats efectua una despesa mensual en pagament de l'habitatge d'entre 56.001 i 100.000 pessetes i el 24,1% gasta entre 36.001 i 56.000 pessetes. També s'identifica un grup minoritari (11,5%) que paga menys de 36.001 pessetes mensuals i un altre (6,9%) que paga més de 100.000 pessetes.

Cal destacar també que hi ha una proporció important (22,5%) de joves que manifesten no pagar res per l'habitatge. Entre aquests casos no s'hi identifiquen habitatges de lloguer, sinó que tots pertanyen a habitatges de propietat totalment pagat i el del 5% és heretat) o a altres formes de tinença (6% cedits per familiars).

Taula 12 Despesa mensual en pagament de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves emancipats	Adults	Gent gran
Res	22,5	59,0	74,6
Menys de 7.500 ptes.	1,0	1,2	3,6
7.501-16.000 ptes.	1,8	2,4	5,7
16.001-36.000 ptes.	8,7	6,7	7,6
36.001-56.000 ptes.	24,1	10,1	4,6
56.001-100.000 ptes.	33,6	14,3	2,1
100.001-150.000 ptes.	6,0	3,9	0,0
Més de 150.000 ptes.	0,9	1,0	0,1
NS/NC	1,3	1,4	1,7
Total	100,0	100,0	100,0
	(298)	(3496)	(1218)

El nivell de despesa que han d'afrontar els joves que accedeixen a un habitatge de propietat és significativament superior al cost de l'habitatge de lloguer. La despesa mensual en l'habitatge de propietat és majoritàriament (42,8%) de 56.001 a 100.000 pessetes mentre que en l'habitatge de lloguer el segment predominant (59,2%) és el de 36.001 a 56.000 pessetes.

Respecte a les diferències en la inversió en habitatge entre els joves i els adults destaca que la majoria de la població adulta (59%) no té despeses mensuals relacio-

Taula 11 Règim de tinença de l'habitatge dels joves emancipats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona corona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Propietat	52,1	77,1	74,2	70,5	63,6	81,7	78,9	76,0	83,2	76,6
Lloguer	34,0	15,7	17,9	20,6	27,2	13,8	13,0	17,0	11,1	16,6
Altres	13,9	7,2	7,9	8,9	9,2	4,5	8,1	7,0	5,7	6,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(60)	(110)	(99)	(269)	(72)	(108)	(96)	(276)	(23)	(298)

nades amb el pagament de l'habitatge ja que, s'ha de suposar, ha amortitzat la hipoteca per a la compra d'aquest. Per tant, en termes generals, la població adulta està en bona part alliberada de les despeses de pagament de l'habitatge, mentre que l'economia de la població jove està completament condicionada per aquesta despesa.

2.1.3 Característiques dels habitatges

La meitat dels joves resideixen en habitatges de 70 a 100 m², mentre que el 29,3% ho fa en habitatges d'entre 51 i 70 m². Aquestes són les dimensions predominants també entre la població adulta, encara que entre aquesta hi ha una major presència d'habitatges de dimensions més grans. Els extrems els ocupen el 5,4% de joves que viuen en habitatges de fins a 50 m² i el 14,2% que disposa d'habitatges de més de 100 m².

Taula 13 Superfície de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves emancipats	Adults	Gent gran
Menys de 50 m ²	5,4	3,6	4,5
De 51 a 70 m ²	29,3	23,2	26,6
De 71 a 100 m ²	49,2	46,4	42,1
De 101 a 130 m ²	7,9	13,9	10,7
Més de 130 m ²	6,3	11,5	9,4
NS/NC	1,9	1,5	6,7
Total	100,0	100,0	100,0
	(298)	(3496)	(1218)

En relació amb l'antiguitat, els joves tendeixen a viure en habitatges construïts entre 1961 i 1980 (46,7%); per tant, en habitatges de segona mà. També hi ha algun col·lectiu reduït que resideix en habitatges antics (el 3,7% en habitatges construïts abans de 1900 i el 3,9% entre 1901 i 1950) i el 22,2% ho fa en habitatges que han estat construïts després de 1990. Aquestes són també les pautes majoritàries entre la població adulta, tot i que entre aquesta són més escassos els habitatges nous, els construïts després de 1990.

Respecte a la tipologia dels habitatges dels joves, predominen absolutament els pisos (88,3%), mentre que són minoritaris els habitatges unifamiliars (11,2%) que, en canvi, són més freqüents entre la població adulta (19,4%).

En conjunt, del que s'ha esmentat fins ara es conclou que els joves accedeixen a habitatges estàndard –en condicions força similars als adults– tant pel que fa al règim de tinença, la tipologia, la superfície i l'antiguitat de l'habitatge. No existeix, en canvi, una especificitat residencial dels joves en el seu procés d'emancipació,

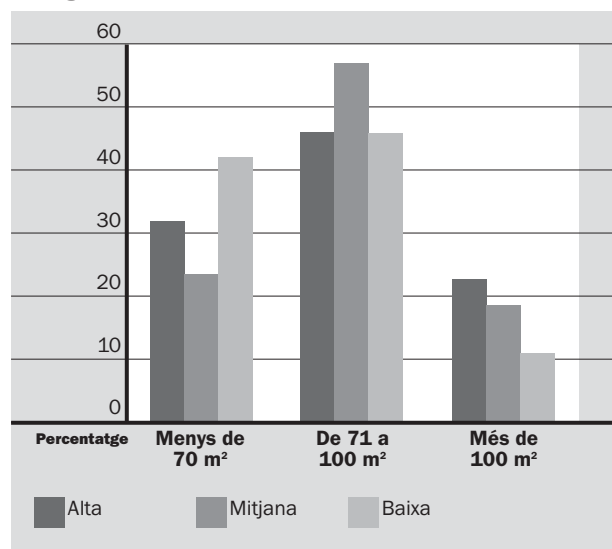
Taula 14 Antiguitat de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

Any de finalització de l'edifici	Joves emancipats	Adults	Gent gran
Abans de 1900	3,7	3,5	9,4
De 1901 a 1950	3,9	6,8	16,4
De 1951 a 1960	5,3	7,4	12,2
De 1961 a 1980	46,7	54,1	49,7
De 1981 a 1990	10,2	13,8	5,0
De 1991 a 1995	10,8	6,4	1,5
Després de 1995	11,4	3,9	0,8
NS/NC	7,9	4,0	5,1
Total	100,0	100,0	100,0
	(298)	(3496)	(1218)

com podrien ser habitatges de lloguer, de dimensions molt reduïdes, molt antics, barats, etc., segurament perquè aquest segment del mercat d'habitatges no existeix a casa nostra.

Tanmateix, no tots els joves tenen les mateixes oportunitats a l'hora d'accedir a determinats tipus d'habitatges, i l'estatus social és un factor d'especial incidència. A tall d'exemple, els joves emancipats de categories socioprofessionals baixes viuen en habitatges més petits que els joves de major estatus, tal com es pot observar en la figura següent.

Figura 5 Superfície de l'habitatge dels joves emancipats de la província de Barcelona segons categoria socioprofessional (2000)

2.1.4 Equipament de la llar i infraestructures

L'equipament de la llar dels joves també segueix unes pautes similars a les dels adults i de les diferències existents no es poden extreure conclusions definitives en relació amb el nivell d'equipament d'uns i altres que és més elevat.

La població d'entre 18 i 29 anys disposa en major proporció d'equipaments de recent aparició, com ara microones, cuina vitroceràmica, cadena d'alta fidelitat i televisió de pagament. Entre els adults tenen més presència els habitatges amb dues dutxes o banys, amb calefacció, aire condicionat i telèfon –ja que els joves es recolzen més en el telèfon mòbil, fins i tot en l'habitatge. Els adults disposen també amb més freqüència de places d'aparcament. En canvi, en altres elements de l'equipament domèstic els percentatges són força similars entre els dos grups. En conjunt, es podria aventurar que els adults disposen de més infraestructures fixes o d'infraestructures que representen un major nivell d'inversió –aparcament, més banys– que els joves.

Taula 15 Equipament domèstic a l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat* (2000)

	Joves emancipats	Adults	Gent gran
Vídeo reproductor	92,0	90,0	54,4
Cadena d'alta fidelitat	86,4	77,5	36,3
Microones	85,7	69,3	39,6
Telèfon	83,1	96,0	94,9
Telèfon mòbil	80,8	69,8	26,5
Congelador	75,5	72,3	51,0
Aspiradora	64,8	67,0	37,9
Ordinador	43,7	52,5	13,4
Rentaplats	36,7	36,2	18,8
TV pagament	29,5	24,1	10,7
Càmera de vídeo	26,9	32,3	8,5
Assecadora	25,4	26,2	8,1
Connexió a Internet	23,2	22,9	3,4
Cuina vitroceràmica	22,2	14,3	5,3

*Percentatges de sí.

Taula 16 Infraestructures de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat* (2000)

	Joves emancipats	Adults	Gent gran
Dutxa o bany	99,7	99,9	99,4
Calefacció o aparells per escalfar	99,0	99,5	99,2
Aigua corrent calenta	98,9	98,9	96,6
WC dins de casa	96,3	98,3	96,8
Cuina separada	88,5	92,8	90,3
Terrassa o pati	50,9	55,2	48,0
Plaça d'aparcament	40,6	52,6	28,4
Estudi, despatx o biblioteca	33,7	30,5	15,3
Aire condicionat	11,7	16,7	7,3

*Percentatges de sí.

En relació amb els inconvenients que té l'habitatge, destaca que més d'una tercera part de la població entrevistada (35,1%) esmenta que el seu habitatge no té cap inconvenient. Entre qui fa menció de l'existència d'inconvenients, el més citat és la falta d'espai (25,9% de les respostes), seguit de la manca d'ascensor, el soroll

dels veïns i el soroll del carrer. Com en la majoria de qüestions d'aquest capítol, els inconvenients dels habitatges citats pels joves són similars als que esmenten els adults.

Taula 17 Inconvenients de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves emancipats	Adults	Gent gran
No té cap inconvenient	35,1	37,1	48,7
Manca d'espai	16,8	15,9	5,9
Manca d'ascensor	8,5	8,2	12,3
Soroll dels veïns	7,2	3,6	2,2
Soroll del carrer	5,1	7,4	3,7
Acabats deficients	4,4	3,5	3,8
Humitat o fred	3,6	4,1	6,2
Manca de llum	3,3	5,2	3,4
Altres inconvenients	14,7	13,8	12,5
NS/NC	1,2	1,0	1,2
Total	100,0	100,0	100,0
	(298)	(3496)	(1218)

2.2 Canvis de localització de la residència

2.2.1 Canvis en la localització de la residència dels joves en el moment d'emancipar-se

Una qüestió fonamental que cal plantejar respecte a l'habitatge dels joves és si amb l'emancipació i, per tant, amb l'accés a un habitatge propi, aquests canvien d'àrea geogràfica de residència.

De les dades disponibles es conclou que la recerca de proximitat és la variable més explicativa dels moviments residencials dels joves al territori. Gairebé els dos terços (63,9%) dels joves emancipats viuen al mateix municipi en què residien abans d'emancipar-se. Concretament, el 33,9% resideix al mateix barri i el 30,0% viu en un altre barri però del mateix municipi. Per tant, és clar que els joves busquen la proximitat al domicili patern, al barri, etc., a l'hora d'escollir la seva residència.

El comportament esmentat es reproduïx en tots els àmbits territorials de la província, bé que en proporcions diverses. Així, el 87,3% dels joves que viuen al municipi de Barcelona –que és més extens que la resta de municipis metropolitans i, per tant, pot allotjar més desplaçaments interns– ja hi vivia abans d'emancipar-se, el 55,8% dels actuals residents a la primera corona metropolitana viu al mateix municipi en el qual vivia abans, igual que succeeix amb el 56,2% dels joves de la segona corona i el 69,3% dels de la tercera corona.

Si es consideren els desplaçaments residencials dels joves emancipats de cada un dels àmbits territorials de

Taula 18 Mobilitat residencial dels joves de la província de Barcelona (2000)

Lloc on vivia abans	Lloc on viu ara					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	RMB	Resta província de Barcelona	Província de Barcelona
Al mateix barri	57,7	30,0	24,1	34,4	29,2	33,9
A un altre barri del mateix municipi	29,6	25,8	32,1	29,1	40,1	30,0
Barcelona	0,0	18,1	3,3	8,1	1,7	7,6
Primera corona	5,9	24,0	7,8	13,5	0,0	12,4
Segona corona	0,0	0,7	24,7	9,7	6,0	9,4
Resta de la província de Barcelona	1,5	0,5	0,4	0,7	23,0	2,5
Resta de Catalunya	0,0	0,0	3,0	1,2	0,0	1,1
Resta d'Espanya	5,3	0,9	2,5	2,6	0,0	2,4
Altres països	0,0	0,0	2,1	0,8	0,0	0,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(59)	(93)	(94)	(245)	(21)	(267)

la província, es detecta que en el cas de Barcelona, tenint en compte que el 87,3% dels residents actuals ja hi vivia abans d'emancipar-se, hi ha hagut un 12,7% de joves que hi ha anat a viure i que procedeix principalment de la primera corona metropolitana (5,9%) i de la resta del país (5,3%).

Al conjunt de la primera corona metropolitana, el 79,8% dels joves que hi viuen ara ja hi vivia abans d'emancipar-se: 55,8% al mateix municipi i el 24% en altres municipis de la primera corona. Per tant, les entrades han representat el 20,2% del total i provenen fonamentalment de Barcelona (18,1%).

Dels joves emancipats que actualment resideixen a la segona corona metropolitana ja hi residia abans el 80,9%: en el mateix municipi el 56,2% i a la resta de la segona corona el 24,7%. Per tant, les entrades representen el 19,1% i provenen principalment de la primera corona (7,8%).

En el cas de la tercera corona territorial de la província, el 90% dels actuals residents ja hi residia abans d'emancipar-se, i la resta provenen principalment de la segona corona metropolitana.

Com es pot apreciar, a part de l'alt nivell d'autocontençió de tots els territoris –la majoria dels joves es queden a viure a la mateixa àrea després d'emancipar-se–, els desplaçaments es produeixen en major mesura del centre de la metròpoli cap a l'àrea exterior més immediata. Així, els majors fluxos des de Barcelona s'estableixen amb la primera corona, els de la primera corona amb la segona i els de la segona corona amb la tercera.

D'altra banda, els dos territoris que han generat majors fluxos de població cap a d'altres àrees han estat la ciutat de Barcelona i la primera corona metropolitana. Si es té en compte no el lloc on es viu ara, sinó el lloc on es vivia abans d'emancipar-se, es detecta que el 28,2% dels joves que vivien a Barcelona abans ha deixat la ciu-

tat quan s'ha emancipat. Aquesta proporció és de l'11,9% entre els joves de la primera corona i del 2,6 i el 9,1% entre els de la segona i la tercera corona, respectivament.

2.2.2 Les expectatives de canvi d'habitatge dels joves emancipats

Entre els joves emancipats, n'hi ha una tercera part (32,7%) que tenen previst canviar d'habitatge els propers cinc anys. El motiu principal per al canvi de residència és, molt destacadament, la millora de l'habitatge (50,5%), i a gran distància (11,3%) se situen les motivacions relacionades amb la millora del règim de tinença (per exemple, el pas d'habitatge de lloguer al de propietat), l'ampliació de la família o la formació d'una nova parella.

El comportament previst d'aquest grup de joves emancipats que preveu un canvi de residència segueix les pautes de localització ja esmentades anteriorment. És a dir, la majoria preveu desplaçar-se dins del mateix barri o municipi (50,5%), el 23,7% a altres territoris de la província, el 7,2% més enllà de la província i el 18,6% no sap on anirà a viure.

Curiosament, en respondre a la pregunta de quin seria el seu lloc desitjat per viure –per tant, aquí no es tenen en compte previsions, sinó desitjos–, si s'exclouen les respostes al mateix barri i al mateix municipi, que són les majoritàries (63,4%), el lloc més esmentat és la segona corona (8,2%). Igualment, l'habitatge que preferirien els joves –si poguessin escollir– seria molt majoritàriament l'habitatge unifamiliar.

2.3 Els joves i el barri

Un cop descrites les característiques dels habitatges dels joves emancipats analitzarem alguns aspectes rela-

tius a l'entorn territorial del conjunt de joves (tant si viuen amb els pares com si no és així). Per això, es comença per analitzar el grau d'arrelament al barri, mitjançant el còmput dels anys de residència. En segon lloc, es tracta l'avaluació de l'existència d'un seguit d'equipaments al barri i del seu estat. En tercer lloc, s'analitzen els principals problemes del barri i la importància que els donen els entrevistats. Finalment, es tanca el capítol amb l'anàlisi de la qualitat de vida a la seva ciutat.

2.3.1 Anys de residència al barri

A partir dels anys de residència, es pot interpretar que els joves en conjunt són una població molt arrelada al barri ja que una gran part hi ha viscut sempre (57,9%) i, fins i tot, han residit sempre al mateix habitatge (47,8%). Igualment, el 7,9% dels joves viu al barri des de fa més de 20 anys i el 14% fa entre 10 i 20 anys que hi resideix.

De fet, només el 20,2% dels joves viu al barri des de fa 10 anys o menys (van arribar amb posterioritat al 1990). Entre aquests joves hi figura en major proporció el grup de 25 a 29 anys, és a dir, el grup en què hi ha més joves emancipats. D'aquí es dedueix que l'emancipació porta a certs moviments residencials que són, però, en la majoria de casos, moviments de proximitat –dins del mateix municipi–, tal i com s'ha constatat anteriorment.

D'altra banda, en el marc territorial s'observa que és a la segona corona on hi ha menys població que hi ha residit sempre i, al contrari, és on es detecta més població arribada els darrers anys. Concretament, el 27,3% de la població de la segona corona ha arribat al barri els anys noranta i el 34,2% ha arribat a l'habitatge en aquesta dècada. A la primera corona aquests percentatges es redueixen al 19,8% i el 26,5%, respectivament, i a Barcelona se situen en el 12,1% i el 23% respectivament. Aquestes dades concorden amb els moviments residencials que es registren des de ja fa anys a l'àmbit metropolità i que, com s'ha observat en pàgines anteriors, van des del centre cap a les corones exteriors.

2.3.2 Avaluació dels equipaments del barri

En l'avaluació que realitzen els joves respecte als diversos equipaments i dotacions existents al barri de residència –que són de titularitat d'institucions diverses– predominen en tots els casos les avaluacions positives, és a dir, les respostes que consideren que aquests són suficients.

En major mesura es creu que són suficients l'enllumenat (75,3%) i l'asfaltat (82,1%) dels carrers del barri. En segon lloc, amb avaluacions de suficient entre el 50% i el 70%, estan les botigues del barri, la neteja, el transport públic municipal, els mercats municipals, els ser-

Taula 19 Anys de residència al barri actual dels joves de la província de Barcelona (2000)

	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Hi ha viscut sempre	67,9	61,0	46,0	54,5	57,9
De 1996 a 2000	6,4	11,5	15,2	11,2	11,1
De 1991 a 1995	5,7	8,3	12,1	13,4	9,1
De 1986 a 1990	4,9	6,2	12,3	8,0	7,8
De 1981 a 1985	8,1	3,5	6,9	7,4	6,2
De 1976 a 1980	4,6	5,8	4,8	4,8	5,1
De 1961 a 1975	2,4	3,7	2,8	0,8	2,8
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(443)	(508)	(464)	(122)	(1536)

Taula 20 Anys de residència a l'habitatge actual dels joves de la RMB i de la província de Barcelona (2000)

	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Hi ha viscut sempre	52,4	53,1	38,5	44,2	47,8
De 1996 a 2000	15,9	16,8	20,3	15,8	17,5
De 1991 a 1995	7,1	9,7	13,9	14,6	10,6
De 1986 a 1990	7,9	6,7	12,4	11,1	9,1
De 1981 a 1985	9,1	5,0	7,5	8,8	7,2
De 1976 a 1980	5,3	5,9	5,1	5,5	5,4
De 1961 a 1975	2,2	2,8	2,3	0,0	2,2
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(443)	(508)	(464)	(122)	(1536)

veis sanitaris públics, els instituts d'ensenyament secundari, els casals d'avis, el transport públic intermunicipal i els centres cívics.

El menor nivell de suficiència, els equipaments en els quals l'avaluació de suficient no assoleix la meitat de les respostes, són les guarderies, les zones verdes, els parcs infantils i les biblioteques públiques. Cal observar que aquests són tipus d'equipaments que repercuteixen sobre el col·lectiu de joves, d'una banda, els qui tenen fills (guarderies, parcs, zones verdes), i d'una altra, els qui són estudiants (biblioteques).

En relació amb el que s'acaba d'exposar, els equipaments que recullen més respostes que els qualifiquen com a insuficients són les zones verdes (37%), els parcs infantils (36,2%) i la neteja (31,6%). En canvi, les majors qualificacions com inexistentes –els joves responen que no es disposa d'aquest equipament en el barri– es registren en les biblioteques (33,6%) i els mercats municipals (30,2%).

Taula 21 Percepció de l'existència d'equipaments al barri segons els joves de la província de Barcelona (2000)

	Suficient	Insuficient	No n'hi ha	NS/NC
Enllumenat	75,3	23,8	0,8	0,1
Asfaltat	82,1	16,4	1,4	0,1
Neteja	65,2	31,6	2,9	0,2
Zones verdes	46,4	37,0	16,4	0,2
Parcs infantils	46,4	36,2	15,8	1,7
Serveis sanitaris públics	59,7	18,3	19,9	2,1
Guarderies	49,8	18,9	17,3	13,9
Escoles	75,6	8,8	9,5	6,0
Instituts d'ensenyament secundari	58,6	13,4	22,6	5,4
Centres cívics	53,2	15,7	21,7	9,3
Casals d'avis	55,8	12,2	19,3	12,6
Biblioteques públiques	41,2	22,1	33,6	3,1
Mercat municipal	60,6	8,2	30,2	1,0
Botigues	69,4	24,6	5,6	0,3
Transport públic municipal	61,0	20,6	17,2	1,1
Transport públic intermunicipal	54,6	27,1	15,8	2,4

Si ens atenim concretament a la puntuació d'1 a 9 que els joves donen als equipaments i les dotacions, en tots els casos la mitjana se situa entre el 5 i el 7. Les puntuacions més altes –per sobre del 6,5– les reben els centres d'ensenyament primari, els casals d'avis, els mercats municipals i les botigues del barri. Les pitjors puntuacions, per sota del 6, s'atorguen a la neteja municipal, les zones verdes, els parcs infantils i les biblioteques públiques.

Considerant els diferents grups d'edat, les puntuacions més positives les atorga la gent gran, mentre que les puntuacions dels joves són molt similars a les dels

adults. En tot cas, els casos en què s'aprecia que els joves puntuen per sota dels adults són les biblioteques públiques i el transport –tant municipal com intermunicipal. Cal tenir present que els joves són molt usuaris d'aquests dos tipus de dotacions i, per tant, són més sensibles a les seves mancances. Els centres sanitaris públics també són avaluats menys pels joves que pels adults.

Taula 22 Avaluació mitjana dels equipaments del barri de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Enllumenat	6,4	6,5	6,8
Asfaltat	6,4	6,4	6,5
Neteja municipal	5,9	5,6	6,1
Zones verdes	5,8	5,7	6,1
Parcs infantils	5,6	5,5	6,0
Centres sanitaris públics	6,1	6,4	6,7
Guarderies	6,1	6,1	6,4
Centres d'ensenyament primari	6,6	6,6	6,9
Instituts d'ensenyament secundari	6,3	6,2	6,7
Centres cívics	6,3	6,4	6,7
Casals d'avis	6,5	6,7	6,9
Biblioteques públiques	5,8	6,2	6,3
Mercat municipal	6,7	6,7	7,1
Botigues	6,6	6,8	7,0
Transport públic municipal	6,4	6,6	7,1
Transport públic intermunicipal	6,0	6,3	6,8

Si es considera l'avaluació dels equipaments i les dotacions diverses segons les zones del territori provincial s'observa, en primer lloc que, en general, les puntuacions són més elevades entre els joves que viuen a la segona corona i, especialment, entre els qui resideixen a la tercera. Per tant, s'hauria d'interpretar que els joves d'aquests territoris estan més satisfets respecte a les dotacions públiques que els de la resta de la província. L'excepció la constitueix el transport públic intermunicipal, que és la dotació menys puntuada (per sota de 6) als dos territoris esmentats. Certament, la residència a la segona i la tercera corona metropolitanas obliga generalment a un ús predominant del transport privat força per sobre del públic.

En el cas de Barcelona, i en menor mesura a la primera corona metropolitana, els elements més valorats són el transport públic municipal, l'intermunicipal, les botigues –per tant, l'oferta comercial– i els mercats municipals. Aquests són equipaments i dotacions molt característics de les zones urbanes d'alta densitat, que difícilment es poden donar amb els mateixos nivells a les corones exteriors de la província. En canvi, com ja s'ha comentat, els altres tipus de dotacions –com biblioteques, centres d'ensenyament, guarderies, casals d'avis, la neteja– es ponderen més positivament als territoris de la segona i la tercera corona de la província.

2.3.3 Problemes del barri

En l'avaluació que realitzen sobre els problemes que pateix el seu barri, els joves no presenten un estat d'opinió diferenciat de la resta de població. Destaquen especialment els problemes relacionats amb la circulació, com l'aparcament (6,8) i el trànsit (5,4). També reben una puntuació per sobre del 5 les qüestions relacionades amb la contaminació. Per sota d'aquestes es troben determinades problemàtiques que preocupen amb menor intensitat, com la degradació dels boscos i la contaminació industrial. És destacable que la inseguretat és una de les últimes problemàtiques que citen els joves quan es refereixen als problemes del seu barri. Per sota de la inseguretat només es troben, com a problemàtica, les carreteres o les vies d'accés a la població.

Taula 23 Avaluació mitjana dels problemes del barri de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Contaminació	5,2	5,1	4,8
Trànsit	5,4	5,6	5,5
Aparcament	6,8	6,9	6,9
Inseguretat	4,2	4,7	4,5
Contaminació industrial	4,3	4,3	4,2
Degradació boscos	4,8	4,6	4,1
Carreteres o vies d'accés	2,6	2,6	2,1
Total	100,0	100,0	100,0
	(1536)	(3496)	(1218)

D'altra banda, existeixen certes diferències en l'avaluació dels problemes segons les àrees territorials de la província. La majoria de temes reben una puntuació més elevada –es consideren més problemàtics– a Barcelona i, en segon lloc, a la primera corona metropolitana. En aquesta situació estan l'aparcament, el trànsit, la contaminació i la inseguretat. Cal considerar que aquestes són qüestions típicament punyents a les àrees centrals de les zones metropolitanes.

Hi ha, però, dos qüestions que, tot i que no són de les més problemàtiques, es puntuen de forma més elevada a la primera i la segona corona metropolitana que a la resta del territori provincial. Aquests temes són la con-

taminació industrial i la degradació de boscos. Finalment, malgrat que és l'assumpte menys considerat arreu, el problema de les carreteres i les vies d'accés és més puntuat a les àrees més exteriors de la província –segona i tercera corones provincials. Certament, en aquestes àrees més externes de la província, en les quals predomina el transport privat, els accessos en hora punta constitueixen una problemàtica seriosa i, en general, poc resolta fins ara.

2.3.4 Qualitat de vida: Barcelona enfront a la resta de la província

Dels joves que no viuen a la ciutat de Barcelona, dues terceres parts consideren que en aquests territoris es viu millor que a la capital, tot i que hi ha un 21,5% que pondera aquesta resposta, en el sentit que es viu millor en alguns aspectes i pitjor en d'altres. Només en 6,7% dels residents fora de la capital consideren que es viu millor en aquesta que a la resta del territori provincial i el 5,5% creu que no hi ha diferències entre els dos llocs.

Es detecten certes diferències en les opinions expressades segons l'edat dels joves. Els més joves, els de 18 i 19 anys, són els qui presenten menors percentatges (61,1%) de qui creu que es viu millor a la resta de la província que a Barcelona. Igualment, els joves manifesten en menor mesura (65,9%) que els adults (70,6%) i la gent gran (72,2%) que a la resta de la província es viu millor que a la ciutat de Barcelona. Tot indica, a partir d'això, que el centre metropolità és més atractiu per als joves que per a la resta de col·lectius de població: el centre equival a concentració d'activitats, innovació, anonimats.

Taula 25 Opinió de la població resident fora de Barcelona sobre si es viu millor al seu municipi o a Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Millor que a Barcelona	65,9	70,6	72,2
Pitjor que a Barcelona	6,7	6,4	5,6
Millor en uns aspectes i pitjor en altres	21,5	17,2	14,0
No hi ha diferències	5,5	4,9	5,5
NS/NC	0,4	0,9	2,6
Total	100,0	100,0	100,0
	(1536)	(3496)	(1218)

Taula 24 Avaluació mitjana dels problemes del barri de la població de la província de Barcelona (2000)

	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Tercera corona	Total província
Contaminació	5,8	5,7	4,6	3,2	5,2
Trànsit	6,3	5,4	4,8	4,1	5,4
Aparcament	7,8	7,5	5,9	4,2	6,8
Inseguretat	4,6	4,6	3,8	2,8	4,2
Contaminació industrial	3,5	5,6	4,3	2,9	4,3
Degradació de boscos	3,9	5,8	5,0	3,5	4,8
Carreteres o vies d'accés	2,6	2,7	3,0	2,6	2,6

Per la seva banda, entre els residents a Barcelona són majoria els qui creuen que es viu millor a la ciutat que a les diverses corones que l'envolten, però el percentatge és menys elevat que el que s'observava a la resta de la província. Per tant, sembla que la satisfacció de residir a Barcelona és menor que la que s'observa entre els residents a la resta de la província. La meitat dels joves residents creuen que a la ciutat es viu millor i una tercera part creu que hi ha coses millors i pitjors. Tot i això, el nivell d'insatisfets és bastant similar a l'observat a la resta de la província: només el 9,9% de joves barcelonins creu que es viu pitjor a Barcelona que a la resta de la província.

Si es consideren els grups d'edat, els adults són els qui menys opinen que a Barcelona es viu millor (38,8%), mentre que els joves (49,8%) i la gent gran (45,0%) semblen més satisfets de residir a la capital. Ja s'han exposat els atractius que la ciutat exerceix per als joves. La gent gran, d'altra banda, troba a la ciutat serveis d'atenció (sanitaris, socials, etc.) i possibilitats de mobilitat que normalment superen les dels altres territoris de la província.

Taula 26 Opinió de la població resident a Barcelona sobre si es viu millor a d'altres municipis que a la ciutat segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Millor que a d'altres municipis	49,8	38,8	45,0
Pitjor que a d'altres municipis	9,9	13,1	9,4
Millor en uns aspectes i pitjor en altres	33,7	37,3	28,9
No hi ha diferències	1,9	4,0	7,3
NS/NC	4,6	6,7	9,4
Total	100,0	100,0	100,0
	(1536)	(3496)	(1218)

2.4 Conclusions

L'habitatge dels joves emancipats

- En conjunt, els joves accedeixen a habitatges estàndard –en condicions força similars als adults– tant pel que fa al règim de tinença, a la tipologia, la superfície, l'antiguitat i l'equipament de l'habitatge. No existeix una especificitat residencial dels joves en el seu procés d'emancipació i de transició cap a l'edat adulta, com podrien ser habitatges de lloguer, de dimensions molt reduïdes, molt antics, barats, etc., segurament perquè aquest segment del mercat d'habitatges no existeix a casa nostra.
- Tres quartes parts dels joves viuen en habitatges de propietat mentre que la residència en règim de lloguer se situa només en el 16,6%. El règim de lloguer, però, assoleix els percentatges més elevats (33,3%) entre les llars joves no familiars (unipersonals, llars

sense nucli i llars monoparentals). Per territoris, el percentatge més elevat de d'habitatges de lloguer es registra a la ciutat de Barcelona (27,2%).

- El predomini de l'habitatge de propietat entre els joves s'ha accentuat entre 1995 i l'any 2000 en el marc de la regió metropolitana. El règim de propietat ha passat de representar el 70,5% a ser del 76% entre els joves emancipats, mentre que els habitatges de lloguer han disminuït del 20,6% al 17%.
- L'habitatge es presenta com una despesa clau pels joves. El 33,6% dels entrevistats efectua una despesa mensual en pagament de l'habitatge d'entre 56.001 i 100.000 pessetes i el 24,1% gasta entre 36.001 i 56.000 pessetes. El cost mensual de l'habitatge en propietat és significativament superior al de lloguer. També hi ha una part important (22,5%) dels joves que no paguen res per l'habitatge (habitatges que ja estan pagats, heretats i cedits). D'altra banda, en els habitatges llogats pels joves predominen els contractes a terminis mentre que els dels adults són principalment de caràcter indefinit.
- La meitat dels joves de la província resideixen en habitatges de 70 a 100 m², mentre que el 29,3% ho fa en habitatges d'entre 51 i 70 m², viuen en habitatges construïts entre 1961 i 1980 (46,7%), per tant, en habitatges de segona mà, i en la tipologia d'aquests habitatges predominen els pisos (88,3%). Entre els joves que fan menció de l'existència d'inconvenients en el seu habitatge, l'assumpte més citat és la falta d'espai (25,9% de les respostes), seguit de la manca d'ascensor, el soroll dels veïns i el soroll del carrer.
- La recerca de proximitat (a l'habitatge dels pares, al barri) és la variable més explicativa dels moviments residencials dels joves al territori. Gairebé els dos terços (63,9%) dels joves emancipats viuen al mateix municipi que residien abans d'emancipar-se. El comportament esmentat es reproduïx en tots els àmbits territorials de la província, bé que amb proporcions diverses.
- Entre els joves que en emancipar-se es desplacen fora del municipi originari, els desplaçaments es duen a terme en major mesura des del centre de la metròpoli cap a l'àrea exterior més immediata. Així, els majors fluxos des de Barcelona s'estableixen amb la primera corona, els de la primera corona amb la segona i els de la segona corona amb la tercera. D'altra banda, si es té en compte el lloc on es vivia abans d'emancipar-se, es detecta que el 28,2% dels joves que vivien a Barcelona ha deixat la ciutat quan s'han emancipat. Aquesta proporció és de l'11,9% entre els joves de la primera corona i del 2,6% i el 9,1% entre els de la segona i tercera corona, respectivament.
- Entre els joves emancipats, n'hi ha una tercera part (32,6%) que tenen previst canviar d'habitatge els propers cinc anys. El motiu principal per al canvi de

residència és, molt destacadament, la millora de l'habitatge (50,5%).

Els joves i el barri

- En l'apartat dedicat a les relacions dels joves amb el seu barri, i basant-nos en els anys de residència, més de la meitat dels joves (57,9%) han viscut sempre al barri i gairebé la meitat (47,8%) han residit sempre al mateix habitatge. De fet, només el 20,2% dels joves viuen al barri des de fa 10 anys o menys (van arribar amb posterioritat al 1990). Entre aquests joves hi figura en major proporció el grup de 25 a 29 anys, és a dir, el grup en què hi ha més joves emancipats. D'aquí es dedueix que, en certs casos, l'emancipació porta a moviments residencials de més abast.
- Els joves avaluen positivament els diversos equipaments i dotacions existents al seu barri de residència ja que en tots els casos predominen les respostes que consideren que aquells són suficients. Ara bé, els equipaments que recullen més respostes, tot i que minoritàries, que els qualifiquen com a insuficients són la neteja, les zones verdes i els parcs infantils. En canvi, les majors qualificacions com inexistentes –no es disposa d'aquest equipament al barri– es registren en les biblioteques i els mercats municipals. La majoria d'aquests són tipus d'equipaments que afecten els joves, d'una banda, els qui tenen fills (guarderies, parcs, zones verdes), i d'una altra, els qui són estudiants (biblioteques).
- En el cas de Barcelona, i en menor mesura a la primera corona metropolitana, els equipaments o infraestructures més valorats són el transport públic municipal, l'intermunicipal, l'oferta comercial i els mercats municipals. Aquests són equipaments i dotacions molt característics de les zones urbanes d'alta densitat, que difícilment es poden donar amb els mateixos nivells a les corones exteriors de la província. En canvi, els altres tipus de dotacions –com biblioteques, centres d'ensenyament, guarderies, casals d'avis, la neteja– es ponderen més positivament als territoris de la segona i la tercera corona de la província.
- En l'avaluació que realitzen els joves sobre els problemes que pateix el seu barri destaquen especialment els relacionats amb la circulació, com l'aparcament i el trànsit, així com la contaminació. Per sota d'aquestes es troben la degradació dels boscos i la contaminació industrial. Curiosament, la inseguretat és una de les últimes problemàtiques que citen els joves quan es refereixen al seu barri. Per sota de la inseguretat només es troben les carreteres o les vies d'accés a la població.
- La majoria d'assumpes es consideren més problemàtics a Barcelona i, en segon lloc, a la primera corona metropolitana. En aquesta situació estan l'aparcament, el trànsit, la contaminació i la inseguretat. Ara bé, malgrat que és l'assumpte menys considerat arreu, el problema de les carreteres i les vies d'accés és més puntuat a les àrees més exteriors de la província –segona i tercera corones provincials.
- En relació amb la satisfacció respecte al lloc de residència, dels joves que no viuen a la ciutat de Barcelona, n'hi ha dues terceres parts que consideren que en aquests territoris es viu millor que a la capital, tot i que hi ha un 21,5% que pondera aquesta resposta, en el sentit que es viu millor en alguns aspectes i pitjor en d'altres. Per la seva banda, en el cas de Barcelona, la meitat dels joves creuen que a la ciutat es viu millor i una tercera part creu que hi ha coses millors i pitjors.

3

L'educació i els hàbits
lingüístics dels joves

3

L'educació i els hàbits lingüístics dels joves

L'educació és un dels aspectes que ha experimentat més transformacions en les últimes dècades al nostre país: s'hi ha introduït l'ensenyament obligatori, han crescut les possibilitats d'accés a la Universitat i la procedència o el gènere no condicionen tant com abans les oportunitats educatives dels joves. Així, el nivell educatiu del conjunt de la població ha seguit una tendència creixent, que en el cas dels joves ha significat l'assoliment d'un capital educatiu molt superior al de les generacions anteriors i l'ampliació del període de formació.

La primera part d'aquest capítol està dedicada a l'educació dels joves, tant pel que fa al nivell de formació acadèmica assolit com als estudis en curs, perquè no s'ha d'oblidar que es tracta d'un col·lectiu on encara hi ha un percentatge important d'individus en procés de formació.

També s'analitza si hi ha algun tipus de diferència de gènere en aquest àmbit i la influència de la procedència i de l'estatus familiar en el nivell d'estudis dels joves. Finalment, es fa una aproximació a la influència del nivell d'estudis assolit en la inserció laboral i professional dels joves.

La segona part del capítol tracta dels hàbits lingüístics dels joves. Aquesta és la primera generació escolaritzada completament en català, si bé l'elevat coneixement de la llengua no repercuteix directament en els usos lingüístics dels joves. Per tal d'estudiar-ho, es presenten tres tipus de dades: el coneixement del català, la llengua d'ús habitual dels joves i, finalment, la llengua que s'utilitza en l'àmbit domèstic.

Per cadascuna d'aquestes qüestions s'analitzen els paràmetres generals i, posteriorment, la influència de les diferents variables sociodemogràfiques de la població, la situació per territoris de la província i l'evolució entre 1995 i 2000 en l'àmbit de la regió metropolitana.

3.1 El nivell d'estudis dels joves

El capital educatiu de la població està en un profund procés de canvi. En les últimes dècades la formació de les

noves generacions ha experimentat un creixement espectacular, de manera que els joves acumulen en l'actualitat un bagatge educatiu molt superior al dels seus pares i avis. En aquest procés hi destaca que l'orientació formativa de molts joves s'adreça cada cop més cap a la Universitat, la qual cosa significa un allargament progressiu del període de formació. Tanmateix, i malgrat la universalització del sistema educatiu, encara es donen algunes diferències en les oportunitats educatives dels joves en funció de l'estatus social de la llar d'origen.

Però per estudiar l'àmbit educatiu dels joves s'ha de comptar també amb què molts d'aquests encara estan estudiant, per la qual cosa l'*Enquesta* també s'interessa pels estudis en curs a més dels estudis acabats.

3.1.1 Nivell d'estudis acabats dels joves

En el nivell d'estudis acabats dels joves de la província –sense incloure els estudis que estan cursant actualment– hi predomina la població que ha finalitzat estudis secundaris (60,3%), mentre que una quarta part dels joves (24,1%) han cursat estudis primaris i la població amb formació universitària finalitzada representa el 14,8%. En el segment de joves de menor edat –els compresos entre 18 i 19 anys– existeix un gran predomini dels qui han acabat estudis secundaris (79,1%) davant dels qui han assolit estudis primaris. En el grup de 20 a 24 anys també predominen els joves que han acabat estudis secundaris (68,6%) per sobre dels qui tenen estudis primaris, però en aquest grup existeix, a més, un nombre reduït de joves que ja ha finalitzat els estudis universitaris.

El grup de joves de 25 a 29 anys, la majoria dels quals ja han acabat els seus estudis reglats a pesar que encara poden estar cursant estudis de postgrau i doctorat, és el que reflecteix millor el nivell d'estudis final que assoleixen els joves. Entre aquests, el 28,1% ha acabat estudis primaris, el 43,9% ha finalitzat estudis secundaris i el 26,8% disposa d'alguna diplomatura o llicenciatura universitària. Cal considerar, però, que aquest grup de joves va seguir un pla d'estudis en el qual la secundària encara no era obligatòria. Per tant, els propers anys, així com actualment la pràctica totalitat dels joves tenen, com a mínim, estudis primaris acabats, tots els joves disposaran d'estudis secundaris.

3.1.2 Tipus d'estudis acabats

Observant en detall el tipus d'estudis finalitzats pels joves cal destacar, en primer lloc, que és pràcticament inexistent la població jove analfabeta o amb estudis primaris incomplets. La població que ha finalitzat la primària –o EGB– o bé ha obtingut el graduat escolar arriba

Taula 27 Nivell d'estudis agrupat dels joves de la província de Barcelona segons edat (2000)

	Edat			Total província de Barcelona
	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Sense estudis	1,8	0,1	1,2	0,8
Estudis primaris	19,1	22,2	28,1	24,1
Estudis secundaris	79,1	68,6	43,9	60,3
Estudis universitaris	0,0	9,1	26,8	14,8
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
	(252)	(664)	(620)	(1536)

al 24,1%. D'altra banda, una altra quarta part dels joves han finalitzat ensenyaments de formació professional o cicles formatius i un percentatge similar ha superat el batxillerat o el COU.

En relació amb els estudis universitaris, és major el nombre de joves que han optat pels ensenyaments superiors (8,8%) que els que han escollit ensenyaments mitjans, d'escola universitària, que assoleixen el 6% del total.

Taula 28 Nivell d'estudis dels joves de la província de Barcelona (2000)

	Total província de Barcelona
Analfabet	0,2
Primària incompleta	0,6
Primària, EGB	24,1
FP, cicles formatius	26,5
BUP, ESO	8,0
COU, Batxillerat	25,8
Escola Universitària	6,0
Facultat/ETS	8,8
NS/NC	0,0
Total	100,0
	(1536)

En el marc d'aquests estudis universitaris, la meitat dels joves han cursat estudis de ciències socials i jurídiques –dret, econòmiques, etc.–, seguits, en segon lloc, pels ensenyaments tècnics (23,3%). Són minoritaris, en canvi, els qui han cursat estudis universitaris d'humanitats, de ciències experimentals i de ciències de la salut. Aquestes proporcions es mantenen, a grans trets, entre qui cursa estudis universitaris mitjans o superiors.

3.1.3 Estudis en curs

És important considerar que una part significativa dels joves de la província ha finalitzat uns estudis, però encara n'està cursant uns altres. De fet, del total de joves entrevistats, el 7,5% no ha acabat encara estudis secundaris i el 21,0% estudia actualment en centres universitaris.

Taula 29 Titulació universitària dels joves de la província de Barcelona (2000)

	Total província de Barcelona
Humanitats	9,0
Ciències socials i jurídiques	50,8
Ciències de la salut	6,6
Ciències experimentals	7,7
Ensenyaments tècnics	23,3
NS/NC	2,6
Total	100,0
	(227)

Per segments d'edat, la majoria dels joves de 18 i 19 anys (61,8%) estan estudiant encara. La proporció d'estudiants es redueix al 35,3% en el segment de 20 a 24 anys i al 7,8% dels joves de 25-29 anys. En els tres grups d'edat predominen els joves que estan cursant estudis universitaris per sobre dels que segueixen ensenyaments secundaris.

Taula 30 Estudis en curs dels joves de la província de Barcelona segons edat (2000)

	18-19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	Total joves
No realitza estudis reglats	38,2	64,6	92,3	71,5
Estudis secundaris	24,3	7,1	1,1	7,5
Estudis universitaris	37,5	28,2	6,6	21,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
	(252)	(664)	(620)	(1536)

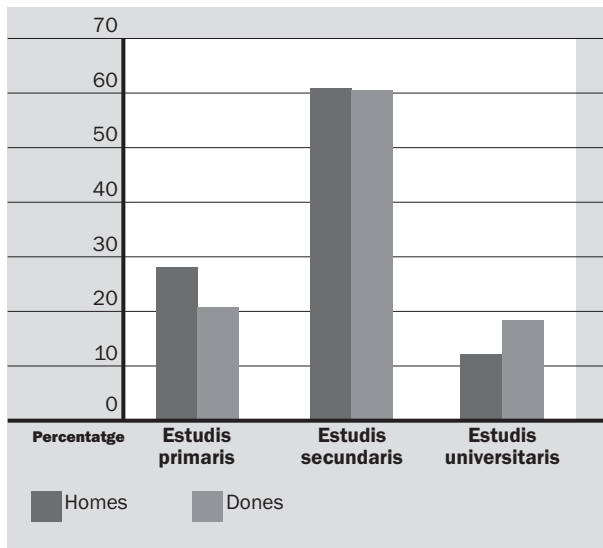
D'altra banda, el 21,9% dels joves segueix estudis no reglats, entre els que destaquen en tots els segments d'edat els cursos instrumentals (idiomes, arts plàstiques...), molt per sobre dels de reciclatge professional, que superen els d'artesanía, música, salut, esport, etc. Aquests estudis no reglats els cursen en major proporció les dones i els segments de població de 18-19 anys i, en menor mesura, els de 20-24 anys.

3.1.4 Estudis i gènere

Tradicionalment, i aquest fet s'observa clarament entre els grups d'adults i de gent gran de la província, el nivell d'estudis assolit per les dones ha estat força menor que el dels homes.

La població jove de la província de Barcelona constitueix la primera generació en què això no succeeix. Fins i tot, entre els joves s'observa molt clarament com les noies arriben a nivells superiors d'estudis que els nois. El 27,4% dels nois ha acabat només estudis primaris pel 20,6% de les noies. En el pol oposat, la població que ha acabat estudis universitaris arriba al 18,2% de les noies, mentre que està en el 11,5% dels nois.

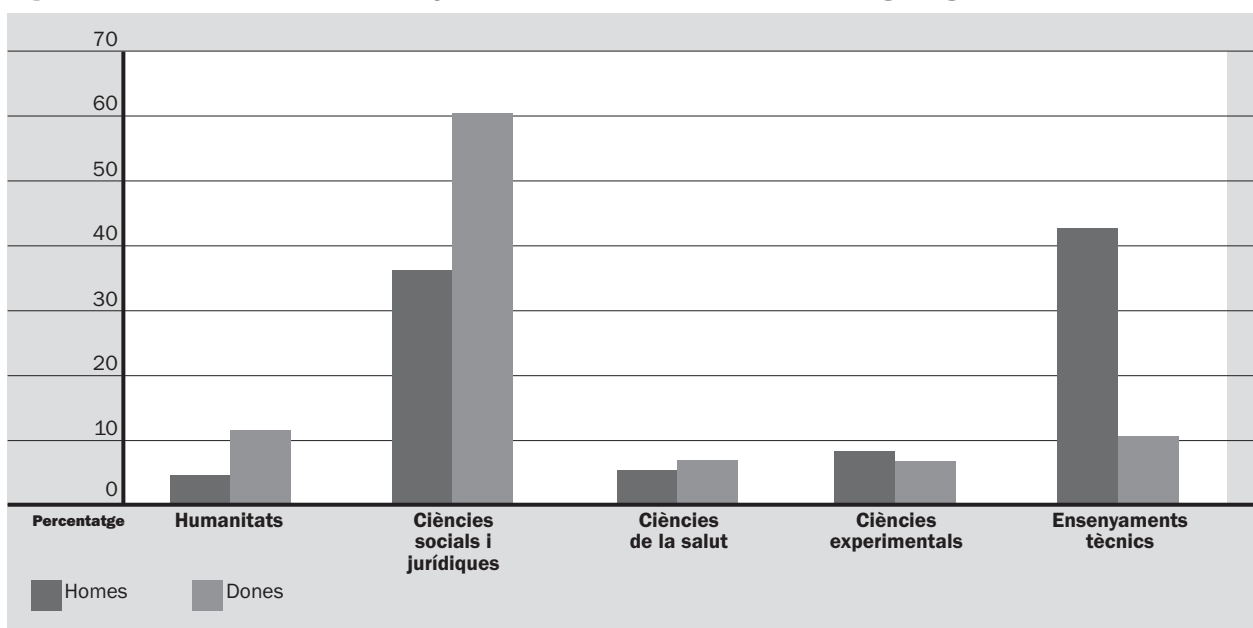
Figura 6 Nivell d'estudis agrupat dels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000)

Analizant el tipus detallat d'estudis seguits segons el gènere, es detecta que els nois orienten la seva formació en major proporció cap a estudis secundaris de tipus formació professional o cicles formatius. En canvi, és més elevat el percentatge de noies entre qui adreça la seva formació secundària cap a la Universitat (COU o batxillerat) i entre qui segueix estudis universitaris, siguin mitjans o superiors.

Però les diferències per gènere no acaben aquí ja que existeixen grans contrastos entre les carreres universitàries que estudien els nois i les noies. La majoria de noies estudia carreres de ciències socials i jurídiques (60,6%), seguides a gran distància pels estudis d'humanitats i, en tercer lloc, pels estudis tècnics. En canvi, els nois estudien, en primer lloc, carreres tècniques (42,5%), en segon lloc, diplomatures o llicenciatures de ciències socials i jurídiques i, en tercer lloc, ciències experimentals.

Figura 7 Titulació universitària dels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000)

És sabut que, tot i que s'observen progressos notables en l'increment de noies en determinades llicenciatures que fins fa pocs anys eren cursades només per nois, encara hi ha determinats estudis, val a dir que cada vegada menys, en els quals la presència femenina és encara molt minsa. Aquest és el cas principalment d'algunes enginyeries.

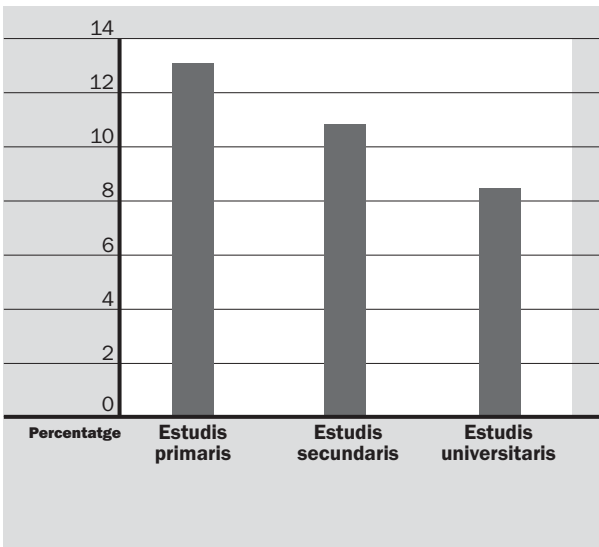
3.1.5 Estudis i situació laboral i professional dels joves

La situació laboral dels joves actius –els que estan en el mercat de treball, ocupats o aturats– presenta diferències significatives segons el nivell d'estudis que han assolit. Es constata clarament que a mesura que augmenta el nivell d'estudis dels joves disminueix la taxa d'atur que els afecta. Així, la taxa d'atur entre els joves que només han acabat els estudis primaris se situa en el 13,1%, pel 10,8% dels qui han finalitzat estudis secundaris i el 8,5% de qui disposa d'una titulació universitària. D'aquestes dades es dedueix que els estudis faciliten, en termes generals, l'entrada al mercat de treball.

D'altra banda, també es detecta una relació significativa entre el nivell d'estudis i la categoria professional assolida pels joves. Entre els universitaris predominen els directius i tècnics (60,6%), seguits dels administratius i comercials (20,4%). Els joves que han acabat estudis secundaris es dediquen predominantment als serveis (treballadors dels serveis: 30,2%) i a administratius i comercials (23,5%) mentre que els que tenen estudis primaris treballen principalment com a obrers qualificats (34,1%) i com a treballadors dels serveis (30,2%).

D'acord amb la categoria socioprofessional assolida pels joves, les majors proporcions de població de categoria alta es detecten entre qui ha superat els estudis

Figura 8 Taxa d'atur segons nivell d'estudis (2000)

universitaris, mentre que el percentatge més elevat de població de categoria socioprofessional baixa correspon als joves que disposen només d'estudis primaris. Així, considerant els joves que han treballat alguna vegada, el 39,1% dels qui han finalitzat estudis universitaris ha assolit una categoria socioprofessional alta i el 45,7% hi és en la categoria mitjana. Entre els joves que han finalitzat estudis secundaris, el 27% han assolit fins ara una categoria socioprofessional mitjana i el 49,7% presenta una categoria baixa. Finalment, la majoria dels qui han cursat estudis primaris (84,1%) pertanyen a la categoria baixa.

També existeixen certes diferències en el nivell d'ingressos segons els estudis acabats pels joves. Malgrat que en tots els nivells d'estudis assolits –primaris, secundaris i universitaris– predominen els ingressos d'entre 90.001 i 140.000 pessetes, entre els qui disposen d'estudis universitaris són més freqüents els ingressos d'en-

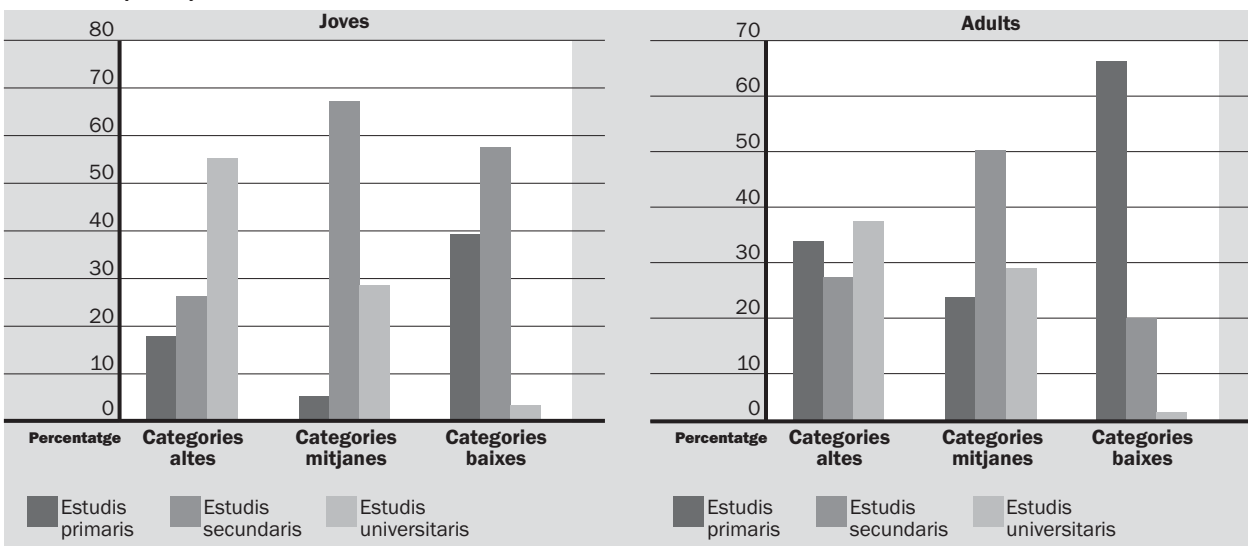
tre 140.001-200.000 pessetes, 200.001-300.000 pessetes i més de 300.000 pessetes, que entre els qui han acabat estudis primaris i secundaris.

Per tant, en termes generals, es conclou que un major nivell d'estudis permet als joves no només inserir-se en major mesura en el mercat de treball, sinó que també possibilita assolir una situació socioprofessional i uns nivells d'ingressos més elevats. Aquests paràmetres, però, que es constaten a escala global, no exclouen que puguin existir situacions molt diverses, que no segueixen aquestes tendències globals, en casos concrets dins de cada nivell d'estudis i de cada categoria socioprofessional. Per exemple, és prou sabut que dins de l'univers de les titulacions universitàries hi ha taxes d'atur i nivells retributius molt contrastats. Igualment, hi ha un bon nombre d'oficis que no requereixen gaire preparació acadèmica, però que superen el nivell salarial de moltes ocupacions universitàries.

D'altra banda, tampoc no s'ha d'interpretar que la major inserció laboral de la població amb més estudis signifiqui que aquesta treballa exactament en allò que ha estudiat, sinó que en força casos el lloc de treball que s'ocupa no es correspon necessàriament amb el currículum acadèmic de la població.

El procés d'increment dels estudis per part dels joves per assolir una posició en el mercat de treball porta al fenomen de la sobreeducació, que es tradueix en un excés de formació acadèmica en relació amb el lloc de treball que s'ocupa. Tot i que aquest és un fenomen relatiu i difícil de mesurar, es comprova que, en termes generals, el nivell de formació dels joves és més elevat que els dels adults per a una mateixa categoria socioprofessional. És a dir, els joves han hagut d'acreditar un major capital educatiu que els adults per accedir a un mateix estatus laboral.

Figura 9 Categoria socioprofessional de la població de la província de Barcelona segons el seu nivell d'estudis (2000)

3.1.6 Diferències en els estudis dels joves segons la seva procedència familiar

Tradicionalment s'ha observat que el sistema educatiu perpetuava les diferències de classe en la societat. Actualment, a pesar de la universalització de l'ensenyament al nostre país i de la facilitat d'accés a la Universitat, existeixen encara diferències significatives en l'orientació educativa dels joves segons el seu estatus familiar. Tot i això, aquestes diferències han disminuït respecte a les que es produïen en generacions anteriors, en les quals les categories socials es perpetuaven de forma molt clara mitjançant el sistema educatiu. Això es comprova en analitzar la situació en les generacions dels pares i dels avis dels joves actuals. L'increment dels estudis cursats, però, ha afectat força més les classes socio-professionals altes i mitjanes que les classes baixes.

El nivell d'estudis del pare i la mare és una variable que influeix força en els estudis assolits pels joves. Es detecta clarament que a major nivell d'estudis del pare i la mare li correspon també un major nivell d'estudis dels fills. Així, els fills dels pares universitaris han cursat també estudis universitaris en major proporció (35,5%) que els fills dels pares amb estudis secundaris (20,2%) i primaris (12,3%). Igualment, només el 4,3% dels fills de pares universitaris han cursat únicament estudis primaris mentre que aquest percentatge arriba al 8,4% dels fills de pares amb estudis secundaris i al 24,6% dels fills de pares amb estudis primaris.

El nivell educatiu dels pares no influeix només en les possibilitats d'accés als estudis superiors, sinó que també té influència en la tipologia dels estudis universitaris que cursen els joves. Els fills de pares amb estudis universitaris estudien en major proporció carreres superiors (66,0%) que mitjanes (30,3%), relació que varia en els fills de pares amb estudis secundaris (59,5% carreres superiors i 39,2% mitjanes) i encara més entre els fills de pares amb estudis primaris (53,7% carreres superiors i 43,3% mitjanes).

Quan es contempla el nivell d'estudis assolit pels joves segons la variable categoria socioprofessional del pare, no s'aprecien diferències tan significatives com en el cas anterior; destaquen únicament les menors oportunitats educatives dels fills de pares de categoria socioprofessional baixa. En aquest cas, el 31,3% dels joves ha assolit només estudis primaris i només el 10,7% ha acabat estudis universitaris.

En resum, la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació entre grups socials no és total, però no hi ha dubte que s'ha avançat força en aquesta direcció. En aquest sentit, i a pesar del que s'ha exposat fins ara, una dada prou il·lustrativa és que el 48,8% dels joves que han acabat els estudis universitaris són fills de pares sense estudis o amb estudis primaris, el 23,3% ho són de pares que tenien estudis secundaris i el 27,8%, de pares amb estudis universitaris.

Taula 31 Nivell d'estudis dels joves de la província de Barcelona segons el nivell d'estudis del seu pare i de la seva mare (2000)

	Nivell d'estudis del pare					Nivell d'estudis de la mare				
	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	NS/NC	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	NS/NC
Sense estudis	3,4	0,3	0,0	0,0	0,0	2,9	0,3	0,0	0,0	0,0
Estudis primaris	48,1	24,6	8,4	4,3	29,7	48,7	21,0	6,6	2,9	39,2
Estudis secundaris	43,2	62,8	71,7	60,2	70,4	41,3	65,3	69,0	66,1	60,8
Estudis universitaris	5,3	12,3	20,2	35,5	0,0	7,2	13,4	24,4	31,1	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(295)	(774)	(264)	(178)	(26)	(352)	(838)	(217)	(117)	(12)

Taula 32 Nivell d'estudis dels joves de la província de Barcelona segons la categoria socioprofessional del seu pare i de la seva mare (2000)

	Categoria socioprofessional del pare			Categoria socioprofessional de la mare		
	Alta	Mitjana	Baixa	Alta	Mitjana	Baixa
Sense estudis	0,3	0,0	1,1	0,8	0,0	0,6
Estudis primaris	13,5	11,9	31,3	18,3	5,2	29,2
Estudis secundaris	65,7	66,7	56,9	62,8	69,4	59,0
Estudis universitaris	20,5	21,4	10,7	18,1	25,5	11,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(428)	(210)	(825)	(178)	(251)	(632)

3.1.7 Els estudis per generacions: joves, adults i gent gran

La progressió del nivell d'estudis de la població de la província és òbvia. No hi ha dubte que els joves actuals són la generació més ben preparada acadèmicament que mai hi ha hagut al país. Si entre la gent gran hi predomina la població sense estudis, entre la població adulta és majoritària la que ha cursat estudis primaris. Entre els joves, la població sense estudis és pràcticament inexistent i el nivell predominant, com ja s'ha esmentat, és el d'estudis secundaris. En relació directa amb el que s'acaba d'exposar, només hi ha el 4,5% de gent gran que disposa d'estudis universitaris, pel 15,6% dels adults i el 14,8% dels joves. Cal considerar, però, que del total de joves entrevistats n'hi ha el 21% que estan cursant estudis universitaris però no els han acabat i, per tant, una bona part d'aquests passaran a engruixir el grup dels qui tenen estudis universitaris acabats.

Taula 33 Nivell d'estudis agrupat de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Sense estudis	0,8	10,5	44,8
Estudis primaris	24,1	47,5	40,7
Estudis secundaris	60,3	26,5	10,0
Estudis universitaris	14,8	15,6	4,5
Total	100,0	100,0	100,0
	(1536)	(3496)	(1218)

A mesura que han passat les generacions no només ha canviat el nivell d'estudis assolit per la població, sinó que també han variat les carreres universitàries que aquesta població segueix. Concretament, són més freqüents entre la població jove que entre els adults, primer, els estudis de ciències socials i jurídiques i, especialment, els ensenyaments tècnics. En canvi, hi ha menys joves que adults que hagin seguit estudis d'humanitats i ciències de la salut.

Taula 34 Titulació universitària de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Humanitats	9,0	13,1	17,9
Ciències socials i jurídiques	50,8	46,8	35,8
Ciències de la salut	6,6	15,4	14,9
Ciències experimentals	7,7	6,5	2,6
Ensenyaments tècnics	23,3	17,9	28,8
NS/NC	2,6	0,3	0,0
Total	100,0	100,0	100,0
	(227)	(544)	(55)

3.1.8 Els estudis dels joves segons el lloc de residència a la província

Així com en força altres variables, també en el territori es detecten diferències significatives en el nivell d'estudis dels joves. El major nivell d'estudis de la població jove s'observa a la ciutat de Barcelona, on el 20,6% dels joves han cursat estudis universitaris, el 64,4% han assolit estudis secundaris i el 14% només han acabat estudis primaris. La composició social de la ciutat explica, en bona part, el major nivell d'estudis dels joves barcelonins.

Contràriament, els territoris on els joves assoleixen un nivell menor d'estudis són la primera i la segona corona metropolitanas. Els joves amb estudis primaris arriben al 27,9% i el 30,3% a la primera i segona corona, respectivament, mentre que han assolit estudis universitaris únicament l'11,1% i el 12,9%, respectivament. L'àmbit territorial no metropolità de la província es troba, finalment, en una posició intermèdia, amb el 21% de joves amb estudis primaris i el 16,1% que ha acabat estudis universitaris.

3.1.9 Evolució del nivell d'estudis a la regió metropolitana: 1995-2000

Entre 1995 i 2000 s'han produït algunes modificacions respecte als estudis assolits pels joves de la regió metropolitana de Barcelona. Les diferències reflecteixen una millora del nivell d'estudis ja que mentre que han disminuït els joves amb estudis primaris (del 27,3% al 24,3%) han augmentat els qui han finalitzat la formació universitària (han passat de l'11% al 14,7%). Per la seva banda, el percentatge de població amb estudis secundaris finalitzats s'ha mantingut estable.

Cal destacar que en tots els àmbits territorials de la província s'ha registrat un augment del nivell d'estudis dels joves entre 1995 i 2000.

També s'aprecien diferències entre 1995 i 2000 en relació amb el tipus d'estudis universitaris que segueixen els joves. En aquests cinc anys s'ha reduït la proporció de població que ha estudiat humanitats i ciències de la salut. En canvi, han augmentat força els ensenyaments tècnics i de ciències experimentals. Finalment, els estudis de ciències socials i jurídiques mantenen la seva importància majoritària.

Tot sembla indicar que algunes d'aquestes tendències apunten en el sentit que els joves han orientat la seva formació cap a les carreres amb possibilitats d'inserció laboral i de progressió professional. Això explicaria, si més no, el descens dels estudis d'humanitats i l'augment dels estudis tècnics.

Taula 35 Nivell d'estudis agrupat dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Sense estudis	0,8	2,2	0,6	1,2	1,0	0,4	1,1	0,8	1,2	0,8
Estudis primaris	14,6	33,2	35,4	27,3	14,0	27,9	30,3	24,3	21,0	24,1
Estudis secundaris	68,1	55,5	57,3	60,5	64,4	60,6	55,7	60,2	61,8	60,3
Estudis universitaris	16,6	9,1	6,7	11,0	20,6	11,1	12,9	14,7	16,1	14,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

L'evolució del nivell d'estudis per gèneres en el marc de la regió metropolitana també presenta diferències significatives. De fet, l'evolució del nivell d'estudis de les noies ha estat força més positiva que la dels nois. En el període 1995-2000, s'ha produït una reducció acusada de les joves amb estudis primaris mentre que ha augmentat el percentatge de noies amb estudis secundaris i, especialment, amb estudis universitaris. En canvi, entre els nois s'ha mantingut la proporció dels qui tenen estudis primaris, s'ha reduït lleugerament el pes dels qui disposen d'estudis secundaris i han augmentat, però només lleugerament, els joves amb estudis universitaris.

Taula 36 Nivell d'estudis agrupat dels joves de la RMB segons gènere. Evolució 1995-2000

	1995		2000	
	Dones	Homes	Dones	Homes
Sense estudis	1,3	1,1	0,9	0,7
Estudis primaris	27,0	27,5	21,2	27,4
Estudis secundaris	58,9	62,1	60,3	60,1
Estudis universitaris	12,8	9,3	17,6	11,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(508)	(464)

3.2 Els joves i la llengua catalana

L'Enquesta s'aproxima a la situació de la llengua catalana entre els joves des de dues perspectives. La primera és el nivell de coneixement de la llengua, que ha seguit una tendència creixent en el conjunt de la població i especialment en el col·lectiu jove, com a conseqüència de la implantació de la llengua catalana en el sistema educatiu. La segona perspectiva tracta de l'ús efectiu de la llengua, situat en un context de convivència de dos grups socials –els nascuts a Catalunya i els nascuts a fora– que és també una convivència de dues identitats lingüístiques, i que influeix en els hàbits lingüístics dels joves.

3.2.1 El coneixement del català

La immensa majoria dels joves de la província de Barcelona saben parlar i escriure el català (85,4%) i hi

ha una minoria que el parla però no l'escriu (7,1%). El menor nivell de coneixement el constitueix la població jove que entén el català però no el parla (6,7%) i la que no l'entén (0,7%).

Sens dubte, els joves actuals constitueixen la generació que disposa d'un millor coneixement del català de tota la història. Això es constata quan les dades exposades es comparen amb les d'adults i de gent gran. Entre els adults no arriben a la meitat els que parlen i escriuen el català, mentre que el 30,9% el parla però no l'escriu i el 26% l'entén però no el parla. Entre la gent gran el nivell de coneixement és molt menor: una quarta part parla i escriu el català i el 37,6% el parla però no l'escriu. Entre aquest grup de població, a més, hi ha un 27% que entén el català però no el parla i, d'altra banda, el 10% de la gent gran no entén el català.

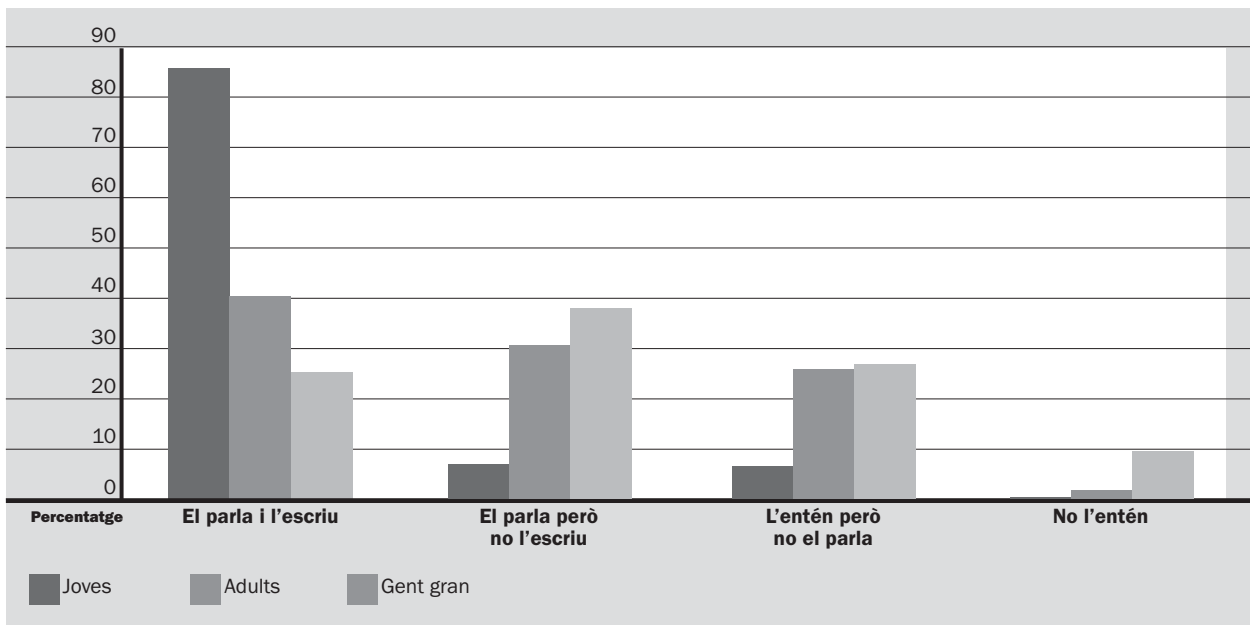
El coneixement de la llengua segons les característiques sociodemogràfiques dels joves

Per gèneres, les diferències són escasses, i tan sols s'aprecia que les noies parlen i escriuen el català en major proporció (87,3%) que els nois (83,5%), entre els quals hi ha un percentatge més elevat de població que l'entén però no el parla (8,4% entre els nois i 4,8% entre les noies).

Si es consideren les edats dels joves, els que disposen d'un millor coneixement de la llengua són els de 18-19 anys, entre els que el 91,2% parla i escriu el català. Les diferències són escasses respecte al grup de 20 a 24 anys, en el que augmenta lleugerament el percentatge de qui parla el català però no l'escriu. En canvi, entre els joves de 25 a 29 anys el coneixement del català és força més reduït ja que augmenten els que el parlen però no l'escriuen i els que l'entenen però no el parlen.

Com és de suposar, a més nivell d'estudis de la població, major coneixement del català. La pràctica totalitat (96,8%) dels joves amb estudis universitaris saben parlar i escriure el català pel 91,7% dels que disposen d'estudis secundaris. La proporció es redueix força (64,2%)

Figura 10 Coneixement del català de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

Taula 37 Coneixement del català dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
El parla i l'escriu	83,5	87,3	91,2	89,8	78,2	85,4
El parla però no l'escriu	7,1	7,2	1,8	5,3	11,3	7,1
L'entén però no el parla	8,4	4,8	5,1	4,7	9,4	6,7
No l'entén	0,7	0,6	0,8	0,2	1,1	0,7
NS/NC	0,3	0,0	1,0	0,0	0,0	0,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

entre els qui han acabat estudis primaris, entre els quals hi ha el 16,3% que parla el català però no l'escriu i el 17,9% que l'entén però no el parla.

En relació amb la categoria socioprofessional, la població de categoria mitjana és la que té un major domini de la llengua catalana (94,7% la parla i l'escriu), seguida de prop de la categoria alta (88,7%). A certa distància d'aquests dos grups, encara que amb un gran predomini de qui parla i escriu el català (79,3%), es troba la població de categoria socioprofessional baixa, en la qual hi ha un percentatge significatiu de joves que parlen el català però no l'escriuen (10,6%) i dels que l'entenen però no el parlen (9,5%).

Sens dubte, però, la variable que més diferencia els joves de la província segons el seu nivell de coneixement del català és el lloc de naixement, tot i que cal recordar que els joves nascuts fora de Catalunya són una clara minoria (5,3% del total). Dels nascuts a Catalunya, el 87% sap parlar i escriure el català. Entre els joves nascuts fora de Catalunya hi ha el 19,2% que l'entén però no el parla i, a més, hi ha el 5,9% que no l'entén.

Tot i això, els joves que no han nascut a Catalunya mostren una major assimilació de la llengua que els adults i la gent gran d'origen similar. Mentre que el 74,9% dels joves nascuts fora de Catalunya sap parlar el català, entre els adults en la mateixa situació només el parla el 44,8% i entre la gent gran el 27,5%.

El coneixement de la llengua per territoris

En l'àmbit de la província el major nivell de coneixement de la llengua es produeix a la tercera corona –l'àmbit no metropolità–, on la pràctica totalitat dels joves saben parlar i escriure el català (95,5%). Amb nivells de coneixement lleugerament inferiors es troben la ciutat de Barcelona i la segona corona metropolitana, on el 88,9% i el 86,7%, respectivament, parlen i escriuen el català, mentre que el 6,5% i el 5,5%, respectivament, el parlen però no l'escriuen.

El nivell més baix de coneixement del català –tot i que és prou elevat– es produeix entre els joves de la primera corona metropolitana –que és l'àmbit territorial de la província més afectat per les onades immigratòries dels

Taula 38 Llengua d'ús de la població de la província de Barcelona segons origen geogràfic i grups d'edat (2000)

	Joves		Adults		Gent gran	
	Nascut a Catalunya	Nascut fora de Catalunya	Nascut a Catalunya	Nascut fora de Catalunya	Nascut a Catalunya	Nascut fora de Catalunya
El parla i l'escriu	87,0	56,6	61,4	13,9	47,8	3,4
El parla però no l'escriu	6,5	18,3	30,9	30,9	51,4	24,1
L'entén però no el parla	6,0	19,2	7,3	50,5	0,9	52,7
No l'entén	0,4	5,9	0,3	4,5	0,0	19,8
NS/NC	0,2	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(1455)	(81)	(1987)	(1510)	(604)	(614)

anys seixanta i setanta-, entre els quals més de les tres quartes parts (78,6%) saben parlar i escriure el català i el 10,1% el parla però no l'escriu. Finalment, entre aquests joves, el 10,5% manifesta que entén el català però que no el sap parlar.

L'evolució del coneixement del català

En el marc de la regió metropolitana, el coneixement del català per part dels joves ha millorat notòriament entre els anys 1995 i 2000. L'any 1995 el 77,4% sabia parlar i escriure el català, percentatge que ha augmentat al 84,5% l'any 2000. Per contra, s'han reduït els joves que parlen però no escriuen el català i els que l'entenen però no el parlen.

Cal destacar, a més, que la millora en el coneixement de la llengua s'observa en tots els àmbits territorials de la província. Aquesta millora és més moderada a la ciutat de Barcelona, on el nivell de coneixement ja era molt elevat, que a les dues corones metropolitanes, on l'avenç és molt destacable: els que saben parlar i escriure el català passen del 67% al 78,6% en la primera corona i del 79,7% al 86,7% en la segona corona.

3.2.2 El nivell d'ús del català per part dels joves

El nivell d'ús del català per part dels joves –tant l'ús habitual com l'ús en l'àmbit familiar– s'allunya molt dels nivells de coneixement observats en el punt anterior. A

pesar que el coneixement de la llengua catalana entre els joves és elevat i massiu, el seu ús és molt menor. De fet, i al contrari del que es podria suposar en un primer moment, coneixement i ús de la llengua apareixen com dues realitats considerablement dissociades. Conèixer el català no és una garantia que la llengua s'utilitzi en l'àmbit familiar i social.

Del total de joves de la província de Barcelona, més de la meitat (53,2%) utilitzen el castellà com a llengua habitual, mentre que una tercera part utilitza el català. D'altra banda, ambdues llengües són usades per igual entre el 16,1% dels joves.

De la comparació de l'ús de la llengua entre generacions, es detecta que el monolingüisme català ha anat reduint el seu pes enfront del castellà i del bilingüisme. Mentre que entre la gent gran el 44,7% usa el català, el percentatge baixa al 35,5% entre els adults i al 30,6% entre els joves. Al mateix temps, la població que té el castellà com a llengua habitual passa del 47% entre la gent gran al 53,2% entre els joves, el mateix que succeeix amb la població pròpiament bilingüe, que passa del 7,5% entre la gent gran al 16,1% entre els joves.

Ús de la llengua i característiques sociodemogràfiques dels joves

Els hàbits lingüístics presenten variacions en funció de les característiques dels joves. Factors com el gènere,

Taula 39 Coneixement del català dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
El parla i l'escriu	85,3	67,0	79,7	77,4	88,9	78,6	86,7	84,5	95,5	85,4
El parla però no l'escriu	8,7	12,2	7,8	9,6	6,5	10,1	5,5	7,5	3,6	7,1
L'entén però no el parla	5,6	19,6	11,8	12,2	3,6	10,5	6,8	7,2	0,9	6,7
No l'entén	0,2	1,2	0,8	0,7	0,3	0,8	1,0	0,7	0,0	0,7
NS/NC	0,2	0,0	0,0	0,1	0,6	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

Taula 40 Llengua d'ús de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Català	30,6	35,5	44,7
Castellà	53,2	51,9	47,0
Ambdues per igual	16,1	11,9	7,5
Altres llengües	0,1	0,6	0,7
Total	100,0	100,0	100,0
	(1536)	(3496)	(1218)

l'edat, l'estatus social, el nivell d'estudis i, sobretot, l'origen influeixen en la llengua d'ús dels joves.

Tot i que les diferències no són molt acusades, s'aprecia un major nivell d'ús del castellà entre els nois (56,7%) que entre les noies (49,7%), entre les quals hi ha una major proporció de bilingües i que usen en català. Pel que fa a les edats, el català assoleix el major percentatge d'ús entre els més joves (34,1%), els de 18-19 anys, per sobre dels de 20 a 24 anys i els de 25 a 29 anys.

Si es prenen com a base els estudis, es detecta un major ús del català a mesura que augmenta el nivell d'estudis de la població. De fet, l'únic cas en què predominen els catalanoparlants és entre els joves que han acabat estudis universitaris, entre els quals el 43,9% té per llengua habitual el català pel 38,4% que té el castellà. En canvi, entre la població amb estudis secundaris més de la meitat utilitza el castellà (50,2%), el mateix que succeeix entre els qui tenen estudis primaris (69,5%). Curiosament, el percentatge de joves bilingües es manté entre el 15,7% i el 17,7% en tots els casos.

L'ús de la llengua també es diferencia segons la categoria socioprofessional de la població. Els joves de categoria alta usen el català (45,3%) en major mesura

que el castellà (42,6%), mentre que entre els de categoria mitjana són majoritaris els castellanoparlants (43,4% pel 37,1% de catalanoparlants), amb un elevat percentatge de joves bilingües (19,4%). El major percentatge, però, de població castellanoparlant es dona entre els joves de categoria socioprofessional baixa (61,5% pel 22,8% de catalanoparlants).

Una de les relacions més destacables s'observa en l'ús de la llengua dels joves segons el seu lloc de naixement. Així, entre els nascuts a Catalunya, més de la meitat tenen el castellà com a llengua habitual per una tercera part que tenen el català i el 16,5% que són bilingües.

És clar que normalment la llengua es transmet de mares i pares a fills i, d'acord amb aquest fet, cal considerar que una part important dels joves nascuts a Catalunya que tenen el castellà com a llengua habitual són fills o néts d'immigrants de la resta del país.

La transmissió de la llengua entre generacions queda patent amb la informació disponible. Així, els joves de la província els pares dels quals són castellanoparlants també tenen massivament el castellà com a llengua habitual (80,0% d'aquests joves) pel 16,3% que tenen el castellà i el català al mateix temps. Aquests mateixos percentatges es reproduïxen gairebé mimèticament entre els fills de mares castellanoparlants. Un fet similar, però amb menys pes del bilingüisme, succeeix amb la població de parla catalana. El 84,9% dels joves fills de pares catalanoparlants tenen el català com a llengua habitual pel 10,9% que tenen el català i el castellà al mateix temps. Igualment, el 88,4% de fills de mares catalanoparlants parlen habitualment en català mentre que el bilingüisme afecta el 9,9% d'aquests joves.

Taula 41 Llengua d'ús dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Català	29,1	32,1	34,1	28,9	30,9	30,6
Castellà	56,7	49,7	49,0	55,7	52,4	53,2
Ambdues per igual	14,3	18,0	16,1	15,4	16,8	16,1
Altres llengües	0,0	0,3	0,8	0,0	0,0	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

Taula 42 Llengua d'ús dels joves de la província de Barcelona amb el seu pare i la seva mare (2000)

	Llengua amb el pare			Llengua amb la mare		
	Català	Castellà	Ambdues	Català	Castellà	Ambdues
Català	88,4	3,8	12,3	84,9	3,7	21,5
Castellà	1,7	79,5	10,7	4,2	80,0	1,7
Ambdues per igual	9,9	16,7	77,0	10,9	16,3	76,9
Altres llengües	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(498)	(989)	(36)	(482)	(1010)	(37)

Per tant, com s'ha observat en el capítol anterior, es pot afirmar que els joves són la generació de catalans amb un millor coneixement del català però, al mateix temps, són possiblement també la primera generació de nascuts a Catalunya que tenen majoritàriament el castellà com a llengua habitual. Això es demostra amb la informació disponible: dels joves de la província nascuts a Catalunya que saben parlar i escriure el català (que representen el 87% del total) són majoritaris (46,8%) els monolingües castellans, mentre que el 35,6% usen més el català i el 17,6% són monolingües.

D'altra banda, com és de suposar, entre els no nascuts a Catalunya són una clara majoria els castellanoparlants (83,5%), però també és significatiu que el 5% usen habitualment el català –aquí hi poden haver, entre d'altres, nascuts a les illes o al País Valencià– i el 9% manifesta ser bilingüe.

Ús de la llengua i territori

Existeixen moltes diferències en l'ús de la llengua segons els territoris de la província, de manera que en determinats àmbits territorials el català és clarament la llengua majoritària dels joves i en altres ho és el castellà. El territori on es parla més el català és a la zona no metropolitana de la província –la tercera corona–, on el català és la llengua de dues terceres parts dels joves, pel 21,1% el castellà i el 12,8% ambdues.

La ciutat de Barcelona i la segona corona metropolitana presenten uns nivells d'ús de la llengua bastant similars. En ambdós territoris predomina el castellà amb el 46,1% i el 49,2%, respectivament, mentre que el català és la llengua d'una tercera part dels joves. La ciutat de Barcelona és, per la seva part, l'àmbit territorial on hi ha més joves que tenen les dues llengües com a pròpies (20,1%).

Finalment, el territori provincial amb un menor ús del català és la primera corona metropolitana, on la majoria castellanoparlant és aclaparadora. En aquest territori només el 14,3% dels joves tenen el català com a llengua

d'ús habitual, mentre que el castellà assoleix el 70,9% i l'ús de les dues llengües el 14,9%.

Evolució de l'ús de la llengua a la regió metropolitana: 1995-2000

Entre els anys 1995 i 2000, i en l'àmbit de la regió metropolitana, l'evolució de l'ús de la llengua ha seguit els paràmetres que s'exposen a continuació. El tret més destacable és l'increment del bilingüisme, que passa del 13,6% al 16,4% dels joves, en detriment dels monolingües catalanoparlants, que el 1995 ja eren una clara minoria i que passen del 31,5% al 27,5% dels joves. D'altra banda, el percentatge de joves que tenen el castellà com a llengua habitual ha crescut molt lleugerament, en passar del 54,7% el 1995 al 56% el 2000.

Per territoris de la província, l'ús monolingüe del català disminueix arreu i aquesta disminució es compensa amb l'increment dels qui usen el català i el castellà al mateix temps mentre que el castellà, tot i que incrementa globalment el seu ús, presenta evolucions diferents als tres àmbits territorials de l'àrea metropolitana.

3.2.3 Llengua d'ús a la llar

L'ús de la llengua a la llar segueix, a grans trets, les pautes del que s'acaba de descriure en relació amb la llengua d'ús de la població. En termes generals, el 62,1% de la població jove utilitza el castellà a casa, el 30% utilitza el català i el 7,7% utilitza les dues llengües en l'àmbit familiar.

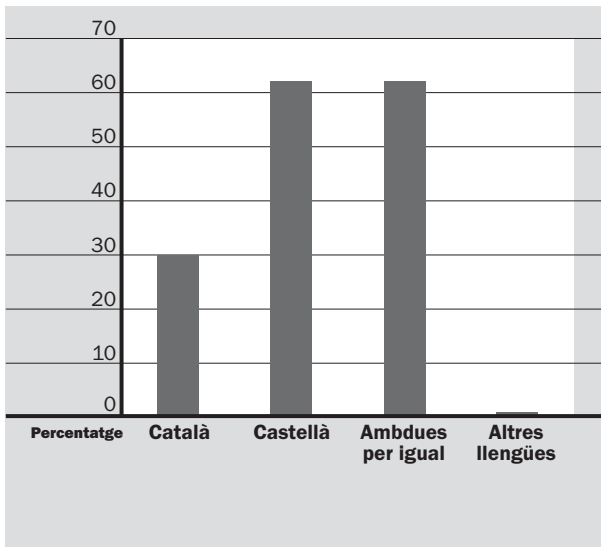
Evidentment, aquests valors s'acosten molt a la llengua emprada pels progenitors dels entrevistats. La llengua del pare dels joves entrevistats és majoritàriament el castellà (64,4%), seguida del català (32,4%), mentre que la llengua que més es parla amb la mare és també el castellà (65,8%), seguida del català (31,4%).

Tenint en compte la llengua que empren els diversos membres de la família a la llar, el 50% dels joves entre-

Taula 43 Llengua d'ús dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Català	36,1	16,5	42,5	31,5	33,7	14,3	36,0	27,5	66,2	30,6
Castellà	47,1	70,1	46,8	54,7	46,1	70,9	49,2	56,0	21,1	53,2
Ambdues per igual	16,7	13,1	10,6	13,6	20,1	14,9	14,4	16,4	12,8	16,1
Altres llengües	0,2	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,4	0,1	0,0	0,1
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

Figura 11 Llengua d'ús a la llar dels joves de la província de Barcelona (2000)

vistats manifesta que a casa seva tots els membres parlen el castellà, mentre que en el 25,7% dels casos tots utilitzen el català i en el 5,5% de les llars s'usen les dues llengües. D'entre les possibles combinacions lingüístiques a la llar, les més nombroses són el 8,3% dels casos en què un dels cònjuges utilitza el castellà i l'altre cònjuge usa les dues llengües i, en segon lloc, el 4,9% de llars en les quals un membre és catalanoparlant i l'altre és castellanoparlant.

Ús de la llengua a la llar i el territori

L'ús del català a la llar és especialment elevat al territori no metropolità de la província, l'únic àmbit on supera àmpliament el castellà i el bilingüisme. A la resta d'àmbits territorials predomina l'ús del castellà, però en diversa mesura. La ciutat de Barcelona i la segona corona metropolitana presenten distribucions de la llengua a la llar bastant similars. En ambdós casos el català és usat a la llar per prop d'una tercera part dels joves, mentre que el percentatge d'ús del castellà supera àmpliament la meitat de la població.

La primera corona metropolitana, en canvi, és el territori amb un major ús del castellà a la llar (79,3%) ja que aquí l'ús del català és molt escàs (13,8%). Cal recordar, com ja s'ha exposat anteriorment, que és en aquesta primera corona metropolitana on es concentra la major part de la població immigrada de la resta d'Espanya els anys seixanta i setanta, dels quals els joves actuals són descendents.

Evolució de l'ús de la llengua a la llar a la regió metropolitana: 1995-2000

En l'evolució de l'ús de la llengua a la llar a la regió metropolitana s'observen poques diferències entre les magnituds de 1995 i les de 2000. En tot cas, entre els joves entrevistats s'observa una lleugera disminució de l'ús del català a la llar (del 29,1% al 27,1%) i un cert increment del l'ús del castellà (del 63,6% al 64,9%) i del bilingüisme (7,1% al 7,8%).

3.3 Conclusions

El nivell d'estudis dels joves

- Entre els joves de la província de Barcelona predominen els qui han finalitzat estudis secundaris (60,3%), mentre que una quarta part han cursat només estudis primaris i el 14,8% ha finalitzat la formació universitària. Hi ha, però, una part significativa dels joves entrevistats que encara està estudiant: el 7,5% està cursant encara estudis secundaris i el 21% estudia actualment en centres universitaris. No hi ha dubte que els joves actuals són la generació del país més ben preparada acadèmicament: així es constata en comparar els nivells de formació dels joves amb els dels adults i la gent gran.
- En el marc dels estudis universitaris, la meitat dels joves han cursat estudis de ciències socials i jurídiques –dret, econòmiques, etc.–, seguits, en segon lloc, pels ensenyaments tècnics (23,3%). Són mino-

Taula 44 Llengua d'ús a la llar dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Català	34,0	14,4	39,3	29,1	34,7	13,8	34,4	27,1	63,5	30,0
Castellà	56,8	77,1	56,8	63,6	56,6	79,3	57,1	64,9	28,9	62,1
Ambdues per igual	9,1	8,2	3,6	7,1	8,5	6,9	8,1	7,8	7,6	7,7
Altres llengües	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,0	0,4	0,2	0,0	0,2
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

ritaris, en canvi, els que han cursat estudis d'humanitats, ciències experimentals i ciències de la salut. Aquestes proporcions es mantenen, a grans trets, entre qui cursa estudis universitaris mitjans o superiors.

- La població jove de la província de Barcelona constitueix la primera generació en què les noies arriben a nivells d'estudis clarament superiors als dels nois. En l'àmbit universitari existeixen, però, grans diferències entre nois i noies respecte als estudis que cursen. La majoria de noies estudia carreres de ciències socials i jurídiques, seguides pels estudis d'humanitats i pels estudis tècnics. En canvi, els nois estudien, primer, carreres tècniques, en segon lloc, diplomatures o llicenciatures de ciències socials i jurídiques i, tercer, ciències experimentals.
- Es constata clarament que a mesura que augmenta el nivell d'estudis dels joves disminueix la taxa d'atur d'aquests, d'on es dedueix que els estudis faciliten, en termes generals, l'entrada de la població jove al mercat de treball. També es detecta una relació significativa entre el nivell d'estudis i la categoria socioprofessional assolida pels joves, en tant que les majors proporcions de població de categoria alta es detecten entre qui ha superat els estudis universitaris mentre que el percentatge més elevat de població de categoria socioprofessional baixa correspon als joves que disposen només d'estudis primaris. Més concretament, entre els universitaris predominen els directius i tècnics, els qui han acabat estudis secundaris es dediquen predominantment a fer de treballadors dels serveis i a administratius i comercials, mentre que els qui tenen estudis primaris treballen principalment com a obrers qualificats i com a treballadors dels serveis. Aquestes diferències basades en els estudis, es reproduïxen, bé que amb menys intensitat, també en el nivell d'ingressos assolit pels joves, de manera que a més estudis, major nivell d'ingressos.
- El procés d'increment dels estudis per part dels joves per assolir una posició en el mercat de treball porta al fenomen de la sobreeducació, que es tradueix en un excés de formació acadèmica en relació amb el lloc de treball que s'ocupa. Tot i que aquest és un fenomen relatiu i difícil de mesurar, es comprova que, en termes generals, el nivell de formació dels joves és més elevat que el dels adults per a una mateixa categoria socioprofessional. És a dir, el jove han hagut d'acreditar un major capital educatiu que els adults per accedir a un mateix estatus laboral.
- A pesar de la universalització de l'ensenyament al nostre país i de la facilitat d'accés a la Universitat, existeixen encara diferències significatives en l'orientació educativa dels joves segons el seu estatus familiar. Així, a major nivell d'estudis dels pares es correspon també un major nivell d'estudis dels fills. Tot i això, aquestes diferències han disminuït res-

pecte a les que es produïen en generacions anteriors.

- Per àmbits territorials, el major nivell d'estudis de la població jove s'observa a la ciutat de Barcelona –la composició social de la ciutat explica, en bona part, el major nivell d'estudis dels joves barcelonins–, seguida de l'àmbit territorial no metropolità de la província. Els territoris on els joves assoleixen un nivell menor de formació acadèmica són la primera i la segona corona metropolitanes.
- Entre 1995 i 2000 s'ha produït una millora del nivell d'estudis dels joves de la regió metropolitana amb un increment dels joves universitaris i una reducció dels qui disposen només d'estudis primaris. Aquesta millora afecta tots els àmbits territorials de la província. En relació amb els estudis universitaris, entre 1995 i 2000 s'ha reduït la proporció de població que ha estudiat humanitats i ciències de la salut i han augmentat força els ensenyaments tècnics i de ciències experimentals. Tot sembla indicar que algunes d'aquestes tendències apunten que els joves han orientat la seva formació cap a les carreres amb possibilitats d'inserció laboral i de progressió professional.

Els hàbits lingüístics

- Sens dubte, els joves actuals constitueixen la generació de tota la història del nostre país que disposa d'un millor coneixement del català. La immensa majoria dels joves de la província de Barcelona saben parlar i escriure el català (85,4%). En el marc de la regió metropolitana, el coneixement del català per part dels joves ha millorat notòriament entre els anys 1995 i 2000. Cal destacar, a més, que la millora en el coneixement de la llengua s'observa en tots els àmbits territorials de la província.
- El nivell d'ús del català per part dels joves –tant l'ús habitual com l'ús en l'àmbit familiar– s'allunya molt dels nivells de coneixement observats. A pesar que el coneixement de la llengua catalana entre els joves és elevat i massiu, el seu ús és molt menor. De fet, i al contrari del que es podria suposar en un primer moment, coneixement i ús de la llengua apareixen com dues realitats considerablement dissociades. Conèixer el català no és una garantia que la llengua s'utilitzi en l'àmbit familiar i social.
- Del total de joves de la província de Barcelona, més de la meitat utilitzen el castellà com a llengua habitual per menys d'una tercera part que utilitzen el català. D'altra banda, és bilingüe el 16,1% dels joves. De la comparació de l'ús de la llengua entre generacions –joves, adults i gent gran–, es detecta que el català com a llengua habitual ha anat reduint el seu pes enfront del castellà i també ha augmentat força el bilingüisme.
- Prenent com a base els estudis, es detecta un major ús del català a mesura que augmenta el nivell d'es-

tudis de la població, el mateix que succeeix amb la categoria socioprofessional.

- Una de les relacions més destacables, però, s'observa en l'ús de la llengua dels joves segons el seu lloc de naixement. Així, entre els nascuts a Catalunya, més de la meitat tenen el castellà com a llengua habitual per una tercera part que tenen el català i el 16,5% que té les dues llengües com a pròpies. Per tant, es pot afirmar que els joves són la generació de catalans amb un millor coneixement del català però, al mateix temps, són possiblement també la primera generació de nascuts a Catalunya que tenen majoritàriament el castellà com a llengua habitual.
- És clar que normalment la llengua es transmet de mares i pares a fills. Els joves de la província els pares i mares dels quals són castellanoparlants també tenen massivament el castellà com a llengua habitual per una minoria significativa que tenen ambdues llengües al mateix temps. Un fet similar succeeix amb la població de parla catalana: el 84,9% dels joves fills de pares catalanoparlants tenen el català com a llengua

habitual pel 10,9% que té el català i el castellà al mateix temps.

- El territori on hi ha un major ús del català és la zona no metropolitana de la província, on el català és la llengua predominant. La ciutat de Barcelona i la segona corona metropolitana ja presenten majors nivells del castellà i és a la primera corona metropolitana on la població castellanoparlant és majoritària.
- Respecte a l'evolució de l'ús de la llengua entre els anys 1995 i 2000, el tret més destacable és l'increment del bilingüisme dels joves, en detriment dels monolingües catalanoparlants mentre que el percentatge de joves que tenen el castellà com a llengua habitual ha crescut molt lleugerament.
- L'ús de la llengua a la llar segueix, a grans trets, les pautes descrites en relació amb la llengua que la població considera com a habitual. El 62,1% de la població jove utilitza el castellà a casa; el 30%, el català i el 7,7% usa les dues llengües en l'àmbit familiar.

4

El mercat laboral i el treball domèstic

4

El mercat laboral i el treball domèstic

La relació dels joves amb el mercat de treball es presenta amb unes característiques específiques i diferenciades de les de la resta de població. Aquesta relació sol estar condicionada per la recent incorporació dels joves en el mercat laboral i presenta una problemàtica pròpia de la joventut: dificultats per accedir al mercat laboral, dificultats per ocupar un lloc de treball amb unes bones condicions tant econòmiques com d'estabilitat laboral, etc. A més, la relació dels joves amb el mercat laboral no és tan nítida com amb els adults: sovint, és difícil diferenciar qui és actiu i qui és inactiu, qui busca feina activament i qui no, qui estudia i qui treballa... És un col·lectiu que presenta una gran diversitat de situacions, molt condicionades per l'edat i per la durada del període de formació acadèmica.

Aquestes situacions són les que es recullen en aquest capítol, analitzant, primer, la relació dels joves amb el mercat laboral; en segon lloc, les condicions de treball dels ocupats; tercer, les característiques dels aturats; i quart, qui són els inactius, analitzant en particular els estudiants, i si realitzen o no algun tipus de treball.

Els últims anys de la dècada dels noranta han estat excel·lents per a la creació d'ocupació, procés en què els joves ha estat un dels col·lectius més dinàmics. Cal tenir en compte aquest canvi de conjuntura, ja que l'àmbit laboral està sotmès als cicles econòmics i als efectes que aquests tenen sobre l'activitat laboral i l'ocupació. L'*Enquesta de la Regió de Barcelona* no n'està al marge i els resultats de l'any 2000 contrasten enormement amb els de l'edició anterior, en què el cicle econòmic es trobava justament en el seu punt més baix. En conseqüència, els canvis en l'economia han afectat profundament els resultats de l'*Enquesta* respecte a la relació entre els joves i el mercat de treball, tant pel que fa al seu grau d'inserció com a les condicions laborals dels joves treballadors.

La segona part del capítol està dedicada a l'anàlisi del treball domèstic. La divisió social del treball ha assignat tradicionalment les tasques domèstiques a les dones, mentre que als homes se'ls ha assignat el paper de subministradors econòmics de la llar. La situació ha anat variant amb els anys i les dones s'han allunyat lentament del paper de mestresses de casa –entès com aquelles persones que es dediquen exclusivament al

manteniment de la llar i la cura dels fills i la gent gran-. La conseqüència més immediata d'aquesta transformació ha estat la reducció progressiva de la presència de mestresses de casa a les llars barcelonines, estatus que té una extensió baixíssima entre les dones joves. Malgrat això, la distribució familiar de la producció domèstica no ha seguit un procés paral·lel de transformació i continua recaient majoritàriament sobre les dones, fins i tot quan s'han incorporat al mercat laboral, donant pas a l'anomenada doble jornada.

Per tal d'analitzar la realització de tasques domèstiques entre els joves, l'estudi se centra en les llars formades per joves emancipats i s'aborda des de dues perspectives: la distribució de les tasques domèstiques i la mesura del temps dedicat a la producció domèstica.

4.1 Situació laboral

4.1.1 Nivell d'activitat: actius i inactius

Tres quartes parts (75,7%) dels joves de la província són actius, és a dir, treballen o estan aturats. Tot i que entre els joves hi ha una gran proporció d'estudiants, que formen part de la població inactiva, si es comparen aquestes dades amb les dels adults s'obté que el nivell d'activitat dels joves és una mica superior que el dels adults (73,3%).

D'entre els joves actius, el 89% estan ocupats i, per tant, la taxa d'atur dels joves se situa en l'11%, taxa que gairebé duplica la dels adults (6,8%). D'aquesta informació es dedueix que la inserció laboral dels joves comporta certes dificultats, bé que també cal tenir en compte que molts d'aquests joves estan en una primera fase de la seva vida laboral, que implica major inestabilitat i també una certa rotació més o menys voluntària i lògica en el transcurs d'una carrera professional.

Entre la població jove inactiva, la immensa majoria són estudiants (88,1%), mentre que les mestresses de casa representen el 6,7% i el percentatge restant són persones amb discapacitats, nois que en aquell moment realitzaven el servei militar o algun cas de població que ni treballa ni busca feina. Cal tenir en compte, però, que la definició de la relació dels joves amb el mercat laboral presenta uns perfils més difosos que en el cas dels adults. Els joves que només treballen o busquen feina es poden ubicar fàcilment en el col·lectiu d'actius, de la mateixa manera que els que només estudien s'inclouen en el grup d'inactius. Però existeix un grup de joves situat en tots dos àmbits, els estudiants que treballen (o els treballadors que estudien), que representen el 30,5% del conjunt d'estudiants (en concret, el 26,9% estan ocupats i el 3,6% són aturats).

Treballar és més freqüent entre els joves que estan estudiant a la Universitat (31,5%) que entre els qui estan cursant estudis secundaris, tot i que també en són un grup nombrós (28,3%), per bé que cal tenir en compte que l'Enquesta recull informació de joves de 18 i més anys. Tal com s'indicava fa cinc anys, aquest és un fenomen que ha seguit una tendència decreixent, i cada cop són menys els joves que combinen els estudis amb el treball. Tot i així, a l'àmbit metropolità, el percentatge d'estudiants que treballen s'ha mantingut força estable el quinquenni 1995-2000, amb una lleugera reducció des del 32,6% al 30%.

4.1.2 La situació laboral segons gènere i edat

El mercat laboral ha estat –i és encara– un dels àmbits de major discriminació per raó de gènere. Tanmateix, les desigualtats observades en el món del treball van minvant progressivament, i és en el grup dels joves on la situació sembla més igualitària. Malgrat tot, encara hi ha alguns elements diferencials i discriminatoris que influeixen en la situació laboral de la dona jove.

La incorporació de les noies al mercat laboral és menor que la dels nois: mentre que la taxa d'activitat masculina se situa en el 79,1% la femenina està en el 72,3%. Tenint en compte les categories de la situació laboral, aquest diferencial és degut, primer, al fet que entre les noies hi ha més estudiants (23,6% del total de noies) que entre els nois (19,3%), i en segon lloc, perquè entre el conjunt de noies hi ha un 3,3% que són mestresses de casa. D'altra banda, la taxa d'atur de les noies se situa en el 12,8%, mentre que la dels nois és del 9,4%. És clar, doncs, que la inserció en el mercat de treball continua sent més difícil per a les noies que per als nois, a pesar que en el camp formatiu no existeixen diferències per gènere o que, fins i tot, les noies disposen de major formació que els nois.

Per grups d'edat dels joves, entre els de 18 i 19 anys predominen els inactius ja que representen el 57,8% del total. El nivell d'activitat augmenta molt en el segment d'edat de 20 a 24 anys, en el qual el 73% de la població jove és activa, un valor equivalent aproximadament a la

mitjana del total de joves (75,7%). D'altra banda, entre els joves de 25 a 29 anys la incorporació al mercat de treball és massiva.

En correspondència amb les dades que s'acaben d'exposar, més de la meitat dels joves de 18 i 19 anys són estudiants, mentre que ja són minoria (25,1%) entre els 20 i 24 anys i són certament pocs els joves que encara estan estudiant entre els 25 i els 29 anys (3,5%). Una altra situació que es detecta, bé que representa uns percentatges molt reduïts, és l'existència d'un col·lectiu que són mestresses de casa, col·lectiu que és pràcticament inexistent en les edats més joves. En conjunt, respecte al total de noies, les mestresses de casa representen el 3,3% del total i no s'ha detectat cap cas de noi que es dediqui a les feines de la llar.

El segment d'edat de 25 a 29 anys és el que menys pateix l'atur entre els col·lectius joves (8,1%). Això és relativament lògic si es considera que aquests joves, en bona part, disposen de major experiència i d'una major trajectòria laboral que els de menor edat. Entre els 20 i els 24 anys la taxa d'atur se situa en el 14,2% i entre els de 18 i 19 anys arriba a l'11,5%.

Tal com ho demostra la informació que s'acaba de presentar, el col·lectiu jove es caracteritza per ser força actiu des d'un punt de vista laboral –al contrari del que sovint es pensa–, i assoleix taxes d'activitat tan elevades com els adults, i a més, el nivell d'activitat és també molt elevat entre les dones joves, tot i que no arriba a igualar els nivells masculins.

Taula 46 Situació laboral de la població jove de la província de Barcelona segons edat (2000)

	Edat			Total província de Barcelona
	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Ocupat	37,3	62,7	84,8	67,4
Aturat	4,9	10,4	7,5	8,3
Mestressa de casa	0,8	0,7	2,9	1,6
Estudiant	56,0	25,1	3,5	21,4
Altres inactius	1,1	1,1	1,3	1,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
	(252)	(664)	(620)	(1536)

Taula 45 Situació laboral dels joves estudiants de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995		2000			
	Total RMB		Total RMB		Total província de Barcelona	
	Estudis secundaris	Estudis universitaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris
Ocupat	19,4	24,2	21,3	28,1	22,7	28,4
Aturat	7,1	11,3	6,2	2,9	5,6	3,1
Inactiu	73,5	64,5	72,6	69,0	71,7	68,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(140)	(292)	(105)	(302)	(116)	(323)

4.1.3 La situació laboral per territoris de la província

Les diferències principals en la taxa d'activitat per territoris es produeixen entre la ciutat de Barcelona, d'una banda, que presenta uns nivells d'activitat relativament baixos (65,9%) i la resta del territori provincial, d'una altra, amb uns nivells d'activitat força més elevats.

La diferència fonamental entre Barcelona i la resta de la província rau en l'alta proporció d'estudiants en aquesta ciutat (31,8% dels joves), mentre que en els altres tres àmbits de la província el percentatge d'estudiants oscil·la entre el 16,2% i el 17,7%.

Respecte a la situació d'atur, les diferències es detecten entre la ciutat de Barcelona i la primera corona metropolitana, d'una banda, i la segona corona i la resta de la província, de l'altra. En les dues primeres zones, les taxes d'atur són més elevades que als altres dos àmbits territorials esmentats.

4.1.4 Evolució de la situació laboral dels joves a la regió metropolitana: 1995-2000

En els cinc anys compresos en el període 1995-2000 la situació del mercat de treball de la regió metropolitana ha millorat considerablement ja que l'any 1995 es vivia una fase econòmica recessiva, mentre que l'any 2000 el mercat de treball es trobava en el punt més àlgid d'un període expansiu. Aquest canvi de cicle econòmic queda patent en les dades sobre la situació laboral dels joves, entre els quals ha augmentat una mica l'activitat laboral i, sobretot, l'ocupació.

En primer lloc, s'observa que la taxa d'activitat d'aquest grup de població augmenta lleugerament em passant del 72,3% al 75,7%. La millora de la situació econòmica comporta tradicionalment –i així ha estat en aquest cas– que hi hagi més població que s'incorpori al món del treball i que baixi el pes dels estudiants i de les mestresses de casa.

En segon lloc, i aquest és el fet més destacable que es detecta, la taxa d'atur dels joves s'ha reduït enorme-

ment. L'atur, que l'any 1995 afectava el 28,8% dels joves actius, s'ha situat, com ja s'ha esmentat, en l'11%.

Per territoris de la regió metropolitana la taxa d'activitat ha augmentat a la primera i segona corona metropolitanas. En canvi, es detecta una lleugeríssima reducció del nivell d'activitat dels joves a la ciutat de Barcelona, reducció que és deguda a l'increment del pes dels estudiants a la ciutat. D'altra banda, en els tres territoris de la regió la reducció de la taxa d'atur ha estat molt destacable.

4.2 Els joves ocupats

A continuació es fa un repàs de les característiques dels joves ocupats, començant per la categoria professional que ocupen i els trets principals de les seves condicions de treball i de l'empresa on treballen.

4.2.1 Categoria professional

Més de la meitat dels joves ocupats ocupen llocs de treball de categoria professional baixa (56,3%), mentre que gairebé un terç són de categoria mitjana (28,8%) i no arriba al 15% el percentatge de joves de categoria professional alta.

En relació amb les categories professionals concretes, existeixen quatre tipus de grups que són els més freqüents i que presenten proporcions bastant similars: obrers qualificats (23,6%), treballadors dels serveis (20,8%), directors i tècnics (18%) i administratius i comercials (17,7%). Per sota de les categories esmentades, i en situació clarament minoritària, estan els obrers no qualificats (11,9%). Finalment, els autònoms i professionals liberals representen el 5,7% del total de joves i els empresaris amb assalariats l'1,9%.

Si es compara la distribució per categories professionals de joves i adults es conclou que els adults ocupen en major mesura categories altes (30,7% els adults i 14,4% els joves), fet que no és sorprenent ja que bona part d'a-

Taula 47 Taxes d'activitat, ocupació i d'atur dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Indicador d'activitat*	67,6	73,8	76,2	72,3	65,9	78,7	80,5	75,3	80,9	75,7
Taxa d'ocupació**	69,1	70,5	74,1	71,2	86,4	87,1	92,2	88,7	92,7	89,0
Taxa d'atur***	30,9	29,5	25,9	28,8	13,6	12,9	7,8	11,3	7,3	11,0

* Indicador d'activitat = [Població activa (població ocupada + població aturada) / Població potencialment activa (en el cas de l'Enquesta aquesta població comprèn els entrevistats de 18 a 64 anys)] x 100.

** Taxa d'ocupació = (Població ocupada / Població activa) x 100.

*** Taxa d'atur = (Població aturada / Població activa) x 100.

questa població està en la plenitud o la maduresa de la seva vida professional mentre que gran part dels joves estan en els inicis de la seva carrera laboral. Tanmateix, el percentatge d'adults que pertanyen a categories professionals baixes és també molt elevat i no difereix tant del dels joves (43,5% i 53,3% respectivament).

Segons l'edat, a mesura que aquesta augmenta, els joves progressen en la seva categoria professional. Així, els joves que ocupen llocs de baixa qualificació passen de representar el 80% en el grup de 18 a 19 anys al 45% en els de 25 a 29 anys, mentre que en la categoria alta, on els joves de 18 i 19 anys representen només l'1%, els de 25 a 29 són ja un 21%. Finalment, en les categories mitjanes també creix el percentatge de joves a mesura que augmenta l'edat d'aquests.

Pel que fa al gènere, destaca el fet que entre els nois hi ha un predomini clar de la categoria professional baixa, mentre que les noies es distribueixen més equitativament entre la categoria baixa i la mitjana. En canvi, els percentatges de nois i noies de categoria professional alta són gairebé iguals.

Per territoris de la província, a la ciutat de Barcelona és on els joves es distribueixen més homogèniament entre les tres categories i és també on hi ha més percentatge de joves de categoria alta i menys de categoria baixa, sent aquests últims menys de la meitat dels ocupats (44,4%). Per contra, a la primera i la segona corones metropolitanes el percentatge de joves de categoria baixa és proper al 60%, i a la resta de la província representa més de la meitat dels joves ocupats. La primera corona destaca, però, per ser on menys joves de categoria alta hi ha (no arriben al 10%), mentre que a la

resta de territoris aquest percentatge oscil·la entre el 19,7% de Barcelona i el 13,5% de la resta de la província.

L'evolució de les categories professionals dels joves al llarg del temps (1995-2000) en el marc de la regió metropolitana ha variat notòriament. Així, si el 1995 els joves es distribuïen força homogèniament entre les categories mitjanes i baixes (42,9% i 41,3%), en el 2000 es detecta un increment important del pes de la categoria baixa, que arriba fins al 56,5%, en detriment de la categoria mitjana, que baixa fins a representar menys d'un terç de la població jove ocupada de la regió metropolitana. El pes de les categories altes, per contra, no ha variat significativament en aquests cinc anys.

4.2.2 Les condicions de treball: contractació i jornada

Contractació laboral

Actualment, en l'ocupació dels joves són majoritaris els contractes estables (55%), per sobre dels temporals (40,2%). També hi ha un 4,3% de joves que treballen sense contracte, entre els que hi figuren tant els que duen a terme feines en empreses familiars, els que realitzen treballs concret i també els que estan en l'economia submergida.

Respecte a l'any 1995 –i considerant només l'àmbit de la regió metropolitana– s'evidencia molt clarament la millora de les condicions de contractació dels joves en aquest període. Així, l'ocupació estable ha passat de ser minoritària a ser predominant i s'han reduït les contractacions temporals i la proporció de joves que treballen sense contracte.

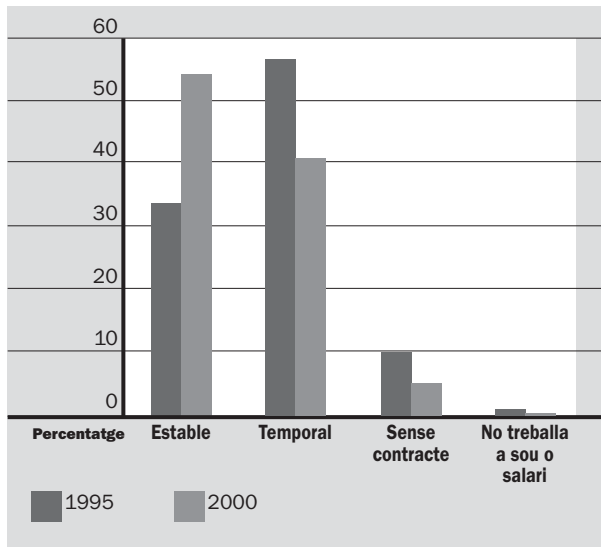
Taula 48 Categoria professional dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Alta	14,5	14,2	1,0	8,8	21,1	14,4
Mitjana	18,8	40,6	18,7	25,2	33,4	28,8
Baixa	65,8	45,0	80,3	65,5	44,7	56,3
Altres	0,9	0,1	0,0	0,4	0,8	0,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(562)	(474)	(94)	(416)	(526)	(1036)

Taula 49 Categoria professional dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Alta	18,1	12,3	15,0	15,1	19,7	9,8	15,2	14,4	13,5	14,4
Mitjana	51,4	39,5	38,3	42,9	35,9	27,3	24,3	28,5	32,2	28,8
Baixa	30,4	47,0	46,0	41,3	44,4	62,4	59,3	56,5	54,3	56,3
Altres	0,0	1,2	0,8	0,7	0,0	0,5	1,2	0,6	0,0	0,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(221)	(232)	(232)	(685)	(252)	(348)	(344)	(944)	(91)	(1036)

Figura 12 Tipus de relació contractual dels joves ocupats de la RMB. Evolució 1995-2000

Tot i els canvis registrats, el percentatge de joves amb una contractació temporal es manté molt elevat tant a la regió metropolitana com a la província. A més, aquest nivell de temporalitat és molt més elevat que el que es detecta entre la població adulta, entre la que només el 14,9% treballa amb contracte temporal pel 82% que ho fa amb contracte estable i el 2,8% que treballa sense contracte.

Les diferències en el tipus de contractació dels joves basades en el gènere no són molt acusades. En tot cas, la diferència més rellevant és la major proporció de noies que treballen sense contracte respecte dels nois. Les diferències són més acusades, en canvi, quan es contempen els segments d'edat dels joves ja que s'observa que la contractació estable augmenta molt amb l'edat mentre que en els grups de menys edat la temporalitat és la forma de treball més freqüent.

Mentre que entre els joves de 18 i 19 anys són majoritaris els contractes temporals, en el segment d'entre 20 i 24 anys els tipus de contractació gairebé s'equilibren i entre els joves de més edat –els de 25 a 29 anys– predominen en gran mesura els contractes estables.

D'altra banda, també són més els joves de 18 i 19 anys que treballen sense contracte que entre la resta de grups.

Tenint en compte el que s'ha observat fins ara, tot indica que l'entrada dels joves al mercat de treball es du a terme en condicions d'inestabilitat temporal i de certa precarietat en les formes de contractació, però que en el transcurs dels anys les condicions laborals es van estabilitzant i regularitzant. Cal retenir, però, que fins i tot entre els joves de 25 a 29 anys l'ocupació temporal supera la quarta part del total.

Per territoris de la província, no s'observen diferències significatives entre la ciutat de Barcelona i les dues corones metropolitanes, que oscil·len entre el 53,6% i el 54,9% de contractes estables. En canvi, la resta de la província presenta uns nivells d'estabilitat laboral molt més elevats: el 65,3% dels joves d'aquest àmbit territorial tenen un contracte estable.

Entre els joves que treballen amb un contracte temporal, la majoria disposen de contractes de curta durada que suposen un nivell de precarietat elevat. El 31,7% dels contractes temporals té una durada d'entre tres i sis mesos i el 30,8% treballa amb una contractació de sis mesos a un any. Fins i tot, existeix el 12,7% dels joves que té un contracte inferior als tres mesos de durada.

En relació amb les característiques de la població tot indica que els joves de categoria socioprofessional baixa i que han acabat estudis primaris tendeixen a disposar de contractacions de més curta durada que els joves de categoria alta i dels que disposen de títol universitari.

Tipus de jornada laboral

Els joves que treballen ho fan d'una forma massiva amb una jornada completa (86,4%), mentre que l'ocupació parcial afecta al 13,2% de la població de 18 a 29 anys. És important observar que la jornada parcial és força més freqüent entre les dones que entre els homes i

Taula 50 Tipus de relació contractual dels joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Estable	56,3	53,5	24,7	45,2	68,9	55,0
Temporal	41,1	39,1	61,8	50,8	27,3	40,2
Sense contracte	2,1	6,9	12,3	3,5	3,5	4,3
No treballa a sou o salari	0,4	0,0	0,0	0,5	0,0	0,2
NS/NC	0,2	0,4	1,3	0,0	0,3	0,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(508)	(430)	(89)	(385)	(465)	(939)

també s'observen grans diferències entre els joves de 18 i 19 anys i els de més edat.

Segons les dades disponibles per a la regió metropolitana, la dedicació laboral parcial ha disminuït entre 1995 i 2000, i ha passat del 21,9% al 13,3%. Aquest efecte és atribuïble a la millora del mercat de treball de la regió en el període considerat, que ha permès la incorporació de joves a jornada completa.

Una qüestió que cal determinar, però, és si la realització d'una jornada laboral parcial és una elecció voluntària de la població, perquè s'adequa a les seves possibilitats d'incorporació al mercat de treball, o bé és una opció forçada per la demanda de mà d'obra. En respondre a aquestes qüestions, la població jove està dividida pràcticament en dues meitats. El 47,4% de qui realitza una jornada parcial ho fa simplement perquè aquest és el tipus d'horari que ha trobat i, per tant, la jornada parcial no és una elecció pròpia. En canvi, l'altra meitat dels joves han escollit aquesta opció perquè estan estudiant (29,3%), tenen tasques domèstiques o familiars o simplement perquè els interessa aquesta jornada.

Entre les noies predomina qui ha escollit la jornada parcial perquè no n'ha trobat d'altra, així com entre els grups de 20 a 24 anys i de 25 a 29 anys, mentre que entre els nois i els joves de 18 i 19 anys són més nombrosos els qui han escollit voluntàriament aquest tipus de jornada, fonamentalment perquè estan estudiant. D'altra banda, també existeix un cert percentatge de noies (8,1%), que coincideix amb la població de 25 a 29 anys (15,7% d'aquest grup), que han escollit la jor-

nada laboral perquè tenen tasques domèstiques o familiars.

Segons les dades que s'han exposat fins ara, es pot afirmar que el tipus de jornada laboral que es realitza esdevé un element discriminatori respecte el gènere, ja que les noies es veuen obligades a acceptar més sovint que els nois feines a temps parcial. Aquest és un altre diferencial significatiu en l'estructura del mercat de treball basat en el gènere.

Entre els adults, els pes dels treballadors a jornada parcial és similar al que es registra entre els joves i també es distribueix en dues meitats entre qui fa jornada parcial perquè vol i qui la fa perquè no ha trobat altre tipus de feina. En tot cas, entre la població adulta hi ha més població que fa jornada parcial perquè té tasques domèstiques i familiars i, lògicament, menys perquè estigui estudiant.

En el marc territorial de la província, la ciutat de Barcelona destaca per tenir un nivell de joves que realitzen jornada laboral parcial (17,0%) superior al de la resta de territoris, els valors dels quals estan entre l'11,5% i el 12,2%.

Dies i hores de treball

La majoria dels joves treballen cinc dies a la setmana (72,7%) i entre 36 i 40 hores setmanals (53,2%). Tot i això, hi ha contingents prou significatius de població que es diferencien d'aquesta tendència general.

Taula 51 Tipus de jornada laboral dels joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Completa	90,8	81,2	61,4	85,7	91,4	86,4
Parcial	8,8	18,3	38,6	14,1	7,9	13,2
NS/NC	0,4	0,5	0,0	0,2	0,7	0,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(562)	(474)	(94)	(416)	(526)	(1036)

Taula 52 Motiu principal pel qual els joves ocupats de la província de Barcelona fan jornada parcial segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
És el tipus d'horari que ha trobat	38,3	52,6	26,5	50,7	61,1	47,4
Té tasques domèstiques o familiars	0,0	8,1	0,0	0,9	15,7	5,2
L'interessa aquesta jornada	19,5	9,0	16,4	9,6	14,3	12,8
Pels estudis	36,8	25,0	45,3	34,6	7,8	29,3
Altres motius	0,0	0,3	0,0	0,4	0,0	0,2
NS/NC	5,4	4,9	11,8	3,8	1,1	5,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(49)	(87)	(36)	(59)	(41)	(136)

Concretament, destaca el 19,5% de població que treballa sis dies a la setmana. Aquest és un tipus de dedicació freqüent en el sector del comerç i també entre professionals i autònoms. Respecte a les hores treballades cal esmentar que el 19,7% ha treballat de 41 a 50 hores setmanals i, fins i tot, hi ha un col·lectiu que treballa més de 50 hores. Però també hi ha una part significativa dels joves que treballen per sota de la jornada mitjana: l'11,5% dedica de 21 a 35 hores setmanals a la feina, mentre que el 6,3% ho fa entre 11 i 20 hores setmanals.

Per grups d'edat, la situació dels joves d'entre 20 i 24 anys i de 25 i 29 anys és molt pròxima a la mitjana. En canvi, dins del grup de 18 i 19 anys es presenta una diversitat considerable de situacions, i destaquen especialment les dedicacions per sota de la mitjana.

Per gèneres, es detecta que entre les dones hi ha majors proporcions de població que treballa menys de 36 hores, mentre que és major el percentatge d'homes que treballen per sobre de les 40 hores.

D'altra banda, tot indica que els joves de categoria socioprofessional alta són els que presenten majors dedicacions, tant en dies de treball a la setmana com en hores treballades. S'ha de tenir en compte que aquest és el grup en el qual hi ha més població que treballa per compte propi, en una empresa de la seva propietat o que realitza tasques directives per compte d'altri.

Nivell de salarització

La immensa majoria dels joves (90,6%) treballen a sou o salari, però el 9,4% restant treballa d'acord amb altres formes que no comporten el cobrament d'un salari, entre els quals hi figuren els empresaris, els professionals autònoms, els ajuts en empreses familiars, etc.

El tipus de retribució que reben els joves pel treball que efectuen consisteix fonamentalment en un salari fix (75,5% dels joves), però també té certa rellevància la retribució amb una part fixa i una de variable. A força distància se situen la remuneració totalment variable i la no preestablerta. Cal destacar que aquests darrers tipus de remuneracions tenen major importància entre els joves de categoria socioprofessional alta (11,5% i 26,6%).

4.2.3 L'empresa on treballen els joves

Sector d'activitat de l'empresa

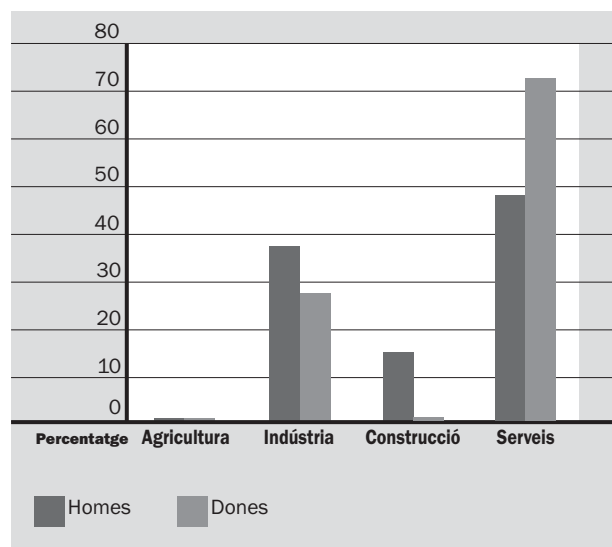
Cal realitzar una matisació respecte a la informació d'aquest apartat, que es refereix a l'activitat de l'empresa però no a l'activitat concreta que es realitza en el lloc de treball. D'aquesta manera, en determinats casos, a

pesar que l'activitat de l'empresa on treballen els joves és la indústria o la construcció, el lloc de treball que aquests ocupen pot tenir unes característiques terciàries, en tant que dins de l'empresa industrial o de la construcció hi ha força treballs de tipus administratiu, comercial, d'investigació, etc. Per tant, els llocs de treball terciaris ocupats pels joves són, en realitat, superiors als que ofereixen aquestes xifres.

El 59% dels joves de la província treballa en empreses de serveis, el 32,1% ho fa en el sector industrial i el 8,3% en la construcció. Aquests valors són força similars als que s'observen entre la població adulta, bé que en aquesta hi ha una presència lleugerament superior dels treballadors dels serveis (63,2%) i inferior dels qui treballen en empreses del sector industrial (28,4%) i de la construcció (7,6%).

S'observen diferències molt significatives basades en el gènere i el tipus d'empresa en què treballen els joves. El predomini de les empreses de serveis en l'ocupació de les dones és patent (72,2%), mentre que aquestes es dediquen en menor mesura que els nois a la indústria i –aquest és el diferencial més important– l'ocupació femenina és pràcticament inexistent en el camp de la construcció. L'escassa presència de dones en els sectors industrial i de la construcció es constata com un dels principals trets diferencials basats en el gènere que s'observen en el mercat de treball dels joves de la província.

Figura 13 Sector d'activitat de l'empresa on treballen els joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere (2000)

Per territoris provincials es fa molt evident la terciarització del centre de la metròpoli i el major pes de l'ocupació industrial a mesura que ens allunyem d'aquesta àrea central. A la ciutat de Barcelona, el 71,9% dels joves treballa en empreses de serveis pel 22,6% que es dedica a la indústria i el 5,5% que ho fa en la construcció. En la primera i la segona corona metropolitanes, els serveis continuen sent el sector principal d'ocupació

dels joves, però la indústria ofereix una tercera part dels llocs de treball i la construcció arriba al 7,1% de l'ocupació dels joves a la primera corona i a l'11,9% en el cas de la segona corona. En canvi, a la resta de la província es produeix un predomini de l'ocupació industrial per sobre dels serveis, mentre que la construcció se situa en nivells similars als de les corones metropolitanes.

En l'evolució de l'ocupació dels joves entre 1995 i 2000, s'observa que malgrat que els dos anys es manté el predomini dels serveis, aquests disminueixen, mentre que augmenta la proporció de joves dedicats a la indústria i la construcció. Aquesta evolució s'emmarca en el procés de recuperació econòmica de la indústria i la construcció, que es trobaven en una situació de crisi l'any 1995, després de la recessió dels anys 1993 i 1994.

Taula 53 Sector d'activitat de l'empresa on treballen els joves ocupats de la RMB. Evolució 1995-2000

	1995	2000
Agricultura	0,4	0,3
Indústria	27,7	30,5
Construcció	5,8	8,5
Serveis	65,8	60,5
NS/NC	0,2	0,2
Total	100,0	100,0
	(685)	(944)

Titularitat de l'empresa

La immensa majoria dels joves treballen en el sector privat (93,2%) i s'aprecien poques diferències respecte a aquesta tendència general segons les característiques sociodemogràfiques de la població entrevistada. En tot cas, entre el 6,8% del conjunt de joves que treballen en el sector públic s'observen majors percentatges d'ocupats entre els joves de 25 a 29 anys, les noies i els joves de categoria socioprofessional alta i mitjana, així com entre els joves que han acabat estudis universitaris, el 17% dels quals treballa en el sector públic.

En el marc de la província, a Barcelona és on es registra un major nivell d'ocupació pública (9,9%). D'altra banda, entre 1995 i l'any 2000 s'observa una contracció dels llocs de treball públics entre els joves, que passen del 10,6% al 6,8% del total en el marc de la regió metropolitana, fet que té a veure amb la major dinàmica econòmica del sector privat en el procés d'expansió econòmica d'aquests darrers anys.

Grandària de l'empresa i representació sindical

En relació amb la grandària de l'empresa on treballen els joves, no es produeix un predomini clar d'un sol tipus

d'empresa, sinó que hi tenen una presència molt notòria totes les grandàries. Així, la població ocupada es distribueix en empreses petites (29,7%), mitjanes (24,4%), grans (19,4%) i molt grans (25,7%).

Atenent al centre de treball concret on treballen els joves –al marge de quina sigui la grandària de l'empresa–, el pes dels centres de dimensions reduïdes es presenta com a predominant: el 36,8% dels joves treballa en centres de 10 treballadors o menys, mentre que el 18% ho fa en centres d'entre 11 i 25 treballadors. En canvi, en centres d'entre 26 i 100 treballadors hi desenvolupa les seves activitats el 21,5% dels joves, i el 17,5% treballa en centres de més de 100 treballadors.

La meitat dels joves entrevistats (49,4%) declaren que no hi ha representació sindical a l'empresa on treballen, mentre que el 22,2% diu que hi ha comitè d'empresa i el 15,6% d'aquests joves treballadors disposa de delegats sindicals.

Via d'obtenció del lloc de treball

Les relacions personals continuen sent la via principal d'integració dels joves al mercat de treball. Gairebé la meitat de la població entrevistada (46,2%) ha obtingut la seva feina actual mitjançant familiars o coneguts. A força distància, però, com a segona via d'accés al treball hi figura el dirigir-se directament a l'empresa –lliurant el currículum i presentant-se.

La resta de vies d'accés a l'ocupació actual tenen una importància molt menor i en cap cas arriben al 10% de les respostes obtingudes. Entre aquestes hi trobem, en primer lloc, els anuncis de premsa, les ETT o similars i les borses de treball. Els serveis públics, com ara l'Inem o el Servei Català de Col·locació, que tenen poca implantació en el món laboral dels joves, han servit per accedir a l'ocupació al 3,5% dels joves entrevistats. D'altra banda, el 2% del total de joves ha passat una oposició o concurs per accedir a un lloc de treball en el sector públic.

Taula 54 Via d'obtenció del lloc de treball dels joves ocupats de la província de Barcelona (2000)

	Total província de Barcelona
Mitjançant familiars, amics o coneguts	46,2
Dirigint-se a l'empresa	15,3
Per anuncis de premsa	9,8
Mitjançant una ETT o similar	7,8
Borsa de treball	6,9
Té negoci propi	6,1
Mitjançant l'Inem o el SCC	3,5
Oposició/concurs	2,0
Per altres mitjans	2,1
NS/NC	0,3
Total	100,0
	(1036)

D'acord amb les característiques socioprofessionals dels joves, s'observa que la població de categoria socioprofessional baixa i la que té estudis primaris és la que utilitza més la via de familiars i coneguts, mentre que els joves que han realitzat més estudis i els qui disposen d'una situació socioprofessional més elevada, utilitzen més altres vies, com ara els anuncis de premsa i les borses de treball, tot i que aquestes continuen sent fórmules minoritàries d'accés al treball.

Temps a l'empresa actual

Existeix una diversitat considerable de situacions respecte al temps que els joves porten treballant a l'empresa actual. Si bé el percentatge de població que fa menys de sis mesos que hi treballa és significatiu (19,6%), és força inferior al de població que fa entre sis mesos i dos anys (36,5%) que està contractada a l'empresa. D'altra banda, una quarta part dels joves treballen a l'empresa des de fa entre dos i cinc anys. El grup de joves amb una ocupació que, per la vida laboral pròpia de la seva edat, es pot considerar de llarga durada són el 14,9% dels entrevistats que fa entre 5 i 10 anys que treballen a la mateixa empresa i el 3,5% que hi treballa des de fa més de 10 anys.

Per tant, es pot concloure que si bé són força els joves que porten poc temps en l'ocupació actual –perquè s'acaben d'integrar al mercat de treball o perquè han causat baixa voluntària o involuntària en una empresa anterior–, també són un percentatge molt elevat els qui disposen d'una ocupació estable i de llarga durada.

D'altra banda, cal tenir en compte que en les edats estudiades –entre els 18 i 29 anys– els joves estan en la primera fase de desenvolupament de la seva carrera professional i, per tant, estan sotmesos a un cert procés de rotació laboral que, en certa mesura, forma part de la seva evolució professional. En aquest sentit, les dades constaten que entre els joves de més edat és habitual portar més de dos o de cinc anys en la mateixa empresa, mentre que entre els joves de menor edat són majoria els que hi porten menys de dos anys.

Igualment, s'entén com a un fet totalment lògic que la població adulta entrevistada porti força més anys a l'empresa que els joves: el 16,1% dels adults treballa a la mateixa empresa des de fa entre 10 i 15 anys, mentre que el 34,3% hi treballa des de fa més de 15 anys.

S'aprecien poques diferències basades en el gènere però, en canvi, és interessant observar que és més elevada l'ocupació de llarga durada entre els joves que han acabat només estudis primaris: el 27,7% d'aquests porten a l'empresa més de cinc anys, percentatge que és molt menor entre els joves universitaris (10%). Cal tenir

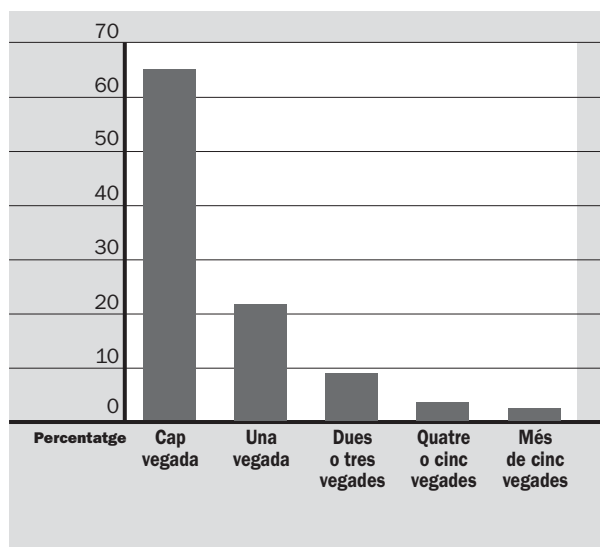
en compte que els universitaris s'incorporen al mercat de treball més tard que la resta, com ho demostra el fet que el 63,3% d'aquests joves porten menys de dos anys treballant a la mateixa empresa.

Episodis d'atur

La informació sobre les vegades que els joves ocupats actuals s'han trobat anteriorment –els darrers cinc anys– en atur demostra que la seva rotació laboral no és, ni molt menys, tan elevada com es podria suposar en un principi. Així, del total de joves entrevistats, dues terceres parts (65%) no han estat mai a l'atur i una cinquena part (21,1%) hi ha estat una vegada.

Certament, però, hi ha col·lectius de joves que han viscut l'atur amb força més freqüència, com ara el 8,4% que ha estat aturat dues o tres vegades i el 4,3% que ha estat a l'atur quatre vegades o més. Per tant, al marge de les tendències generals, hi ha una proporció relativament significativa de joves afectats de forma greu pel fenomen de l'atur i que viuen la seva integració laboral a base d'una elevada rotació.

Figura 14 Nombre de vegades que els joves ocupats de la província de Barcelona s'han trobat a l'atur els últims cinc anys (2000)

Val a dir que no es detecten diferències significatives entre gèneres ni entre edats dels joves respecte als episodis d'atur. En canvi, per categories socioprofessionals sí que s'observa que la freqüència de l'atur disminueix a mesura que augmenta la categoria socioprofessional dels joves. Així, entre els joves de categoria alta el 78% no ha estat mai a l'atur, pel 67,7% dels de categoria mitjana i el 59,9% dels de categoria baixa. Aquestes diferències també s'observen, bé que amb menys nitidesa, en relació amb el nivell d'estudis dels joves.

Entre els joves ocupats actuals que han estat alguna vegada a l'atur els darrers cinc anys predominen els qui hi han estat de forma ininterrompuda menys de sis mesos (38,3%), seguits pel grup d'entre sis mesos i un any (32%) d'atur, que ja representa una situació de durada considerable. Tot i així, per amplis col·lectius de joves l'atur esdevé un fenomen de molt llarga durada ja que hi ha el 19,8% d'aquesta població que ha estat entre un i tres anys a l'atur i el 5% que hi ha estat més de tres anys. És clar que aquest atur de llarga durada es tradueix en una situació d'exclusió social pels joves que hi estan afectats.

Taula 55 Temps global d'atur, els últims cinc anys, dels joves ocupats de la província de Barcelona (2000)

	Total província de Barcelona
Menys de 6 mesos	13,5
De 6 mesos a 1 any	11,2
De més d'1 any a 3 anys	6,9
Més de 3 anys	1,8
No ha estat a l'atur	65,0
NS/NC	1,7
Total	100,0
	(1036)

El 29,4% del total de joves ocupats –hagin estat o no en situació d'atur– ha realitzat algun curs de formació ocupacional. Bé que les diferències són exigües, aquests cursos han estat realitzats en major proporció pels joves de més edat i més per noies que per nois.

Utilització de coneixements tècnics i intervenció en la feina

En ser preguntats sobre si en la feina els joves utilitzen més coneixements tècnics actualment que fa cinc anys, els joves que treballaven llavors i ara manifesten que actualment utilitzen més coneixements tècnics (65,7%). El terç restant està format majoritàriament per la població que diu que ara usa els mateixos coneixements que abans, però també hi ha una reduïda presència de joves pels quals la feina s'ha simplificat tècnicament (6,1%).

En proporcions similars, els joves indiquen que ara poden intervenir més a la feina que fa cinc anys (63,7%), pel 31,2% que diu que està en les mateixes condicions i el 4,1% que en la situació actual té menys possibilitats d'intervenció a la feina.

Possibilitats de perdre la feina actual i recerca d'un nou lloc de treball

El 15,3% dels joves creu que la seva feina actual perilla. El motiu principal pel qual pot esdevenir aquest fet és per

la finalització del contracte (55,7%). També hi ha un grup nombrós que creu que pot perdre la feina per qüestions lligades a l'empresa o al clima empresarial: reestructuració o crisi de l'empresa (15,8% i 9,9%, respectivament) i per la situació econòmica en general (4,8%). La resta de causes reben un nivell de resposta molt reduït: baixa qualificació del jove, introducció de noves tecnologies, represàlies o competència de les grans superfícies.

Un percentatge una mica superior al dels joves que creuen que la seva feina perilla està duent a terme la recerca d'una nova ocupació (18,2%). Els de 18 i 19 anys, que fa poc que s'han incorporat al món laboral, són els qui menys busquen una nova feina. D'altra banda, a mesura que augmenta el nivell d'estudis, més es busca una nova feina. Això es constata especialment entre els joves universitaris, els quals sovint disposen d'una ocupació, però aquesta no és la seva fita professional o, fins i tot, ni tan sols és una feina relacionada amb els estudis que han realitzat.

L'objectiu perseguit en la recerca de la nova feina és principalment el de millorar econòmicament (45% dels casos) i també és molt rellevant la proporció de joves que busquen estabilitat en la nova ocupació (27,3%). Però els joves no només persegueixen diners i estabilitat en la feina, sinó que força d'ells esperen disposar d'una ocupació més creativa (15,3%) i són menys els qui volen disposar de més autonomia, més temps lliure o una feina més flexible.

Per tant, el binomi economia-estabilitat és el que persegueix la majoria de joves, però un ampli col·lectiu d'aquests està mogut per altres motivacions en la recerca d'una nova feina, motivacions molt lligades a interessos específics (creativitat, flexibilitat, temps lliure...).

D'altra banda, un percentatge molt limitat de joves (5,6%) realitza alguna altra feina a part de la seva ocupació principal. Són els joves de categoria socioprofessional alta i mitjana i els que disposen de més estudis els que realitzen aquestes tasques no principals. La ciutat de Barcelona (7,7%) és el territori de la província on hi ha més joves que duen a terme la pluriocupació.

La millora del clima econòmic que ha viscut el nostre país els darrers anys es fa palès a partir de les dades dels joves residents a la regió metropolitana. Mentre que l'any 1995 el 25,7% dels joves temia per la pèrdua del seu lloc de treball, l'any 2000 aquesta proporció s'havia reduït al 15,3%. D'altra banda, la població que busca una feina gairebé s'ha mantingut entre 1995 i 2000, ja que ha passat del 19,9% al 18,2%.

Taula 56 Opinió dels joves ocupats de la RMB i de la província sobre el perill de pèrdua del seu lloc de treball actual. Evolució 1995-2000

	1995	2000	
	RMB	RMB	Total província de Barcelona
Sí	25,7	15,3	15,3
No	74,2	84,5	84,6
NS/NC	0,1	0,2	0,1
Total	100,0	100,0	100,0
	(685)	(944)	(1036)

4.3 Els joves aturats: atur i treball

La reducció de la taxa d'atur juvenil els últims cinc anys del 28,8% a l'11% ha fet minvar la mostra d'aturats, fins al punt que la descripció d'aquest col·lectiu pot caure en uns marges d'error importants. En conseqüència, i amb l'objectiu d'oferir dades amb suficient significació estadística, s'ha optat per realitzar una aproximació a escala global de tot el col·lectiu de joves aturats.

4.3.1 Temps d'atur i recerca de feina

La majoria dels joves desocupats entrevistats no han sofert un període extremament prolongat d'atur ja que el 71,6% fa menys de sis mesos que està en aquesta situació. El 14,8% fa entre sis mesos i un any que estan aturats, mentre que en l'atur de llarga durada, superior a l'any, s'hi troba el 9,6% del total. Malgrat que la majoria dels joves portin a l'atur menys de sis mesos, d'aquestes xifres es dedueix que la recerca de feina no és fàcil per a molts joves, i que, d'altra banda, existeixen col·lectius amb serioses problemàtiques d'inserció en el mercat de treball, principalment els qui sofreixen l'atur de llarga durada.

Per afinar més en el procés de recerca de feina que **Taula 57 Temps que els joves aturats de la província de Barcelona porten en atur de manera ininterrompuda (2000)**

	Total província de Barcelona
Fins a 6 mesos	71,6
De 7 mesos a 1 any	14,8
De més d'1 any a 2 anys	8,7
De més de 2 a 4 anys	2,4
Més de 4 anys	0,9
NS/NC	4,0
Total	100,0
	(113)

duen a terme els joves es disposa d'informació sobre la recerca efectiva de feina que s'ha realitzat la darrera setmana. En aquest cas, gairebé dues terceres parts dels aturats (65,2%) han buscat feina en el període considerat mentre que una tercera part no n'han buscat. La

via utilitzada principalment per a la recerca de feina dels joves aturats són els anuncis en premsa (utilitzats pel 24,5% dels joves), seguits amb proporcions similars per la via de dirigir-se a l'empresa (17,5%) i mitjançant el Servei Català de Col·locació (17%).

Curiosament, la via de familiars i amics, que com s'ha observat anteriorment és per la que els joves ocupats aconseguen habitualment la seva feina, és poc utilitzada pels joves aturats. En aquest cas, tant pot ser que els joves no utilitzin tant aquestes vies perquè ja les han esgotat, perquè el seu entorn familiar no disposa d'una xarxa relacional prou notòria o bé per una decisió voluntària. Les ETT o similars són també vies significatives de recerca de feina.

En relació amb el tipus de feina que busca la població aturada de 18 a 29 anys cal destacar que més de la meitat duen a terme una recerca selectiva, cercant una ocupació adequada al seu ofici (33,1%) o al seus estudis (22,5%). La recerca de feina basada en l'adequació de l'horari als interessos de la persona entrevistada també és una guia important en el procés de recerca. D'altra banda, però, una quarta part dels joves busquen qualsevol tipus de feina, sense avantposar limitacions ni condicionants a la recerca.

Les pretensions salarials dels joves aturats se situen majoritàriament (45,9%) en el tram de 100.001 a 150.000 pessetes mensuals netes, però també són molts els joves que aspiren a una retribució molt menor per una jornada diària de vuit hores: el 38,2% aspira a un salari net d'entre 50.000 i 100.000 pessetes. Igualment, els joves amb més pretensions econòmiques –entre els que estan representats en major mesura els qui tenen més estudis– aspiren a guanyar més de 150.000 pessetes mensuals (11,7%).

4.3.2 Les prestacions d'atur

La percepció del subsidi d'atur no és la situació més freqüent entre els joves aturats: el 80,1% d'aquests joves no rep cap prestació. Per tant, els joves de la província s'enfronten a una situació d'atur sense ingressos compensatoris derivats d'aquesta situació, bé perquè és la primera vegada que busquen feina, bé perquè anteriorment no han cotitzat prou temps per obtenir el subsidi d'atur o bé perquè ja han esgotat els temps de prestació a què tenien dret. El nivell de percepció de prestacions d'atur és força inferior entre els joves que entre els adults, tot i que entre aquests darrers també són una minoria els reben prestació (37,2%).

D'altra banda, cal observar també la reduïda proporció de joves que accedeixen a una prestació assistencial. Això és perquè una bona part del col·lectiu estudiat no

hi té dret perquè no arriba al mínim d'edat fixat per la llei.

4.3.3 Vida laboral dels aturats

Taula 58 Tipus de prestació o subsidi d'atur a què tenen dret els joves aturats de la província de Barcelona (2000)

	Total província de Barcelona
Prestació contributiva	16,4
Prestació assistencial	1,9
Una altra possibilitat	1,6
No rep cap prestació	80,1
Total	100,0
	(128)

Majoritàriament, els joves aturats de la província han treballat amb anterioritat (88,5%), mentre que els que busquen la seva primera feina i, per tant, s'incorporen a la població activa com aturats són l'11,5%. Entre els joves que han treballat el més habitual és que hagin estat ocupats en una (23,6%) o dues empreses (24,8%). Però tampoc no són infreqüents les majors rotacions ja que el 18,1% ha treballat en tres empreses i el 27,1% ho ha fet en quatre o més empreses.

Aquests joves han estat aturats una vegada (44,3%) o dues o tres vegades (33,0%). El major nivell d'afectació per l'atur influeix sobre el 17,3%, els quals han estat a l'atur quatre o més vegades.

Les condicions contractuals de què disposaven els joves que han quedat a l'atur després d'haver treballat eren força precàries. En la darrera feina, vuit de cada deu dis-

posaven d'un contracte temporal i el 6,3% treballava sense contracte. La contractació estable, de fet, afectava només l'11,9% dels joves en qüestió. La principal causa de la pèrdua del treball ha estat la finalització del contracte (51,3%), seguida de les baixes voluntàries (16,4%) i, entre la resta, destaquen el 9,1% que van ser acomiadats.

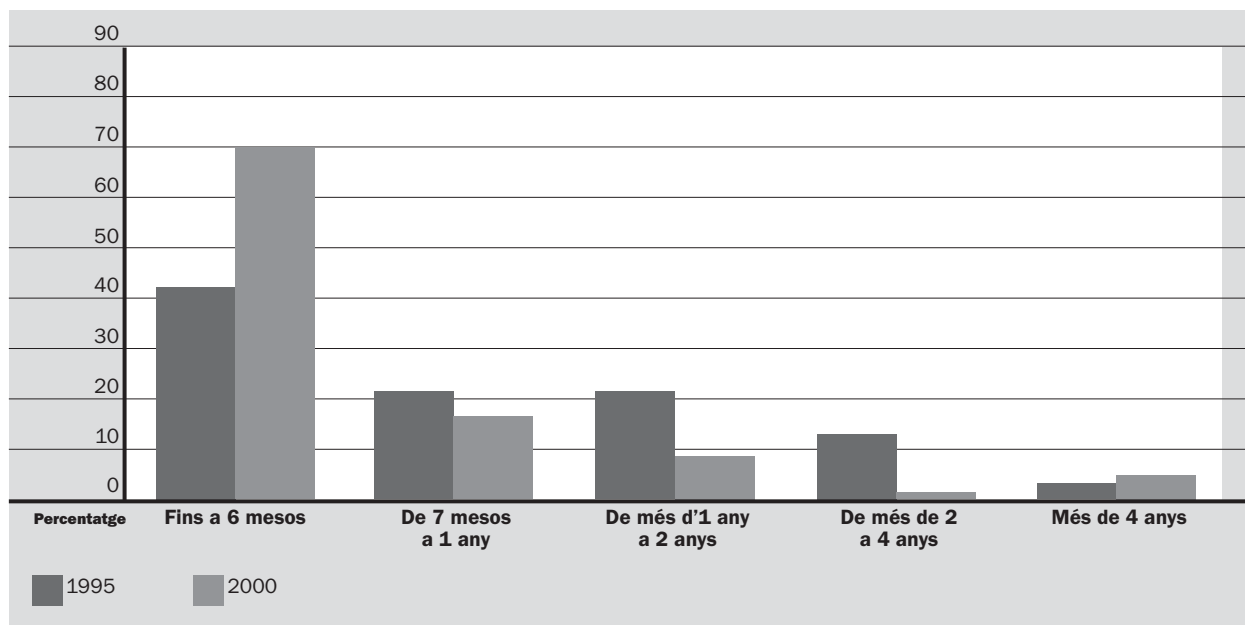
4.3.4 Canvis en les característiques de l'atur a la regió metropolitana (1995-2000)

En general, s'observa que la millora en el mercat laboral el període 1995-2000 suposa alguns canvis significatius en la situació dels joves aturats de la regió metropolitana. Un dels trets diferencials més notoris que s'observen és la disminució del temps que els joves porten buscant feina. Així, si el 2000 el 70% dels entrevistats han estat menys de set mesos a l'atur, el 1995 aquest grup representava el 42,2%.

També s'observa que, en relació amb el tipus de feina que busquen, els joves són més exigents el 2000 que el 1995. Si el 1995 el 37,3% hauria acceptat una feina qualsevol, aquest percentatge s'ha vist reduït al 26,1% l'any 2000. Actualment, els joves cerquen en major mesura una feina que s'adigui a les seves qualificacions professionals o formatives.

La raó per la qual els joves aturats van quedar sense feina ha variat considerablement entre 1995 i 2000, detectant-se la incidència que ha tingut la millora del mercat de treball. El més destacable és la reducció dels acomiadaments i de les baixes per finalització del contracte com a motius de pèrdua del lloc de treball.

Figura 15 Temps que els joves aturats de la RMB porten en atur de manera ininterrompuda. Evolució 1995-2000

Taula 59 Principal raó per la qual els joves aturats de la RMB es van quedar sense la seva darrera feina. Evolució 1995-2000

	1995	2000
Finalització contracte	58,7	52,4
Acomiadament	19,7	9,6
Baixa voluntària	15,0	14,5
Altres raons	6,6	23,5
Total	100,0	100,0
	(240)	(107)

D'altra banda, un fenomen negatiu i força preocupant que s'observa amb el pas dels anys és que cada vegada hi ha menys joves que reben prestacions per atur: l'any 2000, menys d'una cinquena part dels joves aturats reben prestació (19,3%), mentre que el 1995 superaven la tercera part (36,2%).

4.4 Els joves inactius i el treball

4.4.1 Població inactiva i mercat de treball

Sota el concepte d'inactivitat laboral s'hi agrupen aquelles persones que ni treballen ni busquen feina activa. Tal com s'ha esmentat anteriorment, en el cas dels joves, aquest col·lectiu està format bàsicament per estudiants, que representen el 21,4% del total de joves. Així, doncs, quan parlem de joves inactius, ens referim principalment a estudiants.

La inactivitat no és una situació permanent per aproximadament la meitat dels joves inactius, sinó que aquesta població inactiva és relativament propera al mercat de treball. Així, el 52,9% d'aquests joves ha treballat en alguna ocasió i el 27,6% ha realitzat treballs esporàdics els darrers dos mesos.

Que la relació d'aquests joves amb el mercat de treball no és llunyana es comprova també en observar que entre els que han treballat alguna vegada, més de la meitat fa un any o menys que van acabar la seva activitat laboral. Amb més distància del mercat de treball hi figura el 8,4% dels joves, que fa entre un i dos anys que van acabar de treballar, i el 15%, que fa més de dos anys. Destaca, d'altra banda, que hi ha una proporció més elevada de noies que ja fa temps que van deixar de treballar (el 17,7% fa més de tres anys, pel 3,4% dels nois).

La principal raó per la qual la població entrevistada va deixar de treballar és la baixa voluntària (52,1%), seguida per l'acomiadament de la feina (31,7%). Malgrat que la causa de baixa voluntària és la majoritària entre nois i noies, entre aquestes darreres té un pes major (59,0%) que entre els nois (43,3%).

De fet, del conjunt d'informació sobre la població inacti-

Taula 60 Temps que porten sense treballar els joves inactius de la província de Barcelona (2000)

	Total província de Barcelona
Un any o menys	57,7
De més d'1 any a 2 anys	8,4
De més de 2 anys a 3 anys	3,0
De més de 3 anys a 5 anys	6,8
De més de 5 anys a 10 anys	4,4
De més de 10 anys a 20 anys	0,8
NS/NC	18,8
Total	100,0
	(197)

va jove es conclou que entre les persones incloses en aquest apartat és habitual compaginar periòdicament l'entrada i la sortida del mercat de treball. El cas més freqüent és el dels estudiants –que són població inactiva, ja que la seva dedicació principal són els estudis, però que treballen de forma esporàdica amb més o menys intensitat. La proximitat dels joves inactius al mercat de treball es constata pel fet que la meitat d'aquests joves inactius manifesta que està buscant feina, encara que no ho fa activament sinó ocasionalment. Igualment, destaca que una tercera part dels joves inactius estan inscrits al Servei Català de Col·locació.

Les expectatives de la població inactiva jove s'encaren clarament cap al mercat de treball. Així, el 78,5% de la població entrevistada desitja tornar a treballar. La incorporació d'aquests joves al mercat de treball està plenament relacionada amb la seva carrera formativa, en tant que dues tercers parts tenen la previsió de tornar o començar a treballar quan finalitzin els estudis i, com a segona causa, quan trobin una feina que els interessi.

4.4.2 Evolució de la població inactiva en el marc de la regió metropolitana: 1995-2000

La situació de la població inactiva de la regió metropolitana el període 1995-2000 ha variat significativament. La població inactiva que ha treballat alguna vegada ha augmentat força i porta menys temps sense treballar que el 1995. D'altra banda, actualment és més elevat el percentatge de població que realitza treballs esporàdics, possiblement perquè la situació actual del mercat de treball ho permet més que el 1995. L'any 2000 també hi ha més població que no s'incorpora al mercat de treball per raons d'estudi, ja que en el període considerat s'ha prolongat la vida formativa dels joves.

4.5 El treball domèstic

L'anàlisi de l'àmbit del treball domèstic se centra principalment en la distribució familiar de les tasques domèstiques a les llars joves. Els canvis que s'estan detectant

en la distribució d'aquestes tasques estan afectant principalment les generacions joves, malgrat que la major part del treball domèstic continua recaient bàsicament en les dones.

També es mesura el temps que els joves dediquen a la producció domèstica, tant aquells que s'han emancipat com els que viuen a la llar paterna.

4.5.1 Responsabilització de les tasques domèstiques en les llars de joves

En l'àmbit de la província de Barcelona, el treball domèstic entre els joves continua recaient en les dones, com succeeix en les generacions d'adults i gent gran, a pesar que, com es podrà observar al llarg d'aquest apartat, es detecten també canvis significatius en l'assumpció de feines domèstiques.

Destaca, però, que així com en força aspectes de la vida les dones joves han equiparat la seva situació amb la dels nois –estudis, força aspectes de la inserció en el mercat de treball, etc.–, en allò que fa referència a les feines de la llar se segueixen reproduint els papers tradicionals, tot i que s'apunten certes tendències de canvi.

En les llars amb cap de família jove, la majoria de les tasques domèstiques recauen principalment sobre les dones. La neteja de la roba és la tasca que realitza amb més freqüència el membre femení de la llar (57,6%

de les llars), seguit de l'activitat de cuinar (50,3%), la neteja de la llar (43,1%) i la de la cuina (42,3%). Tot i això, en aquests casos també hi ha una proporció més o menys important de llars on aquestes feines es realitzen conjuntament pels dos membres principals de la llar. En el 40,6% de les llars, la neteja de la cuina es realitza conjuntament, pel 37,3% de la neteja de la llar, el 30,5% de l'activitat de cuinar i el 26,7% de la neteja de la roba, que és l'activitat en què menys hi participen els elements masculins de les llars.

La compra d'aliments i l'administració dels diners constitueixen dos casos especials, ja que són les dues úniques activitats en què predominen les llars on aquestes feines s'assumeixen conjuntament pels dos membres principals de la família: 51,9% la compra d'aliments i 48,5% l'administració dels diners.

Finalment, només hi ha una tasca domèstica que realitzi majoritàriament el membre masculí de les llars joves: les reparacions domèstiques, que són assumides pels homes al 58,1% de les llars. Al marge d'aquesta activitat, l'assumpció de responsabilitats domèstiques per part principalment de l'home és minoritària.

Quan hi ha altres persones a la llar –fills, avis, etc.–, aquestes assumeixen també certes tasques domèstiques, però en menor mesura que el o els membres principals. La freqüència amb què aquestes persones assumeixen les feines de la llar oscil·la entre el 5,4% i el 7,1% de les llars. D'altra banda, les persones de fora de la llar remunerades són les que realitzen principalment

Taula 61 Joves inactius de la RMB i de la província de Barcelona que han treballat anteriorment. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Sí	39,6	35,1	53,2	41,8	57,1	49,4	48,9	52,6	58,5	52,9
No	60,4	64,9	46,8	58,2	42,9	50,6	51,1	47,4	41,5	47,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(153)	(117)	(98)	(368)	(151)	(108)	(90)	(349)	(23)	(373)

Taula 62 Distribució de les tasques domèstiques a les llars amb cap de família jove de la província de Barcelona (2000)

	Neteja de la llar	Neteja de la roba	Neteja de la cuina	Cuinar	Compra d'aliments	Reparacions	Administració dels diners
Membre principal femení	43,1	57,6	42,3	50,3	29,0	6,6	28,5
Membre principal masculí	7,8	6,4	9,4	12,6	11,8	58,1	15,8
Ambdós conjuntament	37,3	26,7	40,6	30,5	51,9	9,0	48,5
Altres persones de la llar	7,0	7,1	6,0	5,7	6,3	5,4	5,8
Persona de fora de la llar no remunerada	0,6	1,0	0,2	0,6	1,0	2,1	0,6
Persona de fora de la llar remunerada	4,2	1,1	1,4	0,0	0,0	18,7	0,2
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(238)	(238)	(238)	(238)	(238)	(238)	(238)

les reparacions domèstiques en el 18,7% de les llars, la neteja de la llar en el 4,2% dels casos i la neteja de la cuina en l'1,4% de llars.

En un altre ordre de coses, també es disposa d'informació sobre qui es fa càrrec principalment dels fills, en aquest cas, dels menors de 10 anys. En més de la meitat dels casos és la mare qui es fa càrrec habitualment dels fills menors, mentre que en un percentatge també elevat (42,1% de les llars) són el pare i la mare conjuntament. La responsabilitat dels fills per part únicament dels pares és pràcticament inexistent. D'altra banda, al 2,4% de les llars és un altre familiar qui es fa càrrec habitualment dels menors. És clar que el mateix que succeeix amb les feines de la llar, també en la cura dels fills és la mare qui assumeix les tasques principals.

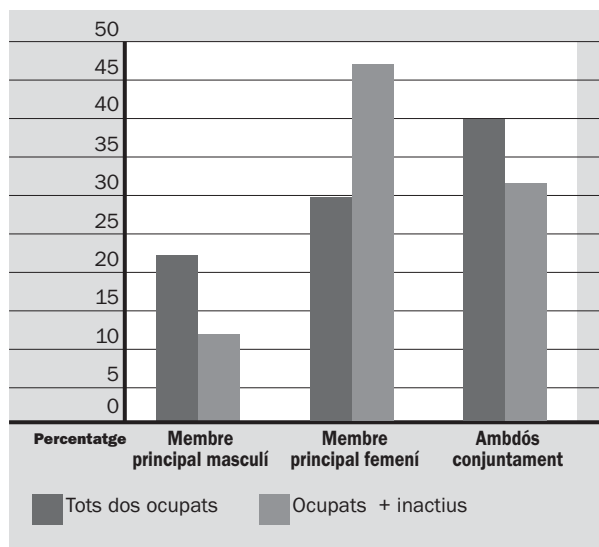
4.5.2 Realització de tasques domèstiques segons les característiques sociodemogràfiques de la població

En relació amb la tipologia de les llars es detecten diferències molt significatives entre les diverses formes d'assumpció de les feines de casa. En primer lloc, destaca que la responsabilitat masculina en les tasques domèstiques té la seva base només en les llars unipersonals, d'homes que viuen sols. En canvi, en les llars amb nucli familiar el nivell d'assumpció de tasques domèstiques principalment per l'home és irrisori.

En les llars formades per una parella amb o sense fills predomina la responsabilitat femenina de les feines i també la responsabilitat conjunta dels membres masculí i femení. Ara bé, entre les parelles sense fills la realització de tasques conjuntes té un pes més elevat. En canvi, en les llars compostes per parella i fills augmenta el percentatge de dones que duen a terme les tasques i es redueix la realització de tasques conjuntes i, excepte en el cas de la compra d'aliments, la responsabilitat domèstica masculina. Tot indicaria que la presència de fills incrementa la responsabilitat de la dona en les tasques de la llar, mentre que en les parelles sense fills aquestes feines es comparteixen més. A més, un element que cal tenir en compte és que tots aquests col·lectius de dones estan majoritàriament inserides en el mercat de treball i, per tant, han d'assumir les funcions professionals que tenen assignades.

Pel que fa a la situació laboral, s'observa que a les llars formades per joves en què tots els membres són actius hi ha una major responsabilitat conjunta de les feines domèstiques –dintre dels paràmetres generals que s'han anat observant al llarg d'aquest apartat– mentre que en les llars en què hi ha ocupats i inactius (mes-tressa de casa, estudiant...) augmenta la responsabilitat exclusiva de la dona en els treballs domèstics.

Figura 16 Membre de la parella que realitza les tasques de la llar segons situació laboral de la parella (2000)

També s'aprecien diferències significatives en la realització de tasques domèstiques segons el nivell d'estudis acabats del cap de família. Les llars amb el cap de família amb estudis primaris són aquelles en les quals és més elevada l'assumpció de tasques per part de la dona exclusivament. Això permet suposar que en aquestes llars la superació dels papers familiars tradicionals és més difícil que en les llars amb majors nivells de formació. D'altra banda, les llars amb cap de família amb estudis secundaris són les que presenten un major nivell de realització d'activitats domèstiques conjuntes mentre que en les llars amb cap de família amb estudis universitaris els homes assumeixen més la realització principal d'aquestes feines. Tot i això, fins i tot en aquest cas, la responsabilitat masculina en les activitats domèstiques és molt minoritària, força per sota de la femina.

Val a dir que la realització de reparacions domèstiques i l'administració dels diners constitueixen casos específics en què el paper de l'home té un pes més rellevant que en la resta de tasques.

4.5.3 Comparació de la realització de feines domèstiques segons l'edat

En comparar l'assumpció de feines domèstiques pels membres de la llar segons l'edat –llars amb cap de família jove, adult i gent gran– es dedueix, en primer lloc, que entre els joves és més reduïda la proporció de llars en què la dona realitza exclusivament les tasques domèstiques. A més, aquesta tendència es produeix en la pràctica totalitat de les tasques de la llar. Per exemple, les dones realitzen la compra d'aliments en el 56,1% de les llars adultes pel 29% en les llars joves. La neteja de la roba és assumida de forma exclusiva per la

dona en el 76,9% de famílies adultes pel 57,6% de les llars joves.

Al mateix temps, entre el grup de joves és més elevat el percentatge de llars on els dos membres realitzen la majoria de feines. Així, la compra d'aliments es porta a terme conjuntament en el 26,9% de les llars adultes, mentre que en les llars joves arriba al 51,9%. La neteja de la roba és assumida conjuntament en el 6,7% de les llars adultes pel 26,7% de les llars joves.

També s'observa que en les famílies joves és més gran la proporció de llars en què és el membre masculí qui realitza principalment les tasques domèstiques, si es compara amb les llars d'adults i de gent gran. Tot i això, aquest progrés en l'assumpció de feines domèstiques per part dels homes és molt dèbil. Així, els homes cuinen en el 4,4% de les llars adultes i en el 12,6% de les llars joves. Igualment, la neteja de la llar és realitzada per homes en el 2,7% de les famílies adultes pel 7,8% de les llars joves.

4.5.4 Evolució de la realització de tasques domèstiques a la regió metropolitana: 1995-2000

L'evolució de la realització de les tasques domèstiques a la regió metropolitana entre 1995 i 2000 apunta en la mateixa direcció que les tendències observades en comparar la situació entre generacions.

Entre 1995 i l'any 2000 s'ha reduït significativament

Taula 63 Distribució de les tasques domèstiques entre els membres de la parella a les llars de la província de Barcelona segons l'edat del seu cap de família (2000)

	Tasques domèstiques realitzades per la dona de la parella			Tasques domèstiques realitzades per l'home de la parella			Tasques domèstiques realitzades pels dos membres conjuntament		
	Joves	Adults	Gent gran	Joves	Adults	Gent gran	Joves	Adults	Gent gran
Neteja de la llar	43,1	62,7	66,2	7,8	2,7	3,4	37,3	11,6	8,0
Neteja de la roba	57,6	76,9	76,3	6,4	2,6	3,1	26,7	6,7	4,3
Neteja de la cuina	42,3	65,6	72,5	9,4	4,4	4,4	40,6	12,7	7,0
Cuinar	50,3	73,1	77,5	12,6	4,4	4,9	30,5	11,9	6,2
Compra aliments	29,0	56,1	54,2	11,8	5,5	9,2	51,9	26,9	21,6
Reparacions	6,6	6,7	8,1	58,1	53,3	35,1	9,0	4,0	2,2
Administració diners	28,5	45,2	48,3	15,8	10,9	12,4	48,5	38,8	29,3

Taula 64 Distribució de les tasques domèstiques entre els membres de la parella a les llars de la RMB amb cap de família jove (2000)

	1995			2000		
	Dona	Home	Conjuntament	Dona	Home	Conjuntament
Neteja de la llar	60,3	3,0	29,2	42,1	7,3	38,3
Neteja de la roba	74,1	2,9	17,1	56,7	5,9	28,0
Neteja de la cuina	59,5	7,8	26,8	41,6	9,1	41,6
Cuinar	63,2	7,1	23,8	50,1	12,2	31,1
Compra aliments	49,7	6,3	38,0	29,6	10,7	52,4
Reparacions	5,6	62,0	9,5	6,5	56,4	9,3
Administració diners	38,9	13,7	42,9	30,4	15,4	47,3

l'assumpció de les tasques per part exclusiva de la dona en favor de la realització conjunta de moltes de les feines domèstiques. La reducció esmentada es detecta, en major o menor mesura, en totes les tasques, excepte en les reparacions, en la realització de les quals les dones guanyen cert pes. L'increment de la realització conjunta de feines domèstiques també és generalitzat en la seva pràctica totalitat. Pel que fa a l'evolució de les llars en què les tasques les du a terme principalment l'home, s'ha de reconèixer que augmenten en tots els capítols –excepte les reparacions–, però aquest increment és molt feble.

És clar que la dinàmica actual en les llars joves tendeix a passar d'un model basat principalment en el treball femení a un model en què s'imposa el treball conjunt dels dos membres principals de la llar. Tot i això, aquesta tendència es produeix amb més força en determinats casos, com la compra d'aliments, la neteja de la cuina, l'administració dels diners, i menys en d'altres, com en la neteja de la roba, cuinar i la neteja de la llar.

4.5.5 Ajuts externs no familiars

Respecte als ajuts externs no familiars que reben les famílies joves per realitzar tasques domèstiques específiques només té certa rellevància la disponibilitat d'assistenta per hores, perquè en disposa l'11,3% de les llars joves. La presència d'aquest ajut concret per a la realització de tasques domèstiques és, però, menor

entre les llars joves que entre les d'adults (15,8%) i les de gent gran (18,8%). La disponibilitat d'assistenta per hores és freqüent entre les llars amb cap de família que té estudis universitaris (41,2% de les llars) i de categoria alta (30,4%). Aquestes proporcions es redueixen entre les famílies de categoria mitjana i les que disposen d'estudis secundaris, i són insignificants entre les de categoria baixa i les que han assolit estudis primaris.

La presència d'altres ajuts no familiars és molt escassa, no arriben al 2% les llars joves que disposen d'assistenta interina fixa, de cangur, de professor particular o de personal que té cura de malalts o de gent gran.

4.5.6 Dedicació horària a les feines de la llar per part dels joves

En aquest punt es fa referència al conjunt de joves i no només els emancipats, com fins ara. La dedicació mitjana setmanal dels joves de la província a les feines domèstiques és de 7 hores 20 minuts, temps que equival a una mitjana de poc més d'una hora diària.

Hi ha dues variables en les quals es produeixen contrastos importants en les dedicacions domèstiques de la població: el gènere i la situació d'emancipació. En primer lloc, la dedicació de les noies a les feines de la llar (9 hores 48 minuts) gairebé duplica la dels nois (5 hores) i, en segon lloc, destaca que la dedicació domèstica dels joves emancipats (15 hores 18 minuts) triplica la dels joves que viuen amb els seus progenitors (5 hores 24 minuts).

Per grups d'edat, els menors de 25 anys són els qui tenen unes dedicacions menors a la llar: els de 18 i 19 anys hi dediquen 6 hores setmanals i els de 20 a 24 anys esmercen 5 hores 54 minuts a les feines domèstiques. En canvi, els joves de 25 a 29 anys, una part dels quals, cal recordar-ho, ja estan emancipats, dediquen 9 hores 30 minuts a les tasques domèstiques.

D'altra banda, els joves ocupats són els que esmercen menys temps a les feines a la llar (6 hores 30 minuts), dedicació que augmenta entre els inactius (8 hores) i els aturats (11 hores 48 minuts).

La dedicació setmanal dels joves a les feines domèstiques és força més reduïda que la de la població adulta i la gent gran, i aquesta menor dedicació s'evidencia tant entre la població jove masculina com la femenina. Mentre que les dones adultes tenen una dedicació setmanal a la llar de 27 hores i 48 minuts, les joves hi dediquen 9 hores 48 minuts. Entre la població masculina les diferències no són tan notòries; tot i això els homes adults dediquen 7 hores setmanals a la llar per 5 hores els joves.

Per territoris de la província, les menors dedicacions

dels joves a les tasques domèstiques es produeixen a la ciutat de Barcelona (6 hores setmanals) i a la zona no metropolitana de la província (6 hores 24 minuts). Per la seva banda, a la segona corona metropolitana els joves esmercen 7 hores 12 minuts a les feines de la llar, mentre que les majors dedicacions es detecten a la primera corona metropolitana amb 8 hores 48 minuts.

El resultat global de l'evolució de les dedicacions dels joves a les feines de la llar en el marc de la regió metropolitana és que disminueix progressivament la seva dedicació a les tasques domèstiques, que passen de 8 hores 42 minuts el 1995 a 7 hores 18 minuts l'any 2000. Aquesta reducció s'explica en part pel creixement de l'ocupació jove en el mercat de treball i la reducció de temps disponible que això suposa.

Malgrat que la dedicació de les dones joves a les feines domèstiques gairebé duplica la dels homes, els dos gèneres presenten tendències evolutives contraposades, ja que mentre que la dedicació femenina a la regió metropolitana entre 1995 i 2000 tendeix a reduir-se (passa de 13 hores 18 minuts a 9 hores 48 minuts), la dels homes augmenta, bé que modestament (passa de 4 hores 24 minuts a 5 hores 6 minuts). Aquesta tendència s'observa en tots els àmbits territorials de la província.

4.6 Conclusions

Situació laboral

- Tres quartes parts (75,7%) dels joves de la província són actius, és a dir, treballen o estan aturats. El col·lectiu jove de 18 a 29 anys es caracteritza per ser força actiu des d'un punt de vista laboral, assolint taxes d'activitat tan elevades com els adults, i a més, el nivell d'activitat és també molt gran entre les dones joves, tot i que no arriba a igualar el masculí. Amb tot, la incorporació en el mercat de treball creix amb l'edat dels joves: entre els de 18 i 19 anys predominen els estudiants, però el nivell d'activitat augmenta molt en el segment d'edat de 20 a 24 anys, en el qual la població activa arriba a les tres quartes parts del total, i entre els joves de 25 a 29 anys la incorporació al mercat de treball és massiva.
- D'entre els joves actius, el 89% està ocupat i, per tant, la taxa d'atur dels joves se situa en l'11%, taxa que gairebé duplica la dels adults (6,8%). D'aquesta informació es dedueix que la inserció laboral dels joves comporta certes dificultats, bé que també cal tenir en compte que molts d'aquests joves estan en una primera fase de la seva vida laboral, que implica major inestabilitat i també una certa rotació més o menys voluntària i lògica en el transcurs d'una carrera professional.
- Entre la població jove inactiva, la immensa majoria

són estudiants (88,1%), mentre que les persones dedicades a les tasques de la llar representen el 6,7%. Cal tenir en compte, però, que els estudiants que treballen de forma estable –no en treballs esporàdics– representen el 30,5% del total. En el temps, aquest fenomen de la compaginació dels estudis i el treball ha seguit una tendència lleugerament decreixent.

- La incorporació de les noies al mercat laboral és menor que la dels nois: mentre que la taxa d'activitat masculina se situa en el 79,1%, la femenina és del 72,3%. D'altra banda, la taxa d'atur de les noies se situa en el 12,8% i la dels nois és del 9,4%. És clar, doncs, que la inserció en el mercat de treball continua sent més difícil per a les noies que per als nois, a pesar que en el camp formatiu no existeixen diferències per gènere o que, fins i tot, les noies disposen de més formació que els nois.
- El període 1995-2000 la situació del mercat de treball de la regió metropolitana ha millorat considerablement, ja que l'any 1995 es vivia una fase econòmica recessiva, mentre que l'any 2000 el mercat de treball es trobava al punt més àlgid d'un període expansiu. Aquest canvi de cicle econòmic queda palès en les dades sobre la situació laboral dels joves. En primer lloc, s'observa que la taxa d'activitat d'aquest grup de població augmenta lleugerament i passa del 72,3% al 75,7%. La millora de la situació econòmica comporta tradicionalment –i així ha estat en aquest cas– que hi hagi més població que s'incorpori al món del treball. En segon lloc, i aquest és el fet més destacable que es detecta, la taxa d'atur dels joves s'ha reduït enormement. L'atur, que l'any 1995 afectava el 28,8% dels joves actius, s'ha situat en l'11%.

Els joves ocupats

- Més de la meitat dels joves ocupats pertanyen a la categoria professional baixa, mentre que gairebé un terç estan emmarcats en la categoria mitjana i no arriba al 15% el percentatge de joves de categoria socioprofessional alta. En relació amb les categories professionals concretes, existeixen quatre tipus de grups que són els més freqüents entre els joves: obrers qualificats, treballadors dels serveis, directors i tècnics i administratius i comercials. Per sota de les categories esmentades, i en situació clarament minoritària, estan, d'una banda, els obrers no qualificats, i d'altra, els autònoms i professionals liberals i els empresaris amb assalariats.
- Actualment, en l'ocupació dels joves són majoritaris els contractes estables (55%), per sobre dels temporals (40,2%). Respecte a l'any 1995 s'evidencia molt clarament la millora de les condicions de contractació dels joves en aquest període. Així, l'ocupació estable ha passat de ser minoritària a ser predominant i s'han reduït les contractacions temporals i la

proporció de joves que treballen sense contracte. Tot i els canvis registrats, el percentatge de joves amb una contractació temporal es manté elevat a la província. A més, aquest nivell de temporalitat entre els joves és molt més elevat que el que es detecta entre la població adulta.

- Entre els joves que treballen amb un contracte temporal, la majoria disposa de contractes de curta durada que suposen un nivell de precarietat elevat. El 31,7% dels contractes temporals tenen una durada d'entre tres i sis mesos i el 30,8% treballa amb una contractació de sis mesos a un any. Fins i tot, existeix el 12,7% dels joves que tenen un contracte inferior als tres mesos de durada.
- Els joves que treballen ho fan d'una forma massiva amb una jornada completa (86,4%), mentre que l'ocupació parcial afecta al 13,2% de la població. La dedicació laboral parcial ha disminuït entre 1995 i 2000, efecte que és atribuïble a la millora del mercat de treball el període considerat, que ha permès la incorporació de joves a jornada completa. És important observar que la jornada parcial és força més freqüent entre les dones que entre els homes i també entre els joves de 18 i 19 anys. La jornada parcial no és, però, una elecció voluntària, sinó que la meitat de qui la realitza ho fa simplement perquè aquest és el tipus d'horari que ha trobat. És a dir, molt sovint la jornada parcial és una expressió de la precarietat laboral que viuen els joves.
- El 59% dels joves de la província treballen en empreses de serveis, el 32,1% ho fa en el sector industrial i el 8,3% en la construcció. Basant-nos en el gènere, el predomini de les empreses de serveis en l'ocupació de les dones és evident. L'escassa presència de dones en els sectors industrial i de la construcció es constata com un dels principals trets diferencials basats en el gènere que s'observen en el mercat de treball dels joves de la província.
- Existeix una diversitat considerable de situacions respecte al temps que els joves porten treballant a l'empresa actual. En conjunt, es pot concloure que si bé són força els joves que porten poc temps en l'ocupació actual, també són un percentatge elevat els que disposen d'una ocupació estable i de llarga durada. Cal tenir en compte que els joves estan en la primera fase de desenvolupament de la seva carrera professional i, per tant, estan sotmesos a un procés de rotació laboral que, en certa mesura, forma part de la seva evolució professional. Tanmateix, la informació sobre les vegades que els joves ocupats actuals s'han trobat en atur els darrers cinc anys demostra que la seva rotació laboral no és, ni molt menys, tan elevada com es podria suposar. Així, del total de joves entrevistats, dues terceres parts no han estat mai a l'atur i una cinquena part hi ha estat una vegada.
- Un percentatge del 18,2% dels joves ocupats està

duent a terme la recerca d'una nova ocupació. L'objectiu perseguit en la recerca de la nova feina és principalment el de millorar econòmicament i també és molt rellevant la proporció de joves que busquen estabilitat en la nova ocupació. Per tant, el binomi economia-estabilitat és el que persegueix la majoria de joves, però destaca que també hi ha un ampli col·lectiu d'aquests que està mogut per altres motivacions en la recerca d'una nova feina, motivacions molt lligades a interessos específics (creativitat, flexibilitat, temps lliure...).

Els joves aturats

- La majoria dels joves desocupats entrevistats no han sofert un període extremament prolongat d'atur ja que el 71,6% fa menys de sis mesos que estan en aquesta situació. El 14,8% fa entre sis mesos i un any que estan aturats, mentre que en l'atur de llarga durada, superior a l'any, s'hi troba el 9,6% del total.
- La principal causa de la pèrdua del lloc de treball ha estat la finalització del contracte, seguida de les baixes voluntàries i, entre la resta, destaquen els qui van ser acomiadats, tot i que s'han reduït força en relació amb 1995. Les condicions contractuals de què disposaven els joves que han quedat a l'atur després d'haver treballat eren força precàries. En la darrera feina vuit de cada deu d'aquests joves disposaven d'un contracte temporal.
- Al marge de les tendències generals, hi ha una proporció relativament significativa de joves que han estat afectats de forma greu pel fenomen de l'atur i que viuen la seva integració laboral a base d'una elevada rotació. A més, per a col·lectius no menyspreables de joves, l'atur esdevé un fenomen de molt llarga durada. És clar que aquest atur es tradueix en una situació d'exclusió social per als joves que hi estan afectats.
- La percepció del subsidi d'atur no és la situació més freqüent entre els joves aturats: el 80,1% d'aquests joves no rep cap prestació. Per tant, els joves de la província s'enfronten a una situació d'atur sense ingressos compensatoris. El nivell de percepció de prestacions d'atur és força inferior entre els joves que entre els adults i, d'altra banda, un fenomen negatiu i molt preocupant que es detecta amb el pas dels anys és que cada vegada hi ha menys joves que reben prestacions per atur: l'any 2000, menys d'una cinquena part dels joves aturats reben prestació (19,3%), mentre que el 1995 superaven la tercera part (36,2%).
- En relació amb el tipus de feina que busca la població aturada de 18 a 29 anys cal destacar que més de la meitat duen a terme una recerca selectiva i cerquen una ocupació adequada al seu ofici o al seus estudis i, en menor mesura, a un horari adequat. D'altra banda, però, també hi ha una quarta part

dels joves que busquen qualsevol tipus de feina, sense avantposar limitacions ni condicionants a la recerca. Les pretensions salarials dels joves aturats se situen majoritàriament en el tram de 100.001 a 150.000 pessetes mensuals netes, però també són molts els joves que aspiren a una retribució molt menor per una jornada diària de vuit hores, concretament entre 50.000 i 100.000 pessetes.

Els joves inactius

- La inactivitat no és una situació permanent per als joves inactius, sinó que aquesta població és relativament propera al mercat de treball. Així, el 52,9% d'aquests joves ha treballat en alguna ocasió i el 27,6% ha realitzat treballs esporàdics els darrers dos mesos. La principal raó per la qual la població entrevistada va deixar de treballar és la baixa voluntària (52,1%), seguida per l'acomiadament de la feina (31,7%). De fet, del conjunt d'informació sobre la població inactiva jove es conclou que entre aquests és relativament habitual compaginar l'entrada i la sortida del mercat de treball. El cas més freqüent és el dels estudiants que són població inactiva, però que treballen de forma esporàdica amb més o menys intensitat.

El treball domèstic

- El treball domèstic a les llars joves continua recaient en les dones, com succeeix en les generacions d'adults i gent gran, a pesar que es detecten també canvis significatius en l'assumpció de feines domèstiques. Destaca, però, que així com en força aspectes de la vida, les dones joves han equiparat la seva situació amb la dels nois –estudis, lleure, ingressos, força aspectes de la inserció en el mercat de treball, etc.–, en allò que fa referència a les feines de la llar es continuen reproduint els papers tradicionals, tot i certes tendències de canvi que s'hi apunten.
- En les llars formades per una parella amb o sense fills predomina la responsabilitat femenina de les feines i també la responsabilitat conjunta dels membres masculí i femení. Ara bé, tot indica que la presència de fills incrementa la responsabilitat de la dona en les tasques de la llar, mentre que en les parelles sense fills aquestes feines es comparteixen més. A més, un element que cal tenir en compte és que totes aquestes dones estan inserides majoritàriament en el mercat de treball i, per tant, han d'assumir les funcions professionals que tenen assignades.
- Pel que fa a la situació laboral, s'observa que a les llars formades per joves en què tots els membres són actius hi ha una major responsabilitat conjunta de les feines domèstiques, mentre que en les llars en què hi ha ocupats i inactius (mestressa de casa, estudiant...) augmenta la responsabilitat exclusiva de la dona en els treballs domèstics. També s'apre-

cien diferències significatives en la realització de tasques domèstiques segons el nivell d'estudis acabats pel cap de família: a més estudis, més nivell de tasques compartides. Així s'observa que en les llars amb menor nivell de formació, la superació dels papers familiars tradicionals és més difícil. Tot i això, en tots els casos, la responsabilitat femenina en les activitats domèstiques és molt majoritària.

- A partir de l'evolució entre 1995 i l'any 2000, és clar que la dinàmica actual en les llars joves tendeix a passar d'un model basat fonamentalment en el treball femení a un model en què s'imposa el treball conjunt dels dos membres principals de la llar. Tot i això, aquesta tendència es produeix amb més força en determinats casos, com la compra d'aliments, la neteja de la cuina, l'administració dels diners, i menys en d'altres, com en la neteja de la roba, cuinar i la neteja de la llar. Per la seva part, el progrés en l'assumpció de feines domèstiques per part principalment dels homes és molt dèbil.
- La dedicació mitjana setmanal dels joves de la província –emancipats i no emancipats– a les feines

domèstiques és de 7 hores 20 minuts, que equivalen a una mitjana de poc més d'una hora diària. Hi ha dues variables en les quals es produeixen contrastos importants en les dedicacions domèstiques de la població: el gènere i la situació d'emancipació. En primer lloc, la dedicació de les noies a les feines de la llar gairebé duplica la dels nois i, en segon lloc, destaca que la dedicació domèstica dels joves emancipats triplica la dels joves que viuen amb els seus progenitors.

- D'altra banda, la dedicació setmanal dels joves a les feines domèstiques és força més reduïda que la de la població adulta i la gent gran, i aquesta menor dedicació s'evidencia tant entre la població jove masculina com entre la femenina. De fet, el resultat global de l'evolució de les dedicacions dels joves és que progressivament disminueix la dedicació d'aquests a les tasques domèstiques en el marc de la regió metropolitana. Aquesta reducció s'explica en part pel creixement de l'ocupació jove en el mercat de treball i la reducció de temps disponible que això suposa.

5

Ingressos, despeses
i hàbits de compra
dels joves

5 Ingressos, despeses i hàbits de compra dels joves

La situació econòmica en què viuen els joves és un altre dels aspectes de major rellevància en la configuració de les seves condicions de vida. L'Enquesta aborda aquesta qüestió demanant quina és la seva possibilitat d'accedir a recursos econòmics, diferenciant el nivell d'ingressos familiars i els individuals. Si bé ambdues mesures serveixen per descriure l'estatus de la població, la disposició d'ingressos individuals està, a més, associada a un cert grau d'independència econòmica, que en el cas dels joves pren una especial rellevància. L'anàlisi de l'àmbit econòmic es complementa amb una aproximació de com disposen els joves d'aquests ingressos i quines són les seves despeses.

En primer lloc, s'estudien les condicions econòmiques de la gent jove de la província des de la perspectiva de la disposició de rendes individuals, és a dir, la capacitat de tenir o no ingressos propis i les característiques d'aquests. En el cas dels joves que no viuen amb els pares, també se'ls demana pel nivell d'ingressos del conjunt de la llar i si tenen algun tipus d'inversió econòmica. En tots dos casos s'utilitza com a referència el nivell d'ingressos de l'any anterior a l'Enquesta.

En segon lloc, es tracta la percepció que té la gent jove sobre el seu nivell de vida i les seves expectatives, així com si han tingut algun tipus de dificultat econòmica. En un tercer bloc del capítol es detalla la utilització dels recursos econòmics estudiant diversos tipus de despeses: tant les despeses individuals en lleure i transport com les familiars en habitatge, alimentació i escola. Finalment, s'analitzen els hàbits de compra de la població jove: localització geogràfica de les compres, tipus d'establiments on s'hi efectuen, periodicitat, procediments de pagament i modalitats de compra.

5.1 Ingressos individuals

5.1.1 Tipus d'ingrés principal dels joves

Tres quartes parts dels joves de la província tenen ingressos regulars, bé que hi ha diferències força importants segons el gènere i l'edat dels entrevistats. Els homes tenen ingressos en major proporció que les dones: el major nivell d'activitat masculina i la taxa d'atur superior entre les noies expliquen aquest diferencial. D'altra banda, els joves de 25 a 29 anys, que ja estan inserits massivament en el mercat de treball, disposen molt més freqüentment d'ingressos que els de 20 a 24 anys i, especialment, que els de 18 i 19 anys.

Pel que fa al tipus d'ingrés, el 61,3% dels ingressos provenen del treball que els joves realitzen per compte d'altri i, amb una proporció molt reduïda, del treball per compte propi (5,7%) i dels treballs esporàdics (4,4%). D'altra banda, hi ha un 1,8% de joves que perceben ingressos del subsidi d'atur mentre que la resta de tipus d'ingressos no arriben, en cap cas, a l'1% dels joves.

La distribució dels tipus d'ingressos basats en el gènere no presenta diferències significatives, però sí que se n'observen entre els grups d'edat dels joves. Els ingressos per compte d'altri –per tant, el treball assalariat– són més freqüents entre els joves de 25 a 29 anys (74,6% d'aquests joves) i entre els de 20 a 24 anys (58,5%). En el segment de joves de 18 i 19 anys, el 36,3% té ingressos per compte d'altri, però també hi ha un percentatge significatiu que tenen ingressos provinents de treballs esporàdics (12,2%) ja que una bona part d'aquests joves són encara estudiants. D'altra banda, a mesura que avança l'edat també hi ha més joves que tenen ingressos del treball per compte propi (9,9% dels joves de 25 a 29 anys) i que cobren el subsidi d'atur (2,4% entre els de 25 a 29 anys).

Segons la categoria socioprofessional dels joves, el tret més destacable és que en la categoria alta hi ha tants joves que tenen ingressos pel treball per compte d'altri (46,3%) com que en tenen pel treball per compte propi (46,9%). En la resta de categories el treball assalariat és la font d'ingressos bàsica i, a molta distància, es troben els joves que realitzen treballs esporàdics.

Per zones territorials de la província, el major percentatge de joves que tenen ingressos es detecta a l'àmbit no

Taula 65 Percepció d'ingressos per part dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Sí, té ingressos	77,3	71,0	49,9	69,2	89,4	74,2
No té ingressos	22,7	29,0	50,1	30,8	10,6	25,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

metropolità (84,6%), seguit per les corones metropolitanes, mentre que a la ciutat de Barcelona és on hi ha menys joves amb ingressos (66,2%). Aquest fet és degut a la major proporció de població de la ciutat que encara està cursant estudis.

El nivell de percepció d'ingressos ha augmentat a la regió metropolitana entre 1995 i l'any 2000. Així, l'any 1995 hi havia el 60,4% de joves amb ingressos, que han passat al 73,3% l'any 2000, coincidint amb la millora de la situació econòmica a l'àmbit metropolità. Aquest increment s'ha produït tant a la ciutat de Barcelona com a les dues corones metropolitanes i s'ha dut a terme fonamentalment a partir de l'increment del treball assalariat.

5.1.2 El nivell d'ingressos individuals dels joves

El nivell d'ingressos de la població és una qüestió difícil d'estudiar mitjançant una enquesta per la incidència que hi tenen dos factors. El primer factor és la influència de la inflació a l'hora de fer anàlisis diacròniques. I el segon és la recança d'una part de la població a respondre a aquestes qüestions, que, a més, presenta un biaix sistemàtic: les persones de rendes i estatus social més alts tendeixen a respondre menys que les de rendes baixes. Tanmateix, el percentatge de no resposta és menor quan es demana per les rendes individuals que quan es tracta de rendes familiars, sobretot en el cas dels joves en què els percentatges són 3,5% i 22,9%, respectivament.

El nivell d'ingressos individuals més freqüent entre els joves de la província de Barcelona és el de 90.001 a 140.000 pessetes, que perceben més del 35,2% dels joves. Aquest segment d'ingressos és seguit pels trams més alts: el de 140.001 a 200.000 pessetes i el de qui percep més de 200.000 pessetes. Però no tots els joves disposen d'uns ingressos mitjans o elevats, sinó que n'hi ha una bona part que està en una situació de retribució precària. Així, el 9,4% dels joves ingressa de 60.001 a 90.000 pessetes, mentre que hi ha el 10,3% que percep menys de 60.000 pessetes.

D'acord amb aquesta informació, i si es considera, a més, que tres quartes parts dels joves de la província

tenen ingressos regulars, es dedueix que una part molt considerable d'aquesta població disposa d'independència econòmica, malgrat que des d'un punt de vista residencial la majoria continua vivint a casa dels seus pares.

En general, el nivell d'ingressos dels joves és substancialment menor que el dels adults. Tot i això, la proporció de joves sense ingressos (18,5%) és similar a la dels adults (16,8%), bé que en el primer cas aquest grup està format principalment per estudiants i, en el segon, per mestresses de casa. De la mateixa manera, el percentatge de joves que ingressen menys de 60.000 pessetes no difereix gaire del que s'observa entre els adults, però és inferior al que es registra entre la gent gran, que és el grup de població amb un nivell inferior d'ingressos.

Les diferències més òbvies, però, es detecten en els segments d'ingressos mitjans i alts. Entre els joves hi ha una proporció major que entre els adults de persones que tenen ingressos mitjans, de 90.001 a 140.000 pessetes. En canvi, en els segments d'ingressos més alts hi ha una presència molt superior d'adults que de joves: els adults que ingressen més de 200.000 pessetes al mes són el 19,6% mentre que els joves que estan en aquesta situació se situen en el 5,5%.

Taula 67 Ingressos individuals mensuals de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
No ha tingut cap ingrés	18,5	16,8	9,7
Menys de 40.000 ptes.	5,0	2,3	6,7
40.000-60.000 ptes.	5,3	5,7	26,4
60.001-90.000 ptes.	9,4	6,5	25,0
90.001-140.000 ptes.	35,2	20,5	18,2
140.001-200.000 ptes.	13,8	19,3	5,7
200.001-300.000 ptes.	4,6	13,9	2,2
Més de 300.000 ptes.	0,9	5,7	1,0
Té ingressos no mensuals	3,7	2,3	0,1
NS/NC	3,5	7,0	4,9
Total	100,0	100,0	100,0
	(1536)	(3496)	(1218)

Taula 66 Percepció d'ingressos per part dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Sí, té ingressos	57,4	60,1	64,1	60,4	66,2	73,6	79,8	73,3	84,6	74,2
No té ingressos	42,6	39,9	35,9	39,6	33,8	26,4	20,2	26,7	15,4	25,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

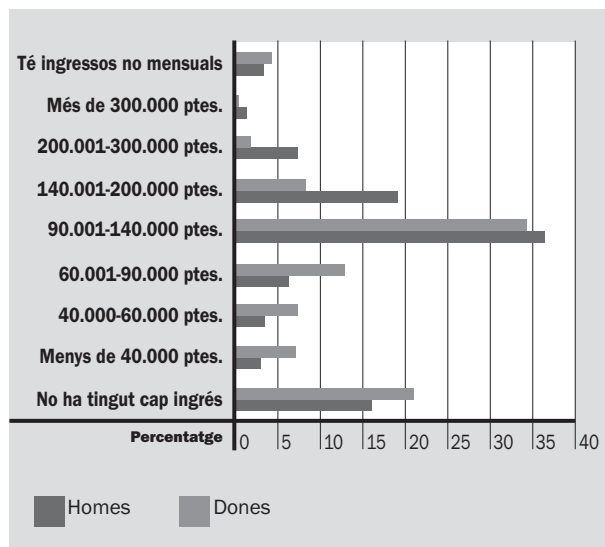
5.1.3 Nivell d'ingressos per gènere i edat

Gènere i edat esdevenen dues variables que diferencien internament la població jove segons el seu nivell d'ingressos: els homes i els joves de més edat disposen de majors ingressos que la resta de col·lectius.

Dins de l'univers dels joves, s'aprecia força clarament que les dones tenen uns ingressos significativament inferiors als dels homes. Aquest diferencial discriminadori, que és prou conegut entre la població adulta i la gent gran, es reproduïx entre la població jove. El més sorprenent és, però, que tal com s'ha exposat en el capítol corresponent, les dones joves disposen d'uns nivells de formació acadèmica superiors als dels homes joves.

En primer lloc, en tots els segments d'ingressos per sota de les 90.000 pessetes la proporció de noies és superior a la de nois. En canvi, el percentatge de noies i nois que disposen d'ingressos mitjans –de 90.001 a 140.000 pessetes– és força similar. Finalment, la proporció de nois és molt superior a la de noies en els segments d'ingressos per sobre de les 140.000 pessetes mensuals (27,5% i 10,6% respectivament).

Figura 17 Ingressos individuals mensuals dels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000)

D'acord amb les edats dels joves, tal com era d'esperar, el nivell d'ingressos augmenta a mesura que avança l'edat. De fet, l'experiència laboral i la pròpia evolució en la carrera professional dels joves, que s'assoleixen amb els anys, es tradueixen en un major nivell de retribució. Així, el gruix de joves de 18 i 19 anys amb ingressos baixos, per sota de les 60.000 pessetes, és prou notori (21,7%). Entre els joves de 20 a 24 anys, el segment majoritari és el que té uns ingressos d'entre 90.001 i 140.000 pessetes, el mateix que succeeix

entre els joves de 25 a 29 anys, tot i que entre aquests últims també són força els que ingressen de 140.001 a 200.000 pessetes i més de 200.000 pessetes.

Taula 68 Ingressos individuals mensuals dels joves de la província de Barcelona segons edat (2000)

	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys
No ha tingut cap ingrés	39,5	20,0	8,5
Menys de 40.000 ptes.	13,6	5,0	1,5
40.000-60.000 ptes.	8,1	6,7	2,7
60.001-90.000 ptes.	9,9	11,9	6,7
90.001-140.000 ptes.	15,3	35,1	43,4
140.001-200.000 ptes.	3,2	10,9	21,1
200.001-300.000 ptes.	0,2	2,5	8,5
Més de 300.000 ptes.	0,0	0,5	1,7
Té ingressos no mensuals	7,7	4,0	1,9
NS/NC	2,5	3,3	4,1
Total	100,0	100,0	100,0
	(252)	(664)	(620)

5.1.4 Ingressos per categoria socioprofessional, estudis i emancipació

La situació descrita fins ara –de notables diferències en els ingressos dels joves segons les seves característiques demogràfiques– es reproduïx quan s'analitza la població a partir de la seva categoria professional i els estudis.

La relació entre la categoria socioprofessional i el nivell d'ingressos és nítida, ja que la població de categoria alta presenta uns nivells retributius més elevats que la de categoria mitjana i els ingressos d'aquesta són superiors als dels joves de categoria baixa.

En canvi, la relació entre el nivell d'estudis de la població i les retribucions que aquesta percep no són tan evidents. Certament, els joves que han acabat estudis universitaris disposen d'un nivell d'ingressos superior a la resta: el 16,1% ingressa més de 200.000 pessetes, valor que triplica amb escreix la proporció de joves amb estudis primaris i secundaris amb aquest nivell d'ingressos. En canvi, s'observen força similituds en els ingressos que perceben els joves amb estudis secundaris i primaris. S'ha de considerar, en aquest sentit, que hi ha una major proporció de joves amb estudis secundaris que encara està estudiant i que acostuma a tenir uns ingressos reduïts, si és que en té.

Tot i això, és prou conegut que en la relació habitual que estableix que a més nivell d'estudis li correspon un major nivell d'ingressos, s'hi poden identificar nombroses excepcions: professions que requereixen poca for-

mació acadèmica, però que són molt lucratives, i nombroses titulacions universitàries a les que corresponen nivells salarials mitjans. Cal considerar també que hi ha una part notòria de la població universitària que no treballa en allò per al que ha estudiat.

Finalment, en termes generals, el nivell d'ingressos dels joves emancipats és més elevat que el dels joves no emancipats. L'11,8% dels joves emancipats ingressen més de 200.000 pessetes pel 3,9% dels no emancipats, mentre que entre aquests darrers n'hi ha l'11,6% que tenen ingressos inferiors a les 60.000 pessetes per només el 5,2% entre els emancipats.

Tot i això, les diferències a favor dels joves emancipats no són tan elevades com es podria esperar en un principi, sinó que es demostra que bona part dels joves no emancipats disposen d'un nivell d'ingressos notori, que els permet una considerable independència econòmica (el 33% tenen ingressos compresos entre 90.001 i 140.000 pessetes i el 13,3%, entre 140.001 i 200.000 pessetes). Aquesta dada corrobora el que ja s'ha observat en el primer capítol d'aquest estudi, en el sentit que la situació econòmica no és l'única variable determinant per explicar l'emancipació o no dels joves.

Taula 69 Ingressos individuals mensuals dels joves de la província de Barcelona segons emancipació (2000)

	No emancipats	Emancipats
No ha tingut cap ingrés	20,4	10,8
Menys de 40.000 ptes.	5,7	2,1
40.000-60.000 ptes.	5,9	3,1
60.001-90.000 ptes.	10,1	6,7
90.001-140.000 ptes.	33,0	44,3
140.001-200.000 ptes.	13,3	15,7
200.001-300.000 ptes.	3,4	9,3
Més de 300.000 ptes.	0,5	2,5
Té ingressos no mensuals	4,4	1,0
NS/NC	3,3	4,5
Total	100,0	100,0
	(1238)	(298)

5.1.5 Ingressos individuals extres

La proporció de joves que tenen ingressos extres supera la meitat del total (63%) i entre aquests predominen els que ingressen anualment entre 100.001 i 250.000 pessetes (16,6%) i els que ingressen de 250.001 a 500.000 pessetes (10%). Com els ingressos mensuals fixos, les retribucions extres també es donen en major mesura entre els homes que entre les dones, entre els joves de més edat, els de categoria socioprofessional alta, els que tenen un major nivell d'estudis i, finalment, els emancipats.

5.1.6 Nivell d'ingressos per territoris

En els quatre àmbits territorials de la província predominen, en primer lloc, els joves amb ingressos de 90.001 a 140.000 pessetes, seguits a força distància pels que disposen de 140.001 a 200.000 pessetes netes mensuals. A banda d'aquesta tendència general, s'observen certes diferències entre els territoris de la província. Els majors percentatges d'ingressos per sobre de les 140.000 pessetes es donen al territori no metropolità de la província (23,6% dels joves) i a la segona corona metropolitana (20,7%), que es troben a certa distància de la primera corona metropolitana (18,4%) i de la ciutat de Barcelona (17,2%), on hi resideix un important percentatge d'estudiants.

És per aquest motiu que l'àmbit territorial on es detecta un major percentatge de joves amb ingressos baixos –per sota de les 60.000 pessetes– és la ciutat de Barcelona (14,3% dels joves), mentre que a la resta d'àmbits la proporció de joves que estan en aquesta situació oscil·la entre el 8,6% i el 9,2%.

Cal destacar, de totes maneres, que Barcelona és el territori on es produeixen les situacions més contrastades: certament, és on hi ha més joves amb ingressos baixos, però també és on hi ha el major percentatge de joves que ingressen més de 200.000 pessetes. Segons això, les dues corones metropolitanes i la resta de la província serien, en el cas dels ingressos, àrees més homogènies internament que la ciutat de Barcelona, la qual presentaria una major polarització, reflex de l'heterogeneïtat social interna d'aquesta ciutat.

5.1.7 Evolució del nivell d'ingressos a la regió metropolitana: 1995-2000

La millora de la situació econòmica en general i del mercat de treball en concret el període 1995-2000 es tradueix en un avenç també en el camp dels ingressos dels joves. I aquest avenç es materialitza, primer, en un major nombre de joves amb ingressos, com s'ha observat a l'inici d'aquest capítol, i en segon lloc, en un increment dels ingressos dels joves.

Pel que fa al nivell d'ingressos, han augmentat els joves que ingressen de 140.001 a 200.000 pessetes i els qui n'ingressen més de 200.000. En el pol oposat, s'ha reduït la proporció de joves amb ingressos menors de 60.000 pessetes, així com dels que ingressen entre 60.001 i 90.000 pessetes. Malgrat que aquestes xifres no tenen en compte l'efecte inflació, és obvi que la millora és clara i, d'altra banda, és generalitzada al conjunt de territoris que conformen la província de Barcelona.

Taula 70 Ingressos individuals mensuals dels joves de la RMB i de la província de Barcelona (2000)

	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
No ha tingut cap ingrés	20,7	20,7	16,3	19,3	10,0	18,5
Menys de 40.000 ptes.	7,1	4,6	3,8	5,1	3,7	5,0
40.000-60.000 ptes.	7,2	4,0	5,0	5,3	5,5	5,3
60.001-90.000 ptes.	8,1	10,9	8,8	9,3	10,6	9,4
90.001-140.000 ptes.	32,5	34,2	37,8	34,8	39,7	35,2
140.001-200.000 ptes.	9,6	13,8	16,4	13,3	18,6	13,8
200.001-300.000 ptes.	5,9	3,9	3,9	4,5	4,8	4,6
Més de 300.000 ptes.	1,7	0,7	0,4	0,9	0,4	0,9
Té ingressos no mensuals	5,6	3,4	2,6	3,8	2,8	3,7
NS/NC	1,5	3,8	5,0	3,5	3,8	3,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

Taula 71 Ingressos individuals mensuals dels joves de la RMB. Evolució 1995-2000

	1995	2000
No ha tingut cap ingrés	34,1	19,3
Menys de 40.000 ptes.	7,3	5,1
40.000-60.000 ptes.	7,6	5,3
60.001-90.000 ptes.	15,8	9,3
90.001-140.000 ptes.	21,9	34,8
140.001-200.000 ptes.	5,7	13,3
200.001-300.000 ptes.	1,0	4,5
Més de 300.000 ptes.	0,1	0,9
Té ingressos no mensuals	4,6	3,8
NS/NC	1,9	3,5
Total	100,0	100,0
	(1331)	(1414)

5.2 Ingressos familiars i inversions

En aquest punt, la informació fa referència a llars amb el cap de família jove i no, com en l'apartat anterior, al conjunt de la població jove de la província.

5.2.1 Ingressos familiars

Els ingressos anuals del conjunt de la família, en el cas de llars amb cap de família jove, es concentren fonamentalment en tres segments: el 20,5% de les llars ingressa entre 1.500.001 i 2.500.000 pessetes, el 25,1% se situa en el segment de 2.500.001 i 3.500.000 pessetes, mentre que el 26,4% ingressa entre 3.500.001 i 5.000.000 de pessetes. Al marge d'aquests nivells centrals d'ingressos, hi ha entorn del 10% de famílies que ingressen menys d'1.500.000 pessetes i un percentatge similar que supera els 5.000.000 de pessetes anuals.

Els ingressos de les llars amb cap de família adult són considerablement superiors als de les llars joves.

Concretament, el 17,9% de les llars adultes superen els 5.000.000 d'ingressos pel 10,1% de les llars joves.

En canvi, les famílies joves disposen d'uns ingressos força superiors als de les llars de gent gran, que esdevenen així els nuclis familiars en una situació econòmica més precària. Una tercera part (32,8%) de les llars de gent gran ingressa menys d'1.500.000 pessetes per només el 9,5% de les llars joves.

Taula 72 Ingressos familiars anuals de la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Menys de 250.000 ptes.	0,0	0,0	0,2
250.000-500.000 ptes.	1,0	0,1	0,5
500.001-1.000.000 de ptes.	1,5	1,3	13,4
1.000.001-1.500.000 ptes.	7,0	4,5	18,7
1.500.001-2.500.000 ptes.	20,5	15,1	27,6
2.500.001-3.500.000 ptes.	25,1	22,5	12,8
3.500.001-5.000.000 de ptes.	26,4	21,4	7,4
5.000.001-7.000.000 de ptes.	7,9	11,0	2,3
7.000.001-9.000.000 de ptes.	1,6	4,3	0,7
Més de 9.000.000	0,6	2,6	0,7
NS/NC	8,5	17,1	15,7
Total	100,0	100,0	100,0
	(238)	(4540)	(1444)

5.2.2 Inversions i assegurances de les famílies joves

La forma d'inversió que utilitzen més freqüentment les famílies joves són els comptes d'estalvis a termini (19,9%) –que és una fórmula d'inversió que es considera conservadora–, a força distància dels quals estan les inversions immobiliàries (9,8%), els plans de pensions (8,4%) i les accions (6,4%) i, formant un tercer bloc, els plans d'estalvi i de jubilació.

Les llars joves disposen d'un nivell considerablement elevat d'assegurances. Més de la meitat dels caps de famí-

Taula 73 Inversions dels joves de la província de Barcelona* (2000)

	Total província de Barcelona
Compte d'estalvis a termini	19,9
Inversió immobiliària	9,8
Pla de pensions	8,4
Accions	6,4
Altres plans d'estalvi	5,1
Pla de jubilació	4,9
Deute públic	1,8
Compra d'obres d'art	0,7

*Percentatge de sí.

lia (52,9%) disposen d'assegurança de vida i en el 81,2% de les llars es disposa d'assegurança de l'habitatge. Una de les raons que expliquen que aquest tipus d'assegurances siguin elevats és que la formalització d'hipoteques les comporta habitualment i, com s'ha observat en el capítol corresponent, els joves metropolitans accedeixen a l'habitatge a partir de la compra d'aquest.

5.3 Percepció de la situació econòmica

5.3.1 Percepció individual de l'evolució del nivell de vida

Tres quartes parts del total de joves entrevistats creuen que el nivell de vida de la seva família és igual ara (any 2000) que un any enrere. Aquesta resposta majoritària entorn de l'estabilització de la situació s'inclina, però, cap a l'optimisme ja que hi ha el 15,5% de joves que creu que la situació de l'any anterior era pitjor i només el 8,2% opina que l'any anterior era millor.

La percepció futura dels joves –el nivell de vida previst l'any vinent en l'àmbit familiar– encara és més optimista que la que es refereix a l'any anterior. En aquest cas, es redueix la proporció de qui creu que la situació serà igual (55,9%), tot i que continua sent la resposta majoritària, i augmenta molt la població que creu que l'any proper serà millor que l'actual (37,5%). En canvi, els que opinen que l'any proper serà pitjor són només el 5,6% dels joves.

En relació amb la situació general –no familiar– per a l'any vinent, les respostes dels joves també són optimistes, però menys que quan avaluen la situació familiar pròpia. En el context de la societat en general, el 55,2% dels joves creu que aquesta continuarà igual i el 27,0% creu que millorarà, però el 16,1% opina que la situació general empitjorarà.

El conjunt d'avaluacions efectuades pels joves difereixen de les que duen a terme la població adulta i la gent

Taula 74 Avaluació de l'evolució del nivell de vida familiar i de la societat en general de la província de Barcelona (2000)

	Com era el familiar	Com serà el familiar	Com serà el general
Millor	8,2	37,5	28,0
Igual	76,2	55,9	55,2
Pitjor	15,5	5,6	16,1
NS/NC	0,1	0,9	1,8
Total	100,0	100,0	100,0
	(1536)	(1536)	(1536)

gran, en les quals, tot i que es mantenen les tendències generals, hi ha més proporció d'avaluacions pessimistes de cara al futur.

5.3.2 Evolució de la percepció de la situació econòmica a la regió metropolitana entre 1995 i 2000

Les dades sobre evolució de la percepció individual de la situació econòmica referides a la regió metropolitana entre 1995 i 2000 permeten afirmar que el present i el futur es veuen amb dosis cada vegada més optimistes per part dels joves. El canvi de cicle econòmic –de recessiu a expansiu– entre 1995 i 2000 està en la base d'aquesta visió optimista de la situació familiar i general de la població entrevistada.

Quan s'avalua l'evolució del nivell de vida familiar el darrer any, la resposta majoritària és, en els dos anys considerats, que la situació es manté igual, però s'observa una pèrdua de pes de les respostes "l'any darrer era millor", mentre que es produeix un augment molt notori de les opinions que "el darrer any era pitjor".

Un fenomen similar s'observa en l'evolució de la percepció de com serà l'any vinent. En aquest cas, es detecta l'estabilització del percentatge de respostes que creuen que "serà igual", mentre que augmenten les opinions que apunten que "l'any proper serà millor" i disminueixen les percepcions negatives sobre el futur econòmic familiar.

Respecte a l'evolució del nivell de vida de la societat en general per al proper any, les respostes no són tan optimistes com les observades fins ara, però tampoc no són, ni molt menys, pessimistes. En aquest cas, no augmenta la proporció de població que creu que l'any proper serà millor, però sí que s'incrementa molt notòriament la que creu que el proper any serà igual que el present i, al mateix temps, es produeix una davallada clara de les opinions pessimistes, les que creuen que l'any proper serà pitjor.

Taula 75 Avaluació de l'evolució del nivell de vida durant el darrer any dels joves de la RMB.

Evolució 1995-2000

	1995	2000
Era millor	18,9	8,2
Era igual	71,2	76,1
Era pitjor	9,8	15,6
NS/NC	0,1	0,1
Total	100,0	100,0
	(1331)	(1414)

Taula 76 Previsió sobre l'evolució del nivell de vida familiar durant el proper any que fan els joves de la RMB. Evolució 1995-2000

	1995	2000
Serà millor	31,4	37,6
Serà igual	52,9	55,6
Serà pitjor	14,1	5,8
NS/NC	1,5	1,0
Total	100,0	100,0
	(1331)	(1414)

Taula 77 Previsió sobre l'evolució del nivell de vida en general durant el proper any que fan els joves de la RMB. Evolució 1995-2000

	1995	2000
Serà millor	27,4	26,4
Serà igual	42,7	55,7
Serà pitjor	27,8	16,2
NS/NC	2,0	1,8
Total	100,0	100,0
	(1331)	(1414)

5.4 Les dificultats econòmiques de les famílies joves

5.4.1 Arribar a final de mes

La majoria de les famílies joves de la província de Barcelona no viuen en un marc de dificultats econòmiques. Una mica més de la meitat de les llars amb cap de família jove arriben suficientment a final de mes amb els ingressos de què disposen i, fins i tot, hi ha l'11% que hi arriba folgadoament.

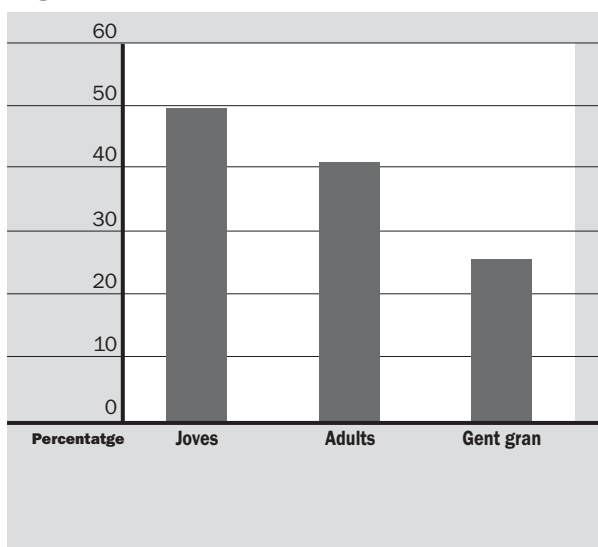
En el pol oposat, però, també hi ha més d'una quarta part de les llars joves que tenen algunes dificultats per arribar a final de mes i un grup minoritari que pateix moltes dificultats (5,9%). D'altra banda, pràcticament la meitat de les famílies joves entrevistades han aconseguit estalviar el darrer any.

De la informació disponible es dedueix que, malgrat tenir un nivell d'ingressos inferior al de la població adulta, les famílies joves no tenen més dificultats econòmiques que

les de major edat. Així, no s'observen diferències destacades en la proporció de famílies joves i adultes que tenen dificultats per arribar a final de mes. En canvi, es reitera de nou un fenomen ja assenyalat fa cinc anys: la proporció de joves que aconsegueixen estalviar és més elevada que la que es registra entre els adults.

Finalment, de la informació disponible es constata, com ja s'ha anat apuntant al llarg d'aquest capítol, que la gent gran disposa de menys ingressos i sofreix més dificultats econòmiques en general que les famílies formades per joves.

Figura 18 Població de la província de Barcelona que ha pogut estalviar durant el darrer any segons edat del cap de família (2000)

5.4.2 Situacions concretes de dificultat econòmica i actituds davant d'elles

Les llars joves que han viscut situacions concretes de dificultat econòmica de certa envergadura els darrers cinc anys se situen en el 43,8% del total, un valor lleugerament superior al dels adults (35,9%).

Cal tenir en compte, però, que el percentatge de famílies joves que han tingut dificultats econòmiques s'ha reduït entre 1995 i l'any 2000, i ha passat, en el marc de la regió metropolitana, del 53,4% al 43,8% del total de famílies. Aquesta situació coincideix amb el creixement econòmic d'aquest període, que ha afectat consegüentment al benestar econòmic de les famílies.

Davant els episodis de dificultat econòmica, els joves reaccionen adoptant diferents estratègies: el 21,4% de les llars joves que han sofert aquesta situació s'han vist obligades a reduir les seves despeses, el 10,9% ha demanat ajut a la família o a amics o, com a tercera estratègia, ha gastat estalvis de què disposaven (4,3%) o ha utilitzat crèdits (3,8%).

Taula 78 Dificultats econòmiques a les llars amb cap de família jove de la RMB. Evolució 1995-2000

	1995	2000
No han tingut dificultats	46,6	55,9
Han tingut dificultats	53,4	43,8
NS/NC	0,0	0,3
Total	100,0	100,0
	(211)	(221)

Els joves, quan han hagut de reduir despeses, ho han fet fonamentalment en l'apartat d'oci. Les altres partides que retallen els joves –a molta distància de l'oci– són les d'equipament de la llar i de vestit i calçat, però en aquests casos les redueixen en menor proporció que els adults.

5.5 Despeses personals i familiars

Un altre aspecte que cal estudiar en l'anàlisi de la situació econòmica dels joves és el nivell de despesa que tenen, per la qual cosa s'analitzen, primer, les despeses personals i, segon, les relacionades amb la llar.

5.5.1 Despeses personals mensuals en activitats de lleure i transport

En aquest apartat s'analitzen els dos capítols principals de despesa personal dels joves. Per aquest motiu, l'anàlisi es du a terme amb les respostes individuals del conjunt de joves entrevistats i no com en el punt següent, en què s'analitza l'àmbit familiar, de les llars joves.

El nivell de despesa més freqüent dels joves en activitats de lleure se situa entre les 7.501 i les 16.000 pessetes mensuals (29,3%) i entre les 16.001-36.000 (29,1%). A banda d'aquests valors centrals, existeixen uns grups de magnitud similar tant en els segments de despesa inferiors com en els superiors. El 14,8% dels

joves gasta entre 3.501 i 7.500 pessetes i el 4,5% té despeses menors de 3.500 pessetes. En els nivells de despesa superiors hi figuren el 12,1% que gasten entre 36.001 i 56.000 pessetes i el 5,2% que en gasten més de 56.000.

Les principals diferències en els nivells de despesa en l'àmbit del lleure es basen en el gènere, la situació d'emancipació i l'edat. En primer lloc, els nois gasten més diners que les noies en activitats de lleure. En tots els grups de despesa fins a 16.000 pessetes hi ha un percentatge major de noies que de nois, mentre que els percentatges de nois superen els de noies en tots els segments per damunt de les 16.000 pessetes. Aquest diferencial de despesa pot tenir la seva base en el diferencial d'ingressos que també es manifesta entre els gèneres, tal com s'ha observat anteriorment.

En segon lloc, els joves emancipats gasten menys en lleure que els no emancipats. D'una banda, hi ha el 38,2% de joves emancipats que gasta menys de 7.500 pessetes en lleure pel 19,8% entre els joves no emancipats. D'altra banda, hi ha el 9,9% de joves emancipats que té despeses superiors a les 36.000 pessetes mensuals, pel 18,8% entre els joves no emancipats. És clar que aquest diferencial és degut al fet que els joves emancipats tenen un nivell de despeses globals més elevat que els no emancipats ja que han de fer front, almenys, al pagament de l'habitatge i la manutenció.

Si es té en compte l'edat dels joves, també s'aprecien diferències. Aquestes són clares en el cas dels joves de 18 i 19 anys, que són els que gasten menys en activitats de lleure –també són els que disposen de menys ingressos–, mentre que els nivells de despesa dels joves de 20 a 24 anys i dels de 25 a 29 anys són gairebé iguals.

El nivell de despeses dels joves en transport és més reduït que el que s'observa en les activitats de lleure. Els principals segments de despesa són els compresos entre les 7.501 i les 16.000 pessetes (32%) i entre les 3.501 i les 7.500 pessetes (27,6%). També hi ha un grup

Taula 79 Despesa mensual en activitats de lleure dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Res	2,4	5,8	4,2	1,6	6,7	4,1
Menys de 3.500 ptes.	3,5	5,4	3,6	4,2	5,1	4,5
3.501-7.500 ptes.	12,2	17,4	21,9	12,2	14,6	14,8
7.501-16.000 ptes.	25,5	33,4	35,4	29,3	26,9	29,3
16.001-36.000 ptes.	31,0	27,0	26,2	32,1	26,9	29,1
36.001-56.000 ptes.	16,3	7,8	6,7	13,4	13,0	12,1
Més de 56.000 ptes.	7,2	3,1	1,7	5,9	5,9	5,2
NS/NC	1,8	0,1	0,3	1,4	0,8	1,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

significatiu de joves amb despeses de transport força elevades, per sobre de les 16.000 pessetes mensuals i, en el pol oposat, un col·lectiu prou nombrós que gasta menys de 3.500 pessetes o bé no gasta res en transport.

Com en el cas de les activitats de lleure, en les despeses de transport també s'aprecien diferències basades en el gènere i l'edat, però en canvi no se n'observen respecte a la situació d'emancipació. Com a qüestió més significativa destaca, però, que hi ha uns territoris de la província als quals els joves tenen més despeses de transport que en d'altres.

Els joves de més edat són els que han de fer front a un major nivell de despeses de transport –que està en relació directa amb el major nivell d'inserció laboral que tenen–, ja que el 25,3% gasta més de 16.000 pessetes mensuals pel 21,2% dels joves de 20 a 24 anys i el 8,5% dels qui tenen entre 18 i 19 anys.

Les dones joves també gasten menys en transport que els homes: el 23,8% de les noies té despeses de transport inferiors a les 3.500 pessetes pel 14,5% dels nois. En el pol oposat, els nois que gasten més de 16.000 pessetes mensuals representen el 29,2% i les noies arriben només a l'11,9%. La raó d'aquesta situació cal cercar-la en la menor taxa d'activitat de les dones joves, així com en d'altres factors que comporten que tinguin una menor mobilitat que els homes.

Un dels àmbits en què les diferències en despeses de transport són més significatives és el dels diversos territoris de la província. Així, els menors nivells de despesa es registren a la ciutat de Barcelona (el 42,2% de llars gasta entre 3.501 i 7.500 pessetes), seguida de la primera corona metropolitana (el 32,4% gasta entre 7.501 i 16.000 pessetes). Cal destacar un valor estratègic d'aquests dos àmbits de la província: que disposen d'una xarxa densa de transport públic que abarateix els desplaçaments.

En canvi, els majors nivells de despesa en transport es produeixen a la segona corona metropolitana i a la resta de la província, on predominen els joves que gasten entre 7.501 i 16.000 pessetes mensuals, però també hi ha una elevada presència dels que tenen despeses d'entre 16.001 i 36.000 pessetes. En aquestes àrees la limitació del transport públic obliga a l'ús del vehicle privat, la qual cosa encareix els costos associats als desplaçaments de la població.

5.5.2 Despeses familiars en alimentació, habitatge i escola

A continuació es du a terme l'anàlisi de les despeses que són pròpiament familiars ja que afecten a la llar en el seu conjunt: despeses en alimentació, habitatge i escola. Per això, la base estadística que es treballa aquí són les llars amb el cap de família jove i no el conjunt

Taula 80 Despesa mensual en transport dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Res	5,4	11,3	7,5	9,9	6,9	8,3
Menys de 3.500 ptes.	9,1	12,5	16,4	7,3	12,2	10,8
3.501-7.500 ptes.	21,0	34,4	36,3	28,8	22,7	27,6
7.501-16.000 ptes.	34,1	29,8	31,0	31,7	32,7	32,0
16.001-36.000 ptes.	24,1	10,9	8,5	17,3	21,7	17,6
36.001-56.000 ptes.	3,9	0,7	0,0	3,2	2,4	2,3
Més de 56.000 ptes.	1,2	0,3	0,0	0,7	1,2	0,8
NS/NC	1,1	0,1	0,4	1,0	0,2	0,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

Taula 81 Despesa individual mensual en transport dels joves de la província de Barcelona (2000)

	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Res	5,1	9,3	10,3	8,5	8,3
Menys de 3.500 ptes.	15,5	9,9	8,5	5,8	10,8
3.501-7.500 ptes.	42,2	28,7	16,9	9,9	27,6
7.501-16.000 ptes.	21,4	32,4	40,7	35,4	32,0
16.001-36.000 ptes.	12,0	15,9	20,3	35,0	17,6
36.001-56.000 ptes.	2,7	2,3	1,8	3,3	2,3
Més de 56.000 ptes.	0,6	0,8	1,1	0,4	0,8
NS/NC	0,4	0,6	0,4	1,8	0,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(443)	(508)	(464)	(122)	(1536)

d'individus joves entrevistats a què feia referència en l'apartat anterior –lleure i transport.

L'habitatge apareix com la primera gran despesa econòmica dels joves de la província, al costat de la referida a manutenció. Com ja s'ha observat en l'apartat dedicat a l'habitatge, la majoria de famílies joves han de fer front a unes despeses importants per pagar l'habitatge en el qual resideixen: el grup més nombrós paga entre 56.001 i 100.000 pessetes mensuals en concepte d'habitatge, seguit del que paga entre 36.001 i 50.000 pessetes. També destaca que el 22,5% de les llars joves no té despesa associada a l'habitatge. En aquest epígraf s'hi inclouen els habitatges que ja han estat pagats en la seva totalitat –o hipoteques amortitzades– i també aquells habitatges que han estat cedits, heretats, etc.

D'altra banda, les despeses associades a l'habitatge –d'escala, de llum, aigua...–, excloent les del pagament d'aquest, es concentren en els segments de 7.501 a 16.000 pessetes (42,8% de les llars) i en el de 16.001 a 36.000 pessetes (40,4%).

L'alimentació és el segon gran capítol de despesa de les llars joves. El més habitual és que les llars gastin entre 36.001 i 56.000 pessetes en la compra d'aliments i begudes (42,9% de les llars), però també són molt freqüents les despeses superiors: el 30,4% de les llars gasta entre 56.001 i 100.000 pessetes mensuals en alimentació i, fins i tot, n'hi ha el 2,8% que gasta més de 100.000 pessetes cada mes. Les llars amb menors despeses en alimentació són el 17,3%, que gasten de 16.001 a 36.000 pessetes, i el 5,4% que en gasten menys de 16.000. Evidentment, en aquestes situacions contrastades en les despeses dels joves en el capítol d'alimentació, hi influeix de forma notòria que les llars estiguin formades només per parelles o per parelles i fills, a més d'altres característiques demogràfiques, com la categoria socioprofessional de les llars.

Les despeses relacionades amb l'escola són menors que les dels epígrafs analitzats fins ara i, d'altra banda, destaca que més de la meitat de les llars joves (58,6%) no han de fer front a aquestes despeses perquè no tenen fills o perquè aquests van a l'escola pública. Al marge d'aquest fet, la despesa en escoles es concentra en el segment de 16.001-36.000 pessetes (20,8% de les llars), bé que també hi ha presència de llars amb despeses menors, com el 8,3% que gasta entre 7.501 i 16.000 pessetes i el 2,9% que en gasta entre 3.501 i 7.500. D'altra banda, per sobre del valor central esmentat només hi figura el 2,6% de llars amb despeses escolars entre les 36.001 i les 56.000 pessetes.

Les activitats extraescolars suposen un nivell de despesa menor que les pròpiament escolars, però no són en absolut menyspreables. Cal tenir en compte que, sovint,

les activitats extraescolars tenen un paper fonamental per acomodar els horaris professionals de mares i pares amb els dels fills, en tant que moltes famílies no han acabat la jornada laboral quan finalitza l'horari lectiu a les escoles. El 18% de les llars gasta mensualment entre 7.501 i 16.000 pessetes en activitats extraescolars pel 12,4% que gasta menys de 7.500 pessetes mensuals. També hi ha el 3,3% de famílies joves que supera els nivells de despesa habituals ja que gasta entre 16.001 i 36.000 pessetes en activitats extraescolars. Cal tenir en compte, igualment, que més de la meitat de les llars joves (56%) no tenen cap despesa en activitats d'aquesta índole (perquè no tenen fills o aquests no realitzen activitats extraescolars).

Si es comparen els nivells de despesa entre joves, adults i gent gran s'aprecia clarament que les llars joves gasten menys que les adultes en alimentació: mentre que en les llars de joves la despesa més habitual en aquest concepte (42,9%) se situa entre 36.001 i 56.000 pessetes, en les famílies adultes està en el segment de 56.001 a 100.000 pessetes (41,3%).

En canvi, en despeses de l'habitatge, hi ha un tret diferencial molt significatiu, que ja s'ha esmentat en el capítol específicament destinat a aquest tema: la majoria de la població adulta i de la gent gran no paga res per l'habitatge –perquè ja han acabat de pagar-lo– mentre que la població jove que està en aquesta situació és només del 22,5%. Aquest és un element clau que condiciona totalment l'economia familiar de les llars joves.

5.6 Hàbits de compra de les llars joves

Un dels aspectes situats en el marc econòmic que més diferencia el comportament de la gent jove respecte a la resta de població és la forma de compra de béns. En el nostre entorn territorial hi conviuen dues pautes de consum diferenciades, en què l'edat n'és el principal factor diferenciador. D'una banda hi ha la pauta tradicional de consum, que es caracteritza per estar vinculada a l'entorn proper –el barri– i a freqüències elevades de compra. Aquesta és la pauta seguida per la majoria de població, sobretot per part de la gent gran, malgrat que està sent substituïda lentament, sobretot entre la gent jove, per una nova forma de consum associada a les actuals formes de vida. La nova pauta s'emmarca en la creixent mobilitat territorial i traspasa la frontera del barri a l'hora de fer algunes compres quotidianes, i també està vinculada al ritme de vida urbà, que limita la disponibilitat horària i que es tradueix en una disminució de la freqüència de les compres.

En aquest mateix sentit també augmenta el recurs a les noves formes de compra i de pagament. Amb tot, la situació varia en funció del tipus de producte que es

compra i l'Enquesta en diferència tres, els aliments frescos, els aliments envasats i el vestit i calçat.

5.6.1 Localització de les compres d'aliments envasats i de vestit i calçat

En la localització de les compres que duen a terme les llars amb cap de família jove es tracta, en primer lloc, el cas dels aliments envasats, que constitueixen un tipus de compra quotidiana, i en segon lloc, el vestit i calçat, que representen les compres no quotidianes. Normalment, la compra d'uns i altres productes presenta localitzacions diferenciades.

El tret més definitori dels hàbits de compra de les llars joves pel que fa a aliments envasats és que aquests productes s'adquireixen majoritàriament en un àmbit de proximitat. Així, el 53,6% de les famílies compra els aliments al mateix barri on viuen, el 6,3% ho fa al centre del municipi i el 14,5% compra en un altre barri del mateix municipi.

Si es compara la localització de les compres que duen a terme els joves amb les que realitzen els adults i la gent gran es detecten certs comportaments diferenciats per part dels joves. Les llars formades per joves compren menys al mateix barri (53,6%) que els adults (62,8%) i la gent gran (77,5%) i, en canvi, són més elevades les compres que realitzen en altres punts, com ara altres barris del mateix municipi, i en altres municipis i ciutats. És a dir, els joves tendeixen a comprar els productes quotidians a més distància que els adults.

La compra de vestit i calçat per part de les famílies joves es localitza de forma força diferent que la dels aliments. El tret més característic és que el vestit i calçat, que és una compra més especialitzada –menys quotidiana– que la d'aliments, es realitza de forma bastant dispersa, sense un lloc de compra clarament majoritari. Així, el 25,1% de les compres es realitza al mateix barri de residència, però una proporció gairebé similar (22,1%) es localitza al centre del mateix municipi. També s'observa que les compres a Barcelona i a les ciutats intermèdies de la província tenen un pes notori (17,7% i 9,4% respectivament).

Queda clar que les compres del vestit i el calçat es porten a terme en centres urbans i, en major mesura, en centres de ciutats grans. També és elevada la proporció de famílies que compren indistintament en un o altre lloc el vestit i el calçat (13,5%).

Les diferències més clares en el comportament de les llars joves en la compra de vestit i calçat respecte de les que realitzen les famílies adultes i de gent gran radiquen en la menor despesa de proximitat dels joves, especial-

ment pel que fa a les compres al mateix barri de residència. En canvi, augmenten les compres dels joves en altres municipis, especialment a la ciutat de Barcelona, però també en les ciutats intermèdies i en altres poblacions. És a dir, també en els productes no quotidians els joves compren a més distància que els adults.

En conjunt, doncs, els joves presenten una major mobilitat a l'hora de realitzar les seves compres –tant les quotidianes com les no quotidianes– ja que compren menys al barri i al municipi que els adults i la gent gran, i ho fan en major proporció en altres poblacions.

Taula 82 Lloc de compra del vestit i el calçat de la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Al mateix barri de residència	25,1	29,5	50,2
Al centre del mateix municipi	22,1	24,0	20,7
En un altre barri del mateix municipi	7,0	7,5	5,6
A Barcelona	17,7	10,2	4,0
A les ciutats intermèdies	9,4	7,2	3,6
A d'altres poblacions	5,3	3,6	3,2
Indistintament	13,5	17,9	12,6
NS/NC	0,0	0,1	0,1
Total	100,0	100,0	100,0
	(238)	(4540)	(1444)

5.6.2 Tipus d'establiments on es realitza la compra d'aliments frescos i envasats

Els aliments frescos es compren principalment –per part de les famílies formades per joves– en tres tipus d'establiments: en primer lloc, als mercats municipals (30,6% de les llars), i amb proporcions gairebé similars, en botigues tradicionals (26,5%) i supermercats (25,4%). Una altra part força minoritària però significativa dels joves compra principalment en hipermercats o grans magatzems, mentre que els mercats de carrer aglutinen només una part molt reduïda de les compres de les llars joves. També hi ha el 4% de famílies que compren els aliments frescos de forma indistinta pel que fa al tipus d'establiment.

En conjunt, són majoritàries les compres d'aliments frescos per part dels joves en establiments tradicionals –botigues i mercats– ja que aquests ofereixen més fiabilitat, pel tracte personalitzat, i més qualitat –factors claus en la compra d'aquests tipus d'aliments–, encara que siguin establiments on es destina més temps a la compra que en els autoserveis.

Ara bé, en comparació amb els adults i la gent gran, els joves segueixen uns comportaments força diferents en la localització de les compres. Els joves compren força

menys en mercats municipals però, en canvi, ho fan en major proporció en supermercats i en hipermercats i grans superfícies que la població adulta i que la gent gran. És clar que entre els joves s'imposen amb més freqüència que entre els adults i la gent gran les compres en el que es coneix com noves formes comercials.

A pesar d'això, però, és molt significatiu que el percentatge de llars que compren principalment en botigues tradicionals es manté entre les famílies joves, si es compara amb les famílies adultes i les de gent gran. De fet, és de suposar que les famílies adultes i de gent gran han acomodat els seus hàbits de compra a les noves ofertes comercials i han reduït les compres en botigues tradicionals, fins a situar-se en el mateix nivell que els joves.

Taula 83 Tipus d'establiment on compra els aliments frescos la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Botiga tradicional	26,5	25,1	24,3
Mercat de carrer	1,3	3,1	3,4
Mercat municipal	30,6	40,6	47,9
Supermercat	25,4	20,7	18,1
Hipermercat o grans magatzems	12,1	5,9	2,8
Indistintament	4,0	4,5	3,3
NS/NC	0,0	0,1	0,1
Total	100,0	100,0	100,0
	(238)	(4540)	(1444)

L'evolució de les compres d'aliments frescos segons el tipus d'establiments entre 1995 i 2000 mostra un increment dels percentatges de famílies joves que compren en noves fórmules comercials, com els supermercats i, amb una presència molt més reduïda, els hipermercats, mentre que disminueixen les compres en mercats municipals i, en menor mesura, en botigues tradicionals.

En la compra d'aliments envasats es detecten uns comportaments molt diferents dels observats en la d'aliments frescos. Els productes envasats es compren majoritàriament en autoserveis, que s'han imposat decididament en aquest tipus de consum alimentari: en primer lloc, les compres es realitzen en supermercats i, en segon lloc, amb molta menys proporció, en hipermercats o grans magatzems. En canvi, són poques les famílies que compren aliments envasats en establiments tradicionals: mercats municipals i botigues tradicionals.

Els hàbits de compra d'aliments envasats de les famílies adultes i de la gent gran no són gaire diferents dels que s'observen entre els joves. Es pot concloure, per tant, que aquests hàbits s'han homogeneïtzat en el conjunt de la nostra societat. En tot cas, les llars adultes i les de gent gran compren en major mesura que els joves

en supermercats i menys en hipermercats o grans magatzems. L'altre tret significatiu que s'observa és que entre la gent gran encara hi ha una proporció significativa de llars (9,9%) que compren en botigues tradicionals.

Taula 84 Tipus d'establiment on compra els aliments envasats la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Botiga tradicional	3,2	3,9	9,9
Mercat de carrer	0,0	0,2	0,4
Mercat municipal	5,0	2,5	5,7
Supermercat	61,6	68,5	72,1
Hipermercat o grans magatzems	27,1	20,0	8,1
Indistintament	3,1	4,6	3,6
NS/NC	0,0	0,2	0,4
Total	100,0	100,0	100,0
	(238)	(4540)	(1444)

Entre 1995 i 2000, s'observa un augment de les famílies que compren aliments envasats en supermercats i una reducció de les que ho fan en hipermercats o grans superfícies. Segons això, en la compra d'aliments, el progrés d'aquest darrer tipus d'establiments estaria en entredit en bona part del territori de la província.

5.6.3 Periodicitat en la compra d'aliments

La freqüència amb què la població compra aliments és un altre element caracteritzador dels hàbits de consum. La tendència dels últims anys és de disminució de la freqüència de compra i actualment en les llars joves s'acostuma a comprar els productes alimentaris una vegada a la setmana (62,1%). A banda d'aquesta freqüència, que aplega a la majoria de les famílies, també hi ha el 14,4% que compra cada dos o tres dies i el 12,1% de llars on la compra es realitza de forma molt espaiada, una vegada al mes. Aquesta pauta varia amb l'edat: la gent jove, especialment, i adulta, en la majoria de casos amb poca disponibilitat horària, té una freqüència de compra menor que la gent gran, que disposa de més temps per fer-ho.

Taula 85 Periodicitat en la compra principal d'aliments de la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Cada dia	3,5	9,7	17,5
Cada dos o tres dies	14,4	24,0	37,3
Una vegada a la setmana	62,1	56,3	36,8
Una vegada al mes	12,1	5,2	3,0
Variable	4,1	2,2	2,9
NS/NC	3,9	2,7	2,6
Total	100,0	100,0	100,0
	(238)	(4540)	(1444)

En el mateix sentit, en el marc de la regió metropolitana, entre 1995 i 2000 s'ha espaiat la freqüència en la realització de les compres per part dels joves. En primer lloc, ha disminuït la compra diària i la que es du a terme dos o tres vegades a la setmana, i aquesta disminució coincideix amb un increment de la compra setmanal. La incorporació en massa dels membres de les llars joves al mercat de treball i els horaris laborals que es duen a terme afavoreixen sens dubte la realització de compres de forma més espaiada que fa uns anys.

5.6.4 Procediments de pagament

Les transformacions en els hàbits de consum de la població també es fan evidents en el creixement de noves formes de pagament entre la població jove. Entre les formes de pagament diferents de la que és al comptat, la més utilitzada pels joves és la targeta de pagament, que empen dues terceres parts de la població, mentre que el pagament a terminis s'acosta a la cinquena part dels joves i és força més reduït l'ús de la targeta cooperativa.

En comparació amb la resta de grups de població, els joves utilitzen més aquestes fórmules alternatives de pagament, però les diferències són força més acusades respecte a la gent gran que amb relació a la població adulta, que se situa en uns nivells d'ús molt propers als dels joves.

Taula 86 Procediments de pagament utilitzats per la població de la província de Barcelona segons la seva edat* (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Targeta de crèdit	65,8	58,3	18,1
Pagament a terminis	18,8	16,8	4,9
Targeta cooperativa	4,1	3,3	1,2

*Percentatge de sí.

Els joves de més edat –els de 25 a 29 anys, que estan més integrats al mercat de treball– i els emancipats són els que utilitzen amb més freqüència el pagament amb targetes de crèdit i els pagaments a terminis. Per categories socioprofessionals no es detecten diferències significatives respecte als procediments de pagament, però sí que se n'aprecien en relació amb el nivell d'es-

tudis de què disposa la població. Els joves universitaris són els que més utilitzen les targetes –de crèdit i corporatives–, seguits dels que tenen estudis secundaris i, finalment, dels que disposen d'estudis primaris.

Entre 1995 i 2000 es produeix un creixement molt acusat de l'ús de targetes de crèdit, que passa del 37,3% dels joves al 65,3%. D'aquesta informació es pot considerar que els darrers cinc anys han conegut un “boom” en l'ús de targetes de crèdit per part dels joves i, per extensió, del conjunt de la població. També ha augmentat el pagament a terminis, però en aquest cas l'increment és més modest (del 12% al 19,3% dels joves), mentre que l'ús de targetes cooperatives es manté estabilitzat (del 3,9% al 3,8%). Aquestes tendències s'observen en tots els territoris de la província.

5.6.5 Modalitats de compra

En les modalitats de compra alternatives a la compra presencial, que és clarament la més habitual entre la població jove de la província, la que té més importància és el servei a domicili, que ha estat utilitzat al 29,1% de les llars joves el darrer any, proporció significativament més elevada que la que es registra entre els adults i molt superior a la de la gent gran. La compra per catàleg té una menor presència i és utilitzada al 9,1% de les llars.

Entre 1995 i l'any 2000, i en el marc de la regió metropolitana, s'ha incrementat en gran mesura l'ús per part de les llars joves del servei a domicili (del 14,2% al 29,9% de les llars), que coincideix amb el desenvolupament recent de modalitats de compra per Internet, mentre que, en canvi, els sistemes de compra per catàleg o correu han disminuït.

5.7 Conclusions

Ingressos dels joves

- Tres quartes parts dels joves de la província tenen ingressos regulars, bé que hi ha diferències força importants segons el gènere i l'edat dels entrevistats. El 61,3% dels ingressos provenen del treball

Taula 87 Procediments de pagament utilitzats pels joves de la RMB i de la província de Barcelona*. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Targeta de crèdit	37,2	37,2	37,4	37,3	67,0	63,1	66,0	65,3	71,7	65,8
Pagament a terminis	9,4	15,0	11,7	12,0	17,9	20,3	19,6	19,3	12,8	18,8
Targeta cooperativa	3,5	5,4	2,6	3,9	3,5	4,5	3,2	3,8	7,7	4,1

*Percentatge de sí.

Taula 88 Utilització el darrer any de diverses modalitats de compra a les llars amb cap de família jove de la RMB i de la província de Barcelona*. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Servei a domicili	7,3	13,5	18,4	14,2	28,6	36,1	24,7	29,9	17,8	29,1
Compra per catàleg o correu	5,1	10,8	18,4	12,6	10,0	11,4	11,8	11,2	25,9	12,2
Compra directa a pàgesos	3,0	16,8	21,5	15,9	6,0	14,0	19,0	13,7	33,3	15,1

*Percentatge de sí.

que els joves realitzen per compte d'altri i, amb una proporció molt reduïda, del treball per compte propi i dels treballs esporàdics.

- El nivell d'ingressos individuals més freqüent entre els joves de la província de Barcelona és el de 90.001 a 140.000 pessetes. Aquest segment d'ingressos és seguit pels trams més alts: el de 140.001 a 200.000 pessetes i el de qui percep més de 200.000 pessetes. D'acord amb aquesta informació, i si es considera, a més, que tres quartes parts dels joves de la província tenen ingressos regulars, es dedueix que una part molt considerable d'aquesta població disposa d'independència econòmica, malgrat que des d'un punt de vista residencial la majoria continui vivint a casa dels seus pares.
- En general, el nivell d'ingressos dels joves és substancialment menor que el dels adults. D'altra banda, les dones joves tenen uns ingressos significativament inferiors als dels homes. Aquest diferencial discriminatori, que és prou conegut entre la població adulta i la gent gran, es reproduïx entre la població jove. El més sorprenent és, però, que tal com s'ha exposat en el capítol corresponent, les dones joves disposen d'uns nivells de formació acadèmica superiors als dels homes joves. Basant-nos en les edats dels joves, el nivell d'ingressos augmenta a mesura que avança l'edat. De fet, l'experiència laboral i la pròpia evolució en la carrera professional dels joves que s'assoleixen amb els anys, es tradueixen en un major nivell de retribució.
- Finalment, en termes generals, el nivell d'ingressos dels joves emancipats és més elevat que el dels joves no emancipats. Tot i això, les diferències no són tan elevades com es podria esperar, sinó que es demostra que bona part dels joves no emancipats disposen d'un nivell d'ingressos notori, que els permet una considerable independència econòmica. Aquesta dada corrobora que la situació econòmica no és l'única variable determinant per explicar l'emancipació o no dels joves.
- La millora de la situació econòmica en general i del mercat de treball en concret en el període 1995-2000 es tradueix en un avenç també en el camp dels ingressos dels joves. I aquest avenç es materialitza, primer, en un major nombre de joves amb ingressos

i, en segon lloc, en un increment dels ingressos que perceben.

Percepció de la situació econòmica

- Les dades sobre evolució de la percepció individual de la situació econòmica referides a la regió metropolitana entre 1995 i 2000 permeten afirmar que el present i el futur es veuen amb dosis cada vegada més optimistes per part dels joves, tant si s'avalua el passat com el futur del nivell de vida familiar o el nivell de vida futur de la societat en general. El canvi de cicle econòmic –de recessiu a expansiu– entre 1995 i 2000 està en la base d'aquesta visió optimista de la situació familiar i general de la població entrevistada. A més, el conjunt d'avaluacions efectuades pels joves són més optimistes que les de la resta de població.

Les dificultats econòmiques de les famílies joves

- La majoria de les famílies joves de la província de Barcelona no viuen en un marc de dificultats econòmiques. Una mica més de la meitat de les llars amb cap de família jove arriben suficientment a final de mes amb els ingressos de què disposen i, fins i tot, hi ha l'11% que hi arriba folgadoament. En el pol oposat, però, també hi ha més d'una quarta part de les llars joves que tenen algunes dificultats per arribar a final de mes i un grup minoritari que pateix moltes dificultats (5,9%). En comparació amb la població adulta, les famílies joves no tenen més dificultats econòmiques que les de més edat i, a més, aconseguen estalviar més que els adults.
- A pesar d'això, hi ha un percentatge important de famílies joves (43,8%) que han sofert algun episodi concret de dificultat econòmica els darrers cinc anys, percentatge, però, que s'ha reduït entre 1995 i 2000. Davant d'aquests episodis els joves reaccionen adoptant diferents estratègies: reduint despeses, demanant ajut a la família o a amics, gastant estalvis de què disposaven o utilitzant crèdits. Els joves, quan han hagut de reduir despeses, ho han

fet fonamentalment en l'apartat d'oci, seguit de l'equipament de la llar i el vestit i calçat.

Despeses personals i familiars

- En relació amb les despeses individuals dels joves, les que fan referència a activitats de lleure se situen principalment entre les 7.501 i les 16.000 pessetes mensuals i entre les 16.001 i les 36.000. Les despeses de transport són més reduïdes i els principals segments són els compres entre les 7.501 i les 16.000 pessetes i entre les 3.501 i les 7.500 pessetes.
- Com a despeses familiars, l'habitatge apareix com el primer cost econòmic de les llars joves de la província: la majoria de famílies joves han de fer front a unes despeses importants per pagar l'habitatge en el qual resideixen: el grup més nombrós paga entre 56.001 i 100.000 pessetes mensuals. L'alimentació és el segon gran capítol de despesa de les llars joves i el més habitual és que aquestes gastin entre 36.001 i 56.000 pessetes en manutenció. Les despeses relacionades amb l'escola són menors que les dels epígrafs analitzats fins ara i, d'altra banda, destaca que més de la meitat de les famílies joves no hi han de fer front perquè no tenen fills o perquè aquests van a l'escola pública.
- Si es comparen els nivells de despesa entre joves, adults i gent gran s'aprecia clarament que les llars joves gasten menys que les adultes en alimentació. En canvi, en despeses de l'habitatge, hi ha un tret diferencial molt significatiu, que ja s'ha esmentat en el capítol específicament destinat a aquest assumpte: la majoria de la població adulta i de la gent gran no paga res per l'habitatge –perquè ja han acabat de pagar-lo–, mentre que la població jove que està en aquesta situació és només del 22,5%. Aquest és un element clau que condiciona totalment l'economia familiar de les llars joves.

Hàbits de compra de les llars joves

- El tret més definitori en la localització geogràfica de les compres de les llars joves pel que fa a aliments envasats és que aquests productes s'adquireixen majoritàriament en un àmbit de proximitat, concretament al mateix barri on viuen o bé a la resta del municipi. En canvi, la de vestit i calçat, que és una compra més especialitzada –menys quotidiana–, es

realitza de forma bastant dispersa, sense un lloc de compra clarament majoritari: al mateix barri de residència, al centre del mateix municipi, a Barcelona i a les ciutats intermèdies de la província.

- En conjunt, els joves presenten una major mobilitat a l'hora de realitzar les seves compres –tant les quotidianes com les no quotidianes–, ja que compren menys al barri i al municipi que els adults i la gent gran i ho fan en major proporció en altres poblacions.
- Segons el tipus d'establiments, els aliments frescos es compren principalment en tres formes comercials: en primer lloc, als mercats municipals, i amb proporcions gairebé similars, en botigues tradicionals i supermercats. En canvi, la compra d'aliments envasats es realitza majoritàriament en autoserveis, que s'han imposat decididament en aquest tipus de consum alimentari: en primer lloc, les compres es realitzen en supermercats i, en segon lloc, amb molta menys proporció, en hipermercats o grans magatzems.
- En comparació amb els adults i la gent gran, entre els joves s'imposen amb més freqüència que entre adults i la gent gran les compres en el que es coneix com noves formes comercials: autoserveis i grans superfícies. Tot i això, aquesta població compra els aliments frescos principalment en establiments tradicionals –botigues i mercats– i, d'altra banda, en determinats capítols –aliments envasats– els hàbits de compra dels adults i la gent gran s'han acostat força als dels joves, és a dir, s'han homogeneïtzat en el conjunt de la nostra societat.
- La freqüència amb què la població compra aliments és un altre element caracteritzador dels hàbits de consum. La tendència dels últims anys és de disminució de la freqüència de compra i actualment la majoria de les llars joves acostumen a comprar els productes alimentaris una vegada a la setmana, tendència que s'ha vist reforçada entre 1995 i 2000. La incorporació massiva dels membres de les llars joves al mercat de treball i els horaris laborals que es duen a terme afavoreixen sens dubte la realització de compres de forma més espaiada que fa uns anys.
- Les transformacions en els hàbits de consum de la població també es fan evidents en el creixement de noves formes de pagament i modalitats de compra entre la població jove. Mentre que entre 1995 i 2000 s'ha produït un "boom" en l'ús de targetes de crèdit, la modalitat de compra que s'ha incrementat més ha estat el servei a domicili, que coincideix amb el desenvolupament recent de modalitats de compra per Internet.

6

Temps lliure i hàbits
de lleure, culturals
i esportius

6

Temps lliure i hàbits de lleure, culturals i esportius

El col·lectiu jove s'ha caracteritzat tradicionalment per ser un grup social amb una elevada vinculació a les activitats de lleure. Sovint, els joves són el públic objectiu de la producció de lleure i els principals consumidors de molts d'aquests productes. Aquest capítol es dedica, doncs, a estudiar el temps lliure de què disposa la gent jove i a analitzar què fan els joves en el seu temps d'oci.

L'associació del lleure amb la joventut s'emmarca en la creixent importància de l'oci en el nostre entorn i en les formes de vida de la societat occidental. Aquest fenomen és encara més rellevant quan es dona en un àmbit majoritàriament urbà com és el de la província de Barcelona, on l'oferta de productes de lleure n'és una de les principals característiques.

Aquest capítol s'inicia amb l'anàlisi de la disponibilitat de temps lliure per part dels joves des d'una vessant subjectiva a partir de la pròpia percepció dels entrevistats. Disposar de més o menys hores pròpies depèn sobretot, com es veurà a continuació, de l'edat i la situació laboral.

La segona part del capítol tracta de les activitats de lleure que es realitzen, diferenciant les que es fan a dins de casa de les que es duen a terme a fora. Finalment, també s'analitzen les activitats de caire cultural (la lectura, anar al cinema o al teatre i la visita de museus i exposicions) i la pràctica esportiva.

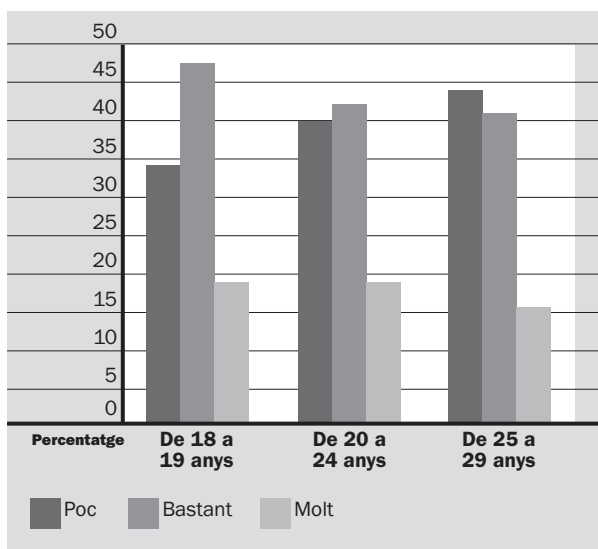
6.1 Disponibilitat de temps lliure

La percepció general dels joves entrevistats respecte a la quantitat de temps lliure disponible expressa una avaluació positiva: la majoria considera que disposa de bastant (42,1%) o de molt temps lliure. Amb tot, hi ha una part molt important de joves que manifesten tenir poc temps lliure en la seva vida quotidiana (40,3%).

No s'aprecien diferències significatives en la percepció del temps de lleure segons el gènere però, en canvi, són

importants les variacions entre els grups d'edat dels joves. Així, a mesura que augmenta l'edat, s'incrementa el percentatge dels qui afirmen disposar de poc temps lliure. És clar que amb els anys els joves tenen unes dedicacions professionals i familiars majors, que redueixen el seu temps lliure.

Figura 19 Disponibilitat de temps lliure dels joves de la província de Barcelona segons edat (2000)

En aquesta mateixa línia, entre els joves no emancipats predomina la percepció de tenir bastant temps lliure (43,2%) mentre que els qui estan emancipats, els quals tenen més dedicacions domèstiques –i sovint professionals– que els primers, manifesten principalment que disposen de poc temps (50,6%).

En un altre ordre de coses, els joves es troben en una situació intermèdia pel que fa a la percepció del temps lliure disponible respecte dels adults i la gent gran. En el conjunt de grups generacionals, el d'adults és el que manifesta disposar de menys temps lliure, mentre que la gent gran, per la seva banda, és el grup amb més disponibilitat de temps.

Pel que fa a l'evolució de la percepció del temps lliure disponible a la regió metropolitana, els joves que manifesten disposar-ne de poc han augmentat entre 1995 i l'any 2000, mentre que ha anat disminuint la població que creu que en té molt. Tot i així, els dos anys és majoritària la població que disposa de bastant temps. Aquesta evolució té la seva base en la millora del mercat de treball, que condiciona que hi hagi més població que està treballant, però també té relació amb la pròpia evolució social, que implica majors dedicacions als estudis i la realització d'un major nombre d'activitats en general.

Taula 89 Disponibilitat de temps lliure dels joves de la RMB. Evolució 1995-2000

	1995	2000
Poc	35,1	40,2
Bastant	41,0	42,0
Molt	23,9	17,5
NS/NC	0,0	0,3
Total	100,0	100,0
	(1331)	(1414)

6.2 Les activitats de lleure

6.2.1 El nombre d'activitats que se'n realitzen

L'Enquesta Metropolitana s'apropa a les formes de lleure de la població a partir de les activitats que els joves realitzen en dos àmbits molt diferenciats de la seva vida quotidiana: les efectuades dins de casa –per tant, en l'esfera privada i domèstica– i les que es duen a terme fora de la llar, que són activitats més relacionals i que entronquen, en bona part, amb l'oferta de serveis lúdics. Igualment, algunes d'aquestes activitats són pròpiament culturals i seran motiu d'anàlisi detallada en l'apartat següent.

Pel que fa al nombre d'activitats de lleure realitzades a casa, el més freqüent és que els joves en facin dues, bé que també hi ha proporcions força importants de joves que duen a terme una o tres activitats de lleure domèstiques. Aquesta distribució es produeix de forma gairebé mimètica pel que fa a les activitats que es realitzen fora de casa.

Si es pren com a indicador el nombre d'activitats que es realitzen dins i fora de casa, els joves presenten un major nivell d'activitat que la població adulta i la gent gran. Tot i que en els tres grups de població predomina la realització de dues activitats dins de casa, el percentatge de joves que duen a terme tres activitats o més a l'àmbit domèstic és més elevat que entre els adults i la gent gran. Les diferències s'accentuen en les activitats que es realitzen fora de casa ja que en aquest cas els

joves són força més actius que els adults i la gent gran, o almenys diversifiquen més les activitats que duen a terme. Entre aquests darrers predomina qui realitza una activitat fora de casa, mentre que els joves en duen a terme més freqüentment dues o tres.

6.2.2 Les activitats dins de casa

Es demana als entrevistats que esmentin fins a cinc activitats de lleure que realitzen a casa. De la suma d'aquestes respostes resulta que la principal activitat de lleure que efectuen els joves a casa és veure la televisió, seguida a una certa distància per les de llegir i escoltar música. Un grup intermedi d'activitats, que són realitzades per entre el 10% i el 20% de joves, el conformen els jocs d'ordinador o de videoconsola, reposar i estudiar. Entre les activitats que es realitzen amb poca freqüència (menys del 7% dels joves) hi destaquen les artístiques, escoltar la ràdio i les feines de la llar i, amb menor assiduitat encara, "estar amb la família", connectar-se a Internet, fer labors, els hobbies, jugar amb els nens i tenir cura del cos.

Basant-nos en els gèneres s'observen uns diferencials molt importants en les activitats que es realitzen dins de casa. Hi ha algunes activitats que són marcadament masculines, l'exponent més clar de les quals és jugar amb l'ordinador o videoconsola. En menor mesura, també es detecta un major percentatge de nois que veuen la televisió, que escolten la ràdio i que es connecten a Internet. A grans trets, es podria dir que els nois practiquen més activitats passives o que es realitzen a través d'una pantalla.

Però el que s'aprecia més clarament és que hi ha activitats que realitzen en força major proporció les noies que els nois. El cas més obvi és la lectura –que es tracta amb més detall més endavant–, però també s'observen diferencials significatius en activitats com escoltar música, fer feines de la llar, fer labors, estudiar, estar amb la família i tenir cura del cos. Com es pot apreciar, entre les noies són més habituals activitats pròpiament culturals –llegir, escoltar música– i també les activitats domèstiques.

Taula 90 Nombre d'activitats a casa i fora de casa de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Activitats dins de casa			Activitats fora de casa		
	Joves	Adults	Gent gran	Joves	Adults	Gent gran
Cap	1,6	2,2	1,4	0,7	2,5	8,7
Una	24,8	31,0	34,0	28,2	41,8	50,0
Dues	35,5	37,3	41,6	37,1	34,0	30,9
Tres	24,2	20,4	17,3	23,9	15,1	8,0
Quatre	9,8	6,7	4,6	7,4	5,3	2,0
Cinc	4,1	2,5	1,1	2,8	1,3	0,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(1536)	(3496)	(1218)	(1536)	(3496)	(1218)

Taula 91 Activitats de lleure a casa dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat* (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Veure la televisió	61,1	58,2	61,9	62,6	55,6	59,7
Llegir	38,3	55,4	36,3	45,4	52,3	46,7
Escollir música	34,9	40,0	48,4	39,3	31,0	37,4
Jugar amb l'ordinador o videoconsola	27,1	6,7	24,1	17,6	13,7	17,1
Reposar	13,6	13,9	11,9	14,8	13,4	13,7
Estudiar	9,1	11,6	17,6	10,9	6,7	10,3
Activitats artístiques	5,7	6,6	8,5	5,1	6,2	6,1
Escollir la ràdio	7,1	4,7	8,9	5,8	4,9	5,9
Feines de la llar	3,6	8,1	4,5	5,5	6,6	5,8
Estar amb família	2,6	4,5	1,0	4,3	3,6	3,5
Internet	3,8	2,3	3,5	2,7	3,3	3,1
Fer labors	0,6	5,4	0,5	2,6	4,4	3,0
Hobbies	2,3	3,4	3,2	2,1	3,5	2,8
Jugar amb els nens	2,0	2,7	0,6	1,0	4,5	2,4
Cura del cos	1,5	2,7	1,4	2,2	1,5	2,1

*Percentatges de sí.

També es detecten diferències entre els segments d'edats dels joves. La població jove de 18 i 19 anys es dedica més a escoltar música i a jugar amb l'ordinador o la videoconsola. D'altra banda, com que aquesta població encara està en gran part en la seva etapa formativa, hi ha força més població que en els altres grups d'edat que a casa es dedica a estudiar. També són lleugerament superiors els percentatges de joves de 18 i 19 anys que escolten la ràdio habitualment i que realitzen activitats artístiques.

Les activitats de lleure que duen a terme més freqüentment els joves a mesura que la seva edat avança són la lectura, el descans i també, bé que en menors percentatges, activitats domèstiques com les feines de la llar, les labors i jugar amb els nens. En conjunt, aquestes acostumen a ser activitats relaxades o domèstiques. Cal tenir en compte que, primer, els joves de més edat tenen majors dedicacions laborals i, en segon lloc, n'hi ha una part d'emancipats i amb fills. En relació amb això, també destaca que els joves de 25 a 29 anys veuen menys la televisió que els compresos entre els 18 i els 24 anys.

6.2.3 Les activitats fora de casa

També es demana per les activitats realitzades fora de casa (com en el cas anterior, amb un màxim de cinc cites). L'activitat predominant que els joves realitzen fora de casa és sortir amb amics o el/la xicot/a, seguida a força distància per anar al cinema i passejar. Un grup d'activitats també freqüents és la pràctica d'algun esport i anar a bars, discoteques o pubs.

Com activitats menys citades estan l'anar de botigues o de compres, així com anar a restaurants i fer excursions.

Són molt minoritàries –no assoleixen el 5% de la població– activitats com anar al teatre, a museus i exposicions, i anar de visita.

Com en les activitats dins de casa, també en les que es duen a terme fora de l'àmbit domèstic hi ha diferències molt notòries entre gèneres. L'activitat en què hi ha un major diferencial en favor dels nois és la pràctica de l'esport, però la població masculina també surt amb més assiduitat amb amics o amb el/la xicot/a.

Hi ha, igualment, certes activitats que els nois i les noies realitzen en proporcions semblants. La més habitual és anar a bars, discoteques o pubs i, amb menys freqüència, fer excursions.

D'altra banda, és major la proporció de noies que de nois que assisteixen al cinema, passegen o prenen el sol. També és important el diferencial en mirar botigues o anar de compres. Les activitats més minoritàries també són realitzades amb major freqüència per la població femenina: anar a restaurants, al teatre, a museus i exposicions i fer visites.

En relació amb les edats dels joves s'identifica clarament que són els grups de 18 i 19 anys i, en menor mesura, de 20 a 24 anys, els que més van a bars, discoteques o pubs, mentre que els de 25 a 29 anys duen a terme aquesta activitat molt menys freqüentment. El mateix succeeix amb les sortides amb amics o el/la xicot/a. En canvi, entre els joves de 25 a 29 anys, que en major proporció que la resta de grups estan emancipats i viuen en parella, és més habitual passejar o prendre el sol, anar a restaurants i fer excursions.

Taula 92 Activitats de lleure fora de casa dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat* (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Xerrar o sortir amb amics o el/la xicot/a	51,6	44,1	54,1	56,4	36,3	47,9
Anar al cinema	27,5	40,8	32,5	36,4	32,1	34,0
Passejar, prendre el sol	26,3	40,4	29,7	29,2	38,9	33,2
Practicar esport	34,7	18,8	28,1	25,8	27,7	26,9
Anar a bars, discoteques, pubs	27,9	24,8	39,3	28,7	18,6	26,4
Anar de compres (mirar botigues)	9,6	15,7	10,3	14,3	11,6	12,6
Anar a restaurants	6,5	9,4	4,6	7,1	10,2	7,9
Excursions	6,6	7,0	5,1	5,6	8,8	6,8
Anar al teatre	2,0	4,6	3,3	3,1	3,4	3,3
Anar a museus i exposicions	1,6	3,1	0,9	2,6	2,7	2,3
Visites	1,5	3,2	2,7	1,4	3,1	2,3

*Percentatges de sí.

6.3 Les activitats culturals

A més de la resposta espontània de les activitats que realitza la població entrevistada, l'*Enquesta* demana directament per la freqüència en què es realitzen algunes activitats. En aquest punt es tracten activitats que efectuen els joves i que es poden considerar com a pròpiament culturals. Concretament, s'analitza en detall l'assistència al cinema, al teatre, a museus i exposicions i, d'altra banda, es descriuen els hàbits de lectura dels joves, tant de llibres com de diaris.

6.3.1 Assistència al cinema

Dins del conjunt de les activitats culturals analitzades en aquest capítol, l'assistència al cinema és la que els joves realitzen amb més freqüència. És clar que el cinema és una de les principals pràctiques culturals –en molts casos seria més apropiat parlar d'activitats lúdiques– de la joventut actual. El 40,1% de la població va sovint al cinema i el 37,4% hi va ocasionalment. Tot i això, hi ha una quarta part dels joves que manifesten que no van mai o gairebé mai al cinema.

En el conjunt de la nostra societat, els joves són els consumidors principals de cinema, amb uns nivells d'assistència freqüent (sovint) molt per sobre dels que es detecten entre els adults (15,2%) i entre la gent gran (2,9%). En el pol oposat, només hi ha una minoria de joves que mai no van al cinema per més d'una tercera part entre els adults i la immensa majoria de la gent gran.

L'assistència al cinema és un hàbit cultural o lúdic que ateny tots els col·lectius de joves. Així, hi van gairebé amb una freqüència similar els nois que les noies, amb un balanç lleugeríssimament favorable a aquestes darreres, i per edats tampoc no es detecten diferències accentuades.

Les relacions més clares entre assistència al cinema i característiques sociodemogràfiques es produeixen, però, basades en el nivell d'estudis de la població i en la situació d'emancipació dels joves. Els joves amb estudis universitaris van més sovint al cinema (52%), els que tenen estudis secundaris són els que més hi van ocasionalment (39,2%) i, finalment, els joves que han assolit només els estudis primaris són els que apleguen majors contingents de població que no van gairebé mai o mai al cinema (35,2%). És clar, doncs, que a més estudis de la població es produeix una major assistència al cinema.

Taula 93 Freqüència d'assistència al cinema dels joves de la província de Barcelona segons nivell d'estudis (2000)

	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris
Sovint	30,6	41,5	52,0
Ocasionalment	34,2	39,2	36,6
Mai	18,0	13,6	9,1
Gairebé mai	17,2	5,7	2,4
Total	100,0	100,0	100,0
	(370)	(927)	(227)

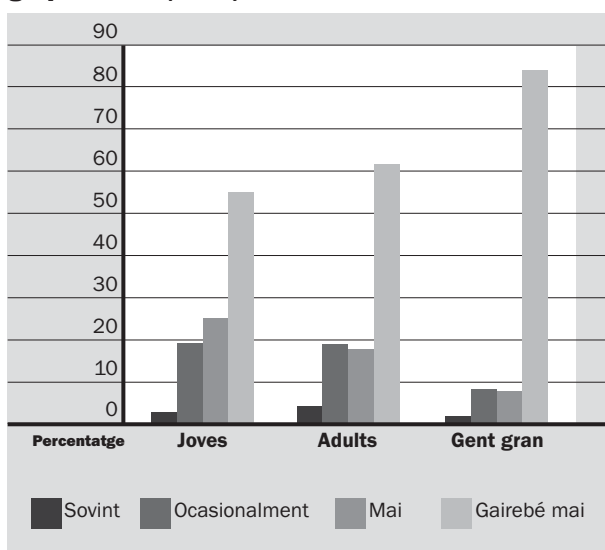
D'acord amb la situació d'emancipació, els joves no emancipats van al cinema amb força més freqüència que els emancipats, els quals, com es recordarà –s'ha detallat a l'inici del capítol– disposen de menys temps lliure.

Entre 1995 i l'any 2000 el consum de cinema per part dels joves de la regió metropolitana ha augmentat lleugerament. Així, els que hi assisteixen sovint han passat del 36,7% al 39,7%. Al mateix temps, s'ha reduït la proporció dels joves que no van mai i gairebé mai al cinema. L'increment s'ha produït en tots els territoris provincials, excepte a la segona corona metropolitana.

6.3.2 Assistència al teatre

L'assistència al teatre presenta una situació contraposa al que succeïa amb el cinema. Molt pocs joves van sovint al teatre i una part minoritària hi va ocasionalment. En canvi, més de les tres quartes parts dels joves no hi van gairebé mai o mai. El caràcter artesanal de la producció teatral i els majors atractius visuals i tecnològics del cinema juguen, en el marc del consum cultural dels joves, a favor d'aquest darrer. Igualment, cal no menysprear l'elevat preu del teatre en comparació amb el del cinema.

Figura 20 *Freqüència d'assistència al teatre de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)*

El nivell d'assistència dels joves al teatre no és, però, més baix que el que es registra en la resta de grups de població. De fet, la gent gran presenta un nivell d'assistència encara menor que els joves, els quals acudeixen al teatre en proporcions molt similars als adults.

No hi ha cap de les variables sociodemogràfiques considerades en les quals s'observi una relació notòria amb l'assistència al teatre, però sí que s'aprecien algunes variacions que cal esmentar. En primer lloc, les dones

freqüenten el teatre en una proporció lleugerament superior que els homes. De la mateixa manera, els joves de més edat –els de 25 a 29 anys– van més al teatre que els de 20 a 24 anys i els de 18 i 19. Segons les categories socioprofessionals, són els joves de categoria alta, i segons els estudis són els joves universitaris, els que freqüenten més el teatre.

Globalment, es pot considerar que el consum teatral dels joves de la regió metropolitana s'ha estabilitzat en el període 1995-2000. La població que hi assisteix sovint s'ha reduït i ha augmentat poc la que hi va ocasionalment.

6.3.3 Assistència a museus i exposicions

L'assistència a museus i exposicions és també molt minoritària ja que entorn de tres quartes parts dels joves no hi van mai o gairebé mai. Tot i que sense diferències accentuades, les dones realitzen visites a museus i exposicions més sovint que els homes. Per edats, els joves de 20 a 24 anys i els de 25 a 29 anys acudeixen més a museus i exposicions que els de 18 i 19 anys.

Tendències molt més clares s'observen, però, en relació amb el nivell d'estudis dels joves ja que força més població universitària va a museus i exposicions –bé que ocasionalment– que la que té estudis secundaris i molt més que la que en té de primaris.

Taula 95 *Freqüència d'assistència als museus dels joves de la província de Barcelona segons nivell d'estudis (2000)*

	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris
Sovint	1,1	4,9	7,1
Ocasionalment	10,6	19,0	30,6
Mai	14,7	25,1	34,0
Gairebé mai	73,6	50,7	28,4
NS/NC	0,0	0,3	0,0
Total	100,0	100,0	100,0
	(370)	(927)	(227)

Taula 94 *Freqüència d'assistència als museus dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)*

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Sovint	2,8	5,8	2,7	5,0	4,1	4,3
Ocasionalment	18,6	18,5	14,0	19,4	19,5	18,5
Mai	20,6	26,9	29,7	23,3	21,6	23,7
Gairebé mai	57,8	48,7	52,9	52,2	54,7	53,3
NS/NC	0,1	0,2	0,7	0,1	0,0	0,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

6.3.4 Hàbits de lectura

La població jove es pot dividir gairebé en dues meitats segons els seus hàbits de lectura de llibres. Hi ha una part dels joves que llegeix habitualment, és a dir, cada dia (25%) o alguns dies a la setmana (21,3%), mentre que, al mateix temps, hi ha una altra part que llegeix amb poca freqüència (esporàdicament el 29,8% o mai el 20,6%). Aquests hàbits de lectura descrits pels joves són força més elevats que els que s'aprecien entre els adults, i els d'aquests són superiors als de la gent gran.

La lectura és un hàbit que es diferencia molt segons les diverses característiques socials i demogràfiques de la població jove, sobretot pel que fa al gènere i el nivell d'estudis.

Les noies tenen uns hàbits de lectura de llibres molt superiors als dels nois (que, com s'ha vist abans, ocupen més el seu temps lliure amb altres activitats). Mentre que hi ha gairebé el 32,1% de noies que llegeixen cada dia i el 25,3% que ho fan diversos dies a la setmana, els percentatges entre els nois es redueixen al 18,1% i el 17,5% respectivament.

L'altra variable clarament diferenciadora dels hàbits de lectura dels joves és el nivell d'estudis que aquests han assolit. Els joves que disposen d'estudis universitaris llegeixen amb més freqüència que la resta. D'altra banda, és molt elevat el percentatge de joves amb estudis primaris que no llegeixen mai o gairebé mai (39,5%), percentatge que dobla amb escriu el dels que tenen estudis secundaris mentre que són pocs els que tenen estudis universitaris i no llegeixen.

Figura 21 *Freqüència de lectura de llibres dels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000)*

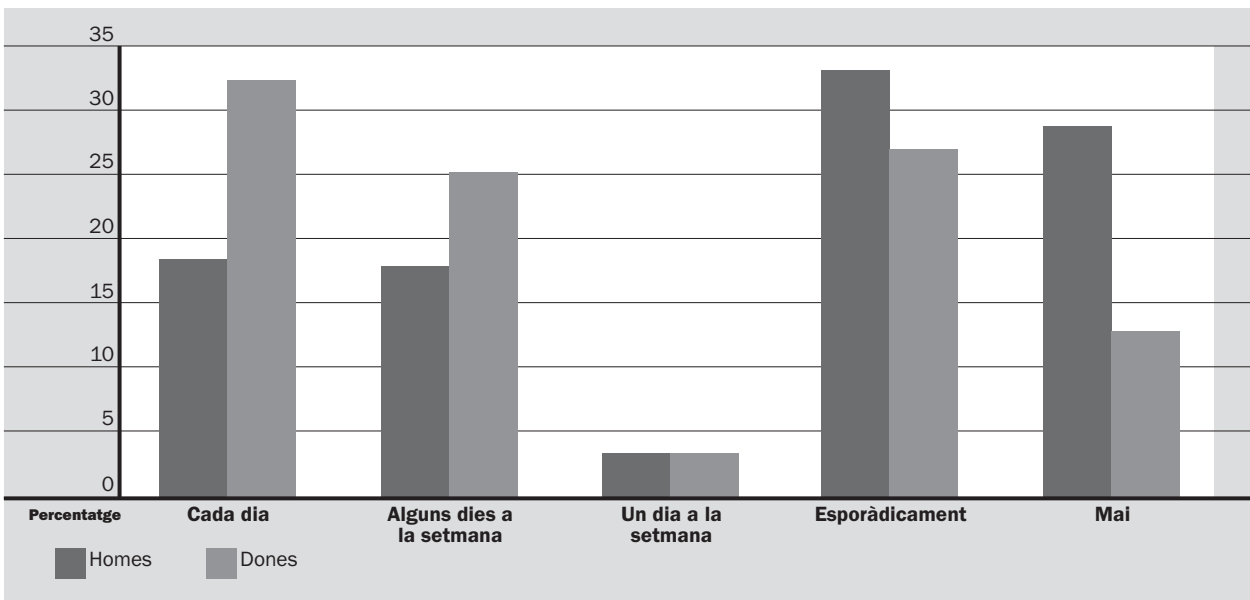
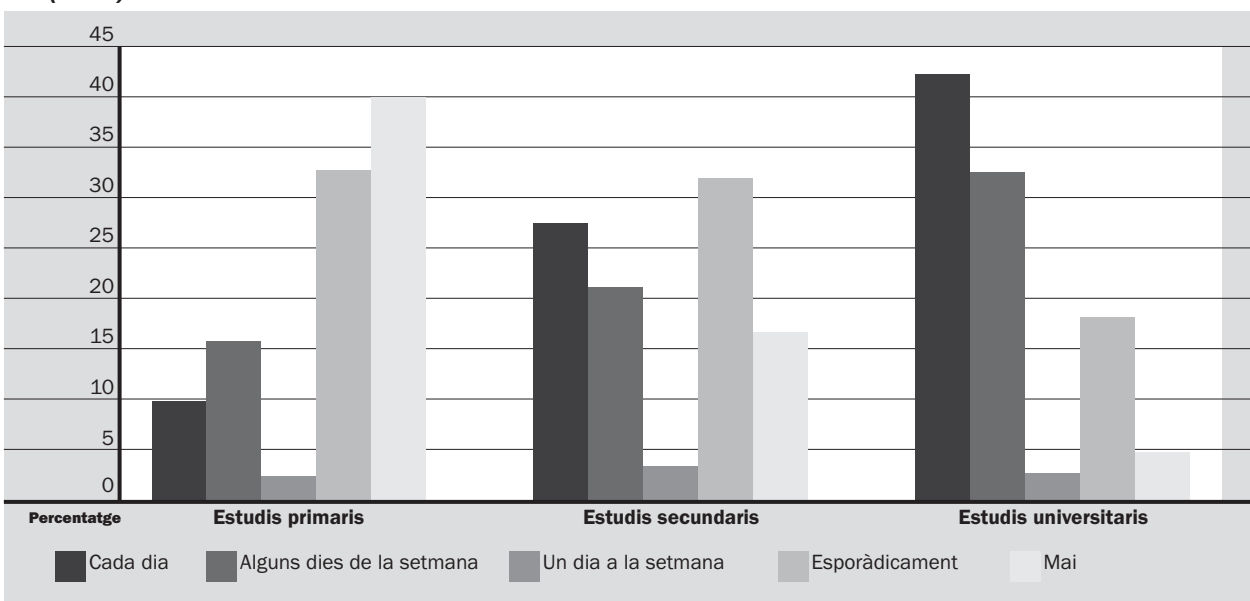

Figura 22 *Freqüència de lectura de llibres dels joves de la província de Barcelona segons nivell d'estudis (2000)*

L'evolució dels hàbits de lectura de llibres en l'àmbit de la regió metropolitana presenta una estabilització en el període 1995-2000. Els joves que llegeixen cada dia han passat del 26% el 1995 al 25% l'any 2000 i els que llegeixen alguns dies a la setmana ho han fet del 20,3% al 21,2%. És significatiu també el fet que els que no llegeixen llibres gairebé mai o mai han passat del 17,1% el 1995 al 20% l'any 2000. És paradoxal, fins a un cert punt, que a la millora del nivell formatiu dels joves que s'ha observat en l'apartat corresponent, no s'hi correspongui també un increment dels hàbits de lectura.

La lectura de diaris entre els joves de la província és lleugerament més elevada que la de llibres. Entre els lectors més assidus hi figura més d'una quarta part de joves que llegeixen el diari cada dia i el 22% que el llegeixen alguns dies a la setmana. Entre els lectors més inhabituals de diaris hi figura el 14% de població jove que el llegeix esporàdicament i el 20,7% que no el llegeix mai. També destaca un tret molt característic de l'hàbit de lectura de premsa: hi ha una proporció del 15,2% de joves que llegeixen el diari un cop a la setmana –se suposa que el cap de setmana.

Els perfils dels lectors de diaris i els de llibres són molt contrastats. En primer lloc, a diferència del que succeeix amb els llibres, els nois llegeixen més la premsa diària que les noies. El percentatge de nois que llegeixen el diari cada dia supera clarament el de noies, mentre que entre la població femenina és major la proporció de qui no llegeix mai el diari. Per edats les diferències són escasses, bé que hi ha un nivell de lectura de diaris lleugerament superior entre els joves de 25 a 29 anys.

Així com d'acord amb el gènere els hàbits de lectura de llibres i diaris són molt contrastats, no s'aprecien dife-

rències molt significatives segons el nivell d'estudis de la població. Així, la població que ha acabat estudis universitaris llegeix més el diari que la que disposa d'estudis secundaris i, especialment, que la que ha assolit estudis primaris. També segons la categoria socioprofessional, les diferències en el si de la població jove són molt evidents: els joves de categoria alta llegeixen amb major freqüència el diari que els de categoria mitjana i baixa.

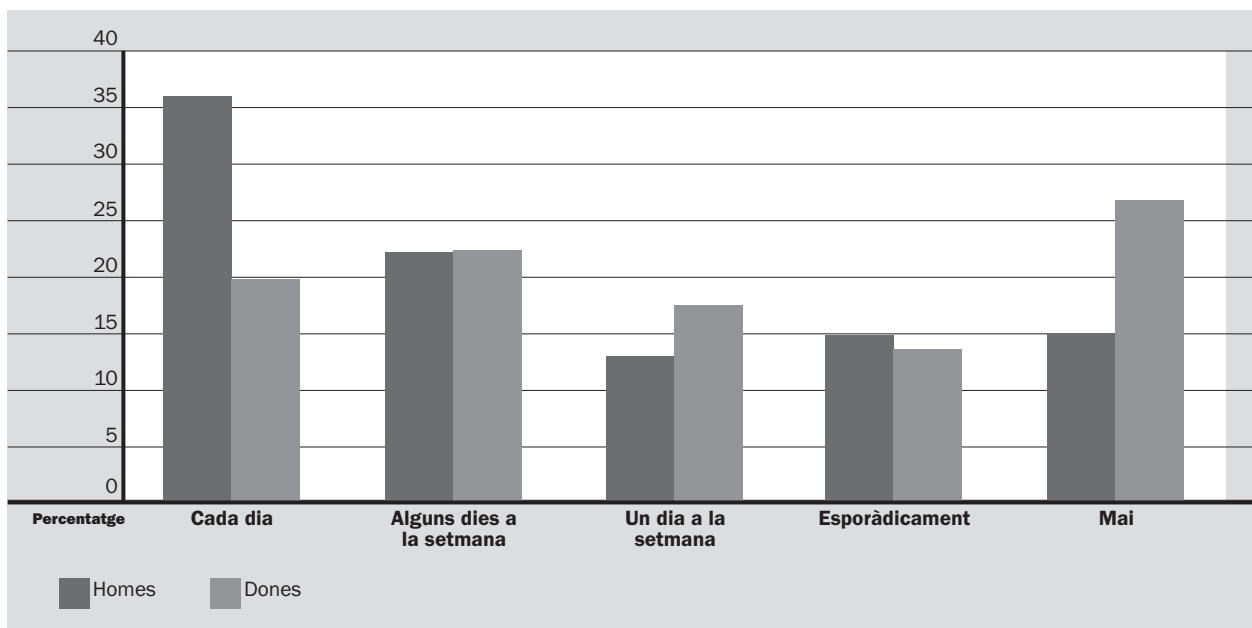
A diferència del que succeeix amb la lectura de llibres, si es comparen amb els adults i la gent gran, els joves no són els que tenen un major hàbit de lectura de diaris. Tot i que les diferències són poc accentuades, els adults llegeixen més assíduament el diari, seguits dels joves, que són majoria entre els que el llegeixen esporàdicament, i de la gent gran, que presenta uns hàbits de lectura de premsa lleugerament inferiors a la resta de grups.

Entre 1995 i l'any 2000 el nivell de lectura de diaris entre els joves s'ha reduït lleugerament. Els joves que llegeixen el diari cada dia o alguns dies a la setmana han passat del 53,3% al 50,1% en aquests cinc anys. Concretament, han disminuït els joves que llegeixen el diari cada dia i han augmentat moderadament els que el llegeixen algun dia a la setmana. La tendència a la reducció dels hàbits de lectura de premsa es constata amb el lleuger increment dels joves que no llegeixen mai o gairebé mai el diari.

6.4 La pràctica esportiva

L'altre aspecte que s'estudia és la pràctica esportiva. Si bé el 27% dels joves ha esmentat l'esport com alguna de les activitats realitzades fora de casa, el percentatge creix quan se'ls demana directament si en practiquen o

Figura 23 Freqüència de lectura de diaris dels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000)

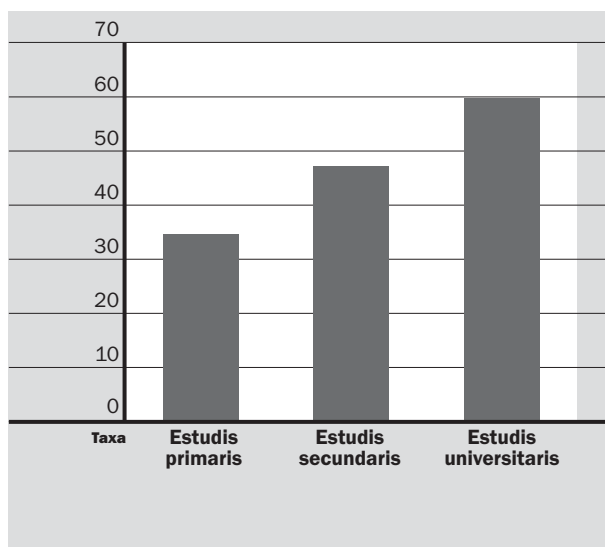

no. Gairebé la meitat dels joves (45,3%) de la província de Barcelona practiquen algun tipus d'esport. Aquesta proporció és força més elevada que la que s'observa entre la població adulta (28,1%) i la gent gran (9,8%).

La pràctica esportiva és considerablement superior entre els nois que entre les noies però, en canvi, es manté estable entorn de la mitjana en tots els segments d'edat dels joves.

L'hàbit de practicar esport manté una relació estreta amb l'estatus familiar i social de la població jove. Aquesta relació s'observa especialment segons el nivell d'estudis assolit per la població: el 60% de la població amb formació universitària practica algun esport, proporció que es redueix al 46,6% i al 34,1% dels qui tenen estudis secundaris i primaris, respectivament. També respecte a la categoria socioprofessional s'observen diferències –la categoria alta té uns nivells de pràctica superiors a les categories mitjana i baixa–, bé que en menor mesura que les observades segons el nivell d'estudis.

Figura 24 Taxa esportiva dels joves de la província de Barcelona segons nivell d'estudis (2000)

Els joves que practiquen algun esport ho fan amb una freqüència elevada ja que el 43,2% realitza la pràctica tres o quatre vegades a la setmana i el 50,5% ho fa una o dues vegades. Per tant, la pràctica esportiva de gairebé la meitat dels joves que realitzen esports és una pràctica molt intensiva. Cal destacar que si es tenen en compte el gènere i l'edat no s'aprecien diferències gaire accentuades en la intensitat de la pràctica esportiva.

Taula 96 Taxa esportiva dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Sí	54,5	35,7	44,7	45,5	45,2	45,3
No	45,5	64,3	55,3	54,5	54,8	54,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

Cal destacar que els joves presenten una diversificació notòria de pràctiques esportives. Tres són els esports que practiquen més freqüentment: el futbol, la gimnàstica o l'aeròbic i la natació. Tanmateix, la pràctica esportiva presenta importants diferències de gènere. Alguns dels esports més practicats entre les noies, com ara la gimnàstica o l'aeròbic i la natació, tenen poca acceptació entre els nois, més atrets pels esports d'equip i de competició (futbol, tennis, bàsquet).

Taula 97 Principals esports practicats pels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000)

	Gènere		Total província de Barcelona
	Homes	Dones	
Gimnàstica/aeròbic	6,3	35,0	17,3
Futbol	26,3	2,9	17,3
Natació	6,1	24,8	13,3
Ciclisme	9,6	2,3	6,8
Bàsquet	6,6	6,1	6,4
Tennis	6,9	2,6	5,2
Futbol sala	7,2	0,6	4,6
Esquí	2,0	4,1	2,8
Caminar	0,7	0,5	0,6
Altres	28,4	21,1	25,6
Total	100,0	100,0	100,0
	(427)	(268)	(695)

6.5 Conclusions

Disponibilitat de temps lliure

- No existeix una percepció homogènia entre els joves respecte a la seva disponibilitat de temps lliure. La majoria de joves considera que disposa de bastant o molt temps lliure, però també hi ha una part molt important de joves que manifesten tenir-ne poc en la seva vida quotidiana. Entre els joves no emancipats i els de menor edat predomina la percepció de tenir bastant temps lliure, mentre que els que estan emancipats, els quals tenen més dedicacions domèstiques –i sovint professionals– que els primers, manifesten principalment que disposen de poc temps. En el conjunt de grups generacionals, els joves se situen entre els d'adults, que són els que diuen disposar de menys temps lliure, i la gent gran, que és el grup amb més disponibilitat de temps.

- Entre 1995 i l'any 2000 els joves que manifesten disposar de poc temps lliure han augmentat, mentre que ha anat disminuint la població que creu que té molt

temps lliure. Aquesta evolució té la seva base en la millora del mercat de treball, que condiona que hi hagi més població que està treballant, però també té relació amb la pròpia evolució social, que implica majors dedicacions als estudis i la realització per part de la població d'un major nombre d'activitats en general.

Les activitats de lleure

- La principal activitat de lleure que realitzen els joves a casa és veure la televisió, seguida a una certa distància per les de llegir i escoltar música. Un grup intermedi d'activitats, que són realitzades per entre el 10% i el 20% de joves, el conformen els jocs d'ordinador o de videoconsola, reposar i estudiar.
- L'activitat predominant que els joves realitzen fora de casa és sortir amb amics o el/la xicot/a, seguida a força distància per anar al cinema i passejar. Un grup d'activitats també freqüents és la pràctica d'algun esport i anar a bars, discoteques o pubs.
- Tant en les activitats que es duen a terme dins com fora de casa n'hi ha que són marcadament masculines –exponents clars són jugar amb l'ordinador o videoconsola, connectar-se a Internet i practicar esport– i, d'altra banda, n'hi ha que les realitzen en major mesura les noies, com certes activitats culturals i també les activitats domèstiques.
- A mesura que avança l'edat dels joves, també es produeix un canvi en les activitats de lleure, les quals s'adapten més, primer, a la situació de major dedicació laboral i, en segon lloc, a l'emancipació i a la formació d'una família.

Les activitats culturals

- Dins del conjunt de les activitats culturals analitzades en aquest capítol, l'assistència al cinema és la que els joves realitzen amb més freqüència. És clar que el cinema és una de les principals pràctiques culturals –o lúdiques– de la joventut actual. El 40,1% de la població va sovint al cinema i el 37,4% hi va ocasionalment. Tot i això, hi ha una quarta part dels joves que manifesten que no van gairebé mai o mai al cinema. A més, entre 1995 i l'any 2000 el consum de cinema per part dels joves de la regió metropolitana ha augmentat lleugerament.
- L'assistència al teatre i a museus i exposicions presenta una situació contraposada al que succeeix amb el cinema. Molt pocs joves van sovint al teatre i a museus i una part minoritària hi va ocasionalment. En canvi, més de les tres quartes parts dels joves no hi van gairebé mai o mai. El nivell d'assistència dels joves al teatre i a museus no és, però, més baix que el que es registra en la resta de grups de població.
- La població jove es pot dividir gairebé en dues meitats segons els seus hàbits de lectura de llibres. Hi ha una part dels joves que llegeixen habitualment, és a dir, cada dia o alguns dies a la setmana, mentre que, al

mateix temps, hi ha una altra part que llegeixen amb poca freqüència. Aquests hàbits de lectura descrits pels joves són força més elevats que els que s'aprecien entre els adults, i els d'aquests són superiors als de la gent gran. La lectura és un hàbit que es diferencia molt segons el gènere. Així, les noies tenen uns hàbits de lectura de llibres molt superiors als dels nois.

- L'evolució dels hàbits de lectura de llibres a l'àmbit de la regió metropolitana presenta una estabilització en el període 1995-2000, però és significatiu que els joves que no llegeixen llibres gairebé mai o mai han augmentat lleugerament. És paradoxal, fins a un cert punt, que a la millora del nivell formatiu dels joves que s'ha observat en l'apartat corresponent, no s'hi correspongui també un increment dels hàbits de lectura.
- La lectura de diaris entre els joves de la província és lleugerament més elevada que la de llibres. Els perfils dels lectors de diaris i els de llibres són molt contrastats, destacant especialment que, a diferència del que succeïa amb els llibres, els nois llegeixen més la premsa diària que les noies.
- En tots els hàbits culturals el nivell de formació de població és una variable clarament diferenciadora del conjunt de la població jove. La població que ha acabat estudis universitaris llegeix més i freqüenta més el cinema i el teatre que la que disposa d'estudis secundaris i, especialment, de primaris.

La pràctica esportiva

- Gairebé la meitat dels joves de la província de Barcelona practiquen algun tipus d'esport. Aquesta proporció és força més elevada que la que s'observa entre la població adulta i la gent gran. La pràctica esportiva és considerablement superior entre els nois que entre les noies però, en canvi, es manté estable entorn de la mitjana en tots els segments d'edat dels joves.
- L'hàbit de practicar esport manté una relació estreta amb l'estatus familiar i social de la població jove. Aquesta relació s'observa especialment segons el nivell d'estudis assolit per la població –més estudis, més pràctica laboral– i també respecte a la categoria socioprofessional, ja que la població de categoria alta té uns nivells de pràctica superiors que la de les categories mitjana i baixa. Els joves no emancipats, que en general són més joves i tenen menys dedicacions laborals i familiars, practiquen esport en major proporció que els emancipats.
- Cal destacar que els joves presenten una diversificació notòria de pràctiques esportives. Tres són els esports practicats més freqüentment entre els joves: el futbol, la gimnàstica o l'aeròbic i la natació. Tanmateix, la pràctica esportiva presenta importants diferències de gènere. Alguns dels esports més practicats entre les noies, com ara la gimnàstica o l'aeròbic i la natació tenen poca acceptació entre els nois, més atrets pels esports d'equip i de competició (futbol, tennis, bàsquet).

7

Xarxes de relació

7

Xarxes de relació

L'últim capítol de l'informe es dedica a les formes de relació dels joves. Es poden diferenciar dos tipus de relacions, les que es mantenen dins l'àmbit domèstic amb els altres membres de la llar i les que se situen fora d'aquest entorn. Aquest capítol tracta de les segones.

La gent jove es caracteritza per donar una gran importància a les relacions d'amistat perquè el grup d'amics esdevé un agent socialitzador i un referent en la recerca de la pròpia identitat. Aquesta pauta canvia a mesura que els joves s'insereixen al món adult i les relacions familiars van prenent major rellevància. En aquest capítol s'analitza el model de sociabilitat dels joves i quin canvis s'hi estan introduint els últims anys.

Les formes de relació al nostre entorn s'han ubicat tradicionalment en un model de tipus comunitari vinculat a l'entorn familiar, en el sentit extens, i al veïnatge. En aquest model, les relacions amb persones diferents als membres de la llar estan vinculades a la socialització primària, és a dir, es limiten als familiars i als veïns, que en molts casos són tractats com a familiars. Actualment, aquest model està sent substituït en les societats occidentals per un altre basat en la coincidència d'afinitats, és a dir, per la creixent importància de les relacions vinculades a la socialització secundària, principalment amb amics i companys de feina. Aquesta transformació afecta tots els estrats socials i tots els grups generacionals, des de la gent gran fins als joves.

A més de les relacions de sociabilitat, en aquest capítol s'analitzen les xarxes de solidaritat del jove, és a dir, a qui acudeixen quan es troben en alguna dificultat. Tal com es veurà a continuació es donen algunes diferències segons el tipus de dificultat i, també, segons si es tracta de joves emancipats o no.

A l'últim, s'analitza l'activitat associativa dels joves, tant pel que fa a la incidència de l'associacionisme en el col·lectiu jove com al tipus d'entitats a les quals es vinculen.

7.1 Relacions de sociabilitat

7.1.1 Pautes de relació

Les relacions socials que els joves mantenen amb més freqüència fora de la llar es fonamenten en les relacions d'amistat (51,3%) i amb el/la xicot/ta (24,8%). Les rela-

cions familiars –al marge de les persones amb les quals es conviu– com a base de sociabilitat només són esmentades pel 15,9% dels entrevistats. També els companys de feina o d'estudis constitueixen relacions significatives en certs casos (6,2%).

Per gèneres, tot i que segueixen les tendències generals, les dones recolzen més les seves relacions en els familiars i en el xicot que no pas els nois, que les basen més en els amics.

Aquestes pautes de relació social contrasten fortament amb les que segueixen tant els adults com la gent gran, les quals es basen principalment en les relacions amb familiars (51,2% i 64,9%, respectivament), mentre que els amics se situen en ambdós casos en una segona posició, a força distància de la primera.

Taula 98 Relacions més freqüents fora de la llar de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
No es relaciona amb ningú	0,1	1,2	2,5
Familiars	15,9	51,2	64,9
Amics	51,3	34,1	16,7
Veïns	0,7	6,0	13,4
Companys de feina o estudis	6,2	5,3	0,9
Amb el/la xicot/a	24,8	1,2	0,1
Altres persones	0,6	0,7	0,9
NS/NC	0,3	0,2	0,4
Total	100,0	100,0	100,0
	(1536)	(3496)	(1218)

És clar que les relacions secundàries –les que tenen els amics com a base i, per tant, tenen un caràcter clarament voluntari– constitueixen l'eix central de la sociabilitat dels joves, mentre que la dels altres segments de població es fonamenta en les xarxes de socialització primària –especialment en familiars, que no representen una elecció tan voluntària com la dels amics.

Entre els joves es produeix una certa transformació de les pautes relacionals al llarg de l'evolució del cicle vital. Atenent a les dades es constata que són els més joves els que presenten majors lligams relacionals amb els amics, mentre que en els de 20 a 24 anys destaquen les relacions amb el/la xicot/a, i els de 25 a 29 anys segueixen unes pautes fonamentades en major mesura en la família. Aquestes variacions en les relacions segons l'edat reflecteixen l'evolució vital dels joves, des del final de l'adolescència, quan els amics són el centre de l'univers relacional, fins que habitualment es consolida una relació de parella que acaba amb l'emancipació residencial, moment a partir del qual es produeix un cert acostament o retorn a les relacions familiars, especialment quan els joves tenen fills.

L'evolució de les dades els últims cinc anys apunten cap a una pèrdua de pes de les relacions dels joves amb familiars i veïns i l'emergència de les relacions secundàries, transformació que s'està donant, a més, en tots els estrats socials i en tots els grups d'edat.

Així, les pautes de relació de la població jove de la regió metropolitana han variat en el període 1995-2000, en tant que disminueixen les relacions amb familiars i augmenten les que es mantenen amb amics i el/la xicot/a. De fet, es constata una tendència entre la població jove consistent en el pas d'unes pautes de relació primàries (amb familiars o veïns) a unes relacions secundàries, més evolucionades socialment, que van més enllà dels lligams de proximitat i que es fonamenten en els amics, companys, etc.

Taula 99 Relacions més freqüents fora de la llar dels joves de la RMB. Evolució 1995-2000

	1995	2000
No es relaciona amb ningú	0,2	0,1
Familiars	21,3	16,2
Amics	47,1	51,4
Veïns	1,2	0,8
Companys de feina o estudis	6,3	5,9
Amb el/la xicot/a	22,8	24,7
Altres persones	0,6	0,6
NS/NC	0,4	0,3
Total	100,0	100,0
	(1331)	(1414)

7.1.2 Àmbit territorial de les relacions

Els joves mantenen les principals relacions en àmbits territorials de proximitat: el 28,1% en el mateix barri de

residència i el 32,2% en barris del municipi de residència. També són freqüents les relacions que no es mantenen en un àmbit territorial concret, sinó que es duen a terme indistintament (17,1%).

Malgrat el que s'acaba d'exposar, quan es comparen els joves amb la població adulta i la gent gran es detecta que els primers basen més les seves relacions en àmbits més llunyans que els altres grups, àmbits més enllà del municipi. Segons això, la població jove és la que es mobilitza més al territori a l'hora de materialitzar la seva xarxa relacional i, per tant, fan un ús més extensiu del territori com a base de les relacions socials.

D'altra banda, no s'observen diferències significatives basades en el gènere i l'edat a l'àmbit territorial de les relacions que mantenen els joves, però sí que es constata que els joves de categoria socioprofessional baixa i els que tenen un menor nivell d'estudis mantenen relacions de més proximitat geogràfica. En contraposició, la població presenta una major mobilitat relacional quan disposa de més estudis o de major categoria socioprofessional.

Al territori, les majors relacions de proximitat es donen entre els joves residents a la ciutat de Barcelona (75,8% al mateix municipi), ja que la dimensió de la ciutat afavoreix les relacions internes. Quant a l'evolució els últims cinc anys, la situació s'ha mantingut estable sense que es detectin canvis significatius en la ubicació territorial de les relacions personals.

7.2 Les relacions de solidaritat

Una de les funcions de la xarxa relacional de què disposen els individus és la de servir de suport en casos de

Taula 100 Lloc on resideixen les persones amb les quals els joves de la RMB i de la província de Barcelona es relacionen més sovint. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Mateixa escala	1,1	1,5	2,4	1,6	0,7	1,5	0,4	0,9	0,0	0,8
Mateix barri	34,1	36,6	18,6	30,1	37,8	27,6	22,5	29,1	16,1	28,1
Altres barris del municipi	44,6	23,1	35,8	34,7	38,0	23,4	35,7	32,0	34,1	32,2
Barcelona	0,0	7,5	7,0	4,7	0,0	13,8	4,2	6,3	2,3	6,0
Primera corona	2,9	6,6	1,3	3,6	3,6	10,1	3,8	6,0	0,3	5,5
Segona corona	3,6	1,6	15,3	6,6	3,1	4,3	11,6	6,3	2,5	6,0
Resta de la província	-	-	-	-	0,5	0,0	0,8	0,4	21,8	2,1
Resta de Catalunya	1,0	0,3	2,0	1,0	1,4	1,0	1,1	1,2	1,3	1,2
Fora de Catalunya	0,0	1,5	0,4	0,6	1,4	0,2	0,0	0,5	0,0	0,5
Indistintament	12,8	20,2	17,2	16,6	12,0	17,9	19,9	16,7	20,9	17,1
NS/NC	0,0	0,5	0,0	0,2	1,1	0,3	0,0	0,5	0,6	0,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

necessitat. Aquestes relacions esdevenen llavors lliams de solidaritat amb què compta la població a l'hora d'afrontar situacions complicades i excepcionals.

Les dificultats principals que han sofert els joves de la província els darrers anys han estat, per aquest ordre, les malalties, els problemes personals i afectius, els problemes econòmics i, a força distància, la recerca de feina i les desavinences familiars.

Taula 101 Percentatge de joves de la província de Barcelona que han tingut alguna dificultat (2000)

	Total província de Barcelona
Malaltia	88,1
Problemes personals i afectius	74,4
Desavinences familiars	40,2
Problemes econòmics	73,1
Recerca de feina	50,7
	(1536)

Davant d'aquestes dificultats, els joves han cercat ajut en el seu àmbit familiar i d'amistats, però s'observa que per a determinats assumptes han acudit preferentment a un o altre àmbit. Així, quan els joves tenen problemes econòmics o de malaltia acudeixen als seus pares (en el 81,3% i el 80% dels casos, respectivament). En canvi, quan han d'afrontar problemes personals o afectius i desavinences familiars acudeixen en major mesura als amics (36,6% i 35,5%, respectivament), tot i que també es dirigeixen a la parella (21,1% i 24,8%, respectivament) i als pares (24,6% i 19,3%, respectivament). En cas de recerca de feina s'acudeix en les mateixes proporcions als pares (31,1%) i als amics (29%).

Però el factor més rellevant a l'hora de decidir a qui s'acudeix en cas de dificultat és la situació familiar, és a dir, quan els joves viuen amb els pares tenen una xarxa de suport diferent de la dels joves emancipats. Els joves no emancipats fonamenten el suport que reben en els

pares, per certs temes, i en els amics, en d'altres. En canvi, els joves emancipats es recolzen principalment en la parella per afrontar les dificultats a les quals han de fer front. Aquesta mateixa situació es reproduïx en les edats dels joves. Els joves de 18 i 19 anys i els de 20 a 24 anys acudeixen als pares o als amics en cas de necessitat, mentre que els de 25 a 29 anys acudeixen en major mesura a la parella.

Per gèneres, no s'aprecien grans diferències entre nois i noies en la recerca d'ajut en cas de necessitat. En tot cas, la proporció de noies que acudeixen a la parella davant de dificultats (29,6% en cas de desavinences familiars, 16,1% en cas de malaltia) és superior a la dels nois i és destacable també el percentatge de nois que, en cas de dificultats, no acudeixen a ningú (10,6% en el cas de problemes personals o afectius, 10,3% en cas de desavinences familiars). Segons això, bé que en proporcions reduïdes, hi ha població, especialment masculina, que no disposa o no utilitza cap xarxa de solidaritat.

7.3 L'associacionisme

Una altra forma de relació social és l'associacionisme, fenomen molt arrelat a la societat catalana i força estès en pràcticament tots els estrats socials, i també entre els joves.

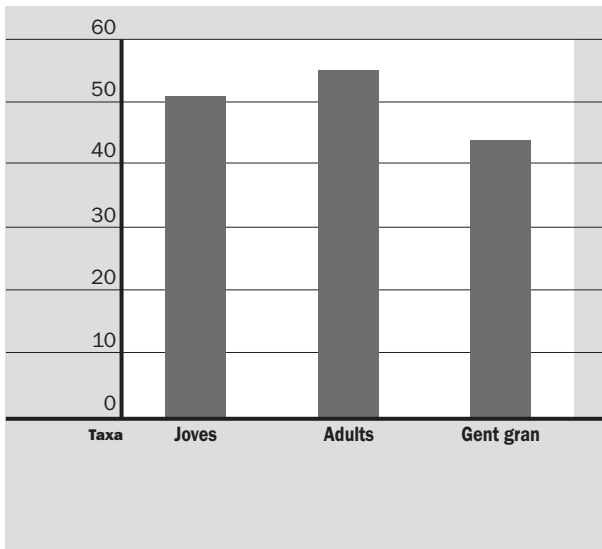
La meitat dels joves de la província pertanyen –són socis- a alguna associació. Aquest nivell d'associacionisme és lleugerament inferior al dels adults però superior al que es registra entre la gent gran.

Els homes joves presenten una taxa associativa més elevada que les dones i per edats es presenten situacions diverses ja que el major nivell de pertinença a una associació es produeix entre els joves de 25 a 29 anys, seguits dels de 18 i 19 anys i dels de 20 a 24 anys.

Taula 102 Xarxes de solidaritat dels joves de la província de Barcelona davant de diferents dificultats segons emancipació (2000)

	Malaltia		Problemes econòmics		Problemes personals		Desavinences familiars		Recerca de feina	
	No emancipats	Emancipats	No emancipats	Emancipats	No emancipats	Emancipats	No emancipats	Emancipats	No emancipats	Emancipats
Pares	91,2	30,9	86,2	53,6	26,0	18,0	19,9	17,0	34,5	8,6
Parella	2,1	58,9	3,4	22,3	15,9	45,9	20,3	43,8	4,6	31,2
Altres familiars	3,1	6,3	4,9	13,1	10,2	7,8	13,2	9,9	7,7	12,2
Amics / Companys de feina	1,4	2,2	2,3	1,6	40,4	18,7	38,9	20,9	29,5	25,8
Veïns	0,1	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	0,7	0,0	0,2	0,0
Professionals	0,1	0,0	0,3	2,0	0,3	0,5	0,0	0,0	11,7	10,1
Ningú	1,9	1,4	2,6	7,4	6,8	9,2	6,1	8,4	11,1	11,3
NS / NC	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,9	0,0	0,7	0,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(1102)	(251)	(952)	(170)	(943)	(198)	(499)	(119)	(676)	(104)

Figura 25 Taxa associativa de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

El nivell d'estudis es presenta com una variable que manté una correspondència positiva amb l'associacionisme. Els joves que han acabat estudis universitaris estan més vinculats a associacions que els que han acabat estudis secundaris i aquests, a la vegada, ho estan més que els que només disposen d'estudis primaris. Un nivell de correspondència similar s'observa a partir de la categoria socioprofessional: els joves de categoria alta pertanyen a associacions en major mesura que els de categoria mitjana i baixa.

La vinculació associativa dels joves tendeix a augmentar al llarg del temps, com ho corroboren les dades corresponents a la regió metropolitana pels anys 1995 i 2000. La taxa associativa ha passat en aquest període del 47,8% al 50,7%. L'increment de l'associacionisme jove és generalitzat ja que afecta els tres àmbits territorials de la regió.

Al marge dels joves que no pertanyen a cap associació, que representen la meitat del total, el més habitual entre els joves vinculats a entitats associatives és que aquests pertanyin a una o dues associacions. S'identifica també l'existència d'un grup molt minoritari però que està vinculat a un gran nombre d'associacions.

Pel que fa al tipus d'associacions a les quals pertanyen els joves, les més freqüents són els clubs esportius (31,0%), que presenten unes característiques molt particulars i es diferencien força de la resta de sectors associatius. La vinculació a clubs esportius implica majoritàriament que els associats són espectadors (per exemple, en els clubs de futbol,...) o bé són practicants o clients (d'instal·lacions com piscina, gimnàs, etc.) però poques vegades implica la participació dels joves en l'esdevenir de l'entitat, com succeeix en molts d'altres tipus d'associacions. A banda dels clubs esportius, la vinculació dels joves es produeix amb associacions ecologistes o ONG (10,6% dels joves) més que no pas amb les associacions de caire més tradicional, com ara les associacions de veïns (8,4%) i associacions culturals (7,2%). Amb menys del 5% del total de joves associats hi figuren els casals de joves i esplais, els sindicats, els centres excursionistes i els partits polítics.

Els joves presenten un associacionisme força diferenciat del dels adults i el de la gent gran. Els joves estan força més associats a clubs esportius, també a entitats ecologistes i ONG i, tot i que són entitats minoritàries, a centres excursionistes i, òbviament, a casals de joves i esplais. Entre els adults, és més elevada la proporció d'inscrits a associacions de veïns, sindicats i partits polítics.

L'evolució del tipus d'associacionisme dels joves a la regió metropolitana en el període 1995-2000 presenta situacions prou contrastades que estan en la base de la mateixa evolució dels interessos i preocupacions d'a-

Taula 103 Taxa associativa dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
No pertany a cap associació	44,9	53,9	47,6	53,2	45,8	49,3
Pertany a alguna associació	55,1	46,1	52,4	46,8	54,2	50,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

Taula 104 Taxa associativa dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
No pertany a cap associació	50,7	56,6	49,2	52,2	48,0	53,4	46,0	49,3	49,2	49,3
Pertany a alguna associació	49,3	43,4	50,8	47,8	52,0	46,6	54,0	50,7	50,8	50,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

quest segment de població. L'aspecte més rellevant és l'increment de la afiliació a entitats ecologistes i ONG (del 6,0% a l'11,0%), que reflecteix el creixent interès per valors vinculats a la solidaritat i l'ecologisme. Pel que fa a la resta d'entitats, creixen lleugerament l'associació a clubs esportius (del 27,8% al 31,1%), i es manté estable la pertinença a casals i esplais (del 4,1% al 4,7%) i a associacions professionals (del 6,1% al 6,5%). Per la seva banda, tot i que són entitats amb un nivell baix de vinculació, s'observa una reducció del percentatge de joves associats a partits polítics i sindicats.

Taula 105 Associació a la qual pertanyen els joves de la RMB i de la província de Barcelona*. Evolució 1995-2000

	1995	2000	
	RMB	RMB	Província de Barcelona
Club esportiu	27,8	31,1	31,0
Associació ecologista, ONG	6,0	11,0	10,6
Associació de veïns	5,9	8,8	8,4
Associació cultural	-	6,9	7,2
Associació professional	6,1	6,5	6,5
Casal de joves, escoltes, esplais	4,1	4,7	4,8
Sindicat	5,1	4,2	4,0
Centre excursionista	3,5	2,9	3,1
Partit polític	2,2	1,5	1,4
Associació de consumidors	1,8	0,8	0,8
Associació regional	1,1	0,3	0,3

*Percentatges de sí.

7.4 Conclusions

Relacions de sociabilitat

- Les relacions socials que els joves mantenen amb més freqüència fora de la llar es fonamenten en les relacions d'amistat i amb el xicot/ta. Les relacions familiars –al marge de les persones amb les que es conviu– com a base de sociabilitat només són esmentades per una minoria dels entrevistats. També els companys de feina o estudis constitueixen relacions significatives en certs casos. Per gèneres, tot i que segueixen les tendències generals, les dones recolzen més les seves relacions en els familiars i en el xicot/a que no pas els nois, que les basen més en els amics.
- Les pautes de relació social dels joves contrasten fortament amb les que segueixen tant els adults com la gent gran, les quals es basen principalment en les relacions amb familiars mentre que els amics se situen en ambdós casos en una segona posició, a força distància de la primera. És clar que les relacions secundàries –les que tenen els amics com a base i, per tant, tenen un caràcter clarament voluntari– constitueixen l'eix central de la sociabilitat dels joves mentre que la dels altres segments de població es fonamenta en les xarxes de

socialització primària –especialment en familiars, que no representen una elecció tan voluntària com la dels amics.

- Entre els joves es produeix una certa transformació de les pautes relacionals al llarg de l'evolució del cicle vital. Són els més joves els que presenten majors lligams relacionals amb els amics, mentre que en els de 20 a 24 anys destaquen les relacions amb el xicot/a i els de 25 a 29 anys segueixen unes pautes fonamentades en major mesura en la família. Aquestes variacions en les relacions segons l'edat reflecteixen l'evolució vital dels joves, des del final de l'adolescència, quan els amics són el centre de l'univers relacional, fins que habitualment es consolida una relació de parella que acaba amb l'emancipació residencial, moment a partir del qual es produeix un cert acostament o retorn a les relacions familiars, especialment quan els joves tenen fills.

- L'evolució de les dades en els últims cinc anys apunten cap una pèrdua de pes de les relacions dels joves amb familiars i veïns i l'emergència de les relacions secundàries, transformació que s'està donant, a més, en tots els estrats socials i en tots els grups d'edat.

- Els joves mantenen les principals relacions en àmbits territorials de proximitat, fonamentalment en el mateix barri de residència i en altres barris del municipi. Malgrat això, quan es compara el comportament dels joves amb la població adulta i la gent gran es detecta que els primers basen més les seves relacions en àmbits més llunyans que els altres grups, àmbits que van més enllà del municipi. Segons això, la població jove és la que es mobilitza més al territori a l'hora de materialitzar la seva xarxa relacional i, per tant, fan un ús més extensiu del territori com a base de les relacions socials.

Les relacions de solidaritat

- Davant els casos excepcionals de necessitat, els joves han cercat ajut en el seu àmbit familiar i d'amistats però s'observa que per determinats temes han acudit preferentment a un o altre àmbit. Així, quan els joves tenen problemes econòmics o de malaltia acudeixen principalment als seus pares. En canvi, quan han d'afrontar problemes personals o afectius i desavinences familiars acudeixen en major mesura als amics, tot i que també es dirigeixen a la parella i als pares. En cas de recerca de feina s'acudeix en les mateixes proporcions als pares i als amics.

L'associacionisme

- Seguint la tradició associativa de la societat catalana, la meitat dels joves de la província pertanyen –són socis– a alguna associació. Aquest nivell d'associacionisme dels joves és lleugerament inferior al dels adults però superior al que es registra entre la gent gran.

A més, la vinculació associativa dels joves tendeix a augmentar al llarg del temps, com ho corroboren les dades corresponents als anys 1995 i 2000.

- Els homes joves presenten una taxa associativa més elevada que les dones. El nivell d'estudis es presenta com una variable que manté una correspondència positiva amb l'associacionisme. Un nivell de correspondència similar s'observa d'acord amb la categoria socioprofessional.

- Pel que fa al tipus d'associacions a les quals pertanyen els joves, les més freqüents són els clubs esportius, a força distància dels quals se situen les associacions ecologistes o ONG, que prevalen sobre les associacions de caire més tradicional, com ara associacions de veïns i associacions culturals. Amb menys del 5% del total de joves associats hi figuren els casals de joves i esplais,

els sindicats, els centres excursionistes i els partits polítics.

- L'evolució del tipus d'associacionisme dels joves presenta situacions prou contrastades que estan en la base de la mateixa evolució dels interessos i preocupacions d'aquest segment de població. L'aspecte més rellevant és l'increment de la filiació a entitats ecologistes i ONG, que reflecteix el creixent interès per valors vinculats a la solidaritat i l'ecologisme. Pel que fa a la resta d'entitats, creix lleugerament l'associació a clubs esportius, i es manté estable la pertinença a casals i esplais i a associacions professionals. Per la seva banda, tot i que són entitats amb un nivell baix de vinculació, s'observa una reducció del percentatge de joves associats a partits polítics i sindicats.

8

Conclusions generals

8

Conclusions generals

La caracterització de les condicions de vida i els hàbits dels joves de la província de Barcelona s'ha basat al llarg d'aquest informe en la constatació que el col·lectiu jove té unes formes de vida diferenciades de les de la resta de població. La particularitat dels comportaments i de la situació social dels joves es pot interpretar des de diverses perspectives. En primer lloc, es pot explicar mitjançant les teories de cicle vital, que interpreten la joventut com un període amb unes característiques pròpies que es van transformant a mesura que el jove entra en l'edat adulta, entre les quals destaquen la recerca d'autonomia, una intensa mobilitat territorial i relacional, el desig d'experimentació, l'absència de responsabilitats socials i la primera fase d'una vida laboral que durarà dècades. En segon lloc, les formes de vida dels joves es poden interpretar sota les teories de l'efecte cohort, basades en el fet que cada generació té unes formes de vida particulars i diferenciades de la resta de generacions. Des d'aquest punt de vista els joves actuals tenen uns hàbits específics i diferents dels de les altres generacions, hàbits i formes de vida que els acompanyaran al llarg de la seva vida. El canvi social és entès, des d'aquesta perspectiva, com l'efecte que les diverses transformacions socials tenen sobre les noves generacions que més endavant esdevindran població adulta i vella.

Ambdues explicacions concorden amb els resultats de l'*Enquesta*. Així, tant les característiques de la condició juvenil com els trets propis de cada generació influeixen en la definició d'unes condicions de vida particulars i diferents de les que tenen les altres generacions.

Metodològicament, l'*Enquesta* considera col·lectiu jove la població de 18 a 29 anys de la província de Barcelona i n'examina sis grans àmbits de la vida quotidiana: el familiar, l'espai vital, els estudis i els hàbits lingüístics, el treball, l'àmbit econòmic, i el lleure i les xarxes de relació. L'*Enquesta de la Regió de Barcelona* constitueix, doncs, un observatori privilegiat per estudiar les condicions de vida dels joves, però cal considerar que presenta dues limitacions. Primer, no és un instrument pensat i dirigit específicament cap al col·lectiu jove, la qual cosa implica certes limitacions de contingut en determinats assumptes. En segon lloc, la pròpia metodologia exclou, d'una banda, els menors de 18 anys, i d'altra, els joves que viuen en residències d'estudiants.

Repassem breument quines són les característiques de

les condicions de vida dels joves.

Les condicions de vida i hàbits dels joves

Emancipació residencial

L'emancipació residencial és un fenomen relativament poc freqüent entre els joves de la província de Barcelona. Del total de la població compresa entre els 18 i els 29 anys gairebé una cinquena part està emancipada, proporció que s'ha mantingut estable al conjunt de la regió metropolitana entre 1995 i 2000. La forma predominant d'emancipació residencial a casa nostra és prou diferenciada de la que es produeix en països del nostre entorn. A la província, i a Catalunya en general, la majoria dels joves s'emancipen per formar un nou nucli familiar. Així ho constata el fet que el 82,2% dels joves emancipats visquin en parella i que la forma de convivència predominant sigui el matrimoni, per sobre de la cohabitació o parella de fet. Les formes no familiars estan encara poc esteses entre els joves de la província. Ara bé, en el període 1995 i 2000, es detecten unes tendències prou significatives que apunten al canvi en les formes d'emancipació residencial dels joves: incrementa l'emancipació en cohabitació i també l'emancipació no familiar, el creixement de la qual es fonamenta principalment en el major nombre de joves que s'emancipen en solitari.

És evident que l'emancipació dels joves es produeix quan aquests accedeixen a unes condicions econòmiques relativament benestants. En el marc de la nostra societat una altra cosa seria impensable, exceptuant el cas de minories molt concretes (okupes, estudiants o treballadors les famílies dels quals no resideixen a la província...). En primer lloc, els joves s'emancipen quan tenen feina (el 83,2% treballa) i fonamentalment quan tenen feina, en el cas de les parelles, els dos membres de la llar. D'altra banda, els joves que s'emancipen disposen d'un nivell de retribució que els permet afrontar les despeses i inversions associades a aquesta nova situació: en especial en els camps de la manutenció i l'habitatge.

Ara bé, la majoria dels joves que tenen feina –i una feina considerablement ben retribuïda– no estan emancipats residencialment, sinó que continuen vivint amb els seus pares, encara que econòmicament es pot dir que sí estan emancipats. Per tant, si bé la situació econòmica apareix com una condició *sine qua non* en l'emancipació dels joves, aquesta no és l'única determinant ja que la situació d'emparellament o de vincles relacionals es manifesta tan important com l'econòmica. En general, podríem dir que majoritàriament la població jove s'emancipa quan té una feina ben retribuïda i més aviat estable, quan pot accedir a pagar el cost d'un habitatge

i quan té una relació, principalment de parella, prou consolidada. De tots aquests condicionants en deriva un procés d'emancipació cada vegada més retardat en el temps.

L'habitatge dels joves emancipats

En principi, es podria suposar que els joves, en tant que constitueixen un segment de població molt específic, amb uns vincles familiars i professionals menys consolidats que els de la població adulta, podrien adoptar unes formes residencials pròpies i diferenciades de les de la resta de grups poblacionals. Hom podria pensar que els joves tendrien a viure freqüentment en habitatges molt petits –tipus estudi–, en habitatges antics, relativament barats, en edificis d'altres usos reconvertits en habitatges, en habitatges llogats, etc.

Aquesta possible especificitat jove en la qüestió de l'habitatge no es produeix, sinó que, en conjunt, els joves de la província accedeixen a habitatges estàndard –en condicions força similars als adults– tant pel que fa al règim de tinença, com a la tipologia, la superfície, l'antiguitat i l'equipament de l'habitatge. S'ha de tenir en compte que el segment immobiliari que podria adequar-se a les necessitats i les característiques dels joves no existeix en l'oferta residencial al nostre país, que es caracteritza per estar destinada a la compra –que les famílies han utilitzat tradicionalment com a única inversió segura– i és molt rígida pel que fa a les característiques dels habitatges. Com a resultat, sovint el que el mercat immobiliari ofereix no s'adequa a una societat cada vegada més fragmentada i diversa i això no només afecta a la població jove –una part de la qual no troba un segment de mercat adient a les seves necessitats–, sinó que també té incidència sobre altres col·lectius com el de la gent gran, etc.

Una altra qüestió fonamental, bé que estretament relacionada amb l'anterior, és el cost que l'habitatge suposa per als joves i les diferències que s'estableixen amb la situació dels adults i la gent gran. L'habitatge es presenta com la despesa clau en el procés d'emancipació dels joves. En aquest sentit, el 33,6% dels entrevistats efectua una despesa mensual en pagament de l'habitatge d'entre 56.001 i 100.000 pessetes. Per contra, només una part significativa però minoritària (22,5%) no paga res per l'habitatge (habitatges que ja estan pagats, heretats i cedits).

Pel que fa a la localització de l'habitatge, gairebé dos terços dels joves emancipats viuen al mateix municipi en què residien abans d'emancipar-se. Per tant, no es produeixen grans desplaçaments territorials de joves a l'hora d'emancipar-se, sinó que la recerca de proximitat a l'habitatge dels pares, o al barri, és la variable més

explicativa dels moviments residencials al territori. Els joves apareixen, així, com una població força arrelada al territori, a diferència del que sovint es pensa.

La formació dels joves

El nivell de formació acadèmica dels joves és el més elevat que mai ha assolit la població de la província. A més, aquest nivell augmenta progressivament, i entre 1995 i 2000 s'observa que s'han incrementat en major mesura els estudis en titulacions d'elevada demanda laboral. Que els joves actuals constitueixen la generació del país més ben preparada acadèmicament es constata en comparar el seu nivell de formació amb el dels adults i la gent gran.

Com a fenomen destacable s'observa que existeix una relació estreta entre el nivell d'estudis assolit pels joves i la seva inserció al mercat de treball. Tot indica que els joves amb més estudis s'insereixen més i millor al mercat laboral. Amb tot, el procés d'increment dels estudis per part dels joves per assolir una posició al mercat de treball porta al fenomen de la sobreeducació, que es tradueix en un excés de formació acadèmica en relació amb el lloc de treball que s'ocupa. Tot i que aquest és un fenomen relatiu i difícil de mesurar, es comprova que els joves han hagut d'acreditar un major capital educatiu que els adults per accedir a un mateix estatus laboral.

Un segon fenomen de transcendència és que, a pesar de la universalització de l'ensenyament al nostre país i de la facilitat d'accés a la Universitat, existeixen encara diferències significatives en l'orientació educativa dels joves segons el seu estatus familiar. Així, a major nivell d'estudis dels pares es correspon també un major nivell d'estudis dels fills i, en menor mesura, a major categoria socioprofessional dels pares correspon també un major nivell d'estudis dels fills. Tot i això, aquestes diferències han disminuït enormement respecte a les que es produïen en generacions anteriors, en les quals la reproducció de les diferències socials basades en els estudis era absoluta. En les actuals generacions de joves es constata l'esforç realitzat per les classes mitjanes d'aquest país, i també per les capes més populars, per assegurar un elevat nivell educatiu per als seus fills i filles.

Coneixements i usos lingüístics

Les qüestions relacionades amb el coneixement i l'ús de la llengua entre els joves de la província estan dominades per dues situacions contraposades que són reflex d'una realitat sociolingüística complexa, amb molts matisos i amb tendències divergents, però que és la que caracteritza la província de Barcelona actualment. En

primer lloc, els joves actuals disposen d'un nivell de coneixement del català elevat i massiu. No hi ha dubte que constitueixen la generació de tota la història del nostre país que disposa d'un millor coneixement de la llengua, ja que la immensa majoria sap parlar i escriure el català.

En segon lloc, al mateix temps que es produeix el coneixement massiu del català, s'observa que del total de joves de la província de Barcelona, més de la meitat utilitzen el castellà com a llengua habitual per menys d'una tercera part que utilitzen el català. D'altra banda, es declara bilingüe el 16,1% dels joves. L'ús de la llengua a la llar segueix, a grans trets, les pautes descrites en relació amb la llengua que la població considera com a habitual. Per tant, al contrari del que es podria suposar en un primer moment, el coneixement i l'ús de la llengua apareixen com a dues realitats considerablement dissociades.

Situació laboral

El col·lectiu jove entrevistat es caracteritza per ser força actiu des d'un punt de vista laboral, i que assoleix taxes d'activitat tan elevades com els adults. Cal recordar que l'*Enquesta* entrevista joves a partir dels 18 anys, que en la majoria de casos ja han acabat l'ensenyament obligatori i, en bona part, s'han incorporat al mercat de treball. En aquest sentit, cal destacar el canvi radical que han sofert els indicadors bàsics relacionats amb el món del treball en el període 1995-2000. En aquests cinc anys la situació del mercat de treball de la regió metropolitana ha millorat considerablement i això es reflecteix, en primer lloc, en l'augment de la taxa d'activitat –és a dir, la millora de la situació econòmica ha comportat que hi hagi més població jove incorporada al món del treball– i en la considerable reducció de la taxa d'atur. D'altra banda, en l'ocupació dels joves són majoritaris els contractes estables, per sobre dels temporals, al contrari del que succeïa el 1995. Tot plegat assenyala els joves com un dels col·lectius més afectats per les variacions en la conjuntura econòmica, de manera que quan es produeix algun tipus de retrocés al mercat laboral, els joves esdevenen un dels estrats socials més perjudicats.

Pel que fa a les característiques de l'ocupació, els joves que treballen ho fan d'una forma massiva amb una jornada completa i la majoria treballa cinc dies a la setmana i entre 36 i 40 hores setmanals. La rotació laboral de la població jove no és, ni molt menys, tan elevada com es podria suposar, ja que la major part no ha estat mai a l'atur, i entre els qui hi han estat, no han sofert un període extremament prolongat d'atur. Al marge de les tendències generals, però, hi ha una proporció relativament significativa de joves que han estat afectats de forma greu pel fenomen de l'atur i que viuen la seva integració

laboral a base d'una elevada rotació. A més, per a col·lectius no menyspreables de joves l'atur esdevé un fenomen de molt llarga durada. És clar que aquest atur –sumat a la precarietat dels períodes en què disposen de feina– es tradueix en una situació d'exclusió social per als joves que hi estan afectats.

Ara bé, tot i els canvis registrats, la inserció laboral dels joves comporta dificultats i això dóna lloc a plantejar un segon àmbit de reflexió. Existeixen diferencials significatius en la situació laboral dels joves respecte dels adults, els quals tenen una taxa d'atur que és la meitat que la dels joves i ocupacions més estables, més ben retribuïdes i de major categoria socioprofessional. És a dir, la situació laboral dels joves és pitjor que la dels adults. Certament, però, cal tenir en compte que molts dels joves estan en una primera fase de la seva vida laboral. D'altra banda, la frontera entre la població activa i la inactiva és molt més difosa entre els joves que en la població adulta: hi ha qui estudia i treballa al mateix temps, els estudiants fan habitualment treballs esporàdics, etc.

En tot cas, hom ha d'esperar, si l'evolució de les coses segueix el curs esperable, que els joves arribaran a assolir una situació laboral millor a mesura que la seva carrera professional avanci, bé que difícilment es produirà una traslació mimètica de la situació laboral entre generacions: és a dir, la situació dels joves quan siguin adults no serà com la dels adults actuals. És clar que les característiques del mercat de treball d'avui no són les mateixes que quan van integrar-s'hi els pares o els avis dels joves actuals. Certament, l'actual és un mercat de treball molt més precari que fa dècades –en termes de temporalitat i flexibilitat laborals– i difícilment es pot esperar a tenir una feina “per a tota la vida”, aspiració que difícilment satisfaria els joves actuals. Però també s'ha de reconèixer que el món del treball avui és molt més diversificat i ampli que abans, més especialitzat, i amb més possibilitats de realització personal, que no deixa de ser una de les circumstàncies que més motiven els joves a l'hora d'incorporar-se al món del treball.

El treball domèstic

El treball domèstic i la cura dels fills entre els joves continua recaient en les dones, com succeeix en les generacions d'adults i de gent gran, a pesar que es detecten també canvis significatius en l'assumpció de feines domèstiques. Destaca, però, que així com en força aspectes de la vida les noies han equiparat la seva situació amb la dels nois –estudis, força aspectes de la inserció al mercat de treball, etc.–, en allò que fa referència a les feines de la llar es continuen reproduint els rols tradicionals.

Ara bé, en l'evolució entre 1995 i l'any 2000, s'observa

que la dinàmica actual en les llars joves tendeix a passar d'un model basat fonamentalment en el treball femení a un altre en què s'imposa el treball conjunt dels dos membres principals de la llar. El progrés en l'assumpció de feines domèstiques per part principalment dels homes és, però, molt dèbil.

Situació econòmica dels joves

D'acord amb la informació disponible es dedueix que una part molt considerable de la població jove de la província disposa d'independència econòmica, malgrat que des d'un punt de vista residencial la majoria dels joves continuen vivint a casa dels seus pares. Així, tres quartes parts dels joves de la província tenen ingressos regulars i el nivell més freqüent d'aquests és el comprès entre 90.001 a 140.000 pessetes.

D'altra banda, la majoria de les famílies formades per joves de la província de Barcelona no viuen en un marc de dificultats econòmiques. Una mica més de la meitat d'aquestes llars arriben suficientment a final de mes amb els ingressos de què disposen i, fins i tot, hi ha l'11% que hi arriba folgadoament. En comparació amb la població adulta, les famílies joves no tenen més dificultats econòmiques que les de més edat i, a més, aconsegueixen estalviar més que els adults.

Hàbits de compra de les llars joves

Una demanda cada vegada més exigent i que vol escollir a l'hora de comprar, així com el ritme de vida urbà i les dedicacions laborals elevades, que porten a una reducció de la disponibilitat horària de la població, han propiciat un canvi en els hàbits de compra de la societat, del qual els joves en són el principal exponent. Aquest canvi es fonamenta en la reducció del temps de compra i en la localització d'aquesta en establiments que permeten l'elecció dels productes per part dels clients.

En aquest sentit, tot i que, en general, el factor proximitat –barri i municipi– tendeix a dominar els hàbits de compra, els joves presenten una major mobilitat a l'hora de realitzar les seves adquisicions, ja que compren menys al barri i al municipi que els adults i la gent gran, i ho fan en major proporció en altres poblacions. Igualment, entre els joves s'imposen amb més freqüència les compres en el que es coneix com noves formes comercials: autoserveis i grans superfícies. La tendència a realitzar les compres de forma més espaiada en el temps es manifesta també en els hàbits de consum dels joves: la majoria de les llars acostumen a comprar els productes alimentaris una vegada a la setmana.

Les activitats de lleure

Possiblement és en l'àmbit del lleure –i en les activitats que hi són relacionades– en què s'evidencia més clarament la diversitat i l'heterogeneïtat de la població jove, que es presenta, així, com un conglomerat de col·lectius amb hàbits de lleure força diferenciats. Segurament, més que en cap altre apartat d'aquest estudi, la població jove apareix aquí molt diferenciada segons el gènere, l'edat, el nivell d'estudis i la categoria socioprofessional. D'altra banda, la informació disponible constata que l'oci ocupa una part molt important de la vida dels joves i no només perquè una bona proporció d'aquests disposen de bastant temps lliure i encara tenen pocs lligams familiars o de parella, sinó perquè el lleure constitueix un dels principals àmbits relacionals, de socialització i de creixement personal per aquest segment de població.

La principal activitat de lleure que realitzen els joves a casa és veure la televisió, però també es comprova que la lectura és una activitat que gairebé la meitat de la població jove realitza habitualment. A més, s'ha de tenir en compte que els joves són lectors molt més habituals que els adults i la gent gran. Altres activitats que també realitzen els joves a casa són escoltar música i jugar amb l'ordinador o la videoconsola. Entre les activitats de lleure fora de casa que els joves duen a terme més freqüentment hi figuren les de sortir amb amics o el/la xicot/a i també anar a bars, discoteques o pubs. El cinema, per la seva banda, es consolida com el principal hàbit lúdico-cultural dels joves fora de la llar, mentre que és també molt freqüent la pràctica habitual d'algun esport –que afecta a gairebé la meitat dels joves.

La realització per part de la població jove d'activitats de lleure fora de casa –i d'algunes de les que es realitzen dins de casa, com escoltar música– supera la que s'observa entre els adults i la gent gran. Així, els joves apareixen com el segment de població decisiu al mercat del lleure i són també el públic objectiu cap al qual s'orienta bona part de la indústria d'aquest sector, mitjançant els seus productes i les seves campanyes de publicitat. És el que sovint s'ha contextualitzat com: “ser jove està de moda”.

Relacions socials

Les pautes de relació social i els lligams de solidaritat dels joves tenen la seva base en dos móns diferenciats: l'àmbit familiar, d'una banda, i el dels amics, d'una altra. Ambdós móns reflecteixen prou bé la complexitat del procés de socialització d'aquest grup de població, sovint ple de conflictes i contradiccions, que formen part intrínseca de l'evolució vital de les persones.

Les relacions socials que els joves mantenen amb més

frequència fora de la llar es fonamenten en les relacions d'amistat i amb el/la xicot/ta. En canvi, per a la població adulta i la gent gran la base de la sociabilitat són les relacions familiars –al marge de les persones amb les quals es conviu. Davant els casos excepcionals de necessitat, els joves són prou selectius com per acudir a un o altre món –familiar o d'amistats– segons de quina necessitat es tracti. Quan els joves tenen problemes econòmics o de malaltia acudeixen principalment als seus pares, mentre que quan han d'afrontar problemes personals o afectius es dirigeixen en major mesura als amics.

La meitat dels joves de la província pertanyen a alguna associació, i aquesta vinculació associativa tendeix a augmentar al llarg del temps. Pel que fa al tipus d'associacions a les quals pertanyen els joves, les més freqüents són els clubs esportius, a força distància dels quals se situen les associacions ecologistes i les ONG, que prevalen sobre les associacions de caire més tradicional, com ara les de veïns i les culturals.

Diferències per territoris de la província

Els àmbits territorials que conformen la província presenten unes característiques bastant homogènies pel que fa a les condicions de vida dels joves que hi resideixen. Tot i així, s'aprecien certs trets diferencials associats al lloc de residència, que s'exposen a continuació.

La ciutat de Barcelona presenta el nivell més baix d'emancipació dels joves. L'àmbit no metropolità de la província supera lleugerament el nivell de la ciutat, però els territoris on els joves s'emancipen més són la segona corona metropolitana i, especialment, la primera. Aquesta situació d'emancipació té una relació estreta amb el major nivell d'estudis de la població jove de la ciutat de Barcelona, a la qual segueix l'àmbit territorial no metropolità de la província, mentre que els territoris on els joves assoleixen un nivell menor de formació acadèmica –i s'emancipen abans– són la primera i la segona corona metropolitanes.

En relació amb l'alt percentatge d'estudiants, la ciutat de Barcelona presenta una taxa d'activitat laboral més baixa que la resta del territori provincial. En conseqüència, aquest és el territori de la província on hi ha una menor proporció de joves amb ingressos regulars, tot i que és on es detecten més individus amb ingressos elevats. Segons això, la resta de la província estaria constituïda per àrees més homogènies internament, mentre que Barcelona presentaria una major polarització, reflex de l'heterogeneïtat social interna.

Una segona distinció de relleu que s'observa en el si de la província segons els àmbits territorials que la conformen fa referència al tipus d'habitatge en el qual resideixen

els joves. A la ciutat de Barcelona hi ha un major nombre de joves en habitatges de lloguer –de fet, perquè les característiques del mercat immobiliari de la ciutat ho permeten–, que supera àmpliament el de la resta del territori provincial.

Algunes de les diferenciacions més notòries que es produeixen entre els territoris provincials afecten a la mobilitat residencial dels joves a l'hora d'emancipar-se. Així, malgrat que la recerca de proximitat (a l'habitatge dels pares, al barri) és la variable més explicativa dels moviments residencials dels joves al territori, la ciutat de Barcelona és l'àmbit que genera més sortides, seguida a distància de la primera corona metropolitana. Aquests àmbits, doncs, “expulsarien joves” cap a la resta de la província i de Catalunya.

Hi ha un altre camp en el qual s'aprecien diferències interessants per territoris: la qüestió dels equipaments i els problemes urbans. En el cas de Barcelona, i en menor mesura a la primera corona metropolitana, els equipaments o les infraestructures més valorats són molt característics de les zones urbanes d'alta densitat, que difícilment es poden donar amb els mateixos nivells a les corones exteriors de la província (el transport públic municipal i l'intermunicipal o l'oferta comercial). Per contra, la majoria de problemes urbans que esmenten els joves, es consideren més greus a Barcelona i, en segon lloc, a la primera corona metropolitana.

Els elements de diferenciació del col·lectiu jove

La descripció temàtica que s'ha exposat fins ara no ha de donar a entendre que els joves conformen un segment homogeni de la societat. Al contrari, en el si d'aquest col·lectiu s'aprecien diferències molt importants i moltes situacions i característiques contrastades. L'univers jove no està format per una única realitat, sinó que apareix com un conglomerat divers i amb molts perfils, amb importants diferències en les condicions de vida i els hàbits, diferències que es manifesten fonamentalment d'acord amb les característiques sociodemogràfiques de la població jove: el gènere, l'edat i el nivell educatiu i l'estatus social.

El gènere

Sovint es pensa que les diferències discriminatòries entre gèneres són una qüestió que afecta fonamentalment la gent gran i la població adulta. Els resultats de l'*Enquesta de la Regió de Barcelona* demostren que entre la població jove no existeix una situació d'igualtat entre nois i noies en termes d'inserció en la societat.

L'àmbit educatiu és el que es presenta com a més igua-

litari en termes generals, malgrat que quan s'analitzen les llicenciatures universitàries per gèneres, les noies són una minoria en les carreres que es consideren socialment i laboralment més prestigioses.

Les diferències en la situació laboral són més significatives: les noies tenen una taxa d'activitat més baixa que els homes joves (tot i que això es pot explicar per l'allargament del període formatiu femení), sofreixen una taxa d'atur superior, realitzen més feines a temps parcial, i no com una elecció voluntària, sinó perquè no han trobat altra feina. D'altra banda, en el món laboral, la població femenina jove està molt poc representada en el camp de la indústria i és pràcticament inexistent en el sector de la construcció. Un fenomen especialment sorprenent i preocupant és que les dones joves, a pesar que disposen, en general, d'un capital educatiu superior als dels homes joves, assoleixen un nivell d'ingressos menor que aquests.

Però si en el camp dels estudis les diferències entre gèneres són actualment escasses i s'engrandeixen en el món del treball, en l'àmbit en què aquestes apareixen amb més intensitat és en el treball domèstic. Les dones joves són les que carreguen amb la majoria de feines de la llar i les que es fan càrrec principalment dels fills menors. Això és especialment greu si es té en compte que les dones joves treballen en la seva majoria i, per tant, assumeixen les obligacions professionals i les domèstiques: el que es coneix com a doble jornada.

Ara bé, al mateix temps que es constaten totes aquestes diferències discriminatòries per gènere, no es pot obviar que la situació de les dones joves, en el si de la societat i en les seves relacions de parella o familiars, ha canviat molt respecte a la de les dones de generacions anteriors. Actualment, la inserció laboral de les noies és molt elevada, el nivell d'estudis que assoleixen és superior al dels nois, les noies van incrementant la seva presència en carreres universitàries on fins fa pocs anys era nul·la. Fins i tot, en l'àmbit domèstic, emergeix amb força un model en el qual les feines s'assumeixen conjuntament entre home i dona. Aquests són els resultats de 25 anys –el darrer quart del segle XX– de coeducació, d'igualtat d'oportunitats en els estudis i de polítiques antidiscriminatòries en diversos fronts.

En alguns àmbits, especialment en les activitats de temps lliure i culturals, es detecten comportaments diversos i, fins i tot, contrastats segons el gènere, que no responen, en principi, a una situació de discriminació, sinó als diferents valors, comportaments i imaginaris propis de cada gènere. La major afició per les videoconsols i els jocs d'ordinador entre els nois, així com la major taxa de pràctica esportiva d'aquests contrasten amb els molt més elevats hàbits de lectura de llibres

entre les noies i, en general, per les més habituals pràctiques culturals d'aquestes.

L'edat

L'edat es manifesta, el mateix que succeeix amb el gènere, com una variable clau a l'hora d'analitzar i diferenciar les característiques de les condicions de vida dels joves. Ara bé, com es pot suposar, l'edat és la variable més progressiva de les que conformen l'estudi, ja que no es produeixen transformacions sobtades en el pas d'un segment d'edat a un altre –de 18 i 19 anys, de 20 a 24 anys i de 25 a 29 anys–, sinó que les transformacions es produeixen de forma evolutiva, diferenciant-se any rere any.

La situació dels joves segons l'edat es manifesta molt diversa. De fet, els tres grups d'edat esmentats conformen situacions diametralment diferenciades. El col·lectiu de 18 i 19 anys presenta unes característiques que el situen com el més proper als trets propis de la condició juvenil. De fet, aquest grup sintetitzaria característiques personals i sociodemogràfiques del final de l'adolescència i la primera joventut. La població de 18 i 19 anys està formada majoritàriament per estudiants, i pràcticament tots viuen amb els pares. Els qui s'han integrat al mercat de treball constitueixen el grup de joves amb menys experiència i el que sofreix unes condicions laborals més precàries, amb més inestabilitat, més treball a temps parcial, menor nivell d'ingressos, etc. En la seva vida quotidiana, aquests joves disposen de bastant temps lliure i en els seus hàbits de lleure hi figura en major proporció veure la televisió, jugar amb la videoconsola i escoltar música, mentre que, fora de casa, es dediquen en major mesura que la resta a anar a bars i discoteques i a sortir amb amics. Aquest és també el col·lectiu jove que practica més esport.

En canvi, el segment de 25 a 29 anys presenta unes característiques completament diferenciades i, de fet, té més similituds amb els adults que amb la majoria de joves. Així, el 39,5% dels individus d'aquest grup estan emancipats i una tercera part tenen fills. Majoritàriament, aquests joves han acabat els seus estudis i, per tant, gairebé tots estan treballant, disposen de considerable autonomia econòmica, amb força estabilitat laboral, una taxa d'atur reduïda, ingressos mitjans o alts i amb predomini de categories socioprofessionals mitjanes o altes. La situació professional de la majoria d'aquesta població i la familiar d'una bona part comporten que aquest sigui un grup amb poc temps lliure, que du a terme unes activitats de lleure més relaxades que el grup de 18 i 19 anys: lectura, descans, veure menys la televisió i, fora de casa, passejar i menys anar a bars i discoteques.

També en les pautes de relació social es produeixen cer-

tes transformacions a mesura que augmenta l'edat dels joves, transformacions que estan associades a l'evolució del cicle vital. Són els més joves els qui presenten majors lligams relacionals amb els amics, mentre que en els de 20 a 24 anys destaquen les relacions amb el/la xicot/a i els de 25 a 29 anys segueixen unes pautes fonamentades en major mesura en la família. Aquestes variacions en les relacions segons l'edat reflecteixen l'evolució vital dels joves, des del final de l'adolescència, quan els amics són el centre de l'univers relacional, fins que habitualment es consolida una relació de parella que acaba amb l'emancipació residencial, moment a partir del qual es produeix un cert acostament o retorn a les relacions familiars, especialment quan els joves tenen fills.

Per tant, de la mateixa manera que en termes de gènere tothom pressuposa considerables diferències entre homes i dones joves, també en tractar les edats s'ha de considerar d'antuvi l'existència de situacions força contraposades entre els joves de 18 i 19 anys i els de 25 a 29 anys, ja que les seves situacions vitals sovint tenen poc en comú. Per la seva banda, el grup de 20 a 24 anys formaria un col·lectiu de transició, amb característiques d'un o altre dels segments d'edat esmentats segons els casos i la temàtica de què es tracti.

El nivell d'estudis

El nivell d'estudis –i indirectament la categoria socioprofessional dels joves, que manté una relació estreta amb els estudis– influeix també de forma evident en la caracterització dels joves de la província i complementa les que ofereixen el gènere i l'edat. El primer dels àmbits temàtics en els quals influeix més el nivell d'estudis és la situació laboral. Com ja s'ha exposat anteriorment, un major nivell d'estudis pressuposa, en termes generals, una millor inserció al mercat de treball: menor taxa d'atur, major categoria socioprofessional i un nivell d'ingressos més elevat. S'ha de considerar, com ja s'ha exposat, que aquesta tendència general, que apunta a una millor situació laboral de la població amb més estudis, pot presentar nombroses excepcions i, a més, el fenomen de la sobreeducació pot provocar, i sovint provoca, un desfasament entre els estudis cursats i el lloc de treball que s'ocupa.

El segon àmbit, les característiques del qual es diferencien molt segons el nivell d'estudis assolit pels joves, és el que podríem anomenar d'hàbits associats a la qualitat de vida. Primer, s'aprecien diferències en les activitats culturals que es duen a terme segons els estudis assolits pels joves ja que, per exemple, la població que ha acabat estudis universitaris llegeix més i freqüenta més el cinema i el teatre que la que té estudis secundaris i, especialment, primaris. Segon, l'hàbit de practi-

car esport manté també una relació positiva amb el nivell d'estudis –a més estudis més pràctica esportiva–, així com respecte a la categoria socioprofessional, ja que la població de categoria alta té uns nivells de pràctica superiors a les categories mitjana i baixa. En tercer lloc, el nivell d'estudis es presenta també com una variable que manté una correspondència positiva amb l'associacionisme.

Dues qüestions més permeten discernir el comportament dels joves segons els estudis cursats. Primer, s'ha de recordar que la població amb un menor nivell d'estudis s'emancipa abans que la que prolonga la seva vida formativa, ja que el primer grup s'insereix abans al mercat de treball. Per tant, la prolongació dels estudis provoca l'endarreriment de les fases de l'evolució vital dels joves: incorporació al món laboral, emancipació i descendència. En segon lloc, també s'aprecien diferències significatives en la realització de tasques domèstiques segons el nivell d'estudis acabats pel cap de família: a més estudis més nivell de tasques compartides. Així es detecta que en les llars amb menor nivell de formació la superació dels papers familiars tradicionals és més difícil. Tot i això, en tots els casos, la responsabilitat femenina en les activitats domèstiques és molt majoritària.

Reflexions finals: la condició jove en la societat actual

La disponibilitat de diverses sèries de l'*Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona* que contenen informació estadística sobre la població jove permet formular hipòtesis globals sobre quina és la condició jove i com aquesta condició varia en el temps.

L'informe de 1995

L'informe de l'*Enquesta Metropolitana* de 1995 fonamentava l'anàlisi de les condicions de vida dels joves “des del punt de vista de la privació relativa dels trets característics de l'edat adulta: negació de l'accés al mercat de treball, negació de l'accés a l'habitatge, a la constitució d'una família pròpia, etc.". D'acord amb aquesta perspectiva teòrica, el perfil juvenil “es dibuixava en negatiu respecte al dels adults”.

Com a resultat, aquell informe conclouia que els joves es trobaven en una situació d'exclusió social creixent. Els aspectes que explicarien l'exclusió juvenil serien, primer, les dificultats en l'accés al mercat de treball amb els subsegüents fenòmens d'elevades taxes d'atur i, en el cas dels ocupats, d'una gran precarietat laboral (contractació temporal, elevada rotació laboral, ingressos reduïts...). La segona causa d'exclusió social s'atribuïa a

les escasses possibilitats d'emancipació residencial dels joves a causa de les dificultats en l'accés a l'habitatge. Partint d'aquestes consideracions, s'afirmava: "En tots aquests aspectes, la situació dels joves al 1995 era pitjor que la de cinc anys abans". Finalment, la comparació entre la situació laboral i econòmica dels joves de 1995 amb els adults d'aquell moment portaven a afirmar que aquells joves constituïen "la primera generació des de la postguerra que estava vivint un procés de mobilitat social descendent".

Els canvis recents en la condició jove

De llavors ençà, les condicions socials generals i les dels joves en particular han canviat molt. En primer lloc, l'entrada al segle XXI ha evidenciat que ens trobem en una nova fase històrica, que tot just s'apuntava a principis dels anys noranta, caracteritzada pel fenomen de la globalització i de les relacions institucionals, socials i laborals que se'n deriven. En segon lloc, però relacionat molt directament amb el que s'acaba d'exposar, molts fenòmens socials i econòmics –i els que afecten a la condició jove no en són una excepció– que els anys noranta s'albiraven com a transitoris es presenten avui dia plenament consolidats.

En el camp concret de la informació estadística que deriva d'aquest estudi, i en referència al primer tema que en 1995 s'apuntava com a causant de l'exclusió social dels joves –el mercat de treball–, cal considerar que s'han produït uns canvis molt significatius: es podria dir que han estat canvis de gran abast. Els darrers cinc anys, la situació laboral dels joves ha millorat radicalment i el mercat de treball es presenta actualment molt menys precari que fa uns anys. Resultat d'això és que difícilment es pot afirmar avui que els joves constitueixen un grup social exclòs del mercat de treball i amb unes condicions laborals especialment precàries. Apuntem seguidament els principals canvis que s'han observat en aquesta qüestió:

- La taxa d'activitat dels joves ha augmentat i se situa en els mateixos nivells que la dels adults.
- La taxa d'atur s'ha reduït enormement i ja no és el principal tret diferencial de la situació laboral dels joves.
- A més, la majoria dels joves aturats actuals són aturats de curta durada, al contrari del que succeïa fa uns anys.
- La temporalitat en la contractació laboral també s'ha reduït i ara són més els joves que treballen amb un contracte estable que els qui ho fan amb un de temporal.
- Els joves que treballen presenten actualment un nivell de rotació laboral força més reduït que fa cinc anys. De fet es podria dir que constitueixen una població laboralment bastant estable.
- La majoria dels joves que treballen estan emanci-

pats econòmicament, és a dir, disposen d'uns ingressos de nivell mitjà que els fan no dependents dels seus pares des del punt de vista econòmic.

Les condicions laborals que s'acaben d'exposar són força diferents de les que caracteritzaven la població jove de la regió metropolitana l'any 1995. És clar que per als joves actuals, el mercat de treball no constitueix un factor d'exclusió social. Això no òbvia, però, que hi hagi col·lectius significatius de joves en situacions precàries. D'altra banda, també cal considerar que possiblement l'*Enquesta* de 1995 reflectia el punt més crític d'un període de recessió –i per tant, l'efecte conjuntura hi incidia notablement– mentre que la de l'any 2000 dóna compte del millor moment del mercat de treball pel joves els últims anys.

En l'àmbit de l'emancipació residencial –el segon gran eix d'exclusió social dels joves que s'evidenciava el 1995– no s'ha produït un capgirament de la situació els darrers cinc anys, tal com ha succeït amb les qüestions laborals. Ara bé, vistos els resultats de les diverses edicions de l'estudi es pot concloure que l'emancipació residencial no és, en la nostra societat –ni en la majoria de les del sud d'Europa–, un tret definitori de l'estatus jove ja que la majoria de joves viuen amb els seus pares.

Certament, és innegable que les enormes dificultats en l'accés a l'habitatge per part dels joves –dificultats creixents en vista de l'evolució recent del preu dels habitatges– suposen un factor d'exclusió i, per extensió, una problemàtica social de primer ordre. D'altra banda, però, tampoc no es pot obviar que en l'endarreriment del procés d'emancipació residencial dels joves hi influeixen altres factors tant o més importants que els econòmics com, per exemple, la situació dels joves a la llar familiar dels pares i la situació d'emparellament dels joves. Un fet que corrobora que la qüestió econòmica no és l'única que decideix l'emancipació residencial, el tenim en el fet que la majoria de joves amb feina i que disposen d'uns nivells d'ingressos notoris continuen vivint amb els seus pares.

En definitiva, es pot concloure que al mateix temps que hi ha elements clars d'exclusió social en l'accés a l'habitatge per part dels joves, també hi ha elements familiars i socioculturals que expliquen tant com l'econòmic l'endarreriment de l'emancipació residencial. En tot cas, la realitat residencial dels joves de la província de Barcelona –una realitat consolidada al llarg dels anys i que, per tant, no es pot considerar de caràcter transitori– és la següent:

- L'emancipació residencial és un fet minoritari entre els joves de la província de Barcelona ja que la majoria d'aquests –tant si estudien com si treballen– viuen amb els seus pares.
- S'ha d'assumir que els joves s'emancipen poc, des

d'un punt de vista residencial, i ho fan en els darrers estadis del que aquí considerem com a població jove.

- L'emancipació es produeix principalment per viure en parella, i fonamentalment per formar un nou nucli familiar.

Ara bé, no s'ha de menysprear l'abast d'algunes tendències interessants que s'apunten en l'evolució dels darrers anys i que podrien conduir a transformacions significatives en el procés d'emancipació dels joves:

- El percentatge de joves emancipats s'ha estabilitzat entre 1995 i 2000, mentre que s'havia estat reduint en les anteriors edicions de l'*Enquesta*. Certament, però, aquesta estabilització es deu fonamentalment a una lleugera repuntada a la ciutat de Barcelona, que havia sofert una gran davallada entre 1990 i 1995.
- Entre els qui s'emancipen, augmenten progressivament les parelles de fet i es redueix la proporció de matrimonis, com tendeix a succeir en la majoria de les societats occidentals.
- També s'evidencia que augmenta significativament la població que quan s'emancipa ho fa per anar a viure sola, en una tendència social clara cap a la individualització.

La condició jove avui

D'acord amb el conjunt de canvis observats entre la població jove de la regió metropolitana en el període 1995 i 2000 i també tenint en compte la consolidació de determinades tendències pre-existents, el present informe opta per plantejar una interpretació de la condició jove més àmplia i global que la que derivava de l'*Enquesta* de 1995 i, en tot cas, menys centrada en la situació laboral i econòmica dels joves i força allunyada de situar l'exclusió social com a principal tret definitori de la condició jove.

El present informe, tenint en compte els efectes de la conjuntura de l'any 2000 –econòmicament molt favorable– i també de l'entorn social general, arriba a la conclusió central que els joves constitueixen un grup social –com el de la gent gran o la població adulta– que es caracteritza per presentar uns trets definitoris propis. Segons la informació derivada de l'edició de l'any 2000, la característica definidòria de la joventut ha deixat de ser l'exclusió social i el conjunt de privacions dels joves respecte la població adulta.

Segons aquesta interpretació, la condició jove es caracteritza per ser un dels estadis que travessen les persones al llarg de la seva vida, un període prolongat del cicle vital –que s'ha allargat especialment en les últimes dècades–, en el qual es produeixen un conjunt d'experiències personals i col·lectives –marcades per l'experi-

mentació i el creixement personal– que orienten en gran part la resta de la vida de les persones i la seva inserció en la societat. Així, la condició dels joves actuals a la província de Barcelona s'allunya molt d'una situació transitòria, carregada de provisionalitat, entre la infantesa i la vida adulta, sinó que es presenta com una fase de plenitud vivencial. D'acord amb això, els joves presenten unes formes de vida pròpies de la condició juvenil i en bona part diferenciades de les dels altres grups poblacionals. En conseqüència, la situació dels joves actuals estaria configurada per diverses esferes vitals que configurarien conjuntament la condició jove avui. Aquestes esferes són:

Esfera formativa. Una part important dels joves travessen un llarg període de formació, que absorbeix una part considerable de la joventut. Aquest no és només un període de formació per a l'entrada al món laboral, sinó que constitueix també una fase de creixement personal i d'expansió relacional i, en última instància, d'inserció en la societat. En aquest terreny es produeix, en certes titulacions universitàries, el fenomen de la sobreeducació: l'ocupació d'un lloc de treball de menor qualificació que el capital educatiu de què disposen els joves. A banda d'això, però, de l'anàlisi de l'*Enquesta* de l'any 2000 es comprova, com en les anteriors edicions, que un major nivell de formació pressuposa, en termes generals, una major i millor inserció en el mercat de treball.

Esfera relacional. Possiblement, l'esfera més específica de la condició jove és la relacional. La vida relacional dels joves gira entorn dels amics i de la parella, tot i que els pares hi mantenen un paper importantíssim, i aquestes relacions es vinculen de forma intensa amb l'àmbit del lleure, que és clau en la vida quotidiana dels joves.

Una bona part de la identitat juvenil es fonamenta en les experiències que sorgeixen a partir de les relacions que mantenen fora de la llar. Així, l'àmbit relacional i, per extensió, el del lleure, no constitueixen per als joves una “diversió” en sentit estricte, sinó una pràctica d'experimentació i de descoberta i, per tant, de creixement personal, que va més enllà de la que proporcionen els àmbits familiar i educatiu. Conseqüència d'això és que els joves presenten un nivell d'activitats d'oci i de lleure que supera el de la resta de població.

D'altra banda, sovint, la mateixa essència de la identitat específica jove –marcada per l'experimentació– porta a certs conflictes amb les tendències –conservadores– de bona part del cos social i condueix a l'estigmatització del fenomen jove, al seu aïllament, a la culpabilització social del col·lectiu jove en el seu conjunt i de gran part de les seves expressions. Tanmateix, és important destacar que la joventut –el fet de ser jove– esdevé un dels paradigmes de la societat de consum (publicitat, mitjans de comunicació) i se situa en el centre del fenomen de la

mercantilització de la societat. En aquest sentit, la joventut marca força pautes de consum generals, en tant que és el segment social més innovador: els hàbits de compra, les formes de pagament, les activitats d'oci, etc.

Esfera laboral. La finalització dels estudis dona pas a la inserció laboral de la població jove. Aquesta inserció, ja s'ha comentat, està sotmesa als efectes de la conjuntura, com ho demostren els resultats de les diferents edicions de l'*Enquesta*, que reflecteixen les situacions econòmiques i laborals de cada moment.

Una qüestió molt important que s'ha de tenir en compte és que per emmarcar el procés d'inserció laboral dels joves s'ha de considerar que aquests inicien una carrera professional que durarà diverses dècades i que l'àmbit del present estudi constitueix només un primer episodi d'aquesta vida laboral. La primera fase d'inserció al mercat de treball presenta aspectes negatius i positius.

D'una banda, al llarg de la sèrie s'evidencia que els joves no disposen de les mateixes condicions laborals que els adults, sinó que les dels primers són pitjors (en termes de temporalitat, rotació, ingressos...). Aquest fet s'observa, fins i tot, en els resultats l'any 2000, que reflecteixen una conjuntura molt favorable, però s'hi manifesta d'una forma molt més lleu que en edicions anteriors. En aquesta qüestió, però, no s'ha de menysprear la importància de l'efecte cicle vital, en el sentit que la posició al mercat de treball tendeix a millorar a mesura que augmenten l'experiència i la solvència professional d'aquests joves. Per tant, la situació actual dels joves no serà la que tindran quan siguin adults. Tampoc s'ha de pensar, però, ingènuament, que les condicions laborals dels joves arribaran algun dia a reproduir de forma idèntica les dels adults actuals: ni les característiques del mercat de treball són les mateixes que les de fa anys ni tampoc ho són les condicions socials generals.

En un altre vessant interpretatiu, i reconeixent que els ingressos i l'estabilitat laboral són claus per als joves ja que una adequada inserció en el treball és un dels factors essencials que els permet albirar un projecte propi de vida, s'ha d'acceptar que la població jove, que està en la primera etapa de la seva vida laboral, també cerca en el treball experiència, progressió, adaptació als seus interessos, i fins i tot –de vegades– certa rotació, i que tots aquests assumptes són tan importants per a molts joves com les condicions estrictament laborals, almenys en certs estadis de la vida jove.

L'esfera residencial. La realitat constatada al llarg de les diverses edicions de l'*Enquesta* és que en la nostra societat els joves acostumen a viure amb els seus pares i que la majoria no evidencia gaire pressa per emancipar-se. Per entendre la situació residencial dels joves

actuals s'ha de considerar que tenen en perspectiva una llarga vida, una esperança de vida de 80 anys, i que compten amb un medi familiar en general favorable i amb unes bones condicions de vida a la llar paterna-materna.

És innegable, al mateix temps, que en l'endarreriment de l'emancipació residencial dels joves hi té un paper fonamental –possiblement el principal– el cost, les dificultats d'accés (financeres, etc.) i les característiques del mercat de l'habitatge (escàs lloguer), que barren el pas a l'emancipació d'una part dels joves i obliguen a l'adopció d'estratègies complexes als qui pretenen emancipar-se, com ara la mobilitat geogràfica cap a zones amb preus més accessibles, l'aportació de capital per part de familiars (estalvis del pares) i, fins i tot, la cessió d'habitatges familiars.

Quan els joves afronten l'emancipació ho fan en unes condicions molt determinades: quan tenen una situació laboral bastant consolidada i quan tenen una parella estable, llavors accedeixen a un habitatge de propietat i opten principalment pel matrimoni.

El pas a la vida adulta. En aquest període prolongat de la vida que constitueix la joventut, la darrera etapa comporta una sèrie de canvis progressius –desenvolupament d'una carrera professional, emancipació econòmica i residencial, formació d'una nova llar–, canvis que desemboquen paulatinament en la vida adulta. En l'*Enquesta*, que considera la població d'entre 18 i 29 anys, aquestes característiques comencen a presentar-se en percentatges considerables en el segment comprès entre els 25 i els 29 anys. Tot i això, en la nostra societat, aquesta transformació progressiva de les condicions de vida –el pas de l'edat jove a l'adulta– es produeix amb molta freqüència més enllà dels 30 anys.

Els joves: un col·lectiu amb força elements de diferenciació

A tall de síntesi, la població jove es presenta com a notablement heterogènia, de manera que més enllà de la consideració general d'aquesta com un segment específic de població, la joventut apareix com un conglomerat de col·lectius amb característiques, comportaments i motivacions molt diferenciades. Sens dubte, els principals elements de diferenciació interna de la població jove cal cercar-los en les variables sociodemogràfiques. Així, el gènere continua sent un factor notable de discriminació –en el treball domèstic, en certes titulacions universitàries, en l'atur, en els ingressos–, mentre que l'edat diferencia entre una primera joventut, amb univers propi complex i certament diferenciat, i les seves etapes finals, quan es va conformant progressivament la vida adulta. També el nivell d'estudis és un element

que segmenta clarament la població jove, així com la categoria socioprofessional de la població. Per tant, a l'hora d'analitzar la situació dels joves i de dissenyar actuacions per a la millora de les seves condicions de

vida s'ha de partir dels elements de diferenciació interna que caracteritzen aquesta població.

Annex estadístic

1 Emancipació residencial i situació familiar dels joves

Taula 1 Taxa d'emancipació dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Joves emancipats	15,7	23,2	2,1	7,2	39,5	19,4
Joves no emancipats	84,3	76,8	97,9	92,8	60,5	80,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

Taula 2 Taxa d'emancipació dels joves de la província de Barcelona segons edat i ocupació (2000)

	Edat			Total província de Barcelona
	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Ocupat	2,1	8,9	39,6	23,9
Aturat	0,0	2,9	34,0	14,1
Estudiant	0,0	2,4	4,6	1,5

Taula 4 Tipologia familiar dels joves emancipats de la província de Barcelona segons gènere (2000)

	Dones	Homes
Unipersonal	7,5	12,1
Llar sense nucli	3,3	7,0
Parella (amb o sense altres persones)	86,2	76,0
Família monoparental (amb o sense altres persones)	3,0	3,2
Família extensa (més d'un nucli)	0,0	1,7
Total	100,0	100,0
	(123)	(175)

Taula 6 Tipus de contracte dels joves ocupats de la província de Barcelona segons emancipació (2000)

	Emancipats	No emancipats	Total província
Estable	63,1	47,5	51,2
Temporal	18,8	42,2	35,6
Altres	18,2	10,4	12,3
Total	100,0	100,0	100,0
	(298)	(1238)	(1536)

Taula 3 Tipologia familiar dels joves de la província de Barcelona (2000)

	Emancipats	No emancipats	Total
Unipersonal	9,4	0,0	1,8
Llar sense nucli	4,8	0,3	1,2
Parella sola	44,7	0,0	8,7
Parella amb fills	33,6	75,2	67,2
Família monoparental	2,7	12,0	10,2
Parella més altres persones	2,1	0,4	0,7
Parella amb fills més altres persones	1,6	7,1	6,0
Monoparental més altres persones	0,4	1,3	1,1
Família extensa (més d'un nucli)	0,7	3,8	3,1
Total	100,0	100,0	100,0
	(298)	(1238)	(1536)

Taula 5 Tipologia de la llar dels joves emancipats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995	2000	
	Total RMB	Total RMB	Total província de Barcelona
Unipersonal	2,2	9,5	9,4
Llar sense nucli	2,0	4,5	4,8
Parella sola	36,0	44,5	44,7
Parella amb fills	47,2	33,5	33,6
Família monoparental	4,1	2,9	2,7
Parella més altres persones	1,8	2,2	2,1
Parella amb fills més altres persones	4,4	1,7	1,6
Monoparental més altres persones	0,0	0,4	0,4
Família extensa (més d'un nucli)	2,3	0,7	0,7
Total	100,0	100,0	100,0
	(269)	(276)	(298)

Taula 7 Ingressos nets mensuals individuals dels joves de la província de Barcelona segons emancipació (2000)

	Emancipats	No emancipats	Total
Cap ingrés	10,8	20,4	18,5
Menys de 40.000 ptes.	2,1	5,7	5,0
40.000-60.000 ptes.	3,1	5,9	5,3
60.001-90.000 ptes.	6,7	10,1	9,4
90.001-140.000 ptes.	44,3	33,0	35,2
140.001-200.000 ptes.	15,7	13,3	13,8
200.001-300.000 ptes.	9,3	3,4	4,6
Més de 300.000 ptes.	2,5	0,5	0,9
Ingrés no mensual	1,0	4,4	3,7
NS/NC	4,5	3,3	3,5
Total	100,0	100,0	100,0
	(298)	(1238)	(1536)

2 L'espai vital

Taula 8 Règim de tinença de l'habitatge dels joves emancipats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Propietat	52,1	77,1	74,2	70,5	63,6	81,7	78,9	76,0	83,2	76,6
Lloguer	34,0	15,7	17,9	20,6	27,2	13,8	13,0	17,0	11,1	16,6
Altres	13,9	7,2	7,9	8,9	9,2	4,5	8,1	7,0	5,7	6,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(60)	(110)	(99)	(269)	(72)	(108)	(96)	(276)	(23)	(298)

Taula 9 Mobilitat residencial dels joves de la província de Barcelona (2000)

Lloc on vivia abans	Lloc on viu ara					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Al mateix barri	57,7	30,0	24,1	34,4	29,2	33,9
A un altre barri del mateix municipi	29,6	25,8	32,1	29,1	40,1	30,0
Barcelona	0,0	18,1	3,3	8,1	1,7	7,6
Primera corona	5,9	24,0	7,8	13,5	0,0	12,4
Segona corona	0,0	0,7	24,7	9,7	6,0	9,4
Resta província de Barcelona	1,5	0,5	0,4	0,7	23,0	2,5
Resta Catalunya	0,0	0,0	3,0	1,2	0,0	1,1
Resta Estat espanyol	5,3	0,9	2,5	2,6	0,0	2,4
Altres països	0,0	0,0	2,1	0,8	0,0	0,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(59)	(93)	(94)	(245)	(21)	(267)

3

L'educació i els hàbits lingüístics dels joves

Taula 10 Nivell d'estudis agrupat dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Sense estudis	0,7	0,9	1,8	0,1	1,2	0,8
Estudis primaris	27,4	20,6	19,1	22,2	28,1	24,1
Estudis secundaris	60,4	60,3	79,1	68,6	43,9	60,3
Estudis universitaris	11,5	18,2	0,0	9,1	26,8	14,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

Taula 11 Nivell d'estudis dels joves de la província de Barcelona segons la seva ocupació (2000)

	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	Total província de Barcelona
Ocupat	48,8	78,9	58,5	86,4	67,4
Aturat	0,0	11,9	7,1	8,0	8,3
Mestressa de casa	19,9	3,5	1,0	0,2	1,6
Estudiant	0,0	3,5	32,8	5,4	21,4
Altres inactius	31,4	2,2	0,8	0,0	1,2
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(13)	(370)	(927)	(227)	(1536)

Taula 12 Ingressos individuals mensuals dels joves de la província de Barcelona segons el seu nivell d'estudis (2000)

	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	Total província de Barcelona
Cap ingrés	35,7	10,1	24,8	5,6	18,5
Menys de 40.000 ptes.	17,7	3,9	6,2	1,2	5,0
40.000-60.000 ptes.	0,0	3,8	6,5	3,3	5,3
60.001-90.000 ptes.	8,1	14,3	7,7	8,6	9,4
90.001-140.000 ptes.	33,6	42,8	32,7	33,1	35,2
140.001-200.000 ptes.	0,0	11,9	11,4	27,2	13,8
200.001-300.000 ptes.	0,0	4,3	2,8	12,4	4,6
Més de 300.000 ptes.	0,0	0,8	0,2	3,7	0,9
Ingrés no mensual	0,0	2,3	4,7	2,1	3,7
NS/NC	4,9	5,8	2,7	2,7	3,5
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(13)	(370)	(927)	(227)	(1536)

Taula 13 Nivell d'estudis agrupat de la població de la província de Barcelona segons el nivell d'estudis del seu pare i de la seva mare (2000)

	JOVES									
	Nivell d'estudis del pare					Nivell d'estudis de la mare				
	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	NS/NC	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	NS/NC
Sense estudis	3,4	0,3	0,0	0,0	0,0	2,9	0,3	0,0	0,0	0,0
Estudis primaris	48,1	24,6	8,4	4,3	29,7	48,7	21,0	6,6	2,9	39,2
Estudis secundaris	43,2	62,8	71,7	60,2	70,4	41,3	65,3	69,0	66,1	60,8
Estudis universitaris	5,3	12,3	20,2	35,5	0,0	7,2	13,4	24,4	31,1	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(295)	(774)	(264)	(178)	(26)	(352)	(838)	(217)	(117)	(12)

	ADULTS									
	Nivell d'estudis del pare					Nivell d'estudis de la mare				
	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	NS/NC	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	NS/NC
Sense estudis	19,4	1,4	0,6	0,7	11,7	18,3	0,4	0,6	1,1	8,8
Estudis primaris	58,5	44,8	8,5	7,5	44,3	58,2	37,8	5,5	9,5	53,0
Estudis secundaris	16,9	35,2	45,2	31,7	39,3	18,3	37,6	38,5	27,2	30,8
Estudis universitaris	5,2	18,7	45,7	60,2	4,8	5,2	24,2	55,4	62,2	7,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(1749)	(1293)	(216)	(182)	(57)	(1942)	(1294)	(109)	(107)	(44)

	GENT GRAN									
	Nivell d'estudis del pare					Nivell d'estudis de la mare				
	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	NS/NC	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	NS/NC
Sense estudis	61,7	8,6	9,7	0,0	42,4	57,3	5,6	9,4	6,0	53,0
Estudis primaris	32,0	67,8	39,7	19,8	27,8	35,7	62,0	2,7	16,6	28,7
Estudis secundaris	4,9	15,7	40,9	30,8	28,2	5,7	20,7	62,0	14,5	18,3
Estudis universitaris	1,4	7,9	9,8	49,4	1,7	1,3	11,7	26,0	62,9	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(817)	(300)	(41)	(31)	(29)	(901)	65)	(15)	(13)	(25)

Taula 14 Llengua d'ús dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Català	36,1	16,5	42,5	31,5	33,7	14,3	36,0	27,5	66,2	30,6
Castellà	47,1	70,1	46,8	54,7	46,1	70,9	49,2	56,0	21,1	53,2
Ambdues per igual	16,7	13,1	10,6	13,6	20,1	14,9	14,4	16,4	12,8	16,1
Altres llengües	0,2	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,4	0,1	0,0	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

Taula 15 Llengua d'ús dels joves de la província de Barcelona segons el seu nivell d'estudis i la seva categoria socioprofessional (2000)

	Nivell d'estudis			Categoria socioprofessional		
	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	Alta	Mitjana	Baixa
Català	14,7	34,0	43,9	45,3	37,1	22,8
Castellà	69,5	50,2	38,4	42,6	43,4	61,5
Ambdues per igual	15,7	15,8	17,7	12,1	19,4	15,8
Altres llengües	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(370)	(927)	(227)	(160)	(371)	(801)

Taula 16 Llengua familiar de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Tots català	25,7	30,9	41,4
Tots castellà	50,0	39,0	40,5
Tots ambdues	5,5	7,1	5,7
Tots altres	0,1	0,1	0,3
Català/Castellà	4,9	6,3	5,4
Català/ambdues	2,3	2,7	1,8
Català/altres	0,1	0,2	0,1
Castellà/ambdues	8,3	10,9	4,0
Castellà/altres	0,7	0,7	0,4
Ambdues/altres	0,1	0,1	0,1
Català/Castellà/ambdues	2,2	1,9	0,4
Català/ambdues/altres	0,0	0,0	0,0
Castellà/ambdues/altres	0,2	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0
	(1536)	(3496)	(1218)

4 El mercat laboral i el treball domèstic

Taula 17 Situació laboral de la població jove de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Ocupat	71,7	63,0	37,3	62,7	84,8	67,4
Aturat	7,4	9,3	4,9	10,4	7,5	8,3
Mestressa de casa	0,0	3,3	0,8	0,7	2,9	1,6
Estudiant	19,3	23,6	56,0	25,1	3,5	21,4
Altres inactius	1,5	0,9	1,1	1,1	1,3	1,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

Taula 18 Situació laboral de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
Ocupat	67,4	68,4	1,6
Aturat	8,3	5,0	0,0
Mestressa de casa	1,6	17,1	18,0
Estudiant	0,0	5,1	76,9
Altres inactius	21,4	0,2	0,0
NS/NC	1,3	4,4	3,5
Total	100,0	100,0	100,0
	(1536)	(3496)	(1218)

Taula 19 Situació laboral dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Ocupat	46,7	52,1	56,5	51,5	57,0	68,5	74,3	66,8	75,0	67,4
Aturat	20,9	21,7	19,7	20,8	9,0	10,2	6,3	8,5	5,9	8,3
Mestressa de casa	1,8	3,0	3,1	2,6	0,3	2,7	1,8	1,7	0,9	1,6
Estudiant	28,4	21,5	18,9	23,1	31,8	17,7	16,9	21,9	16,2	21,4
Altres inactius	2,2	1,7	1,8	1,9	2,0	0,9	0,8	1,1	2,0	1,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

Taula 20 Taxes d'activitat, ocupació i d'atur dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat. Evolució 1995-2000

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Indicador d'activitat*	79,1	72,3	42,2	73,0	92,3	75,7
Taxa d'ocupació**	90,6	87,2	88,5	85,8	91,9	89,0
Taxa d'atur***	9,4	12,8	11,5	14,2	8,1	11,0

* Indicador d'activitat = [Població activa (població ocupada + població aturada) / Població potencialment activa (en el cas de l'Enquesta aquesta població comprèn els entrevistats de 18 a 64 anys)] x 100.

** Taxa d'ocupació = (Població ocupada / Població activa) x 100.

*** Taxa d'atur = (Població aturada / Població activa) x 100.

Taula 21 Taxes d'activitat, ocupació i d'atur de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)

	Joves	Adults
Indicador d'activitat*	75,7	73,3
Taxa d'ocupació**	89,0	93,2
Taxa d'atur***	11,0	6,8

* Taxa d'activitat = [població activa (població ocupada + població aturada) / Població de més de 18 anys (la de 16 i 17 anys no entra en l'univers de l'Enquesta)] x 100.

* Indicador d'activitat = [Població activa (població ocupada + població aturada) / Població potencialment activa (en el cas de l'Enquesta aquesta població comprèn els entrevistats de 18 a 64 anys)] x 100.

** Taxa d'ocupació = (Població ocupada / Població activa) x 100.

*** Taxa d'atur = (Població aturada / Població activa) x 100.

Taula 22 Taxes d'activitat, ocupació i d'atur dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Indicador d'activitat*	67.6	73.8	76.2	72.3	65.9	78.7	80.5	75.3	80.9	75.7
Taxa d'ocupació**	69.1	70.5	74.1	71.2	86.4	87.1	92.2	88.7	92.7	89.0
Taxa d'atur***	30.9	29.5	25.9	28.8	13.6	12.9	7.8	11.3	7.3	11.0

* Indicador d'activitat = [Població activa (població ocupada + població aturada) / Població potencialment activa (en el cas de l'Enquesta aquesta població comprèn els entrevistats de 18 a 64 anys)] x 100.

** Taxa d'ocupació = (Població ocupada / Població activa) x 100.

*** Taxa d'atur = (Població aturada / Població activa) x 100.

Taula 23 Categoria socioprofessional dels joves ocupats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Empresari amb assalariats	0,8	0,4	2,5	1,2	2,2	1,7	1,7	1,8	2,2	1,9
Empresari sense assalariats / Autònoms / Professionals liberals	6,0	7,3	11,1	8,2	6,7	3,2	6,7	5,4	8,2	5,7
Directors i tècnics	27,2	15,9	12,7	18,5	26,6	15,1	15,4	18,3	14,9	18,0
Administratius i comercials	35,5	28,3	27,0	30,2	20,0	17,2	15,7	17,4	20,4	17,7
Obrers qualificats	8,9	15,9	22,8	15,9	16,3	25,5	25,1	22,9	30,5	23,6
Obrers no qualificats	4,1	10,5	14,0	9,6	7,7	11,4	15,6	11,9	11,1	11,9
Treballadors de serveis	17,4	20,6	9,2	15,7	20,4	25,5	18,6	21,6	12,7	20,8
Altres treballadors	0,0	1,2	0,8	0,7	0,0	0,5	1,2	0,6	0,0	0,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(221)	(232)	(232)	(685)	(252)	(348)	(344)	(944)	(91)	(1036)

Taula 24 Tipus de relació contractual dels joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Estable	56,3	53,5	24,7	45,2	68,9	55,0
Temporal	41,1	39,1	61,8	50,8	27,3	40,2
Sense contracte	2,1	6,9	12,3	3,5	3,5	4,3
No treballa a sou o salari	0,4	0,0	0,0	0,5	0,0	0,2
NS/NC	0,2	0,4	1,3	0,0	0,3	0,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(508)	(430)	(89)	(385)	(465)	(939)

Taula 25 Tipus de relació contractual dels joves ocupats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Estable	31,2	33,1	35,8	33,3	53,6	54,9	53,5	54,0	65,3	55,0
Temporal	56,8	59,7	52,4	56,4	41,6	40,2	41,2	40,9	32,0	40,2
Sense contracte	9,7	7,3	11,8	9,5	4,5	4,2	4,8	4,5	2,6	4,3
No treballa a sou o salari	1,9	0,0	0,0	0,6	0,0	0,4	0,2	0,2	0,0	0,2
NS/NC	0,5	0,0	0,0	0,2	0,3	0,4	0,3	0,3	0,0	0,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(203)	(208)	(196)	(607)	(229)	(322)	(308)	(859)	(80)	(939)

Taula 26 Durada del contracte dels joves ocupats de la província de Barcelona que tenen relació laboral no indefinida (2000)

	Total província de Barcelona
D'1 dia a 3 mesos	12,7
De més de 3 mesos a 6 mesos	31,7
De més de 6 mesos a 1 any	30,8
Més d'1 any	10,6
NS/NC	14,3
Total	100,0
	(378)

Taula 27 Tipus de jornada laboral dels joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Completa	90,8	81,2	61,4	85,7	91,4	86,4
Parcial	8,8	18,3	38,6	14,1	7,9	13,2
NS/NC	0,4	0,5	0,0	0,2	0,7	0,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(562)	(474)	(94)	(416)	(526)	(1036)

Taula 28 Tipus de jornada laboral dels joves ocupats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Completa	73,4	77,8	82,8	78,1	81,5	87,5	88,3	86,2	88,5	86,4
Parcial	26,6	22,2	17,2	21,9	17,0	12,2	11,7	13,3	11,5	13,2
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,3	0,0	0,5	0,0	0,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(221)	(232)	(232)	(685)	(252)	(348)	(344)	(944)	(91)	(1036)

Taula 29 Motiu principal pel qual els joves ocupats de la província de Barcelona fan jornada parcial segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
És el tipus d'horari que ha trobat	38,3	52,6	26,5	50,7	61,1	47,4
Té tasques domèstiques o familiars	0,0	8,1	0,0	0,9	15,7	5,2
L'interessa aquesta jornada	19,5	9,0	16,4	9,6	14,3	12,8
Pels estudis	36,8	25,0	45,3	34,6	7,8	29,3
Altres motius	0,0	0,3	0,0	0,4	0,0	0,2
NS/NC	5,4	4,9	11,8	3,8	1,1	5,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(49)	(87)	(36)	(59)	(41)	(136)

Taula 30 Nivell de salarització dels joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Treballa/va a sou o salari	90,5	90,7	94,7	92,5	88,4	90,6
No treballa/va a sou	9,5	9,3	5,3	7,5	11,6	9,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(562)	(474)	(94)	(416)	(526)	(1036)

Taula 31 Nivell de salarització dels joves ocupats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Treballa/va a sou o salari	91,9	89,7	84,2	88,6	90,7	92,7	89,4	91,0	87,0	90,6
No treballa/va a sou	8,0	10,3	15,7	11,5	9,3	7,3	10,6	9,0	13,0	9,4
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(221)	(232)	(232)	(685)	(252)	(348)	(344)	(944)	(91)	(1036)

Taula 32 Sistema de remuneració dels joves ocupats de la província de Barcelona (2000)

	Total província de Barcelona
Salari fix	75,5
Una part fixa i una variable	13,5
Totalment variable	5,6
No rep remuneració preestablerta	5,2
No percep res	0,1
Altres possibilitats	0,1
Total	100,0
	(1036)

Taula 33 Sistema de remuneració dels joves ocupats de la província de Barcelona segons categoria socioprofessional (2000)

	Categoria socioprofessional		
	Alta	Mitjana	Baixa
Salari fix	48,6	83,4	78,4
Una part fixa i una variable	13,3	12,4	14,1
Totalment variable	11,5	2,6	5,7
No rep remuneració preestablerta	26,6	1,5	1,6
No percep res	0,0	0,0	0,1
Altres possibilitats	0,0	0,1	0,1
Total	100,0	100,0	100,0
	(149)	(298)	(583)

Taula 34 Sector d'activitat de l'empresa on treballen els joves ocupats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Agricultura	0,0	0,5	0,6	0,4	0,0	0,5	0,3	0,3	0,9	0,4
Indústria	19,6	25,7	37,4	27,7	22,6	33,4	33,4	30,5	48,8	32,1
Construcció	3,7	3,6	10,2	5,8	5,5	7,1	11,9	8,5	7,1	8,3
Serveis	76,7	69,9	51,4	65,8	71,9	58,7	54,0	60,5	43,2	59,0
NS/NC	0,0	0,3	0,4	0,2	0,0	0,3	0,3	0,2	0,0	0,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(221)	(232)	(232)	(685)	(252)	(348)	(344)	(944)	(91)	(1036)

Taula 35 Via d'obtenció del lloc de treball dels joves ocupats de la província de Barcelona segons categoria socioprofessional i nivell d'estudis (2000)

	Categoria socioprofessional			Nivell d'estudis		
	Alta	Mitjana	Baixa	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris
Mitjançant familiars, amics o coneguts	25,5	35,1	57,3	56,6	46,5	29,8
Dirigint-se a l'empresa	12,2	17,2	15,2	10,5	15,9	21,3
Té negoci propi	40,6	0,5	0,2	6,4	6,0	5,1
Oposició/concurs	1,3	3,5	0,9	0,9	1,8	4,4
Per anuncis de premsa	9,1	13,9	7,9	6,9	9,6	14,7
Borsa de treball	7,3	13,2	3,6	1,8	7,0	14,5
Mitjançant l'Inem o el SCC	0,0	5,6	3,3	4,7	3,5	1,7
Mitjançant una ETT o similar	0,6	9,0	9,1	9,7	8,1	4,3
Per altres mitjans	3,3	1,7	2,0	1,8	1,4	4,0
NS/NC	0,0	0,2	0,5	0,7	0,2	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(149)	(298)	(583)	(292)	(542)	(196)

Taula 36 Distribució de les tasques domèstiques entre els membres de la parella a les llars de la província de Barcelona segons l'edat del seu cap de família (2000)

	Tasques domèstiques realitzades per la dona de la parella			Tasques domèstiques realitzades per l'home de la parella			Tasques domèstiques realitzades pels dos membres conjuntament		
	Joves	Adults	Gent gran	Joves	Adults	Gent gran	Joves	Adults	Gent gran
Neteja de la llar	43,1	62,7	66,2	7,8	2,7	3,4	37,3	11,6	8,0
Neteja de la roba	57,6	76,9	76,3	6,4	2,6	3,1	26,7	6,7	4,3
Neteja de la cuina	42,3	65,6	72,5	9,4	4,4	4,4	40,6	12,7	7,0
Cuinar	50,3	73,1	77,5	12,6	4,4	4,9	30,5	11,9	6,2
Compra aliments	29,0	56,1	54,2	11,8	5,5	9,2	51,9	26,9	21,6
Reparacions	6,6	6,7	8,1	58,1	53,3	35,1	9,0	4,0	2,2
Administració diners	28,5	45,2	48,3	15,8	10,9	12,4	48,5	38,8	29,3

Taula 37 Mitjana d'hores setmanals dedicades a les tasques domèstiques per part dels joves de la RMB i de la província de Barcelona segons gènere. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Dona	10h 48m	16h 6m	12h 42m	13h 18m	7h 24m	11h 24m	10h 18m	9h 48m	3h 36m	9h 48m
Home	4h	6h	3h 12m	4h 24m	4h 42m	6h 12m	4h 18m	5h 6m	9h 42m	5h

Taula 38 Percepció d'ingressos per part dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Sí, té ingressos	57,4	60,1	64,1	60,4	66,2	73,6	79,8	73,3	84,6	74,2
No té ingressos	42,6	39,9	35,9	39,6	33,8	26,4	20,2	26,7	15,4	25,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

Taula 39 Tipus d'ingrés dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
No té ingressos	22,7	29,0	50,1	30,8	10,6	25,8
Treball per compte d'altri	64,9	57,6	36,3	58,5	74,6	61,3
Treball per compte propi	6,6	4,9	0,9	3,7	9,9	5,7
Treballs esporàdics	4,0	4,8	12,2	4,0	1,7	4,4
Pensió d'invalidesa	0,1	0,4	0,0	0,2	0,3	0,2
Subsidi d'atur	1,4	2,1	0,5	1,6	2,4	1,8
Altres pensions o subvencions	0,0	0,4	0,0	0,2	0,3	0,2
Ajudes familiars	0,2	0,3	0,0	0,6	0,0	0,2
Altres tipus d'ingressos	0,2	0,4	0,0	0,5	0,2	0,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

Taula 40 Ingressos individuals mensuals dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
No ha tingut cap ingrés	16,1	21,0	39,5	20,0	8,5	18,5
Menys de 40.000 ptes.	2,9	7,2	13,6	5,0	1,5	5,0
40.000-60.000 ptes.	3,4	7,4	8,1	6,7	2,7	5,3
60.001-90.000 ptes.	6,3	12,7	9,9	11,9	6,7	9,4
90.001-140.000 ptes.	36,3	34,1	15,3	35,1	43,4	35,2
140.001-200.000 ptes.	19,0	8,3	3,2	10,9	21,1	13,8
200.001-300.000 ptes.	7,3	1,8	0,2	2,5	8,5	4,6
Més de 300.000 ptes.	1,2	0,5	0,0	0,5	1,7	0,9
Té ingressos no mensuals	3,3	4,2	7,7	4,0	1,9	3,7
NS/NC	4,2	2,8	2,5	3,3	4,1	3,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

Taula 41 Principal partida en la qual ha reduït despeses la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)

	Joves	Adults	Gent gran
No ha hagut de reduir despeses	0,0	0,1	0,9
Vestit i calçat	13,9	24,9	40,9
Oci	56,1	37,2	19,8
Equipament de la llar	16,4	20,1	14,8
Alimentació	4,3	4,9	13,5
Begudes i tabac	4,5	5,4	4,7
Ensenyament/serveis mèdics	2,2	1,0	0,3
Altres partides	2,5	3,0	3,5
Tot en general	0,0	2,8	1,0
NS/NC	0,0	0,6	0,6
	100,0	100,0	100,0
	(238)	(4540)	(1444)

Taula 42 Despesa mensual en activitats de lleure dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Res	2,4	5,8	4,2	1,6	6,7	4,1
Menys de 3.500 ptes.	3,5	5,4	3,6	4,2	5,1	4,5
3.501-7.500 ptes.	12,2	17,4	21,9	12,2	14,6	14,8
7.501-16.000 ptes.	25,5	33,4	35,4	29,3	26,9	29,3
16.001-36.000 ptes.	31,0	27,0	26,2	32,1	26,9	29,1
36.001-56.000 ptes.	16,3	7,8	6,7	13,4	13,0	12,1
Més de 56.000 ptes.	7,2	3,1	1,7	5,9	5,9	5,2
NS/NC	1,8	0,1	0,3	1,4	0,8	1,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

6

Temps lliure i hàbits de lleure, culturals i esportius

Taula 43 Activitats de lleure fora de casa dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat* (2000)

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
Xerrar o sortir amb amics o el xicot/a	51,6	44,1	54,1	56,4	36,3	47,9
Anar al cinema	27,5	40,8	32,5	36,4	32,1	34,0
Passejar, voltar, prendre el sol	26,3	40,4	29,7	29,2	38,9	33,2
Practicar esport	34,7	18,8	28,1	25,8	27,7	26,9
Anar a bars, discoteques, pubs	27,9	24,8	39,3	28,7	18,6	26,4
Anar de compres (mirar botigues)	9,6	15,7	10,3	14,3	11,6	12,6
Anar a restaurants	6,5	9,4	4,6	7,1	10,2	7,9
Excursions	6,6	7,0	5,1	5,6	8,8	6,8
Anar al teatre	2,0	4,6	3,3	3,1	3,4	3,3
Anar a museus i exposicions	1,6	3,1	0,9	2,6	2,7	2,3
Visites	1,5	3,2	2,7	1,4	3,1	2,3

*Percentatges de sí.

Taula 44 *Freqüència de lectura de diaris dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000*

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Cada dia	46,8	28,1	32,9	36,2	29,5	25,8	29,0	28,0	24,9	27,8
Alguns dies a la setmana	15,6	21,2	14,5	17,1	26,0	20,4	20,2	22,1	21,0	22,0
Un dia a la setmana	18,5	15,7	17,0	17,1	17,1	13,6	14,1	14,8	18,7	15,2
Esporàdicament	5,9	14,0	16,7	12,0	9,4	17,5	14,2	13,9	15,7	14,0
Mai	12,9	21,0	18,9	17,5	18,0	22,3	22,0	20,8	19,7	20,7
Té problemes de vista o no sap llegir	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,4	0,4	0,3	0,0	0,3
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

7 Xarxes de relació

Taula 45 *Relacions més freqüents fora de la llar dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)*

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
No es relaciona amb ningú	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1
Familiars	12,9	19,0	9,2	10,4	24,5	15,9
Amics	55,5	47,0	61,0	51,8	47,0	51,3
Veïns	0,4	1,1	1,3	0,2	1,1	0,7
Companys de feina o estudis	6,8	5,6	7,0	7,1	5,0	6,2
Amb el xicot/a	23,2	26,4	20,0	29,8	21,3	24,8
Altres persones	0,5	0,8	0,5	0,5	0,9	0,6
NS/NC	0,5	0,0	1,0	0,2	0,0	0,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

Taula 46 *Lloc on resideixen les persones amb les quals els joves de la província de Barcelona es relacionen segons gènere i edat (2000)*

	Gènere		Edat			Total província de Barcelona
	Homes	Dones	De 18 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 29 anys	
No es relaciona amb ningú	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1
Mateixa escala	0,6	1,1	1,2	0,7	0,9	0,8
Mateix barri	29,6	26,4	30,0	28,1	27,2	28,1
Altres barris del municipi	30,5	33,9	29,3	33,2	32,2	32,2
Barcelona	5,8	6,3	4,9	5,8	6,7	6,0
Primera corona	4,9	6,2	0,7	6,4	6,6	5,5
Segona corona	7,2	4,8	5,0	6,6	5,8	6,0
Resta de la província	2,0	2,2	1,5	1,6	2,9	2,1
Resta de Catalunya	1,0	1,3	2,3	1,1	0,8	1,2
Fora de Catalunya	0,7	0,3	0,9	0,4	0,4	0,5
Indistintament	16,9	17,3	23,0	15,9	15,9	17,1
NS/NC	0,7	0,2	1,2	0,3	0,4	0,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(783)	(753)	(252)	(664)	(620)	(1536)

Taula 47 Taxa associativa dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
No pertany a cap associació	50,7	56,6	49,2	52,2	48,0	53,4	46,0	49,3	49,2	49,3
Pertany a alguna associació	49,3	43,4	50,8	47,8	52,0	46,6	54,0	50,7	50,8	50,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	(474)	(446)	(411)	(1331)	(443)	(508)	(464)	(1414)	(122)	(1536)

Taula 48 Associació a la qual pertany la població de la RMB i de la província de Barcelona*. Evolució 1995-2000

	1995	2000	
	RMB	RMB	Província de Barcelona
Club esportiu	27,8	31,1	31,0
Associació ecologista, ONG	6,0	11,0	10,6
Associació de veïns	5,9	8,8	8,4
Associació cultural	-	6,9	7,2
Associació professional	6,1	6,5	6,5
Casal de joves, escoltes, esplais	4,1	4,7	4,8
Sindicat	5,1	4,2	4,0
Centre excursionista	3,5	2,9	3,1
Partit polític	2,2	1,5	1,4
Associació de consumidors	1,8	0,8	0,8
Associació regional	1,1	0,3	0,3

*Percentatges de sí.

Annex metodològic

Annex metodològic

1

Fitxa tècnica de l'Enquesta de la Regió de Barcelona 2000

Les característiques tècniques i metodològiques de l'Enquesta de la Regió de Barcelona (ERB 2000), el treball de camp de la qual s'ha realitzat l'any 2000, no han variat gaire respecte a les edicions de l'Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona del 1985, 1990 i 1995. Les modificacions més rellevants incorporades a aquesta nova edició fan referència a l'ampliació de l'àmbit territorial d'estudi a tota la província de Barcelona i, en conseqüència, a l'increment i la redistribució territorial de la mostra. Les característiques tècniques de l'ERB 2000 són, de manera resumida, les següents.

Àmbit territorial

La província de Barcelona, que comprèn 311 municipis pertanyents a les comarques de l'Alt Penedès, l'Anoia, el Bages, el Baix Llobregat, el Barcelonès, el Berguedà, el Garraf, el Maresme, Osona, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental, més el municipi de Fogars de la Selva, pertanyent a la comarca de la Selva. Aquest territori té una superfície de 7.718 km² i una població de 4.628.277 habitants, segons el Padró municipal d'habitants de 1996, els quals representen el 76% del total de població de Catalunya.

Unitat d'anàlisi

A efectes de representativitat estadística, la unitat de recollida d'informació de l'ERB 2000 és l'individu, tot i que la informació que recull el qüestionari permet esbrinar tant el conjunt de característiques dels individus entrevistats com les del grup familiar i les de cadascun dels membres que resideixen a la llar.

Univers estadístic

La totalitat d'individus majors de 18 anys residents al territori de referència, que representen un total de 3.762.462 persones.

Disseny de la mostra

Aplicació de la tècnica de mostreig aleatori estratificat basat en:

a) Construcció d'estrats de població homogenis a partir

d'una sèrie de variables socioeconòmiques identificatives de les seccions censals de la província de Barcelona, contingudes al Padró municipal d'habitants de 1996.

b) Càlcul de la grandària mostral segons el volum de població total i l'estimació de la seva variabilitat.

c) Distribució dels efectius resultants als estrats prefigurats amb el criteri d'afixació òptima de Neyman, segons el qual quan més gran i variable és un estrat major proporció de mostra se li assigna. Amb el nombre mostral de cada estrat es procedeix a l'assignació proporcional de quotes de mostra en termes d'individus corresponents a cada secció.

d) Restitució del valor real de les freqüències ponderant el seu pes en el conjunt i garantint, així, una mostra estrictament aleatòria.

A més d'aquesta estratificació basada en criteris socioeconòmics, comuna al disseny de les mostres d'edicions anteriors de l'Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona, s'han sobrerrepresentat els efectius corresponents a les comarques de la província de Barcelona que s'incorporaven per primera vegada a la mostra i, en general, a totes les que tenen menys de 200.000 habitants (Alt Penedès, Anoia, Bages, Berguedà, Garraf i Osona). D'aquesta manera, doncs, s'incorpora al disseny mostral una nova estratificació basada en criteris territorials, la qual implica una ponderació mostral afegida.

Efectius de la mostra i marge d'error

El nombre de persones entrevistades ha estat de 6.830, seleccionades aleatòriament dins de cada secció censal a partir del Cens Electoral de 1999. El marge d'error per al conjunt de la mostra és del $\pm 1,5\%$ per a un nivell de confiança de 2 sigma. A la taula adjunta es presenta la distribució de la mostra per comarques i el marge d'error corresponent.

Qüestionari

El qüestionari de l'ERB 2000 inclou 190 preguntes, majoritàriament precodificades, 605 variables directes i 1.027 posicions d'ordinador. La durada mitjana per entrevista està calculada en 55 minuts aproximadament.

En general, les preguntes que conté es refereixen a la persona que contesta, tot i que algunes recullen situacions familiars o de llar, i d'altres es plantegen referides a cadascuna de les persones que conviuen amb la persona entrevistada.

Aquest qüestionari, l'estructura i el contingut del qual no han variat molt en relació amb l'utilitzat en edicions anteriors de l'Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona, està subdividit en 18 apartats o àmbits temàtics. La seva estructura resumida és la següent:

Treball de camp

Realitzat, entre gener i novembre de 2000, per l'equip de treball de camp de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona. Aquesta fase de treball inclou, a més de la realització de les entrevistes, la formació dels enquestadors, el tractament de la informació (codificació i enregistrament de les dades) i l'estructuració i la depuració de la base de dades.

El treball de camp d'aquesta enquesta presenta un alt nivell de complexitat, ja que tant el disseny de l'organització i la formació d'enquestadors com els nivells de

control incorporats (revisió del 100% dels qüestionaris, control a domicili del 25% de les enquestes i doble enregistrament informàtic de les dades) es programen per minimitzar els errors en tots els processos de recollida d'informació i codificació i garantir, per tant, una gran fiabilitat de les dades obtingudes.

Processament de dades

El *software* emprat per al tractament informàtic és l'anomenat Statistical Package for Social Sciences (SPSS).

	Habitants majors de 18 anys	Efectius de la mostra*	Marge d'error
Alt Penedès	58.839	280	4,74
Anoia	68.812	280	5,90
Bages/Berguedà	124.793	344	6,00
Baix Llobregat	509.829	889	3,04
Barcelonès	1.780.805	2.719	1,84
Garraf	72.400	280	4,30
Maresme	252.400	520	3,28
Osona	98.603	280	5,29
Vallès Occidental	539.686	857	3,21
Vallès Oriental	224.040	381	5,77
Total	3.762.462	6.830	1,52

* El nombre de persones efectivament entrevistades ha estat de 6.830. Aquesta xifra, però, no coincideix sempre amb el nombre total d'efectius que apareixen a les taules estadístiques a causa de l'aplicació dels coeficients de ponderació necessaris per restituir la mostra de la província de Barcelona.

Apartats temàtics	Preguntes	Observacions
A. Estructura familiar	1 a 13	Dades de cadascun dels membres de la llar
B. Procedència geogràfica dels membres de la llar	14 a 18	Dades de cadascun dels membres de la llar
C. Llengua dels membres de la llar	19 a 23	Dades de cadascun dels membres de la llar
D. Nivell d'estudis dels membres de la llar	24 a 31	Dades de cadascun dels membres de la llar
E. Situació laboral	32 a 40	Dades de diversos membres de la família
E1. Persones ocupades	41 a 68	Dades de la persona entrevistada
E2. Persones aturades	69 a 85	Dades de la persona entrevistada
E3. Persones inactives	86 a 93	Dades de la persona entrevistada
Cobertura sanitària	94	Dades de la llar
E4. Treball domèstic	95 a 98	Dades individuals i de llar
F. Ingressos	99 a 110	Dades individuals i de llar
G. Consum	111 a 122	Dades individuals i de llar
H. Habitatge	123 a 136	Dades individuals i de llar
I. Percepció del barri i de l'entorn	137 a 146	Dades individuals i de llar
J. Ús i imatge del territori	147 a 159	Dades de la persona entrevistada
K. Cultura i lleure	160 a 183	Dades de la persona entrevistada
L. Relacions socials i associacionisme	184 a 190	Dades de la persona entrevistada
M. Fitxa d'observació	191 a 198	A omplir per l'enquestador/a

2

Construcció de la mostra

Les característiques de la construcció de la mostra de l'ERB 2000 segueixen bàsicament els mateixos criteris de les edicions anteriors de l'*Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona*. Tanmateix, l'ampliació de l'àmbit territorial d'estudi al conjunt de la província ha obligat a incorporar elements de sobrerepresentació mostral a les comarques de menys de 200.000 habitants, amb l'objectiu de possibilitar l'explotació de resultats a escala comarcal amb uns marges d'error, si més no, equiparables als de la resta de comarques metropolitanes.

En el disseny d'aquesta mostra es va establir com a objectiu l'elecció d'una mostra representativa dels individus majors de 18 anys residents a la província de Barcelona, univers poblacional amb un total de 3.762.462 persones segons dades del Padró municipal d'habitants de 1996, mitjançant criteris de tipus estadístic basats en la tècnica de mostreig aleatori estratificat, donada la gran heterogeneïtat que caracteritza la població objecte d'estudi.

El procés de construcció de la mostra estratificada preveu dues etapes principals: primer, la construcció dels estrats homogenis, i segon, la distribució dels efectius de la mostra en aquests a partir de la determinació de la grandària mostral.

Construcció dels estrats

Amb la construcció dels estrats homogenis de població s'aconsegueix l'objectiu de garantir que a la mostra hi siguin representades una sèrie de característiques de la població –i els fenòmens que en depenen–, que es consideren rellevants a l'*Enquesta* i són conegudes prèviament. Aquestes característiques poblacionals es van obtenir del Padró municipal d'habitants de 1996 a partir d'una sèrie de variables socioeconòmiques identificatives de la població en termes de la totalitat de seccions censals que componen la província de Barcelona. El tractament d'aquesta informació, per tal d'identificar i caracteritzar els estrats poblacionals, es va fer mitjançant la utilització de dues tècniques d'anàlisi multivariant independents i complementàries: l'anàlisi factorial de components principals i l'anàlisi de classificació automàtica.

Amb l'anàlisi de components principals es pretén reduir la informació original per tal d'obtenir les dimensions independents fonamentals de diferenciació de la població de la província. Alhora, aquestes dimensions o variables estructurants de la població serveixen com a criteris d'estratificació d'aquesta a través de l'aplicació de l'anàlisi de classificació automàtica, que dona lloc a l'obtenció dels estrats de població, els quals són l'expressió de conjunts de població el màxim d'homogenis com a

conjunt, i el màxim d'heterogenis entre ells. Aquesta classificació s'efectua sense tenir en compte cap restricció de contigüitat territorial, per la qual cosa el resultat final va ser un mapa de seccions de la província de Barcelona dividit en uns nou estrats amb una caracterització socioeconòmica clarament diferenciada i que, a efectes de mostreig, representen un guany en la precisió.

El supòsit bàsic acceptat en aquest tipus de disseny mostral consisteix a afirmar que una bona classificació de les seccions censals en relació amb les variables utilitzades permet una bona classificació dels individus, atès que les dades atribuïdes a les seccions tenen, en els individus que hi pertanyen, el seu origen, constituint-hi a més un nivell de desagregació suficient.

Afixació de la mostra

D'aquesta manera, una vegada determinats els estrats com a expressió de conjunts homogenis de seccions censals, s'hi distribueixen els efectius de la mostra a partir de la determinació de la grandària d'aquesta.

El càlcul de la grandària mostral s'inscriu en la fixació dels paràmetres bàsics: atès el nombre total de la població, les estimacions de la seva variabilitat –amb la seva corresponent mitjana–, el nivell de significació i l'error mostral.

Com a mesura de la variabilitat es va considerar la distància euclidiana de cada secció al centroid global del núvol de punts en l'espai dels factors dimensionalitzats, i com a paràmetre la mitjana d'aquesta distància.

D'aquesta manera s'aconsegueix estimar i reflectir a la mostra no tan sols una característica determinada d'interès de l'estudi, sinó tot un conjunt, atès que es pren un punt mitjà i una desviació d'aquest conjunt de característiques mesurades a partir de les dades padronals.

Si considerem un nivell de significació de 2 sigma i un error mostral relatiu del $\pm 1,5\%$, el càlcul de la grandària mostral es va fer aplicant la fórmula:

$$n = \frac{z^2 \cdot \sigma_y^2}{e^2 \cdot \bar{Y}^2}$$

- on: z : Nombre de sigmes de nivell de significació.
 σ_y^2 : Variació de la distància quadràtica de les seccions censals al centroid de la totalitat del núvol.
e: Error mostral relatiu.
–
Y : Mitjana de les distàncies quadràtiques euclidianes.

El nombre d'individus resultant es distribueix entre els diferents estrats. L'homogeneïtat amb què s'han caracteritzat aquests estrats ens permetrà una millor assignació dels individus que pertanyen a les seccions censals d'un estrat determinat, segons el criteri d'afixació òptima de Neyman. És amb aquesta operació, l'afixació, amb què s'obté l'efecte real de l'estratificació de la mostra. Amb el criteri d'afixació òptima de Neyman la distribució dels individus no s'efectua de forma estrictament proporcional a la població de cadascun dels estrats, sinó que a efectes d'optimització, és a dir, de guany en la precisió de les estimacions, s'adopta un doble criteri segons el qual com més gran i més variable és un estrat major proporció de mostra se li assigna, i que s'expressa en la fórmula:

$$n_h = \frac{N_h \cdot \sigma_y^h}{\sum_{h=1}^k N_h \cdot \sigma_y^h} \cdot n$$

on: n_h : Grandària mostral de l'estrat h ($h=1...9$).
 N_h : Població major de 15 anys de l'estrat h.
 σ_y^h : Desviació estàndar de la distància quadràtica euclidiana de les seccions censals de l'estrat h respecte al centroid del seu estrat.
 n : Grandària mostral obtinguda.

Una vegada determinada la grandària de mostra corresponent a cada estrat, s'assignen les quotes de mostra entre les diferents seccions censals que formen cada un d'ells. Amb aquest repartiment es garanteix l'acompliment de l'aleatorietat de la mostra en l'elecció d'un individu que pertany a una secció determinada. L'assignació de quotes es fa segons la fórmula:

$$n_{sh} = \frac{N_{sh}}{N_h} \cdot n_h$$

on n_{sh} : Quota de mostra de la secció s de l'estrat h.
 N_{sh} : Població major de 15 anys de la secció s de l'estrat h.
 N_h : Població major de 15 anys de l'estrat h.
 n_h : Grandària mostral de l'estrat h.

L'assignació obtinguda va donar quotes de mostra no enteres per a cada secció censal, per la qual cosa, a efectes d'elecció dels individus, se'n va procedir a l'arrodoniment: a l'enter inferior si arribava el decimal a 0,5 i a l'enter superior quan el sobrepassava. Per l'efecte de l'arrodoniment, la grandària mostral es va establir finalment en 6.250 efectius, als quals s'han afegit 580 efectius corresponents a la sobrerrepresentació de les comarques menys poblades. La grandària final de la mostra ha quedat establerta, doncs, en 6.830 efectius.

Cal assenyalar que aquest disseny mostral suposa l'afixació no proporcional de les quotes de mostra de cada estrat. Segons la grandària poblacional de l'estrat i la variabilitat de les característiques socioeconòmiques pròpies d'aquest, hi haurà individus majors de 18 anys que tindran una probabilitat major de ser elegits a partir de la quota que s'assigna a l'estrat on s'ubica la secció censal a què pertany, és a dir, no es garanteix el criteri d'equiprobabilitat quan un individu és elegit a l'atzar. Aquest criteri té un sentit instrumental perquè ens assegura la presència a la mostra de les característiques menys freqüents a la població, atès que constituïran fenòmens amb una major variabilitat; alhora, però, augmenta la presència dels individus que les posseeixen. En conseqüència, una vegada obtinguda la mostra es restitueix el valor real de les freqüències ponderant el seu pes en el conjunt per tal de garantir una mostra estrictament aleatòria.

Aquesta ponderació és una magnitud que transforma la probabilitat real que un individu hagi estat escollit en la probabilitat teòrica sota hipòtesi d'estricta aleatorietat, i que es pot expressar amb la següent relació:

$$PES = \frac{\text{Probabilitat teòrica}}{\text{Probabilitat real}} = \frac{N_h / N}{n_h / n}$$

on N_h : Població major de 18 anys de la secció censal h.
 N : Població major de 18 anys de la regió.
 n_h : Quota de mostra de la secció h.
 n : Mostra total.

És a dir, atorgant un menor pes als individus que tenen una probabilitat major de ser elegits, i un major pes a aquells altres amb una probabilitat inferior.

Atès que el mètode de construcció de la mostra està dissenyat per tal d'assolir la representativitat i la màxima eficiència respecte al total d'individus de la província de Barcelona, qualsevol anàlisi de les dades recollides a l'*Enquesta* que fan referència a les llars s'ha d'entendre com el context familiar dels individus entrevistats; en cap cas, per tant, la mostra és representativa de llars.

Per finalitzar, cal assenyalar que el nombre elevat de mostra garanteix tant la possibilitat d'obtenir un alt nivell de precisió ($\pm 1,5\%$ d'error mostral relatiu) del conjunt de la mostra com de fer l'anàlisi de resultats referida a submostres del conjunt. És a dir, amb les dades de l'*Enquesta* es poden fer tractaments de submostres per a àmbits territorials més restringits o fenòmens i grups socials específics, amb un marge d'error mostral suficient que garanteixi les anàlisis posteriors d'aquestes poblacions. En aquests casos, es considera l'error mostral introduït i es duu a terme una ponderació, pròpia de tota mostra estratificada.

3

Distribució de la mostra per municipis i comarques

Alt Penedès

Codi	Municipi	Mostra	Codi	Municipi	Mostra
08013	Avinyonet del Penedès	5	08206	Sant Cugat Sesgarrigues	6
08027	Cabanyes, les	0	08222	Sant Llorenç d'Hortons	8
08058	Castellet i la Gornal	7	08227	Sant Martí Sarroca	14
08065	Castellví de la Marca	6	08232	Sant Pere de Riudebitlles	9
08085	Font-rubí	8	08236	Sant Quintí de Mediona	9
08091	Gelida	14	08240	Sant Sadurní d'Anoia	34
08094	Granada, la	0	08249	Santa Fe del Penedès	0
08122	Mediona	9	08251	Santa Margarida i els Monjos	15
08145	Olèrdola	10	08273	Subirats	12
08146	Olesa de Bonesvalls	0	08287	Torrelavit	6
08154	Pacs del Penedès	0	08288	Torrelles de Foix	7
08164	Pla del Penedès, el	0	08304	Vilobí del Penedès	6
08168	Pontons	0	08305	Vilafranca del Penedès	95
08174	Puigdàlber	0		Total Alt Penedès	280

Anoia

Codi	Municipi	Mostra	Codi	Municipi	Mostra
08008	Argençola	0	08152	Orpí	0
08025	Bruc, el	0	08161	Piera	23
08028	Cabrera d'Igualada	0	08162	Hostalets de Pierola, els	0
08031	Calaf	14	08165	Pobla de Claramunt, la	10
08036	Calonge de Segarra	0	08170	Prats del Rei, els	0
08044	Capellades	18	08176	Pujalt	0
08048	Carme	7	08185	Rubió	0
08060	Castellfollit de Riubregós	0	08189	Sant Pere Sallavinera	0
08063	Castellolí	0	08226	Sant Martí de Tous	6
08071	Copons	0	08228	Sant Martí de Sesgueioles	0
08102	Igualada	102	08250	Santa Margarida de Montbui	29
08103	Jorba	0	08257	Santa Maria de Miralles	0
08104	Llacuna, la	0	08286	Torre de Claramunt, la	12
08119	Masquefa	18	08292	Vallbona d'Anoia	0
08133	Montmarteu	0	08297	Veciana	0
08143	Òdena	10	08302	Vilanova del Camí	31
				Total Anoia	280

Bages

Codi	Municipi	Mostra	Codi	Municipi	Mostra
08002	Aguilar de Segarra	0	08138	Moià	9
08010	Artés	7	08139	Mura	0
08012	Avinyó	9	08140	Navarcles	10
08018	Balsareny	6	08141	Navàs	10
08034	Calders	0	08178	Rajadell	0
08038	Callús	0	08182	Pont de Vilomara i Rocafort, el	7
08047	Cardona	17	08191	Sallent	11
08053	Castellbell i el Vilar	5	08192	Santpedor	10
08059	Castellfollit del Boix	0	08212	Sant Feliu Sasserra	0
08061	Castellgalí	0	08213	Sant Fruitós de Bages	12
08062	Castellnou de Bages	0	08218	Sant Joan de Vilatorrada	16
08079	Estany, l'	0	08229	Sant Mateu de Bages	0
08084	Fonollosa	0	08242	Marganell	0
08090	Gaià	0	08258	Santa Maria d'Oló	0
08098	Sant Salvador de Guardiola	10	08262	Sant Vicenç de Castellet	15
08113	Manresa	103	08274	Súria	13
08127	Monistrol de Montserrat	10	08277	Talamanca	0
08128	Monistrol de Calders	0		Total Bages	280

Baix Llobregat

Codi	Municipi	Mostra	Codi	Municipi	Mostra
08001	Abrera	9	08158	Papiol, el	6
08020	Begues	7	08169	Prat de Llobregat, el	77
08056	Castelldefels	82	08196	Sant Andreu de la Barca	24
08066	Castellví de Rosanes	0	08200	Sant Boi de Llobregat	100
08068	Cervelló	13	08204	Sant Climent de Llobregat	5
08069	Collbató	5	08208	Sant Esteve Sesrovires	9
08072	Corbera de Llobregat	15	08211	Sant Feliu de Llobregat	45
08073	Cornellà de Llobregat	107	08217	Sant Joan Despí	39
08076	Esparreguera	20	08221	Sant Just Desvern	26
08077	Esplugues de Llobregat	58	08244	Santa Coloma de Cervelló	5
08089	Gavà	48	08263	Sant Vicenç dels Horts	29
08114	Martorell	23	08289	Torrelles de Llobregat	6
08123	Molins de Rei	25	08295	Vallirana	13
08147	Olesa de Montserrat	21	08301	Viladecans	62
08157	Pallejà	10		Total Baix Llobregat	889

Barcelonès

Codi	Municipi	Mostra	Codi	Municipi	Mostra
08019	BCN districte 1. Ciutat Vella	116	08015	Badalona	272
08019	BCN districte 2. Eixample	289	08101	Hospitalet de Llobregat, l'	343
08019	BCN districte 3. Sants-Montjuïc	202	08194	Sant Adrià de Besòs	43
08019	BCN districte 4. les Corts	111	08245	Santa Coloma de Gramenet	171
08019	BCN districte 5. Sarrià-Sant Gervasi	209			
08019	BCN districte 6. Gràcia	136			
08019	BCN districte 7. Horta-Guinardó	208			
08019	BCN districte 8. Nou Barris	223			
08019	BCN districte 9. Sant Andreu	152			
08019	BCN districte 10. Sant Martí	244			
	Total Barcelona	1890		Total Barcelonès	2719

Berguedà

Codi	Municipi	Mostra	Codi	Municipi	Mostra
08011	Avià	6	08132	Montmajor	7
08016	Bagà	7	08142	Nou de Berguedà, la	0
08022	Berga	20	08144	Olvan	0
08024	Borredà	0	08166	Pobla de Lillet, la	5
08045	Capolat	0	08175	Puig-reig	6
08049	Casserres	5	08188	Sagàs	0
08050	Castellar del Riu	0	08190	Saldes	1
08052	Castellar de N'Hug	0	08216	Sant Jaume de Frontanyà	0
08057	Castell de l'Areny	0	08255	Santa Maria de Merlès	0
08078	Espunyola	0	08268	Cercs	0
08080	Fígols	0	08293	Vallcebre	0
08092	Gironella	7	08299	Vilada	0
08093	Gisclareny	0	08308	Viver i Serrateix	0
08099	Guardiola de Berguedà	0	08903	Sant Julià de Cerdanyola	0
08130	Montclar	0		Total Berguedà	64

Garraf

Codi	Municipi	Mostra	Codi	Municipi	Mostra
08043	Canyelles	8	08231	Sant Pere de Ribes	62
08074	Cubelles	18	08270	Sitges	64
08148	Olivella	0	08307	Vilanova i la Geltrú	128
				Total Garraf	280

Maresme

Codi	Municipi	Mostra	Codi	Municipi	Mostra
08003	Alella	16	08155	Palafolls	11
08006	Arenys de Mar	19	08163	Pineda de Mar	43
08007	Arenys de Munt	8	08172	Premià de Mar	37
08009	Argentona	11	08193	Sant Iscle de Vallalta	0
08029	Cabrera de Mar	7	08197	Sant Andreu de Llavaneres	13
08030	Cabrils	8	08203	Sant Cebrià de Vallalta	0
08032	Caldes d'Estrac	4	08214	Vilassar de Dalt	12
08035	Calella	25	08219	Vilassar de Mar	29
08040	Canet de Mar	22	08230	Premià de Dalt	16
08075	Dosrius	4	08235	Sant Pol de Mar	10
08110	Malgrat de Mar	22	08261	Santa Susanna	0
08118	Masnou, el	25	08264	Sant Vicenç de Montalt	5
08121	Mataró	125	08281	Teià	10
08126	Montgat	14	08282	Tiana	10
08153	Òrrius	0	08284	Tordera	14
				Total Maresme	520

Osona

Codi	Municipi	Mostra	Codi	Municipi	Mostra
08004	Alpens	0	08215	Sant Hipòlit de Voltregà	8
08017	Balenyà	8	08220	Sant Julià de Vilatorrada	0
08026	Brull, el	0	08224	Sant Martí de Centelles	0
08037	Calldetenes	0	08225	Sant Martí d'Albars	5
08067	Centelles	13	08233	Sant Pere de Torelló	6
08070	Collsuspina	0	08237	Sant Quirze de Besora	5
08083	Folgueroles	8	08241	Sant Sadurní d'Osormort	0
08100	Gurb	8	08243	Santa Cecília de Voltregà	0
08109	Lluçà	0	08246	Santa Eugènia de Berga	8
08111	Malla	0	08247	Santa Eulàlia de Riuprimer	0
08112	Manlleu	34	08253	Santa Maria de Besora	0
08116	Masies de Roda, les	0	08254	Santa Maria de Corcó	5
08117	Masies de Voltregà, les	11	08265	Sant Vicenç de Torelló	8
08129	Muntanyola	0	08269	Seva	11
08131	Montesquiu	0	08271	Sobremunt	0
08149	Olost	0	08272	Sora	0
08150	Orís	0	08275	Tavèrnoles	0
08151	Oristà	5	08278	Taradell	11
08160	Perafita	5	08280	Tavertet	0
08171	Prats de Lluçanès	6	08283	Tona	12
08183	Roda de Ter	11	08285	Torelló	25
08195	Sant Agustí de Lluçanès	0	08298	Vic	60
08199	Sant Bartomeu del Grau	7	08303	Vilanova de Sau	0
08201	Sant Boi de Lluçanès	0	08901	Rupit i Pruit	0
				Total Osona	280

La Selva

Codi	Municipi	Mostra
08082	Fogars de Tordera	0
Total Selva		0

Vallès Occidental

Codi	Municipi	Mostra	Codi	Municipi	Mostra
08051	Castellar del Vallès	22	08223	Sant Llorenç Savall	4
08054	Castellbisbal	7	08238	Sant Quirze del Vallès	14
08087	Gallifa	0	08252	Barberà del Vallès	26
08120	Matadepera	14	08260	Santa Perpètua de Mogoda	22
08125	Montcada i Reixac	34	08266	Cerdanyola del Vallès	63
08156	Palau de Plegamans	14	08267	Sentmenat	7
08167	Polinyà	6	08279	Terrassa	199
08179	Rellinars	0	08290	Ullastrell	0
08180	Ripollet	33	08291	Vacarisses	6
08184	Rubí	59	08300	Viladecavalls	8
08187	Sabadell	225	08904	Badia del Vallès	23
08205	Sant Cugat del Vallès	71	Total Vallès Occidental		857

Vallès Oriental

Codi	Municipi	Mostra	Codi	Municipi	Mostra
08005	Ametlla del Vallès, l'	11	08134	Figaró-Montmany	0
08014	Aiguafreda	6	08135	Montmeló	10
08023	Bigues i Riells	8	08136	Montornès del Vallès	14
08033	Caldes de Montbui	17	08137	Montseny	2
08039	Campins	0	08159	Parets del Vallès	13
08041	Canovelles	19	08181	Roca del Vallès, la	8
08042	Cànoves i Samalús	0	08198	Sant Antoni de Vilamajor	6
08046	Cardedeu	12	08202	Sant Celoni	19
08055	Castellcir	0	08207	Sant Esteve de Palautordera	0
08064	Castellterçol	9	08209	Sant Fost de Campsentelles	11
08081	Fogars de Montclús	0	08210	Sant Feliu de Codines	7
08086	Franqueses del Vallès, les	12	08234	Sant Pere de Vilamajor	6
08088	Garriga, la	14	08239	Sant Quirze Safaja	0
08095	Granera	0	08248	Santa Eulàlia de Ronçana	8
08096	Granollers	55	08256	Santa Maria de Martorelles	0
08097	Gualba	0	08259	Santa Maria de Palautordera	7
08105	Llagosta, la	14	08276	Tagamanent	0
08106	Llinars del Vallès	8	08294	Vallgorguina	4
08107	Lliçà d'Amunt	15	08296	Vallromanes	0
08108	Lliçà de Vall	7	08306	Villalba Sasserra	0
08115	Martorelles	7	08902	Vilanova del Vallès	6
08124	Mollet del Vallès	46		Total Vallès Oriental	381

Fitxa tècnica comparada de les diverses edicions de l'Enquesta

	<i>Enquesta de l'Àrea Metropolitana de Barcelona 1985</i>	<i>Enquesta de l'Àrea Metropolitana de Barcelona 1990</i>	<i>Enquesta de l'Àrea Metropolitana de Barcelona 1995</i>	<i>Enquesta de la Regió de Barcelona 2000</i>
Àmbit territorial	Àrea Metropolitana de Barcelona (Municipis integrats en l'antiga Corporació Metropolitana de Barcelona) <i>Municipis: 27</i> <i>Superfície: 476 km²</i> <i>Total habitants: 3.096.748</i> (segons Cens 1981) <i>Percentatge s/població de Catalunya: 49,2%</i>	Regió I de Catalunya <i>Municipis: 129</i> <i>Comarques: 5</i> (Baix Llobregat, Barcelonès, Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental) <i>Superfície: 2.459 km²</i> <i>Total habitants: 4.090.706</i> (segons Padró 1986) <i>Percentatge s/població de Catalunya: 67,9%</i>	Regió Metropolitana de Barcelona <i>Municipis: 162</i> <i>Comarques: 7</i> (Alt Penedès, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental) <i>Superfície: 3.235 km²</i> <i>Total habitants: 4.264.422</i> (segons Cens 1991) <i>Percentatge s/població de Catalunya: 70,4%</i>	Província de Barcelona <i>Municipis: 311</i> <i>Comarques: 11</i> (7 comarques de la regió metropolitana + l'Anoia, el Bages, el Berguedà i Osona) <i>Superfície: 7.718,5 km²</i> <i>Total habitants: 4.628.277</i> (segons Padró 1996) <i>Percentatge s/població de Catalunya: 76,0%</i>
Unitat d'anàlisi	A efectes de representativitat estadística, la unitat de recollida d'informació de l'Enquesta Metropolitana en totes les seves edicions ha estat l'individu, tot i que l'estructura del global d'informació que recull el qüestionari permet esbrinar tant el conjunt de característiques dels individus entrevistats com les del grup familiar i les de cadascun dels membres que resideixen a la llar.			
Univers estadístic	El conjunt d'individus majors de 18 anys residents a l'antiga àrea metropolitana de Barcelona: 2.174.363 persones	El conjunt d'individus majors de 18 anys residents a la Regió I de Catalunya: 2.991.131 persones	El conjunt d'individus majors de 18 anys residents a la regió metropolitana de Barcelona: 3.275.458 persones	El conjunt d'individus majors de 18 anys residents a la província de Barcelona: 3.762.462 persones
Efectius de la mostra i marge d'error	4.912 individus seleccionats aleatòriament a partir del Cens electoral de 1984. <i>Marge d'error per al conjunt de la mostra: ± 1,9, per a un nivell de confiança de 2 sigma.</i>	5.061 individus seleccionats aleatòriament a partir del Cens electoral de 1989. <i>Marge d'error per al conjunt de la mostra: ± 1,9, per a un nivell de confiança de 2 sigma.</i>	5.263 individus seleccionats aleatòriament a partir del Cens electoral de 1994. <i>Marge d'error per al conjunt de la mostra: ± 1,8, per a un nivell de confiança de 2 sigma.</i>	6.830 individus seleccionats aleatòriament a partir del Cens electoral de 1999. <i>Marge d'error per al conjunt de la mostra: ± 1,5, per a un nivell de confiança de 2 sigma.</i>
Càlcul de la mostra	Aplicació de la tècnica del mostreig aleatori estratificat, basat en: a) Construcció d'estrats de població homogenis a partir d'una sèrie de variables socioeconòmiques identificatives de les seccions censals del territori objecte d'estudi, contingudes al Padró d'habitants o Cens de població corresponent a cada any. b) Càlcul de la grandària mostral segons el volum de població total i l'estimació de la seva variabilitat. c) Distribució dels efectius resultants als estrats prefigurats amb el criteri d'afixació òptima de Neyman, segons el qual quant més gran i variable és un estrat, major proporció de mostra se li assigna. Amb el nombre mostral de cada estrat es procedeix a l'assignació proporcional de quotes de mostra en termes d'individus corresponents a cada secció. d) Restitució del valor real de les freqüències ponderant el seu pes en el conjunt i garantint, així, una mostra estrictament aleatòria.			
Tipus d'entrevista	Entrevista personal realitzada per entrevistadors qualificats en el domicili de les persones seleccionades.			
Qüestionari	<i>Tipus: precodificat</i> <i>Nombre de preguntes: 159</i> <i>Nombre de variables directes: 330</i> <i>Nombre de posicions d'enregistrament: 625</i> <i>Durada mitjana d'entrevista: 40 min.</i>	<i>Tipus: precodificat</i> <i>Nombre de preguntes: 182</i> <i>Nombre de variables directes: 541</i> <i>Nombre de posicions d'enregistrament: 879</i> <i>Durada mitjana d'entrevista: 50 min.</i>	<i>Tipus: precodificat</i> <i>Nombre de preguntes: 193</i> <i>Nombre de variables directes: 548</i> <i>Nombre de posicions d'enregistrament: 921</i> <i>Durada mitjana d'entrevista: 50 min.</i>	<i>Tipus: precodificat</i> <i>Nombre de preguntes: 190</i> <i>Nombre de variables directes: 605</i> <i>Nombre de posicions d'enregistrament: 1.027</i> <i>Durada mitjana d'entrevista: 55 min.</i>
	Estructura interna del qüestionari: a) Preguntes referides al context familiar, les quals recullen informació de cadascuna de les persones que integren la llar de l'entrevistat. b) Preguntes referides a l'individu seleccionat i a les condicions de la seva llar basades en cinc àmbits temàtics: treball i ingressos, consum, habitatge i entorn, ús i imatge del territori i cultura, lleure i relacions socials.			
Treball de camp	Realitzat per CDES (Centre per al Desenvolupament de l'Economia Social) d'octubre de 1985 a març de 1986.	Realitzat per INITS, S.A., de març a juliol de 1990 (Barcelona ciutat) i de setembre a novembre de 1990 (resta del territori)	Realitzat per l'equip de treball de camp de l'Institut d'Estudis Metropolitans de Barcelona, entre març i setembre de 1995.	Realitzat per l'equip de treball de camp de l'Institut d'Estudis Metropolitans de Barcelona de gener a novembre de 2000.
	En tots els casos, l'acurat disseny de l'organització i la formació d'enquestadors, així com el grau de control assolit (supervisió del 100% dels qüestionaris, control a domicili del 25% de les enquestes realitzades, codificació prèvia sobre paper i doble enregistrament de dades), han permès minimitzar els errors en els processos de recollida d'informació, codificació i transcripció de resultats i han garantit, per tant, una gran fiabilitat de les dades obtingudes.			
Processament de dades	El tractament de la informació obtinguda es realitza mitjançant l'anomenat Statistical Package for Social Sciences (SPSS).			

Índex de taules i figures

Índex de taules

1

Emancipació residencial i situació familiar dels joves

Taula 1	Tipologia familiar dels joves emancipats de la província de Barcelona (2000)	17
Taula 2	Tipologia familiar dels joves emancipats de la província de Barcelona segons gènere (2000)	17
Taula 3	Taxa d'emancipació dels joves segons el seu nivell d'estudis (2000)	18
Taula 4	Ingressos nets mensuals individuals dels joves emancipats de la província de Barcelona (2000)	18
Taula 5	Tipologia de la llar dels joves emancipats de la RMB. Evolució 1995-2000	19
Taula 6	Taxa d'emancipació dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	20
Taula 7	Ingressos nets mensuals individuals dels joves no emancipats de la província de Barcelona (2000)	20
Taula 8	Joves de la província de Barcelona que tenen fills segons emancipació (2000)	21
Taula 9	Nombre de fills que desitjarien tenir i nombre de fills que preveuen tenir els joves de la província de Barcelona segons emancipació (2000)	21

2

L'espai vital

Taula 10	Règim de tinença de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	25
Taula 11	Règim de tinença de l'habitatge dels joves emancipats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	25
Taula 12	Despesa mensual en pagament de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	25
Taula 13	Superfície de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	26
Taula 14	Antiguitat de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	26
Taula 15	Equipament domèstic a l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	27
Taula 16	Infraestructures de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	27

Taula 17	Inconvenients de l'habitatge de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	27
Taula 18	Mobilitat residencial dels joves de la província de Barcelona (2000)	28
Taula 19	Anys de residència al barri actual dels joves de la província de Barcelona (2000)	29
Taula 20	Anys de residència a l'habitatge actual dels joves de la RMB i de la província de Barcelona (2000)	29
Taula 21	Percepció de l'existència d'equipaments al barri segons els joves de la província de Barcelona (2000)	30
Taula 22	Avaluació mitjana dels equipaments del barri de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	30
Taula 23	Avaluació mitjana dels problemes del barri de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	31
Taula 24	Avaluació mitjana dels problemes del barri de la població de la província de Barcelona (2000)	31
Taula 25	Opinió de la població resident fora de Barcelona sobre si es viu millor al seu municipi o a Barcelona segons grups d'edat (2000)	31
Taula 26	Opinió de la població resident a Barcelona sobre si es viu millor a d'altres municipis que a la ciutat segons grups d'edat (2000)	32

3

L'educació i els hàbits lingüístics dels joves

Taula 27	Nivell d'estudis agrupat dels joves de la província de Barcelona segons edat (2000)	37
Taula 28	Nivell d'estudis dels joves de la província de Barcelona (2000)	37
Taula 29	Titulació universitària dels joves de la província de Barcelona (2000)	37
Taula 30	Estudis en curs dels joves de la província de Barcelona segons edat (2000)	37
Taula 31	Nivell d'estudis dels joves de la província de Barcelona segons el nivell d'estudis del seu pare i de la seva mare (2000)	40
Taula 32	Nivell d'estudis dels joves de la província de Barcelona segons la categoria socioprofessional del seu pare i de la seva mare (2000)	40
Taula 33	Nivell d'estudis agrupat de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	41
Taula 34	Titulació universitària de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	41
Taula 35	Nivell d'estudis agrupat dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	42

Taula 36	Nivell d'estudis agrupat del joves de la RMB segons gènere. Evolució 1995-2000	42
Taula 37	Coneixement del català dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	43
Taula 38	Llengua d'ús de la població de la província de Barcelona segons origen geogràfic i grups d'edat (2000)	44
Taula 39	Coneixement del català dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	44
Taula 40	Llengua d'ús de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	45
Taula 41	Llengua d'ús dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	45
Taula 42	Llengua d'ús dels joves de la província de Barcelona amb el seu pare i la seva mare (2000)	45
Taula 43	Llengua d'ús dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	46
Taula 44	Llengua d'ús a la llar dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	47

4

El mercat laboral i el treball domèstic

Taula 45	Situació laboral dels joves estudiants de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	53
Taula 46	Situació laboral de la població jove de la província de Barcelona segons edat (2000)	53
Taula 47	Taxes d'activitat, ocupació i d'atur dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	54
Taula 48	Categoria professional dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	55
Taula 49	Categoria professional dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	55
Taula 50	Tipus de relació contractual dels joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	56
Taula 51	Tipus de jornada laboral dels joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	57
Taula 52	Motiu principal pel qual els joves ocupats de la província de Barcelona fan jornada parcial segons gènere i edat (2000)	57
Taula 53	Sector d'activitat de l'empresa on treballen els pares dels joves ocupats de la RMB. Evolució 1995-2000	59

Taula 54	Via d'obtenció del lloc de treball dels joves ocupats de la província de Barcelona (2000)	59
Taula 55	Temps global d'atur, els últims cinc anys dels joves ocupats de la província de Barcelona (2000)	61
Taula 56	Opinió dels joves ocupats de la RMB de la província sobre el perill de pèrdua del seu lloc de treball actual. Evolució 1995-2000	62
Taula 57	Temps que els joves aturats de la província de Barcelona porten en atur de manera ininterrompuda (2000)	62
Taula 58	Tipus de prestació o subsidi d'atur a què tenen dret els joves aturats de la província de Barcelona (2000)	63
Taula 59	Principal raó per la qual els joves aturats de la RMB es van quedar sense la seva darrera feina. Evolució 1995-2000	64
Taula 60	Temps que porten sense treballar els joves inactius de la província de Barcelona (2000)	64
Taula 61	Joves inactius de la RMB i de la província de Barcelona que han treballat anteriorment. Evolució 1995-2000	65
Taula 62	Distribució de les tasques domèstiques a les llars amb cap de família jove de la província de Barcelona (2000)	65
Taula 63	Distribució de les tasques domèstiques entre els membres de la parella a les llars de la província de Barcelona segons l'edat del seu cap de família (2000)	67
Taula 64	Distribució de les tasques domèstiques entre els membres de la parella a les llars de la RMB amb cap de família jove (2000)	67

5

Ingressos, despeses i hàbits de compra dels joves

Taula 65	Percepció d'ingressos per part dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	74
Taula 66	Percepció d'ingressos per part dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	75
Taula 67	Ingressos individuals mensuals de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	75
Taula 68	Ingressos individuals mensuals dels joves de la província de Barcelona segons edat (2000)	76
Taula 69	Ingressos individuals mensuals dels joves de la província de Barcelona segons emancipació (2000)	77
Taula 70	Ingressos individuals mensuals dels joves de la RMB i de la província de Barcelona (2000)	78
Taula 71	Ingressos individuals mensuals dels joves de la RMB. Evolució 1995-2000	78

Taula 72	Ingressos familiars anuals de la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)	78
Taula 73	Inversions del joves de la província de Barcelona (2000)	79
Taula 74	Avaluació de l'evolució del nivell de vida familiar i de la societat en general de la província de Barcelona (2000)	79
Taula 75	Avaluació de l'evolució del nivell de vida durant el darrer any dels joves de la RMB. Evolució 1995-2000	80
Taula 76	Previsió sobre l'evolució del nivell de vida familiar durant el proper any que fan els joves de la RMB. Evolució 1995-2000	80
Taula 77	Previsió sobre l'evolució del nivell de vida en general durant el proper any que fan els joves de la RMB. Evolució 1995-2000	80
Taula 78	Dificultats econòmiques a les llars amb cap de família jove a la RMB. Evolució 1995-2000	81
Taula 79	Despeses mensuals en activitats de lleure dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	81
Taula 80	Despesa mensual en transport dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	82
Taula 81	Despesa individual mensual en transport dels joves de la província de Barcelona (2000)	82
Taula 82	Lloc de compra del vestit i el calçat de la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)	84
Taula 83	Tipus d'establiment on compra els aliments frescos la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)	85
Taula 84	Tipus d'establiment on compra els aliments envasats la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)	85
Taula 85	Periodicitat en la compra principal d'aliments de la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)	85
Taula 86	Procediments de pagament utilitzats per la població de la província de Barcelona segons la seva edat (2000)	86
Taula 87	Procediments de pagament utilitzats pels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	86
Taula 88	Utilització el darrer any de diverses modalitats de compra a les llars amb cap de família jove de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	87

6

Temps lliure i hàbits de lleure, culturals i esportius

Taula 89	Disponibilitat de temps lliure dels joves de la RMB. Evolució 1995-2000	91
-----------------	---	----

Taula 90	Nombre d'activitats a casa i fora de casa de la població de Barcelona segons grups d'edat (2000)	91
Taula 91	Activitats de lleure a casa dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	92
Taula 92	Activitats de lleure fora de casa dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	93
Taula 93	Freqüència d'assistència al cinema dels joves de la província de Barcelona segons nivell d'estudis (2000)	93
Taula 94	Freqüència d'assistència als museus dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	94
Taula 95	Freqüència d'assistència als museus dels joves de la província de Barcelona segons nivell d'estudis (2000)	94
Taula 96	Taxa esportiva dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	97
Taula 97	Principals esports practicats pels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000)	97

7

Xarxes de relació

Taula 98	Relacions més freqüents fora de la llar de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	100
Taula 99	Relacions més freqüents fora de la llar dels joves de la RMB. Evolució 1995-2000	101
Taula 100	Lloc on resideixen les persones amb les quals els joves de la RMB i de la província de Barcelona es relacionen més sovint. Evolució 1995-2000	101
Taula 101	Percentatge de joves de la província de Barcelona que han tingut alguna dificultat (2000)	102
Taula 102	Xarxes de solidaritat dels joves de la província de Barcelona davant de diferents dificultats segons emancipació (2000)	102
Taula 103	Taxa associativa dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	103
Taula 104	Taxa associativa dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	103
Taula 105	Associació a la qual pertanyen els joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	104

Índex de figures

1

Emancipació residencial i situació familiar dels joves

- Figura 1** Taxa d'emancipació de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000) 17
- Figura 2** Taxa d'emancipació dels joves de la província de Barcelona segons edat i situació laboral (2000) 18
- Figura 3** Tipus d'emparellament dels joves emancipats de la RMB. Evolució 1995-2000 19

2

L'espai vital

- Figura 4** Règim de tinença de l'habitatge dels joves emancipats de la província de Barcelona segons tipologia de la llar (2000) 24
- Figura 5** Superfície de l'habitatge dels joves emancipats de la província de Barcelona segons categoria socioprofessional (2000) 26

3

L'educació i els hàbits lingüístics dels joves

- Figura 6** Nivell d'estudis agrupat dels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000) 38
- Figura 7** Titulació universitària dels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000) 38
- Figura 8** Taxa d'atur segons nivell d'estudis (2000) 39
- Figura 9** Categoria socioprofessional de la població de la província de Barcelona segons el seu nivell d'estudis (2000) 39
- Figura 10** Coneixement del català de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000) 43
- Figura 11** Llengua d'ús a la llar dels joves de la província de Barcelona (2000) 47

4

El mercat laboral i el treball domèstic

- Figura 12** Tipus de relació contractual dels joves ocupats de la RMB. Evolució 1995-2000 56
- Figura 13** Sector d'activitat de l'empresa on treballen els joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere (2000) 58
- Figura 14** Nombre de vegades que els joves ocupats de la província de Barcelona s'han trobat a l'atur els últims cinc anys (2000) 60

Figura 15	Temps que els joves aturats de la RMB porten en atur de manera ininterrompuda. Evolució 1995-2000	63
Figura 16	Membre de la parella que realitza les tasques de la llar segons situació laboral de la parella (2000)	66

5

Ingressos, despeses i hàbits de compra dels joves

Figura 17	Ingressos individuals mensuals dels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000)	76
Figura 18	Població de la província de Barcelona que ha pogut estalviar durant el darrer any segons edat del cap de família (2000)	80

6

Temps lliure i hàbits de lleure, culturals i esportius

Figura 19	Disponibilitat de temps lliure dels joves de la província de Barcelona segons edat (2000)	90
Figura 20	Freqüència d'assistència al teatre de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	94
Figura 21	Freqüència de lectura de llibres dels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000)	95
Figura 22	Freqüència de lectura de llibres dels joves de la província de Barcelona segons nivell d'estudis (2000)	95
Figura 23	Freqüència de lectura de diaris dels joves de la província de Barcelona segons gènere (2000)	96
Figura 24	Taxa esportiva dels joves de la província de Barcelona segons nivell d'estudis (2000)	97

7

Xarxes de relació

Figura 25	Taxa associativa de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	103
------------------	---	-----

Índex de taules de l'Annex estadístic

1		
	Emancipació residencial i situació familiar dels joves	
	Taula 1 Taxa d'emancipació dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	120
	Taula 2 Taxa d'emancipació dels joves de la província de Barcelona segons edat i ocupació (2000)	120
	Taula 3 Tipologia familiar dels joves de la província de Barcelona (2000)	120
	Taula 4 Tipologia familiar dels joves emancipats de la província de Barcelona segons gènere (2000)	120
	Taula 5 Tipologia de la llar dels joves emancipats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	120
	Taula 6 Tipus de contracte dels joves ocupats de la província de Barcelona segons emancipació (2000)	120
	Taula 7 Ingressos nets mensuals individuals dels joves de la província de Barcelona segons emancipació (2000)	121
2		
	L'espai vital	
	Taula 8 Règim de tinença de l'habitatge dels joves emancipats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	121
	Taula 9 Mobilitat residencial dels joves de la província de Barcelona (2000)	121
3		
	L'educació i els hàbits lingüístics dels joves	
	Taula 10 Nivell d'estudis agrupat dels joves de la província de Barcelona segon gènere i edat (2000)	122
	Taula 11 Nivell d'estudis dels joves de la província de Barcelona segons la seva ocupació (2000)	122
	Taula 12 Ingressos individuals mensuals dels joves de la província de Barcelona segons el seu nivell d'estudis (2000)	122
	Taula 13 Nivell d'estudis agrupat de la població de la província de Barcelona segons el nivell d'estudis del seu pare i de la seva mare (2000)	123
	Taula 14 Llengua d'ús dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	123
	Taula 15 Llengua d'ús dels joves de la província de Barcelona segons el seu nivell d'estudis i la seva categoria socioprofessional (2000)	124
	Taula 16 Llengua familiar de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	124

4

El mercat laboral i el treball domèstic

Taula 17	Situació laboral de la població jove de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	124
Taula 18	Situació laboral de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	125
Taula 19	Situació laboral dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	125
Taula 20	Taxes d'activitat, ocupació i d'atur dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat. Evolució 1995-2000	125
Taula 21	Taxes d'activitat, ocupació i d'atur de la població de la província de Barcelona segons grups d'edat (2000)	125
Taula 22	Taxes d'activitat, ocupació i d'atur dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	126
Taula 23	Categoria socioprofessional dels joves ocupats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	126
Taula 24	Tipus de relació contractual dels joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	126
Taula 25	Tipus de relació contractual dels joves ocupats de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	127
Taula 26	Durada del contracte dels joves ocupats de la província de Barcelona que tenen relació laboral no indefinida (2000)	127
Taula 27	Tipus de jornada laboral dels joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	127
Taula 28	Tipus de jornada laboral dels joves ocupats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	127
Taula 29	Motiu principal pel qual els joves ocupats de la província de Barcelona fan jornada parcial segons gènere i edat (2000)	128
Taula 30	Nivell de salarització dels joves ocupats de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	128
Taula 31	Nivell de salarització dels joves ocupats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	128
Taula 32	Sistema de remuneració dels joves ocupats de la província de Barcelona (2000)	128
Taula 33	Sistema de remuneració dels joves ocupats de la província de Barcelona segons categoria socioprofessional (2000)	128
Taula 34	Sector d'activitat de l'empresa on treballen els joves ocupats de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	129

Taula 35	Via d'obtenció del lloc de treball dels joves ocupats de la província de Barcelona segons categoria socioprofessional i nivell d'estudis (2000)	129
Taula 36	Distribució de les tasques domèstiques entre els membres de la parella a les llars de la província de Barcelona segons l'edat del seu cap de família (2000)	129
Taula 37	Mitjana d'hores setmanals dedicades a les tasques domèstiques per part dels joves de la RMB i de la província de Barcelona segons gènere. Evolució 1995-2000	129

5 Ingressos, despeses i hàbits de compra dels joves

Taula 38	Percepció d'ingressos per part dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	130
Taula 39	Tipus d'ingrés dels joves de la província de Barcelona segon gènere i edat (2000)	130
Taula 40	Ingressos individuals mensuals dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	130
Taula 41	Principal partida en la qual ha reduït despeses la població de la província de Barcelona segons edat del cap de família (2000)	131
Taula 42	Despesa mensual en activitats de lleure dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	131

6 Temps lliure i hàbits de lleure, culturals i esportius

Taula 43	Activitats de lleure fora de casa dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	131
Taula 44	Freqüència de lectura de diaris dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	132

7 Xarxes de relació

Taula 45	Relacions més freqüents fora de la llar dels joves de la província de Barcelona segons gènere i edat (2000)	132
Taula 46	Lloc on resideixen les persones amb les quals els joves de la província de Barcelona es relacionen segon gènere i edat (2000)	132
Taula 47	Taxa associativa dels joves de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	133
Taula 48	Associació a la qual pertany la població de la RMB i de la província de Barcelona. Evolució 1995-2000	133

